



895.1

74517

# ชื่อยกัณ

เล่ม ๔

เลขที่ของ กจ



เลขหมู่ ๘๑๕.๑  
๗ 451 ๗  
ธ. 4

เลขทะเบียน ๓๒๒

พิมพ์ครั้งที่หนึ่ง ๑,๕๐๐ ฉบับ

พ.ศ. ๒๕๐๐

องค์การค้ำของคุรุสภา  
ศึกษานิเทศก์  
ถนนราชดำเนินกลาง  
จัดพิมพ์จำหน่าย



ในการประชุมคณะกรรมการพิมพ์หนังสือภาษาไทย เพื่อยกย่องงานที่โดดเด่นมาแล้ว  
ในครั้งแรก คณะกรรมการได้ประชุมเพื่อเพิ่มการพิมพ์หนังสือภาษาไทยขึ้นอีก ๓ ชุด คือ ชุดประวัติศาสตร์พงศาวดาร ชุดรามเกียรติ์ และชุดพงศาวดารจีน

ชุดพงศาวดารจีนซึ่งจัดเป็นชุดที่ ๒๐ นี้ คณะกรรมการได้มีมติให้จัดพิมพ์เฉพาะเรื่องเท่านั้นเช่น "พงศาวดารจีน" จริง ๆ เลียดก่อน ส่วนเรื่องอื่น ๆ ก็จัดว่าเช่น "เกร็ด" พงศาวดารข้าง หรือตกแต่งเป็นแบบนวนิยายบ้างให้จัดพิมพ์ภายหลัง

ความจริงหนังสือพงศาวดารจีนไม่ว่าประเภทใดมีผู้นิยมอ่านกันมาก ในสมัยก่อนชาวบ้านร้านตลาดทั่วไปก็ติดพงศาวดารจีนเหมือนกักรับประทานอาหาร ฉะนั้นจึงปรากฏว่าบรรดาหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จัดของลงเรื่องจีนอย่างน้อยหนึ่งเรื่องเป็นประจำ นักอ่านจะชอบหนังสือพิมพ์รายวันเพื่ออ่านเรื่องจีนวันก่อน เรื่องที่ลงพิมพ์นั้นบางเรื่องก็เป็นเรื่อง

ที่เคยพิมพ์เป็นเล่มมาแล้ว แต่หาอ่านไม่ได้ เพราะต้นฉบับ  
 เกินหายาก และมีได้มีการพิมพ์ขึ้นใหม่ บางเรื่องก็เช่น  
 เรื่องที่แปลขึ้นใหม่จากนวนิยายจีน ซึ่งแต่งอิงพงศาวดาร  
 บางเรื่องก็เช่นเรื่องทศกัณฐ์ประพันธ์ไทยแต่งตนเอง ท่านของ  
 แต่งนวนิยายอาศัยพงศาวดารจีน เรื่องอิงพงศาวดารจีนที่  
 นานอ่าน เพราะเป็นเรื่องมคตแก่ชีวิตและครอบครัวยุคมีหลาย  
 เรื่อง เช่น เรื่องข่อยยเหมิง เป็นต้น

ส่วนเรื่องเงินที่จกได้ว่าเป็นเรื่อง "พงศาวดาร" นั้น  
 ปรากฏจากหนังสือตำนานสามก๊ก พระนพนธ์สมเด็จพระกรม  
 พระยาคำรงราชานุภาพว่า พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า  
 จุฬาลงกรณ์ มีพระราชดำริสั่งให้แปลขึ้น ๒ เรื่อง คือเรื่อง  
 ไชยเสนเรื่องหนึ่งกับเรื่องสามก๊กเรื่องหนึ่ง โปรดให้สมเด็จพระ  
 พระเจ้าหลานเธอกรมพระราชวังหลัง ทรงอำนวยการแปล  
 เรื่องไชยเสน และให้เจ้าพระยาพระคลัง (หน) อำนวยการ  
 แปลเรื่องสามก๊ก นับเป็นเริ่มแรกของการแปลพงศาวดารจีน  
 มาเป็นภาษาไทย ในรัชกาลที่ ๒ ได้มีการแปลบ้าง แต่  
 ปรากฏว่าส่วนใหญ่ได้มีการแปลในรัชกาลที่ ๔ และรัชกาล  
 ต่อ ๆ มา



แต่การแปลพงศาวดารจีนเป็นภาษาไทยในครั้งนั้นหา  
 ได้แปลตามลำดับราชวงศ์กษัตริย์จีนไม่เข้าใจว่าอาจเพ่งเล็ง  
 ไปในความสนอกของเรื่องหรือตามแต่จะหาต้นฉยได้มาก  
 กว่า ทั้งผู้อ่านไม่ปรารถนาจะหาความรู้ทางประวัติศาสตร์  
 นอกจากความสนุกเป็นสำคัญ แต่ในการพิมพ์คราวนี้ คณะ  
 กรรมการมีความคิดเห็นว่า ควรจะจัดพิมพ์ใหม่ตามลำดับ  
 ราชวงศ์กษัตริย์จีน ซึ่งบางทีจะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจของ  
 ประวัติศาสตร์บาง จึงได้เรียงลำดับการพิมพ์ดังต่อไปนี้ คือ

๑. ไคเถก เริ่มแต่ประวัติศาสตร์ขงเจอปันด้วย  
 นิยาย เช่น การสร้างดวงอาทิตย์  
 ดวงจันทร์ สร้างโลก ฯลฯ จนถึง  
 ทอนโลกประวัติศาสตร์ กษัตริย์  
 องค์แรก ๆ ของจีน ตั้งแต่สมัยท  
 กษัตริย์ไคซันเสวยราชย์ โดย  
 ราษฎรเป็นผลึก จนถึงปฐม  
 กษัตริย์สืบราชวงศ์ คือ กษัตริย์  
 ราชวงศ์แฮกกับกษัตริย์ราชวงศ์เซียว  
 (ก่อนพุทธศักราช ๒๑๕๔ ปี ถึง  
 ก่อนพุทธศักราช ๑๓๔๐ ปี)

๒. หองสิน } ราชวงศ์เซียว และราชวงศ์จิ่ว  
 (ก่อนพุทธศักราช ๑๒๕๐ ปี ถึง  
 ๓. เลียดก๊ก } พุทธศักราช ๒๒๗๗)  
 ๔. ไชฮั่น } ราชวงศ์จิน และราชวงศ์เคียน  
 ๕. ไตฮั่น }  
 ๖. ตงฮั่น } (พ.ศ. ๒๒๗๘—๓๓๓๗)  
 ๗. สยามก๊ก } ราชวงศ์ฮั่นตอนปลาย คือราชวงศ์  
 วุยและราชวงศ์จินตอนต้น  
 (พ.ศ. ๓๓๓๗—๕๐๗๗)  
 ๘. ไชฮั่น } ราชวงศ์จิน ราชวงศ์ซ่ง ราชวงศ์-  
 ๙. ตงจิน } ราชวงศ์เหลียว และราชวงศ์จิน  
 ๑๐. น้ำซ่ง } (พ.ศ. ๕๐๘—๑๑๓๒)  
 ๑๑. ส่วยถัง } ราชวงศ์ซุย และราชวงศ์ถังตอนต้น  
 ๑๒. ชุยถัง } (พ.ศ. ๑๑๓๒—๑๑๖๑)  
 ๑๓. เส้าป๊ก }  
 ๑๔. ชยนกุย } ราชวงศ์ถัง  
 ๑๕. ชเตงชวิน }  
 ๑๖. ไชอิว } (พ.ศ. ๑๑๖๑—๑๔๕๐)  
 ๑๗. มุเซ็กเทียน }

๑๘. หงอโต้ว } ราชวงศ์เหลียง, ราชวงศ์จิ้ง, ราช-  
วงศ์จิน, ราชวงศ์ซัน, ราชวงศ์จิ่ว  
(พ.ศ. ๑๔๕๐—๑๕๐๓)

๑๙. น้ำปักช้อง  
๒๐. บ้วนฮ่วยเหลา  
๒๑. โหงวโฮ้วเพงไซ  
๒๒. โหงวโฮ้วเพงหน้า } ราชวงศ์ซ้อง  
๒๓. โหงวโฮ้วเพงปัก } (พ.ศ. ๑๕๐๓—๑๕๑๙)  
๒๔. ซวยงัก  
๒๕. ซ้องกง  
๒๖. เปาเล่งตูกงอน }  
๒๗. ง้วนเฉียว } ราชวงศ์หงวน  
(พ.ศ. ๑๕๒๐—๑๕๑๑)

๒๘. เม็งเฉียว  
๒๙. เองเฉียดตวัน  
๓๐. ซองเตกอวักงหน้า } ราชวงศ์เหม็ง  
๓๑. ไตองเผ่า } (พ.ศ. ๑๕๑๑—๒๑๕๖)  
๓๒. เซยวองเผ่า  
๓๓. เนยหน้าอดซอ }

๓๔. เมิ่งมวดเซงถ้อ } ราชวงศ์เซ็ง  
 ๓๕. เซงเฉียว } (พ.ศ. ๒๑๘๗—๒๑๕๔  
 รวมทั้งสองเป็นหนังสือ ๓๕ เรื่อง ซึ่งถ้าแบ่งตาม

ขนาดหนังสือภาษาไทย ก็อาจจะได้ไม่ต่ำกว่า ๕๐ เล่ม  
 คนสมัยพิมพ์พงศาวดารจีนตามบัญชีดังกล่าวนี้ ในปัจจุบัน  
 หาอ่านกันได้ยาก เพราะส่วนใหญ่มีได้มาจากการพิมพ์ชนใหม่  
 นอกจากเรื่องที่มีคนเห็นว่าสนุกมาก ๆ เท่านั้น การพิมพ์คราว  
 ๒๕๒๕ นั้นคนสมัยจากหลายเจ้าของด้วยกัน ซึ่งครุสภาคง  
 ขอแสดงความขอบคุณท่านเจ้าของต้นฉบับทุกท่านไว้ ณ ที่น  
 ค่วย เพราะความเอื้อเฟื้อของท่านเท่ากับเป็นการช่วยรักษา  
 วรรณกรรมของชาติให้คงไว้ส่วนหนึ่ง และการจัดพิมพ์น  
 ได้แก้ไขเฉพาะอักษรวิธี ส่วนถ้อยคำสำนวนต่าง ๆ ได้คง  
 ไว้ตามเดิม ซึ่งท่านจะได้ทราบภาษาที่คนไทยเรานิยมใช้เมื่อ  
 ๒๕๒๕ รียบร้อยมาแล้วว่าเป็นอย่างไร.

# พงศาวดารจีน

เรื่อง

## ชุยถิง เล่ม ๔

ราชวงศ์ชุย และราชวงศ์ถังตอนต้น

พ.ศ. ๑๑๓๒—๑๑๖๑

๑ ชิมงกงได้ฟังกษัตริย์บอกมอชุนคานยแล้วว่า ท่านช่วยทูลแก่เซียวเฉาพระเจ้ากรุงน พระคุณท่านหาที่สุดมิได้ หล่สยบจึงชวนซันซกไป เทยวงกงกัน ถ้อเส่ง ไปสวนดอกไม้วแล้วสั่งให้เจ้าพนักงานจับโจรและสตรีมาเลี้ยงกัน

๑ ฝ่ายนางฉิวลนอยู่กับนางยง อิน กง บู ทิขาน ลุยแซ ครั้นถึงฤดูผลไม้ ออกดอก นางฉวนจិនชวนนางฉิวลนช้ เถวียนไปเที่ยวเล่นที่สวนหนึ่งเจงฮา เรียกนางแซชมคนใช้ไปเที่ยว สหย่นช้สคนรักความออกมารยช้ นางฉวนจិនเข้าไปในวัดต่างคนค่านยกันแล้ว นางช้สคนพทวาทนของเราชยตคายลเคยวงกัน ไ้ไปมาพทจากนเล่นกมความสยบาย ครองนเราเห็นว่าระห่างไกลไม่ไ้พทจากนเหมือนแต่ก่อน พวกเราไม่มีความสยบาย นางฉวนจिनว่าถามรยช้มา จะเป็น

แต่นางยงอินกงจูนางอวตณสองคน ทิวชาพาเราคงอยู่ทน  
นางชแซฮูหยินซึ่งพูดว่า ท่านพูดอะไรอย่างนั้นเราไม่เห็น  
จริงด้วย ช่มงกงก็อยู่ในเมืองหลวง เห็นล่อเต้งมากรายทูล  
นางยงอินกงจูนางอวตณเห็นเป็นทักระไรมั่งอยู่ได้ คงจะ  
จิตแจ่มมารีบท่านเข้าไปข้าง

๑ นางอวตณว่า พยงอินกงจูนะคนขานบทพลว  
ประการใดก็ไม่ได้ต้องจำไปเป็นแน่ แต่ตัวนางเองไม่มีท่าน  
ผู้ใดบังคับ คงจะไค้อยู่กับท่านทิวชช่วยจตุรปเทยนบชาพระ  
และทกนารคณไม่อยู่ทน นางชแซฮูหยินว่าเมอวณก่อน  
นางยงอินกงจูนั่งลงสอเข้าไปถวายพระเจ้าดังท จระขอให้  
อยู่ทนกับล่อเต้ง แต่ตัวนางยงอินกงจูนะคนขานบทพลว  
เราเห็นว่ากรอนนคงจะตกลงอยู่กับเจ้า นางอวตณจึงถาม  
ว่าท่านเห็นอย่างไรจึงพูดดังนี้

๑ นางชแซฮูหยินว่า นางยงอินกงจูนะคนกตัญญู  
คอบคามาการค้าขงนิก บิดาเขาอยุ่ที่เขาสอเลงชว นางไค  
ให้คนเอาเสอทางเกงและสิ่งของไปให้ และไปมาเยี่ยมเยียน  
อยู่เนือง ๆ ที่ไหนเขาจะทรงบิดาคามาไปอยู่กบล่อเต้งถึงเมือง



หออว โดยพระมัทนางสรอวบส่งลงมาแต่เมื่องหลวงเห็นนาง  
 คงระไม่ยอม คงอธิบายพูดจายศพลวต้อไป นางอววจอนจึง  
 ว่าท่านพูดดังนั้นชอชอยู่ นางอววจอนจึงถามว่า คงแควตคน  
 ไปตงเขาชื่อเลงชวหนทางระไกลล็กเท่าใด

๐ นางชลชชหยนจึงว่า มีเขยกงชยทวตคนคนหนง  
 แชเคย เคยเขาชยทวเขาชื่อเลงชวเจ้าจงถามเขาคเลค นาง  
 อววจอนกษนางอวฉนชยทวตคนหนง นางอวฉนชยทว  
 นางชพทว่า นางยงชนกงจคนนถายตาไม่ยงคชยทวสาม  
 นางคงไม่ยอมไปชยทวชยทวเลง ครนร้งชนเวลาชานาง  
 อวฉนชยทวแตงทวเป็นชยชย แลวเขาเงินจวงเขยกงให้พาไปเขา  
 ชื่อเลงชว พวกนางชชชหยนไม่เห็นนางอวฉน จึงพากันไป  
 หาเขยกง เขยกงก็ทหายไปด้วย นางอววจอนว่านาง  
 อวฉนคงระให้เขยกงพาไปหาเขาเถกนเทก ทเขาชื่อเลงชว  
 เชนมนคิง นางชลชชหยนจึงว่าเป็นทญูจระไปชยทวไรไค  
 นางอววจอนจึงว่าพวกท่านยงไม่รตงเขา เขาพทกชยทวเจ้า  
 ชยทวว่า เครื่องทแตงทวเป็นชยชยเขาไม่เอาไว้ไกลทว คน  
 ทงหลายจงเขาไปในห้องทวทคทคหคฉาไม่เห็นเครื่องทนางอว-  
 ฉนชยทวแตงทวเป็นชยชยทหายไค ชยทวแตงทวเป็นชยชย

คนทงนงจิงสรรเสริญว่า นางอวลงนชายก็นชอยคอกแต่ใจ  
 กล้าหาญเหมือนผู้ชาย นางอวลงนคิดประหลาดใจ จึง  
 ปรึกษามาหานางขงอังกง

๐ ฝ่ายนางอวลงนยกเขยกง เดินไปหลายวันถึงเขา  
 ซ้อเสงชว เห็นหลวงงนคนหนึ่งสูงใหญ่พนักคนทำสวนอยู่  
 เสยกงจึงถามหลวงงนว่า เตาเกยนเตกอยทวคหรือไม  
 หลวงงนวางขอบลงแล้ว จึงถามว่าท่านมาแต่แห่งใด เขยกง  
 บอกว่ามาแต่ลยแซ หลวงงนถามว่านางขงอังกงจูโห้มา  
 หรือ นางอวลงนบอกวากายนหุโห้โห้มาแจ้งความกยเตา-  
 เกยนเตก หลวงงนจึงว่าถากรรนงตามเรามา เราจะ  
 พาไปทานตาเกยนเตก ซึ่งอนจาวจงพานางอวลงนยกเขยกง  
 เดินไปถึงแก่งศิลา ข้างหลังแก่งศิลานนมีศาลาหลังหนึ่ง  
 สามห้องสำหรับไว้พระพุทธรูปและเบญทอยของหลวงงนควย  
 มีโรงหลังคามงแฝกอยู่สองข้าง มีศาลาหลังหนึ่งสำหรับ  
 ไล่สังของทงปวง ซึ่งอนจาวเขาไปแจ้งความแก่เตาเกยนเตก  
 เตาเกยนเตกก็ออกมาจากทอย นางอวลงนเห็นแล้วเขาไป  
 คำนบ เตาเกยนเตกยกคมือไว้ว่าอย่าคำนบเลย แล้วถาม

ฉันคิดว่ากายนหุสบายอยู่หรือ ให้เจ้ามาหาเราครึ่งนอระ  
สังโค

๑ นางอวลนิจจึงว่า นายข้าพเจ้าให้มาแจ้งความ  
กับท่านว่า ล้อเสงบุตรล้อโงยเจ้าเมืองห่อจิว มาเช่นศพนาง  
เซาเซาท่านลยแฮ แล้วจะไปเฝ้าพระเจ้าดงตอแต่งงาน  
กับนางยงอนกงจู แล้วจะรับนางไปอยู่เมืองห่อจิว นาง  
ยงอนกงจูว่าท่านไม่ขงคยก็ไม่ยอมแต่งงานกับล้อเสง บัดนี้  
นางยงอนกงจูมหนังสือไปกราบทูลเตาซของเฮาแล้ว นาย  
ของข้าพเจ้าเห็นนางยงอนกงจูเป็นคนกตัญญู ถารบสั่งมา  
แล้วไม่ยอมการหากไม่ นายข้าพเจ้าจะเขียนหนังสือให้  
ข้าพเจ้าจากถลวระชา จึงสั่งร่างหนังสือทนางยงอนกงจูม  
ไปทูลเตาซของเฮานนให้ข้าพเจ้าเอามาให้ท่านดู ขอเชิญ  
ท่านไปทเรือนช่วยสอนนางยงอนกงจูเสียบการจจะเรยบรอย  
เตาเกษนเตกรบเอาร่างหนังสือมาคแล้วพกว่า บัดนี้เรา  
สมณรรักษาศลอยู่ การสังโคในมรวาสไซ่อระของเรอ สุก  
แต่ใจชองนางยงอนกงจูเถก อย่าให้เกยวชองในเรอเลย  
นางอวลนิจว่านางยงอนกงจูม เกมกโคไปรบไทยแทนท่าน





กลางวันกลางคืนได้สองสามวันถึงกลางทางตระวันขอแสง  
 ฝนตกลงมา นางชวลินว่า วันนรียไปไม่คงเคยมาแล้ว  
 คุกนมีบ้านเรือนผโตมขอหยคอาศัยสักคนหนึ่งเถก เขยก  
 ชมมออกไปว่า ทตรงนมีทวันไฟกคงจะมีเรือนคอก เรา  
 เคนรียไปเถก

๐ นางชวลินกยเขยกงเคนมาลงทนน เชนบ้านคอน  
 มีเรือนขยประมาณยสิบสามยสิบเรือน ไคยนเสียงเตกเรียน  
 หนึ่งสอที่เรือนหลังหนึ่ง ึ่งลงจากหลังมาแะมาทเรือน  
 หลังนน เขยกงจึงผลกปรตเขาไปเทนเตกเรียนหนึ่งสออย  
 ประมาณเจกคนแปดคน มีหญิงคนหนึ่งชายประมาณสาม  
 สิบยเคย รูปร่างหมคคงคางมสอนหนึ่งสอเตกอย หญิง  
 คนนเห็นเขยกงผลกปรตเข้ามา ึ่งถามเขยกงว่าท่านมา  
 อรสงอินไต เขยกงจึงว่าซาพเจ้าไปยยมพนชงกตยมา  
 ปรฝนตกจะขอพกอาศัยขยสักคนหนึ่ง หญิงฝนนงว่า เราอย  
 เรอนนเชนหญิงหมายทนน ไม่ควรทจะให้ท่านอย ไป  
 อาศัยขยที่เรือนนเถก นางชวลินขยนชกปรตไคยนก็มี  
 ความขยนคเชนอนนมาก ึ่งผลกปรตเขาไปแล้วพุกว่าท่าน

จึงเห็นคชาพเจ้าอย่าได้ผลกเสี่ยเลย      ชาพเจ้าก็ เป็นหญิง  
 เหมือนกัน หญิงนั้นเห็นชวลนเป็นพี่ชายรูปร่างงามจริงโกรธ  
 แล้วว่าเจ้ามารบกวนเราทำไมเจ้าจึงไปเสี่ยเร็ว ๆ ถ้าไม่ออก  
 ไปเราชกนายข่านให้ขยส่งไปดงเจ้าเมือง เจ้าก็ระมีความผิด  
 พอพูดสั้น คำลงแล้วเห็นหญิง สอง คน ออก มาจากข้าง ใน  
 รูปร่างงาม ชวลนถอดดงเท้าออกให้หญิงสองคนเห็นว่าเป็น  
 หญิง หญิงสองคนจึงเชิญชวลนเข้าไปในเรือนต่างคนค้ำนบ  
 กันแล้วเชิญโหนดสมควรวางคนพุดจาไต่ถามกัน หญิงสอง  
 คนเจ้าของเรือนนคชยหินของ พระเจ้าชยเอยนค คนหนึ่งชื่อ  
 กาชยหิน คนหนึ่งชื่อลชยหิน คนหนึ่งชชอกชยหิน ชยหิน  
 สามคนน เมลเมืองชยแตกพากันหนีมาดงตน พยพสะโก  
 กาชยหินชื่อหนส      นางชยหินสามคนนจึงไต่อยกยหนส  
 กชยหินลชยหินสองคนทวการจางเขยเสื่อทางเกงเสยงชวต  
 แตกกาชยหินรจกหนสชื่อเขยครรบจางลชยหนสชชอกชยหิน ชวลน  
 กชยหินสามคนพุดจาแจ้งความกันแล้ว มีความรักใคร่กัน  
 เขยอนมาก ชวลนอยคนหนสรุ่งเจ้าจะลาไป นางชยหิน  
 สามคนไม่ให้ไปชกชวณไว้ กาชยหินหวัหระแล้วจึงว่ากา  
 รชนหมากนก็ยงชชอยุจะเร่งรบไปทำไม พักชยู่สักสองสามวัน



แล้วพวกเราควรพากันไปหาชยุตม์ด้วยจะได้พบประพาศจากกัน  
ตามพตามนอง ที่ใครรักใคร่มาแต่ก่อน ชิวฉินชิตไม่ใคร่  
สั่งให้เซียงกงกลับมาแต่เพียงก่อน

๑ ฝ่ายนางยงฉินกรจกครัน อวนจินไปแจ้งความว่า  
ชิวฉินไปหาเตาเทียนเตกทเขาชิวเลงชว นางยงฉินกรจกแต่  
ในใจว่า ชิวฉินคนนลาชากยากเห็นชอบด้วยจริตของเรามา  
คุณกับเราเป็นอันมาก แต่เรายังไม่รู้ว้ายาจะคิดเป็น  
ประการใด ด้วยชิวฉินไปครั้งนระวากล่าวกขยดาเรากว  
ประการใดก็ไม่รู้

๑ ฝ่ายนางเงาเหลียง กิมเหลียง กลับมาแจ้งความกับ  
นางยงฉินกรจกวาทนงลอกขของททานให้ไปครั้งน ชาฟเจ้า  
โตมอยให้โอยนชอกขนำเอาไปให้โอยนเจียวหง โอยน-  
เจียวหงขงไม่ทนกรายทลพระเจ้าดังท พอลอเลงไปดังม  
รยสั่งให้โอยนชอกขกขนทสองคน ถอทนงลอรยสั่งมาให้  
หาทานกขนางชิวฉินให้เขาไปเส้า ชาฟเจ้าจึงใคร่ขมาแจ้ง  
ความแก่ท่านเสียบโดยเร็ว ท่านจงจัดแรงสิ่งของไว้ให้เส้า  
เถิด ไม่ช้าล็กสองเวลาฝถอทนงลอกขจะมาถึง นางยง-  
ฉินกรจกจึงว่าเวลาวานชุนน ชิวฉินออกไปอวหาชยุตม์ชิตคน

แล้วอดทนยกเสียงกทสำหรับวตถพากันไป เขาชื่อเล่งซวหา  
 ยิดาเราด้วยเหตุอันใดเราหารู้ไม่ เหนงาเหลียงจึงว่าเวลา  
 ฟรังนมผลอวยส่งจะมาถึง นางอดทนไม่อยู่ท่านจะออกไป  
 วยเขาจะพูดประการใด พอคนทกรษาประตบ้านเขามาแจ้งว่า  
 กายนหลังเขาพาเจ้าว่าเวลาฟรังนม ผลอหนงสือคงมาถึงลยแฮ  
 ในางยงอนกงจึ่งเตรียมตัว และส่งของทระเขาไปน  
 ไว้ให้เสีร การกจวนอยู่แล้วเมอจะไปจะไม่ไคลาซาก นาง  
 ยงอนกงจึ่งว่าดายดาเราไม่ไคยงคยให้ไป ถึงจะมยส่งมา  
 เราะบคพลวไปต่าง ๆ พุกนประมาณครู่หนง หยงคนไค  
 วยเขามาแจ้งความว่าเตาเกยนเตกเจ้านายเรามาแล้ว นาง  
 ยงอนกงจึ่งแจ้งวาคามาคความยนคณก จึ่งออกมาคอรย  
 เชอญเขาไปนเรอน คานขลตทเทายคมาแล้วรองให้ หลวงจน  
 เตาเกยนเตกเห็นบทรมารองในคความสังเวชนาคาทก แล้ว  
 กมคยอมบทรให้ลคขนนง จิงถามว่าเหตุไคพระเจาถึงคจง  
 ทรวงทรายว่า ล้อเสงกบเจารกไครกันเจาจงเล่าใหบคาคฟัง  
 นางยงอนกงจึ่งเล่าความแต่หลัง คังแต่ไปรยคกกับล้อเสง  
 ไคพुकนคกนยหลังมาจจะมาชคคอบคาสนทุกประการ

๑ เตาเกยงนเตกจงว่า ล้อโงยเขาไตเป็นทหารใหญ่มา  
 แด่ครังพระเจ้าชยเฮยงนท เกยงนล้อเสงบทรเขามสคยบุญญา  
 แลระกำลังมานานไปจะไค้แทนขิดาเขา ขิดามาครังนถาไม  
 เป็นห่วงใยค้วยเจาขิดากัไม่เข้ามาให้คนตั้งปวงเห็น เจาเป็น  
 คนมสคยบุญญาแลระกคยบุญเป็นอนมก แด่การของเจาครังน  
 เสวจแลวขิดากัจะสนห่วง จระปฏิบศการสมณะท้อไป ประ  
 การหนงนางขิดลนทเขามาเผากขเจาเป็นคนกคยบุญซอตรง  
 ฆนตัวตาย ขงนางขवलนของสาวอกคนหนงเขาไค้ทำคณ  
 ไขวขเจาเป็นอนมก แด่ขคยงหารจกไม่ นางขงอนกขจ  
 จงว่านางขवलนไค้ไปลงทอยขิดาแลว ทำไมขคยไม่เห็นตัว  
 เล่า เตาเกยงนเตกจงว่า หญงทไปนนเราไม่เห็น ๗ แด่ตาแก่  
 กขเตกหนมคนหนง ลอหนงล้อครางทเจาทาไปถวายนนส่ง  
 ให้เรา แลวพคธาอนวอนให้เรามาฝคกขคนไซ้ทงปวง  
 นางขงอนกขจว่า เกยงนเขาไปไหนจงไม่ไค้มาค้วยขิดาเล่า

๑ เตาเกยงนเตกจงว่า เขาไปทชวคองพบประกบขคยแล้ว  
 ตัวเขากพากนกลบมกอนทำไมจึงไม่เห็น นางขงอนกขจ  
 ให่กมเหลงออกไปคทวค ถ้าพบนางขवलนให้พากนมา  
 เตาเกยงนเตก นกวาขงอนจาวมาค้วยเราจะ ไปเทยวเสยง

ร้องเรียกให้เขาไปอยู่ด้วย นางยงอินกงจึงให้ข้าวไปเชิญ  
 ภายนอกมา ให้พบบทากซึ่งอินจ้าวจะได้พักจากนั้นเล่น พอ  
 เวลาเย็นนางกมเหลืองกลับมาแจ้งกับนางยงอินกงว่านางอว-  
 ลนกับเซียงยงหากกลับมาไม่ นางยงอินกงจึงได้ฟังมีความ  
 ตกชอชยว่า เวลาพรุ่งนี้ชนนางทอธรมสังจะมาถึง พักกิน  
 แล้วรุ่งเวลาเที่ยง ชเซียนซางนำโขนชอกกกับชนทั้งสองคน  
 มอาหารไพร่พลให้ร้องมาตามทางจนถึงฝั่งศพเขา ของเขา  
 เต่าเกบนเตกซึ่งอินจ้าวปรกษากันว่า เราสองคนไม่ควรที่จะ  
 ออกไปให้คนทั้งหลายเห็น จึงชวนกันไปซ่อนอยู่ในเรือนเล็ก  
 แล้วนางยงอินกงจึงให้ภายนอกไปเชิญชนนางกบชนก และช-  
 เซียนซางมาทอรอนใหญ่ ชเซียนซางจึงสั่งให้ข้าวไพร่ของตัว  
 ช่วยจัดแจงตั้งโต๊ะทวยชาชนทงจึงถามภายนอกว่านางยงอินกง  
 นางอวลน นางฮวนจอินสามคนนี้อยู่เรือนไหนบอกนทหรือต่าง  
 คนต่างอยู่

๑) ภายนอกเห็นว่านางยงอินกง นางอวลนอยู่เรือนเดียว  
 กับ นางฮวนจอินอยู่ทอน ภายนอกคิดแต่ในใจว่าธรมสัง  
 มาทงน จะเอานางฮวนจอินไปประทานให้ชิมังกง แล้วใช้  
 กมเหลืองไปแจ้งความกับนางฮวนจอิน นางฮวนจอินก็ตกแต่ง





หนังสือวันจริงจะมา ให้เรามาแจ้งความกับนางยงฮันกง  
 ก่อน กายนหุไคยงจึงถามพวกพนักงานตั้งโต๊ะว่าเซียงกง  
 คนนหรือตไปกับนางฮิวลัน ไท้เรียกตัวเขามาเราจะถาม  
 พวกตั้งโต๊ะจึงมาเรียกเซียงกงเขาไปหากายนหุ กายนหุจึงว่า  
 เซียงกงไปกับนางฮิวลันทำไมจึงกลัดขีมาคนเดียว เซียงกง  
 จึงว่าเมื่อนกอนนจาจากซ้อเลงซ้อด้วยกัน ครั้นมาถึงครึ่ง  
 ทางเวลาพลยค่ำฝนตกหนักทางเดินยากไปอาศัยอยู่ที่เรือนหนังสือ  
 เบนหมาย ในเรือนนั้นมีชู้หยินอีกสามคนชื่อนางฮิวลัน  
 ไว้ ให้เรากลบมาก่อนอีกสองวัน ชู้หยินสามคนจึงจะส่งตัว  
 นางฮิวลันมาให้ถึงวัด

๑๑๑ เทียบคนที่ไคฟงแล้วจึงว่าเซียงกงคนนหรือตไปกับ

นางฮิวลัน บัดนี้ส่งขบวนใหม่มาเขาคือนางฮิวลัน เสนางฮิวลัน  
 ไปชู้ชุนไว้ที่ไหนยังไม่มีความตกชอก เทียบคนที่จึงให้คนคุม  
 ตัวเซียงกงให้ไปตามนางฮิวลันกับตัว ถ้าตามไม่พบนางฮิวลัน  
 จะทำโทษเซียงกงให้ถึงตาย พวกขันที่ไพร่สามคนเขาใช้ได้  
 คอเซียงกง เซียงกงตกใจร้องไห้ เทียบคนที่จึงว่ากับโอบน-  
 ชอกยกว่าท่านจงไปกับชเชียนฮางไปพักอยู่ในเมืองลกซ้อก่อน  
 ให้ข้าพเจ้าไปตามนางฮิวลันกับเซียงกง โอบนชอกยกจึงว่าให้



แต่ตอนไปตามนางอิวฉินเถิกท่านจะไปให้เห็นชยลำบากทำไม  
 เคยชนทกกระชบพุกกบโอบนชอกบว่า สหขินตรงพระเจ้าชย-  
 เขยนคมอยทนนหลายคน ข้าพเจ้าจะเที่ยวลอบหาไปถวาย  
 โอบนชอกกบเห็นชอบควยกลบไปอยู่ในเมืองลกซวกบชเชย-  
 ขาง เคยชนทลชชนทเชยกงกับพวกบ่าวกไปตามนางอิวฉิน  
 บงอนกเงาเงินมอบให้กเงาเหลยง ให้ไปชชเสียบงเลยง  
 ชาหลวง ลีบตาลงแลวกพากนชนมาไป

๐ ชนระเมอนางอิวฉินสำนักชยทเวชนทนน  
 ชาคัยชยโตสองวันสามวัน นางอิวฉินกลวงระมรยสงมาถง  
 บานลยแสมความทกชเป็นอนมาก ครนจะกลบมาบ้านชหย  
 สามคนกชกชวอนไวยงไม่ไหมา วันทนนางอิวฉินลาชหย  
 สามคนแลว ออกมาถงประตูโรงไคยนลยงเทามาแลละเลยง  
 มารองตามทาง แลวมมีคนหลายคนชมาเข้าไปทประตูบ้าน  
 พวกเทกทเรียนทงลือเห็นกชกไฟพากนลดยทนไป กาชหย  
 ึ่งออกมาถามว่าทำไมพวกน ึ่งทาชงชชมาถงน เชยกง  
 ึ่งเข้าไปชอกกบชชชยทว่า นางอิวฉินมาสำนักชยทนช  
 หลายวัน ทำให้เรากองโทษลำบาก เชยงนางอิวฉินกลบไป  
 กยเรารเร็ว ๓เถก เคยชนทกบชชชนทไคเห็นสหขินแลว ึ่งว่า

พวกชยชนทั้งหลายมาอยู่ที่นอกหรือ กาศหยชนกว่าไควาเทียบ  
 ชนที่ลยชนที่ทะเลเล็กไมทน กาศหยชนจึงออกมาพดจา  
 เลาคความทกขทพลกพรากจากกันนไนพิง กาศหยชนจึงร้องไห  
 เคยชนทงถามวาเคยฉนบรคาศหยชนอยคยวกนกันคน กาศ  
 หยชนบอกวาเราภลยชยชนกชยชนพนองสามคน ทาเลยง  
 ชวคชยคยวกนกัน เคยชนทงถามวาคแลว พระเจาองครบสงกย  
 เรา ใหลยชยชนลยหคคนทเคยอย บคนมาพททานอยทนค  
 นกหนางจกแฉงทวไปกยเราเลค ชยชนสองคนนอยทไเหน  
 ใหเชญมาหาเรา งาเทเลยงอยทนคยวจิงพควา ทาน  
 เอนคชวคชยคยวกนนางชวฉนใหออกมา ใหพกบชชนททงสอง  
 คนคยว ประมาณครหนกชยชน ลยชยชนกยชวฉน ออก  
 มาคานบชชนท แลวเชญเขาไปนงไนเรอน ชยชนสามคน  
 จงเขาไปปรกษากันในหองวา เราอยทนคคความทกขความ  
 ยาก เราไปคยวกนกยเขาเพอจะไคเบนสชยง ปรกษากัน  
 แลวเกบทรพยสงชองทค ๗ จางเกวยนสองเลมบรคท แลว  
 ชยชนสามคนกยนางชวฉนกลา หนสชชนเกวยนมากบชชนท  
 เคนมาลามาฉนฉนฉนฉนฉนฉนฉนฉนฉนฉนฉนฉนฉนฉนฉนฉนฉน  
 ลยชยชน กาศหยชนกแวะเขาไปอยทเรอนชเชยชางผรกษา

เมือง แตนางเงาเหลียงกบกับมเหลียงฉวตจนมาถางเรือนนาง  
 ยงอนกกงจู นางยงอนกกงจูก็ชวนนางฉวตจนรักแรงชาวของ  
 แลวนางฉวตจนพาภรรยาพาบุตรของเขยทั้งคนมาถางเรือน  
 นางยงอนกกงจู ซ้เขียนสาขงให้ให้คนมาเตือนนางยงอนกกงจู  
 ฉวตจนฉวตจนให้เร่งไป นางยงอนกกงจูบอกกับบิดาว่าให้  
 กตลยไปทวดเถก ยงอนกกงจูก็แรงชาวของแลว ก็คานยลา  
 บิดาออกจากเรือนเรียกนางเงาเหลียงกบมเหลียงตามไปด้วย  
 นางซ้สคนทอขยทวดรักความวาชนท พาเขากงฮยบย ลอฮยบย  
 กาชยบยสามคนไป ก็ไม่ข้ามาสั่งนางยงอนกกงจูนางฉวต-  
 จนให้แต่เขยกงมาสั่งแทน

๑๐ ขณะนั้นโอบนซอกกบกับชนทสองคน ฮยบยสาม  
 คนมาทวย นางยงอนกกงจูขยทคนทาง เห็นนางฉวตจน  
 ยงอนกกงจูฉวตจนมาถางแลว โอบนซอกกบ ชนทกพานางฉวต  
 จน ยงอนกกงจู ฉวตจน รยมาประมาดเมสยหาวนเกอขยจะถง  
 เมืองเซียงชาน เตบวงกนกับลอเสงอกตนาอดกบอชยเรือน  
 ชนชกไปโตข้าว่า ยงอนกกงจูไกลระมาถางเมืองเซียงชาน  
 กบความยบด พดแลเห็นซ้มกงมาประกษาชนชกไปว่าพวก  
 นางยงอนกกงจูฉวตจน จะมาเรวอชยแลวจะคองทำโรงให้

พักอยู่นอกหรือ หรือจะรีบมาไว้ที่เรือนของตัวทศเคียว ชน  
 ซกไปว่าแต่ก่อนนางของอินกงจู เต่าเกียนเตกยคาเอาไปฝาก  
 ไว้บ้านต้นนยของชน ยงอินกงจูยกขบตรสระโลชาฟเจ้า ปฎิญาณ  
 เป็นพี่น้องกันเคียวฉนวนรยวาทนยของชนกับขบตรคณ ของชน อยู่  
 ในเรือนชาฟเจ้า เห็นว่าปากนออกไปรับนางของอินกงจูมาที่  
 เรือนชาฟเจ้า จะไต่พิทจากนเงินกับคณอายเนยและนางอวน-  
 จอนนน ก็ให้รีบมาไว้ที่เรือนชาฟเจ้าด้วย การไม่ช้านถลก  
 วันหนึ่งสองวันพอได้เฝ้าก็จะไปรดประทานให้ ต่างคนจึง  
 รัยไปอยู่กันที่บ้านของตัวเกิต ไม่ต้องทำโรงรัยให้ลำบาก  
 ชมมกงไตฟงชนซกไปว่าคณน เห็นชอบด้วยถลกกลับไป  
 บ้านเจกขาวชายหญิงหลายสิบคน เอาเกยว ๆ หนึ่งไปคอย  
 รับนางอวนจอนนล่อเสงกับเคียววงกน อดค้ำ อดบัก ชน-  
 อวยเง็กถยขาว ไพรปากนออกไปคอยรับนางของอินกงจูอวฉน  
 พร้อมกับพวกขาวชมมกงอยททาง โกลเมืองลยด

๑ ฝ่ายโอยนชชกชกเชนท พานางชหยนลามคณ  
 กยนางอวนจอนนนางของอินกงจูอวฉน มาถึงทพททางลยด  
 เห็นผู้คนมาลาเกวบนและเกยวมาอยทนนเป็นอนนมาก จึงตั้ง  
 ไทพวกเกวยนของตัวให้หยุดอยู่ ล่อเสงกับเคียววงกนเข้าไป



คำณย โยชนชอกกยกับชนททงสองแล้ว จึงพทว่าท่านไป  
 ครงนมีควมล้ำยากมาก โยชนชอกกยกับชนททอบว่า เป็น  
 ขำราชการ ไทรบเบยหวดเงินเคอนไปรทให้ไป ราชการ  
 แล้วจะว่าล้ำยากยากเห็นอยอย่างไรไค้ เคยวงกนงงว่า  
 ทนเป็นนอกเมืองจะหยคพกให้ช่าอยไม่ต้องการ จะชอริยเอา  
 นางอวนจิอนนางขงอนกงจูอวลนกับครอขครวี เข้าไปพกอยู่  
 ที่บ้านชินชกไปก่อน

๑ โยชนชอกกยเห็นชชบควยกยสมให้รบเจ้ามา นาง  
 กมเหลงแจงตงนน ก็เข้ามาบอกกยนางขงอนกงจู นางขง-  
 อนกงจูว่าล่อเสงออกมารบกับควมยนค จึงชวณนางอวลน  
 ลงจากเกวียน แล้วนางขงอนกงจูเห็นล่อเสงขมายนอยู่  
 รปร่างตงงาม คิคแต่ในใจว่าถ้าเราไค้อยกนกับล่อเสงก็จจะ  
 ไม่อายแก่คนทงปวง แล้วนางขงอนกงจูชนนเกวียนใหญ่  
 นางอวลนชนนเกวียนเล็ก แตนางอวนจิอนนมีขาวผทผง  
 ของข่มงกงสคน เข้ามาประคองให้ลงจากเกวียนเล็ก ชน  
 เกยวให้มคนหามพากันรบเจ้ามาในเมองเซียงฮาน ลงบ้าน  
 ชินชกไป ชินชกไปให้รบชนพกอยู่บนเรือนใหญ่ เคยชนท  
 ล่อชนทไทนางกงชูหยิน ล่อชูหยินกาชูหยิน สามคนกับ

บ่าวไพร่พากันยักยอกทางลับ กอนั้น ททางสอง กย โยบนชอกกย  
 เข้ามาในเมือง พกยหลสยบนเคนมาจะไปเฝ้าพระเจ้าดังค  
 โยบนชอกกยกยชนทแ่งความทไปรบนางยงอนกิงจ ให้หล-  
 สยบนพงแถวหลสยบนจขอกว่า ชายเซงสซวงซงไปรคให้  
 เนรเทศ ไปย่นอกเขตแดนขคนมนไปอยุทเมืองเคยจว  
 กลับเข่นกยวชนอก เราจะเข้าไปเฝ้ากรวยทลเคยวณ พคกน  
 แลวหลสยบนกยโยบนชอกกยชนททางสอง พากนไปทแ่งชอก  
 ว่าราชการ ทราบว่าพระเจ้าดังคเสด็จไปชมสวนคอกไม้ เคา-  
 ชองเฮากยเคยชหยนอันชหยน นางโยบนเจยวหิงก็ตาม  
 เสด็จไปควย หลสยบนจพพานทโยบนชอกกยตามไปเฝ้าทสวน  
 คอกไม้ เคยชนทจทลความทไปรบนางอวนจอน นางยง-  
 อนกิงจนางฉवलน แลว่าไคพยนางกยชหยนลชชหยน  
 กาศหยน พาเข้ามาลววยควย พระเจ้าดังคองทราบแลวกม  
 ความยนค จงครสถามว่าชหยนสามคนอายมากน้อยเท่าไค  
 เคยชนทไคยนเคาชองเฮาพคชนเข่นทหิงหวง เคยชนทจ  
 แ่งความ ว่าเต็มมรยสังให้ไปจคหาหญิงทปรังามชาย  
 ลยหลสยเบคยเข้ามาอยในก่ง ชหยนทขापเจ้าพามา นชาย  
 กยชหยนยลยเบคยชหยนไคยลยลชชชหยนลยเกाप



รูปร่างงดงามกว่าชยุตม์ในแก๊ง นางเคยชยุตม์จึงทูลว่า  
 พระองค์ใคร่ประสงค์ให้เขาพามาแล้ว ท่านจงสร้างแก๊งขนทาง  
 ทิศตะวันตกให้เขาอยู่ จะโตมความสบายด้วยกัน พระเจ้า  
 ลงตไคยนมเสถียรพวกชยุตม์พดจาเกยคกนตงนน จึง  
 ครัสกัยเตาของเขากัยพวกชยุตม์ว่า เจ้าขามความวิคตเลย  
 เราไม่คึกเขามาไว้ทในแก๊งคอก ใจเราจระคังการอย่างหนง  
 ครัสคิงนนแล้ว ถามชนอองหลลลยว่าพวกทหารทเราตง  
 ให้เขนชุนนางนน ผู้คยงไม่มภรรยาข่าง ชนอองจิงทูล  
 ว่าจยเตงลอชอชนอวยชจิงเทยกากม ลคคนนยงไม่มภรรยา  
 เตาของเขาทงถามชนทลสองคน ว่านางยงอนกงจิวฉนกย  
 อวนจอนนนบคินมาอยทไทน เคยชนทจิงแจจวาทกชยทบ้าน  
 ชนชกไป แดชยุตม์สามคนนนยงพกชยทกิงกวททางสยล  
 นางโอยนเจยวหิงทลวายงอนกจุนน พระมเสถียรคเอนยถ  
 ว่าเป็นหลาน ขอใหม่รยตงเขาหญิงสามคนนนเขามาเผ  
 เสยกอน พระเจ้าลงตอองจิงตงโหชนทไปชกนางยงอนกจ  
 ฉวฉนชวฉนจอน เขามาเผาทสวนคอกไม่ ลอชนทลอรยตง  
 ออกไปแล้ว ชนอองจิงทลวาทคินอายเฮงลชวงไปลงเคยเจยว  
 กลยคคกขญชนอก พระเจ้าลงตจิงทลว่า อายเฮงลชวง

มันเป็นคนออกตัญญูหาคิดลงคงเราไม่ มันคิดกบฏชนที่ไหน  
 เจ้าจึงมีหนังสือไปลงจงกวณัษรรักษาเมืองนน กบหัวเมือง  
 ที่อยู่ใกล้เคียงช่วยกันคิดปราบปรามเสียให้จงได้

๑ ฝ่ายล่อชนที่ออกไปรับนางของอินกรู นางฮวน-  
 จอนนางฮวลัน เขามาทันเฝ้าทในสวนดอกไม้ พระเจ้า  
 ถึงตทอกพระเนตรเห็นหญิงสามคนเข้ามาเฝ้าอยู่ จึงประ-  
 สาทพรให้แก่หญิงทั้งสามว่าเพงสิ้นแปลเป็นไทยว่า ให้มี  
 ความสุขเจริญเสมอเหมือนองค์แก่ก่อนเกิด หญิงทั้งสามก็  
 ลุกขานคำนับแล้ว นางฮวนจอนนางฮวลันยืนอยู่ข้างหนึ่ง  
 แต่นางของอินกรูเดินก็มีหน้าตรงเข้ามา คำนับเฝ้าของเฝ้า  
 เฝ้าของเฝ้าให้หญิงเจ้าพนักงานไปประคองนางให้ลุกขึ้นชน  
 แล้วพระเจ้าถึงของทอกพระเนตรพิเคราะห์ดู หญิงสามคน  
 รูปร่างงดงามประกอบไปด้วยสติปัญญา และกตัญญูซื่อตรง  
 ยิ่งนัก จึงตรัสใช้เจ้าพนักงานให้จับเอาเบาะแดงขลิบทองมา  
 ประทานให้นางสามคนนั่งแล้ว เฝ้าของเฝ้าพกกับนาง  
 ของอินกรูว่า เราขอไหเจ้าฝากสิ่งของมาให้เราเมื่อครั้งก่อน  
 เราคิดจะฝากของตอบแทนไปให้กบเจ้าพอมรยบสิ่ง ให้เจ้า  
 เข้ามาเฝ้าจงหาได้ฝากไปไม่ นางของอินกรูจว่าอันสิ่งของ

เล็กน้อยท้าวพาเจ้าถวยมา ก็หาสมกับพระคณทศขยเลย  
 ข้าพเจ้าไม่ เคารของเขาริงว่าหนงสอทเจ้ามมานน ประกอบ  
 ทวยสทขบญญาเฉลยวฉลาดคนก พระเจ้าดังอองทรงพระ  
 สรวลแล้วถามว่า ในเรื่องราวหนงสอเจ้ามมาทคทางไมตรี  
 กยลลเสงนนั้น นาใจของเจ้าระคคเสยทรงหรือ นางยงอน  
 กงจคานบแล้วจึงทูลว่า เกิมลลเสงวานให้ชกกเอียนลล  
 หนงสอขบขทงมาให้ชนชกไป พอมาถงกลางทางเจ้า  
 เมองไซคนเคยค จับเอาทวชกกเอียนมาทาคก พบกขชา  
 พระองค ข้าพระองค์ขยได้ทวชกกเอียนทรายความว่า ลลเสง  
 วานให้ชกกเอียนลลหนงสอมา ให้ชนชกไป ให้พคจากข  
 ทนยของชินไปว่ากล่าวลลลลล ทนชายเนยขทรทนยของชิน  
 ให้กขลลเสง แล้วนางยงอนกงจอธิบายทลลลลลว่าลลเสง  
 ทรายความว่าทนชายเนยได้กขชินอวยเงกขทรชินชกไป  
 เช่นภรรยาเสยแล้วมีความเสยใจ มีมานะทนกลขมาทล  
 ขอข้าพระองค์ ข้าพระองค์ทรายความ จึง ได้มีหนงสอ  
 ทรายทลลให้ทราย พระเจ้าดังอองจึงว่าอนความขอนยกเสย  
 เลค แต่ขอลนว่าโคนอนรวมเคยกับลลเสง ไม่ได้เสยทว  
 นนเป็นขอสงสยอย นางยงอนกงจจึงทูลว่าอนความเรองน

ข้าพระองค์มิได้เอาเท่าไรมาถวายทูล ถ้าพระองค์ยกเอาของ-  
เหล่านี้ไม่ทรงเชื่อ ขอให้หญิงคนไซ้ที่เก่งขันสูตรดูให้เห็นเท็จ  
และจริง

๑ เค้าของเขารู้ว่าความชอบ จะให้เห็นเท็จและ  
จริงนั้นก็ได้ จึงสั่งให้เจ้าพนักงานไปเอาหยกอย่างหนึ่ง  
ที่สำหรับขันสูตรของสิ่งใด ๆ มา เค้าของเขารู้ชื่อรัตนเข้า  
มาใกล้แล้ว ทขยเอาหยกมาตกลงที่ควานางอวตน์สามครั้ง  
แล้ว พิจารณาดูขันสูตรก็เรียบร้อยเป็นปกติอยู่หาแตกกระจัด  
กระจายร้ายเส้นออกจากกันไม่ เค้าของเขารู้ว่ารัตนนาง  
อวตน์ว่าเป็นหญิงบริสุทธิ์ พระเจ้าจึงออกก็พลอยชมว่า  
อวตน์ครองตัวมาได้ดังเพียงนกหินกหินา แล้วล่อเส็งก็เช่น  
คนคมชดชญาตยนัก เคยวนถ่านางยังอินกงจกยเจ้าไต่อยู่  
ก็นกยลล่อเส็งก็สมควร

๑ นางอวตน์ไต่พงพระเจ้าจึงตรัสตั้งนาม กนก  
ชายหมอบลงนมหนานางอยู่ เค้าของเขารู้ชื่อนชองและพวก  
ชหยินในแก่งปากกันหิวเรา พระเจ้าจึงตรัสตั้งนาง  
อวตน์ว่า เจ้ารู้จักเมฆและลักษณะคน บิดนเจ้าจะได้  
เป็นภรรยาผู้มั่งคั่งราชการของเราทั้งในเมืองนอกเมือง ก็



จะไต่พงเขาเข็นอันมาก จึงใช้เคยชนที่ไปหานางชยุตม์สาม  
 คนเข้ามา แล้วจึงให้ชนที่ไปบอกยเตงช่มงกงอวยซึ่งเจ้า  
 มาเฝ้าแล้ว ให้ชนที่ไปบอกชินชกไป ให้ฟ้าล่อแสงกับชิน-  
 อวยเจ็กและต้นฮายเนยเข้ามาเฝ้า แล้วสั่งให้เลยไปขุนนาง  
 จักแจงคอกไม้ทองกัษแพรวแดงสี่สามลำร้อย กับหม้อกลอง  
 สำหรับประโคมหกสามร้อย ครั้นตรัสสั่งแล้วพระเจ้าองค์  
 เสกจากสวนคอกไม้ รุ่งชนพระเจ้าองค์ออกทวาราชการ  
 ชนอองกบงยเตงช่มงกงอวยซึ่งเทียบกาก็เข้ามาเฝ้า

๑ พระเจ้าองค์จึงตรัสกับช่มงกงว่า ภรรยาเจ้าเรา  
 ให้คนไปเอามาแล้ว เราคิดว่าพระเจ้าขนิษฐาองค์ใครองสมยศ  
 จักแจงไม้ให้หญิงกับชายอยู่ตัวเปล่าควรที่จะเป็นกันใด ให้  
 ขยด้วยกันเสียครึ่งนี้ไม่ควรจะนั่ง ให้ชนนางทมความชอย  
 แก่แผนดินนอญผู้เดียว จึงสั่งชนทคนสนิทให้พานางชยุตม์  
 สามคนเข้ามาไว้ แล้วตรัสกับยเตงเทียบกาก็อวยซึ่งว่า  
 เราจะให้ทั้งสามหยิบผลาก ถูกชอฝุใด เคยเป็นค้สร้าง ก็นมา  
 เราจะยกให้ยกินเป็นสามภรรยาถน แล้วงยเตงช่มงกงอวย-  
 ซึ่งก้านบลึงทลว่า พวกข้าพระองค์กคคณญคคคทวาราชการ  
 ผลองพระคุณท่าน บ่คนแผนดินยงไม่ปรกคพวกข้าพระองค์



ยังไม่ควรระคิด พระเจ้าถ่งของโจงงานก็ปราศรัยว่าไว้แต่  
 ไบราณว่า การมีภรรยาเหยาเรือนครอบครัวพร้อมแล้วถึงจะ  
 ทำราชการก็เป็นสุข หล่สยบจึงพุดกบงยเตงซ่มงกตเย-  
 กากิมอวยซึ่งว่า ซ่งทรงพระเมตตาตามทงน ประราณนาระ  
 ให้ท่านทั้งปวงไคความสข ท่านอย่าพุดจาขิตพลวไปเลย  
 พระเจ้าถ่งจงตรัสเรียกเจ้าพนกงาน ให้ไปเอาถวยแก้วไย  
 ทนงมาแล้วหอยพุกนมาเขียนซอ กงฮยอินลชฮยอินกาชฮยอิน  
 สามคนตงในกระตาศเสร็จแล้ว จึงมวนกลมเขนสามเม็ด  
 ไล่ตงในถวย แล้วให้ขยเตงเทียกากิมอวยซึ่งพยฐาน  
 ต่อเทพยคา แล้วหอยผลากชนมาคนละเม็ดแล้วถวย  
 พระเจ้าถ่งท พระเจ้าถ่งคคคิลกระตาศออกทอศพระเนตรแล้ว  
 ทรงพระสรวลแล้วจึงตรัสว่า กาชฮยอินไคกบงยเตงลชฮยอิน  
 ไคกบอวยซึ่ง กงฮยอินไคกบเทียกากิมพอตรัสแทนแล้ว  
 ชนนางสามคนกคานขล่งพร้อมกัน ชนทนาชฮยอินสามคน  
 เขามาเฝ้าพระเจ้าถ่งท พระเจ้าถ่งทตรัสถามชื่อเคมแก  
 ฮยอินทงสามคนว่า คนไหนชอกกาชเจงลชเลียวเว็กกงเซง-  
 ฮยอินสามคน จึงคานขล่งบอกชื่อขงตัว แล้วพระเจ้า  
 ถ่งทตรัสกบงยเตงเทียกากิมอวยซึ่งว่า หล่ยงสามคนน

รูปร่างชาวค่อมลตบญญา พระไต่เอาไวเป็นทปรกษาหารอ  
 ตรีสแล้วลงชหยในสามคนให้ไปหาเตาของเฮาที่ข้างใน แล้ว  
 กตบออกมาเราจะให้คอกไม้ทอง และแพรทวลบเจ้าจะไต่  
 ไปอยู่กันค้วยกัน หลงพนกงานนำชหยในสามคนเข้าไปแล้ว  
 ชนชกไปพาชนชวยงกตบชายเนย บตรสะโรเข้ามาเฝ้า  
 พระเจ้าฉงท พระเจ้าฉงททอตพระเนตรเห็นชนชกไป มี  
 ความเกรงใจค้วยเขามาคดมาแต่ก่อนเป็นอนมาก จึงตรัส  
 ว่าเจ้าพอลูกจงเพ่งสันเดค แล้วยกพระหตถชไปตรงทว  
 คตบชายเนย ฉามชนชกไปว่าหลงคนนหรือเป็นบตร  
 สะโรเจ้าให้อยู่กันค้วยกันกยบตรเจ้าแล้วหรือยัง

๑ ชนชกไปทูลว่ายังหาไต่อยู่กันค้วยกันไม่ พระเจ้า  
 ฉงททอตพระเนตรพเคระหคูลกษณะคตบชายเนยรูปร่างงาม  
 ปรกอบค้วยกิริยาคคกตงนานไปภายหน้าหลงคนนจะมี  
 วาสนา คคแล้วพระเจ้าฉงทอชชอกพระโอยชูสมว่านาง  
 คตบชายเนยกยชนชวยงกยบตรเจ้า สมควรทจะเป็นคกน  
 แล้วส่งเจ้าพนกงานนำคตบชายเนย เขาไปเฝ้าเตาของเฮา  
 เตาของเฮาจงตรัสกชนชกไปว่า นางยงอนกจว่านาง  
 คตบชายเนย เจ้าไต่รักใครเป็นพนองกนปรการทนง นาง

ยงอนกง จูว่า ล้อเสงฝากหนั่ง ล้อมาถง เจ้าฉยบหนั่งใหญ่ขอ  
 ทั่นอายเนยจริงหรือ ชินซกไปกราบทูลว่า หนั่ง ล้อฉยบหน  
 นางยงอนกงจู แปลงเปลี่ยนชื่อของตัวออกเสียบ แลวเขียน  
 ชื่อทั่นอายเนยลง เมื่อหนั่ง ล้อมาถง ฆ่าพเจานน ฆ่าพเจา  
 ใต้อายเนย บุตรสาวทั่นยงชินไว ไหลกษชนชวยเงก  
 เสียบแล้ว

๐ พระเจาถงทศรลว่า ทำไมไม่ไหมนอญกนเสียบ  
 ทั่นอายเนย ชินซกไปจึงทูลว่า ทั่นอายเนยบุตรสะใภ้พกษ  
 ฆ่าพระองคควา จะกลยไปบ้านจกแจงการฝงศพคตาเสียบกน  
 ทั่นอายเนยจะมาขอทั่นอายเนย พระเจาถงทศรลว่าคนมี  
 กตญูญอย่างนหายาก ประเคยวเราจะเป็นฝงกษ จะให้  
 ทั่นอายเนยขอทั่นอายเนย ให้พรมกษชนนางเหล่านถาทั่นอายเนย  
 ทั่นอายเนยขอทั่นอายเนยชนชวยเงกถกถกนหนั่ง จึงจะ  
 ไปรคให้ไปทำการฝงศพคตา ครลแล้วสั่งเจ้าพนกงงานจก  
 เขาเครองยคมาประทานให้หญิงเจ็ดคน นางยงอนกงจุน  
 ใต้อายเนยตำแหน่งทพน แปลเป็นคำไทยว่าเป็นเครอง  
 ยคอย่างโท หญิงหกคนนไปรคให้เขาเครองยคตำแหน่ง  
 ทั่นอายเนยมาประทาน ครนวนคใต้อายเนยแล้วเจ้าพนกงงานนำ

เขาหญิงเจ็ดคนออกมาจากแก่งข้างใน แล้วชนนางค่านับ  
 พระเจ้าองค์แล้วยืนอยู่ พระเจ้าองค์จึงรับสั่งให้เขายาวกบ  
 เจ้าสาวอันเคยงเป็นคู่ ๆ ตามผีใหญ่ผู้น้อย งามเตงกาฮหยน  
 ยนทหนึ่ง ช่มมกงอวนจอนทสอง อดยช้งลอสชหยนทสาม  
 เทยทากมกงชหยนทสี่ ชนอวยเงกคนอายเนยทห้า ลอ-  
 เสงยงอนกงจทหก แล้วประทานคอกไม้ทองให้ชนทไปยก  
 หมวกให้เป็นคู่ ๆ แล้วเขาแพร่สัททพาทยาตาคาศระพายแล่ง  
 ให้เขายาวแล้วกค่านับพรอมกัน เจ้าพนักงานประโคมชน  
 พรอมกัน งามเตงกาฮหยนช่มมกงอวนจอนอวยช้งลอสชหยน  
 เทยทากมกงชหยนค่านับลอยออกไปจากทเผา แล้วเจ้าพนักงาน  
 ทสี่องค์ก็ประโคมชนอีก ชนอวยเงกคนอายเนยออกไป  
 อีกครึ่งหนึ่งแล้ว ยงอนกงจลอสเสงชวตณสามคนเข้ามา  
 ค่านับพระเจ้าองค์ พระเจ้าองค์จึงตรัสกับลอสเสงวามเสย  
 แรงเจ้าเป็นคณคมาครงน ไทภรรยาแดงสองคนสมความ  
 ปรารถนาแล้ว ลอสเสงค่านับแล้วจึงทลว่า ข้าพระองค์ไค  
 ความลชครงนเพราะทรงพระเมตตา ข้าพระองค์เห็นว่า  
 นางยงอนกงจเป็นญาติกบเตาชองเฮา ข้าพระองค์จะขอเอาไป  
 ค่านับผลองพระคุณทาน



๑ พระเจ้าถังคตตรสวาระเป็นโรม คริสต์แล้วเสด็จ  
 ลากขบวนจากทงง เรียกขงอินกงจูลอสเสงชวลงนไหเตนตาม  
 เสด็จเข้าไปถึงข้างใน แล้วสามคนก็คานขเตาของเขา  
 เตาของเขาหนักแต่ในใจว่าลอสเสงเข็นเตกกจริงแต่ความขญญา  
 รัคานขตามขรรรมเนยมเรียบรอยมีความเข็นค จึงให้เครื่อง  
 ยศสี่ารบหนงกบขนทสองคนหญิงคนใช้ทในเก้งสองคน และ  
 ลังของภาชนะใช้สอยแล้ว ลอสเสงขงอินกงจูลอสสามคนก็  
 คานขลาออกมา เตาของเขาจึงให้ขจรทดตำแหน่งทหลาน  
 เออคนหนง ให้ขงอินกงจูลอสสองคนเข้าไปตามทาง  
 เจ้าพนักงานส่ง ลอกมาจาก เก้งข้างใน ถึงข้างนอกแล้ว  
 ขงอินกงจูลอสสองคนขนขจรลอสเสงขนมา เจ้าพนักงาน  
 ก็ประโคมพณพาทย์ของกลอง ตามส่งมาจนถึงเรือนชั้นชกไป  
 พวกราษฎรพากันมากดูเข็นอนมาก ขวนกนสรรเสริญทุกคน  
 ๑ ครั้นพระเจ้าถังฮองจิกแจงคตบแต่งการเสริแล้ว  
 ทรงคิดโทมนัสพระทัยว่า เคมเราสั่งให้ขนทไปเที่ยวหา  
 นางชหยันรูปงามมาปรารภนาจะเลยงไว้ในเก้งหาสมคังคิไม่  
 เพราะเตาของเขาเกบคกนงงโตยกชหยันให้เข็นภรรยาขนนาง  
 เสย ถ้าใจเตาของเขาเหม็ขนคังใจเซ็ขวของเขามเทสพระเจ้า







โอยนชชอกยจึงถามว่า ท่านจัดแจงเกวียนและม้าไปข้างไหน  
 โอยนชชอกยจึงว่าศัพมารดาเราจึงชยทลกลเอียง เราทลลาจะ  
 ไปทำการฝังศัพมารดาสักสองเดือน เราจะไปเสียเที่ยววัน  
 แล้วเห็นระไมไค้อยู่ส่งท่าน ล้อเสงจึงว่าข้าพเจ้ามาทาทจะลา  
 กลับไปเวลาพรุ่งนี้ พวกกันแล้วล้อเสงก็ลาโอยนชชอกยมาทอช  
 ให้จัดแจงเก็บข้าวของเสร็จแต่ในเวลากลางคืน ครั้นรุ่งเช้า  
 ล้อเสงพายงอนกงจู ขวลงนมาลานางชันไปกับชันชกไป นาง  
 เทยวสชันชววยเงก นางตันชಾಯเนย แล้วเทยวลาชุนนาง  
 ผู้ใหญ่ต่างคนต่างคำนัย พวกกันออกมาส่งล้อเสงยงอนกงจู  
 ขวลงนจากปรระคูปาน ล้อเสงจึงทโศตนาชคชกพอมุยกย  
 ชนทลสองคนออกเดิน เป็นกระบวนหน้าไปก่อน ล้อเสงยงอน-  
 กงจู ขวลงนยกหญิงสองคนที่เตาชองเขาปรระทาน นางกิมเหลง  
 นางเงาเหลียงและบ่าวไพร่เดินเป็นกระบวนหลังไป

๑ ล้อเสงก็จัดระยเขาเตาเกษนเทกไปไว้เมืองหขจิว แล้ว  
 ระแวระยานลยแษทฝังศพนางเซาเสาดวอย ล้อเสงจึงส่งให้ระย  
 เดินทงกลางวันกลางคืน ไปประมาณหลายวันพวกชคินา  
 ชคชกนเดินไปข้างหน้า พวกกันออกจากค่านทอชกวันไปถึง  
 ค่นทางเมืองเซยวจิวเห็นมทลาคผู้คนคเป็นอนมาก วันน

เคนมาแต่เช้าก่อนกินข้าวอดกินาชดขยภกจะหาทเตยมใหญ่ล้านัก  
 ซ้ออาหารกนกัหาพขไม่ แล้วยรบเคนไปประมาณลเคษ พบ  
 เตยมชายสรอาหารโรงหนง อยู่ตรงทนาวคคทงลลเคษน  
 ในกระตานข้ายกไว้วา ถ้าทานผู้โตเคนไปมาทางน เชญ  
 หยคพกซ้อสรอาหารกินเคด อคินาชดขยภกขไฟรพลทงขวง  
 มาดลงจากมาพากนเคนเคเข้าไปในเคยมเห็นททางกวางใหญ่  
 สระอาคค กคใจว่าพวกเรามาดงกอน คนทงขวงขงทามผู้โต  
 พกช้อกนไม่ อคินาชดขยภกขงสงเงาของเคยมให้จคแงงตั้ง  
 ของภทระนงให้หมคจคคดงโคระและสรอไว่ สงแลวอดินา  
 ชดขยภกออกมาจากเคยม แลคมาขางหลงขงหาเห็นพวก  
 ลลลเคงมาไม่ เห็นแต่ผู้คนชายหญิงเคนไปมาทหน้าวคเคน  
 อนมาก อคินาชดขยภกถามชาวขานและคนเคนทางว่า ทหน้า  
 วคผู้คนมากมาทำกาเร็งโต คนเคนทางขชกว่า ทาน  
 อยากจะโคไร้เข้าไปคในวคเคด อคินาชดขยภกเคนหลกคน  
 เข้าไปในวค เห็นมคทสามหลงมีพระพทธรขปและคังเคระของ  
 ขชอไว่ อคินาชดขยภกเข้าไปดงหลงทสาม เห็นทหน้าคางและ  
 โคระเคระของขชอแตกหคขขเคน เห็นนางชแกสามคนลคคนง  
 รของให้อบ อคินาชดขยภกพคชาชกถามนางช นางชหาขออกควม



ไม่ ชุตินาถตบกดไต่ยืนเสียงคนพดกนข้างนอกชอของเบนอัน  
 มาก แล้วไต่ยืนคำคนพคว่านางนาเฮียงกงจคนน แต่ก่อน  
 เขาเป็นบุตรหลานเจ้าอยู่ในเมืองชยครนบ้านเมืองเป็นจลาจล  
 เสียดแก่ข้าศึก คนทั้งปวงจึงข่มเหงไต่ ชุตินาถตบกดทว่า  
 ลอแสงจะมาถึงเตียม จึงไม่ไต่พิศทราซกถามคนเหล่านั้นตอ  
 ไป จึงเคินกลับออกมาจากวัด พอลอแสงกับภรรยาพาบ่าว  
 ไพร่มาถถึงเตียม นางยงอนกรงจูอิ้วถนลงจากรถเคินเข้าไป  
 ในเตียม แต่ลอแสงนลงจกมายนอยทหนาเตียมเรียก  
 ชุตินาถตบกดเขาไปในเตียม แล้วถามว่าเมษตกรเวาเคินมา  
 เห็นผคนอยทวตคนนมากเขาทำกาารสังไค ชุตินาถตบกดจึงเล่า  
 ความตเขาไปเห็นและไต่ยืนให้ลอแสงฟัง

๐ นางยงอนกรงจูไต่ยืนตงนนั้น จึงคิดทว่าพวกเมอง  
 แต่งยจระตคกอยทนขางทอกรกรมง จึงโทกมเหลงเงาเหลยง  
 ไปเรียกชแก่มาตามเงาเหลยงกมเหลงไปถงวัด บอกรบช  
 แกว่าลอแสงกขนางยงอนกรงจู นายขของเราให้เชอญท่านไป  
 หาเร็ว ๆ ชแก่ไคฟังแล้วถามว่า นายขของท่านมาแต่ไหน  
 เงาเหลยงกมเหลงบอกรว่าท่านไปถงกคองจระวัดชก นางชแก่  
 กเคินมาพลาถตามเงาเหลยงกมเหลงว่า นายขของเจ้าใช้มา



เรียกขานไปทั่วด้วยถ้อยความสิ่งใด ก็มิหลงเงาเหลี่ยมคอบว่า  
 ทหารไม่ พัดกันแล้วกวาดต้อนมาลงเคยม นางซ่งแก่เข้าไป  
 ยืนคานบแล้ว นางยงฮองกงจึงถามว่าผู้ใดมารบกวนพวก  
 ท่าน และนางนำเชยงกงจืตฮอยในวัดเข็นบุตรหลานผู้ใด  
 ซ่งแก่บอกว่านางนำเชยงกงจืตฮอยเข็นเชือกวงศัพระเจ้าซยเฮียนต  
 เมื่อดวงเคาเกยนเตก ไปปรายโอบนชอกกบตเมองลงไต่  
 ซอเถงทหวารของเคาเกยนเตก เห็นนางนำเชยงกงจืตฮอง  
 จจะเขาเข็นภรรยา นางนำเชยงกงจืตฮอยไม่ยอม ซอเถงจึงพาส  
 พาไลว่า เจ้าวัดเข็นพรรคพวกของ โอบนชอกกบตซอเถงจึงมา  
 เจ้าวัดเสีย นางนำเชยงกงจืตฮอยนอนชอกชวตกบตเคาเกยนเตก  
 ชอกชวตเข็นชอกกบตเมองลกเอียงแล้วไปเขยมนพองทเซยงฮาน  
 ไปถึงกลางทางพวกโจรฆ่าตชงเกยเอาทพยสังของ ไปสัง  
 นางนำเชยงกงจืตฮองจึงไต่มาสำนักอาศัยอยู่ในวัดทซาพเจ้าชย  
 แล้วเมื่อเวลาคณนโอบนชอกกบตชนนางมาชอกทเคยมกลางทาง  
 นนไม่รู้ว่าผู้ใดไปล่อเตยคชน ว่านางนำเชยงกงจืตฮอย  
 ทในวัด โอบนชอกกบตมาทวดจะไหพยกบตนางนำเชยงกงจื  
 นางนำเชยงกงจืตฮอยไม่ชอกไปหาโอบนชอกกบต โอบนชอกกบต  
 ชอกทประทวด แล้วพดไหนดนางนำเชยงกงจืตฮอยว่า ทว

โอบนชชอกยภรรยาตายยังห้ามภรรยาไม่ ทวนาเอียงกงจก  
 เป็นแม่หม้ายเหมือนอนกน ถานาเอียงกงจูยอมเป็นภรรยา  
 เราจะทำเรือนฝาทองให้ชยุ ข้าพเจ้าคิดเห็นว่านาง  
 น้าเอียงกงจูยอมไปเป็นภรรยาโอบนชชอกย จะไต่ฟังขณ  
 เขาไปภายหลัง นางน้าเอียงกงจกคิดเหมือนอนข้าพเจ้าไม่  
 แต่พอไต่ยินโอบนชชอกยพูดคังนนั้น มีความโกรธเข่นอนมาก  
 ร้องค้อยออกมาว่าเรากยท่านเป็นคนพยายามคน พวกท่าน  
 คคกยฎทอแผนตน ถาชนจะเอาแล้วเราจะเอาอาวอแทง  
 ท่านให้ตายคยมือเรา วันนถาท่านเข้ามาชมเหงเรา ๆ ก็  
 ไม่เสียคายแก่ชวตแล้ว โอบนชชอกยเห็นว่าไม่สมความคค  
 กกลยไปประมาณครทหนึ่ง พวกข่าวโอบนชชอกยกลยมา  
 พุทธาตระคอกช ข้าพเจ้าว่าคยญาตพนชงพวกเมองชยุไว้  
 จะเอาเงินคยข้าพเจ้า ข้าพเจ้าไม่มีเงินจะให้พวกข่าว โอบน-  
 ชชอกยพากนทบทอยเครของบชชอยเข่นตน นางยงอนกนง จงว่า  
 โอบนชชอกยแตกอนกเข่นคนคเรยบรอย แล้วรทนงลชและ  
 กฏหมายชยงจรรมเนยเมเฮยหงฉน จงคคสงสอนให้ไปถววย  
 ควชยุในเมองฉฉ แล้วให้เขานชงสาวมาถววยคยพระเจ้า-  
 ฉฉค พระเจ้าฉฉคจกคคไปรคปรานเข่นอนมาก ยคน



จะบวชเป็นชอช้อย่างนั้นแล้ว อยุ่ทนทาสสมัครไม่ ข้าพเจ้า  
 จะพาท่านไปช้อยทวดแห่งหนึ่ง แต่ไม่รู้ว่าท่านจะชอยหรือไม่  
 ชอย นางนาเชียงกงจึงงวาทาทานสังเคราะห์ทงนั้นแล้ว  
 เป็นนญชของข้าพเจ้าหนกหนา นางยงอนกงจึงงวาทลยแฮ  
 มวคชยวคหนึ่ง ชอหมงเจงอำแปลเป็นไทยว่าวคหลวง  
 พรหมจรรยเคยวณพวกชทยนของพระเจ้าชยเคยนคยวชเป็นช  
 อยทวคนนสคน ถ้าท่านชอยไปชอยข้าพเจ้าจะพาไป นำเอียง  
 กงจึงงวาทาทานสังเคราะห์พาพาไปชอยทนน แล้วข้าพเจ้า  
 จะรักษาศิลสวคมนต์ไหวพระ แบ่งส่วนนญไปให้กยท่านทก  
 เวลา นางยงอนกงจึงงวาทเคยวณข้าพเจ้าจะไปลยแฮ ถ้า  
 ท่านจะไปคยวกให้ไปเกยเอาทรพยสังชอง มาไปคยวข้าพเจ้า  
 เร็ว ๆ เถิด นางนาเชียงกงจุมคความนค จึงไปเกย  
 ทรพยสังชองแล้วลาพวกชทงหลายทวค แล้วกลบมาทเคยม  
 ยงอนกงจเอนงนให้กยชแกสยคาลง แล้วส่งให้ช่าวไป  
 จ้างมาคยวทนงจะไหนางนาเชียงกงจช แล้วส่งให้พชมชกม-  
 เหลงเอาเงินไปคคให้กยเจ้าชองเคยม เจ้าชองเคยมรูปร่าง  
 สูงใหญ่ทนวคเควาคทนากลว หวเรารแล้วจึงพคกยพชมช  
 กมเหลงว่า ชย้าเพอคคเงินให้เรารลยเรารจะถามลคทนอย



ทนง นางทชนเกวียนไปนั้นเป็นบุตรสาวเตาเกยงแตกหอรอม  
 ไซ้พ้อมยกรยคาเจ้าของเตยมจึงถามต่อไปว่า คนทหน่ม  
 นอยขมาไปนคอใคร และชงอนจาวทเป็นขนนางของ  
 แชชองไปเสยข้างไหน กิมเหลงจึงบอควาคนขมาคอสอเสง  
 บุตรลอโงยเจ้าเมืองหองจวเป็นสามนางยงอนกงจู แต่ชง  
 อนจาววชเป็นหลวงจน ไปอยุกยเตาเกยงแตกทตาบล  
 สอเสงชวทวยกน เจ้าของเตยมแจ้งความแลวงจวเราม  
 ความเวทนายตรภรรยาตนยงชน ไม่รู้ว่าจะเป็นประการใด  
 พ้อมยจววบุตรสาวตนยงชนเมอกอนนน พระเจ้าถงค  
 โปรคประทานไหเป็นภรรยาชนอวยงกยตรชนชกไปพ้อม  
 กยลอสเสงนางยงอนกงจูวนเตยวกน ประเคยวณพระเจ้า  
 ถงชองโปรคให้ตนอาบเนย บุตรสาวตนยงชนมาทำการ  
 ศัพยคา ไม่ชากจระมาถงเมืองลูจว เจ้าของเตยมไคพง  
 แลวคยมือหวเราเรสรเร็วญวว่า พระเจ้าถงชองครชงสมบค  
 ทงอยในยคิธรรม ประกอบไปค้วยเมคตาแก่อาณาประชา  
 ราชฎรทงป่วงเป็นทชง พกแลวพ้อมยหยชเอาเงนออกมานย  
 ให เจ้าของเตยมจึงวาทกทานมาสำนกกนอยเล็กนอย  
 ไม่คองคคเงนไหเราคอก ทวเรากยแชชองชงอนจาวไค



เป็นเพื่อนรักกันมาแต่ก่อน แล้วเราของเต๋ยมว่าตนชายเนย  
จะพาศพนของชนออกมาทำการศพทแขวงเมืองลูจวนน จะ  
จริงหรือไม่จริง

๑ กิมเหลงจึงตอบว่าท่านจงคอยอยู่เถิด ไม่ช้าสัก

สองสามเวลาที่จะมาถึงน เราของเต๋ยมจึงว่าถ้าจริงเหมือน  
เจ้าพดกตงน เจ้าจงเอาเงินนรบคามาขายไปให้ตนเถิดไม่  
เอาแล้ว พอมีเงินถามแซ่และซ้อแก่เจ้าของเต๋ยม เจ้าของ  
เต๋ยมกนงขยหายอกไม้ ยกแต่มีศานบแล้วกลยเข้าไปใน  
ห้องของคว พอมีกมเหลงจึงหยยเอาเงินนเจ้าของเต๋ยม  
คนใหม่มานน แล้วชนมารยไปตามนาย และเจ้าของเต๋ยม  
นนเต๋มเกิดขยทเมืองเลยวตง แซ่กวนซ้อทวคช เป็นหลาน  
กวนอ ครังแผนคนสามกักกวนทวคชคนนมากลตชทวว่า  
เป็นคนซ้อสายกบกวนอจึงไม่ยอมขยในขงคยผู้ใด เทยททำ  
โจรผู้ร้ายลขยลกขายเกลอไม่ให้เจ้าภาษรือยทไหน ราษฎร  
ชาวบ้านชาวเมืองกกลวเกรงนบดชโดยมาก ครนรัความ  
ว่าหลมคตนขยชนทายมีความสังเวชสลคใจลง กทงความ  
ชวททวใดกระทำแต่ก่อน ๆ นนเสยสน จึงมาตงรานเต๋ยม

ชายสุราอาหาร และทำที่อยู่ให้คนเดินทางพักอาศัย อยู่ท่าม  
 กลางหนทางแขวงเมืองเขมมจิ๋ว พวกโจรผู้ร้ายและราษฎร  
 มักกลางชั่งอยู่ไกลเคียง ในแขวงจังหวัดนั้น กลวเกรง นบถ  
 กวนตัวคือเป็นอันมาก

๑ ฝ่ายนางยงอนกจกคิดจะรีบคาไปเมืองหอจิว จึง  
 ส่งให้นางฉวฉวน กบขอนำ ขุดยัก และคนทั้งปวงเลยไปพัก  
 คอยทำอยู่ที่บ้านลุยแซ่กจนเราจะไป เขมมเขอนบคาที่เขาชื่อ  
 เลงชว ส่งแล้วล่อเส่งยงอนกจกขบ่าวไพร่คนสนิทเดินคัก  
 ทางไปถึงเขาชื่อเลงชว ล่อเส่งยงอนกจกเข้าไปค้ำนบเตา  
 เกยนเตก แล้วขอนวอนให้เขาไปอยู่เมืองหอจิว เตากะยณ-  
 เตกไต่ยนบตรเขยบตรสาวมาอวอนคังนบ มีความอดลย  
 แก่บตรสาวอยู่ แต่คักถึงทงสาวจึงอารยญวเคยไคสังสอน  
 ทกเวลา ว่าเกิดมาเป็นรปกายไม่เป็นแก่นสาร ขุดส่ำที่จำ  
 ศัลสวดมนตภาวนาขยทนคกว่า คคแล้วจึงพคว่าเราทง  
 สองคน จึงพากันไปอยู่ให้เป็นสุขเฉก บคาขยทนกมีความ  
 สุขขอยู่แล้ว นางยงอนกจกรองให้อาถลยแก่บคาขยทนก แล้ว  
 ล่อเส่งกยนางยงอนกจกค้ำนบพากันกลยไปบ้านลุยแซ่ ช-

เซยนฮางผู้รักษาเมืองล็กชวักยกกายนหแห่งความ ก็ออกมา  
 คอกรบทุกกลางทางกับนางชวักหยิน แต่บุตรภรรยาเซยหงฉิน  
 นน ช่มงกงไซให้คนมารับไปเสียก่อนแล้ว นางยงฮองกง  
 ก็เข้าไปเช่นศพนางเซาเซา มารดาเลี้ยง จึงทำให้บ่าวเฒ่าคน  
 สิ้นทั้งสองคนซึ่งอยู่ชานลยแซด้วยกันแต่ก่อนนั้น ให้ชยุตถ์รักษา  
 บานเรือนเรือกสวนไร่นาอยู่ทนนแล้วมอบให้นางนาเซยงกง-  
 จูให้อยู่กับชชชหยินสัคนทวคนนด้วย ลอเส่งนางกงจุนางชว-  
 ลนจึงตแ่งการเสร็จแล้ว พวกก็ออกจากชานลยแซไปเมือง  
 หือจิว กายนหตามสั่งลอเส่งไปพินชานลยแซแล้วก็กลับมา

๑๐ ภายหลังกายนหรวาบุตรภรรยาตนของชฉิน จระ

พาเอาศพตนของชฉินมาทำการศพทแขวงเมืองล็กชวัก กายนห  
 คิดแต่ในใจว่า ตนของชฉินนนี้ใครเป็นเพื่อนร่วมสาขานรัก  
 ใครรักนมาก

๑๑ เมื่อตนของชฉินต้องโทษ ชฉินชกไปช่มงกงเทย-  
 กากิม ก็ใคร่เชอคเนอแทนคณเขาแล้วแต่เรานยังหาใครแทน  
 คณตนของชฉินไม่ วันนริชวาวว่าบุตรสาวบุตรเขยของตนของ-  
 ชฉินจระเอาคัพพมาผ่ง เราจระต้องไปเช่นคัพพจระชอย คิดแล้ว

จึงจัดแรงส่งของทั้งปวงจะไปเช่นศพต้นของจีน แลแล้วก็เรียก  
คนทั้งปวงที่อยู่ไกลเคียงกัน ช่งตันของจีน ทำความไว้แต่  
ก่อนนั้นไปด้วย ฝ่ายจีนช่วยเงินนั้นพระเจ้าดังฮ่องทรวงพระ  
เมตตาเป็นอันมากเพราะเห็นภัยจีนชกไปผู้บิดา จึงตั้งให้  
จีนช่วยเงินเป็นทขนางรักษาองค์ จีนช่วยเงินอยู่กับ  
ทันฮายเนยเป็นสามภรรยาได้ประมาณเดือนเศษ จีนช่วย-  
เงินกับบุตรภรรยา คณของจีนจึงลาจีนชกไป นางเคียว-  
สี้จะ ไปจัดแรง ทำการศพต้น ของจีนที่บานยเหียนจงแขวง  
เมืองลิว

๑ จีนชกไปจัดทหาร ในเรือนของตัวสี่คนกับไพร่  
ประมาณห้าร้อยคน ให้ไปด้วยพวกขนนางในเมืองถึงริ  
ความจึงพากันมาส่งจีนช่วยเงินเป็นอันมาก จีนช่วยเงิน  
ออกมากทวิตให้ยกโลงใส่ศพต้นของจีน ขึ้นใส่เกวียนคด  
ทางไปหลายวันถึงแขวงเมืองเซียมจิว เป็นเวลาใกล้ค่ำ  
ทหารสี่คนซึ่งเป็นกองทหารรบขมมาไปเที่ยวหาเตรียมจะหยด  
พักแลเห็นคนพวกหนึ่งส่งใหญ่ประมาณเจ็ดคนแปดคนได้  
เสื่อขาวโปกคร้ชะขาวเดินตรงเข้ามาใกล้ถามว่าศพต้นของ-  
จีน ทอຍบานยเหียนจงนั้นมาลงไหน นายทหารสี่คนออก







พวกเจ้คนแปดคนนั้นร้องไห้และคำนบศัพท์แล้วลกลคนถามว่า  
 ท่านผู้ใดเป็นบุตรเขยคณของจีน จีนช่วยเง็กจึงรบว่าคือตัว  
 เรานเป็นบุตรเขยคณของจีน คนเจ้คนแปดคนจึงเข้าไปใกล้  
 จีนช่วยเง็ก แล้วจับมือเขาแล้วชมว่าคณของจีน ไ้บุตรเขย  
 อันประเสริฐ ต่างคนต่างสรรเสริญแล้วถามจีนช่วยเง็กว่า  
 มารดาภิภรรยาท่านมาด้วยหรือไม่

๑ จีนช่วยเง็กบอกว่ามาด้วยแต่พักหยทอยู่ข้างหลัง  
 พวกคนนั้นจึงพากันไปถึง เกวียน ภรรยาคณของจีน แล้วคำนบ  
 ภรรยาคณของจีน ภรรยาคณของจีนจึงลงจากเกวียนคำนบ  
 ทอข พวกคนนั้นพดกขภรรยาคณของจีนว่าชาวพเจ้านใดชาวว่า  
 คณของจีนเป็นไทยดังตาย พวกชาวพเจ้านองนคคองมีได้  
 ชาติแต่ไม่อาจถามข่าวคราวถึง บคณท่านมีบุตรเขยอันประ  
 เสริฐท่านักใดพงแล้ว ภรรยาคณของจีนตอบว่าสามชาว  
 เจาจงแกกกรรมท่านทงหลายมาเยี่ยมชาวพเจาครั้งน ชาว  
 เจาชอบใจท่านเป็นอันมาก

๑ มังนาหยจึงว่าเวลานักพลบค้ำแล้วให้ จคแรงเอา  
 เกวียนศัพไปไว้ทเคยมกอน กายนหูกมากคยอยทเคยมนาน



ทั้งนั้น เขาจึงไต่ปากกันขมมนมพร้อมกันอุยทน กายนหพดจา  
 ปราศรัยกับภรรยาตนเองช่น แล้วกายนหน้าช่นอวยเงก  
 ออกมาทเคยมทลงนชกเห็นกระดานบายแผนทง ชงกวน-  
 ทวคอเขียนเป็นทวอกมรลงไว้ว่า ดนยของช่นเป็นเพอนสนท  
 ทงไวทสมควรรแล้ว กวนทวคอใหจกเครื่องไทรและสรามา  
 ทงเรยงไวทหน้าบาย จึงนำพวกเพอนทงปวงเขาคานบบาย  
 ช่อตนยของช่น ช่นอวยเงกกคอบค่านบคอบออยทกคน  
 กวนทวคอจงเฮาส์ราและตระเกยขวางลงทงหน้าบาย แลว  
 กวนทวคอเชิญใหกายนหน่งเสมอกบบาย ดนยของช่นเป็น  
 ทหนงช่นอวยเงกนงทล้อง กายนหไม่ยอมนงจงพควา เมอ  
 ครงดนยของช่นขงมชวคอบย ขापจากไมนงเสมอกบคณยง-  
 ช่น ครงนชอบแตช่นอวยเงกบทรเขยนงเสมอกบบายบคา  
 ภรรยาจงระควร ช่นอวยเงกไม่ยอมนงเสมอกบายกายนห  
 กวนทวคอบมงนำหยกบคณนน เป็น นำสยถกบช่นชกไปมาแต่  
 กอน จึงให้ช่นอวยเงกบกายนหน่งคกนลตคากวabayลง  
 มาทนออยหน่ง พวกทงนกกนงเรยงกนเป็นอนคยลงมา

๐ กวนทวคอจงว่า พวกเราทบรทามาพร้อมกันอุย  
 ทนเป็นเพอนรภมความภคณญคอกนมาแต่ กอน ไม่ ไค ถอชค

คึกคักพากันนั่งเป็นลาตยกันตามธรรมเนียมของ เด็ดชยาต  
 กันเลย คนทั้งหลายจึงว่าพตถกต้องชชบแล้ว กวนตวตอ  
 จึงยกถวยสรวาชนแล้วร้องทวยเสียงอนตงว่า เวลาคาวนน  
 พวกพนองมาทางทศพรอมกนอยุทนแล้ว ให้เชญพตถกของ-  
 ชนมากนสรวาทวยกนไทมความสช กวนตวตอรองเชญ  
 คนยงชนคังนแล้ว คนเหล่านนตางคนกยกถวยสรวาชน  
 กัน แล้วมีใจคิตว่า ตนยงชนไคมากนทวยพรอมกน คน  
 ทงนกันสรวาพตถกแล้วพตถกนถงความทรกไครกยคนยงชน  
 มาตักอน ครนพตถกเมอครมคความสช ตางคนกลกชน  
 ชยวาทาง ๆ ครนพตถกไปถงเมอครมคความทรก ตางคนก  
 ตอกกกระทยเทารองให้เสียงตงชน มงนาหยพตถกชนชวยเงก  
 ว่า เราคิตถงเมอครมคเอนเกายกอนน ยาชองทานทม  
 อายทกลบยทาแซยค ตนยงชนบคากรรยาทานชอกไปถง  
 พวกชาพเจ้า พวกชาพเจ้าตักอนนนเป็นคนเทยวชกชน  
 ชอกหน้าไมไคไมเหมอนเตยวน ชาพเจ้าพนองสามคนจง  
 เขาทองค้ำชองทว มาประสมกนเขาไคมากหลายคาง  
 ประมาณราคาสัทกรชยเทรบญ พากันไปถง เมองชชวยาน

๗๗  
 ๘๑๕.1  
 ๘๕๕/๗  
 ๗.๔  
 ๗๖



บิดาของท่าน เป็นเวลากลางวันพวกข้าพเจ้าอายุกับคน  
 หนึ่งย่องหาได้เข้าไปกินเลี้ยงในบ้านไม่ กลัวพวกเหล่านั้น  
 เห็นจะจำหน้าตาของคอบยอถ่วงสองยาม แล้วเดินเข้าไปถึง  
 ทัพประทหลังยาน ข้าพเจ้าบนประทเข้าไปในเรือนท่าน  
 ข้าพเจ้าเอาทองคำห่อผ้าโยนเข้าไปไว้ในห้อง เรือนใหญ่ยา  
 ของท่านเมื่อวันเกิด ข้าพเจ้าทำดงนมารดาท่านกรจะไม่มี  
 เล่าให้ฟังบ้างหรือ

๐ ชนอวยงเงกจึงว่าท่านทำดงน มารดาได้เล่า

ความให้ข้าพเจ้าฟังแล้ว มิ่งนำหยกกับชนอวยงเงกกำลังพักจา  
 กันอยู่ ได้ยินเสียงคนมาเคาะเรียกให้เข้าประท กวนตัวถือ  
 กรวยลกเดินมาเข้าประทพบคนฉวน กวนตัวคือจึงพูดว่าเจ้ามา  
 ทนกดแล้ว เกรวณศัพทนต์ของชนแลระยตรภรรยาภักขบตร  
 เขยมาพร้อมกันอยู่ในนี้ และคนฉวนคนนเค็มตามบตรภรรยา  
 ติบของชนเขาไปอยู่ในเมืองหลวง ครนทนต์ของชนตายแล้ว  
 ชนซกไปชมมกงจึงว่ากับคนฉวนว่าท่านเป็นคนมีกตัญญู เรา  
 จะส่งเควระทกรายทลขอให้ท่านได้เป็นขนนาง ติบฉวนไม่  
 ยอมจะขอกลับไปยังเทียนจง ติบฉวนจึงไปหาภรรยาติบของ  
 ชนขอมาอยู่บ้านยเทียนจง เมื่อครั้งติบของชนต้องโทษ









สี่ชวง กระทำความชอบไว้ในเมืองฉงเต็ก คงจะมีชัยชนะ  
โดยง่าย

๑ กวนต้วต้อจงว่า พวกเราทั้งปวงจงพากันไปฆ่า  
เฮงสี่ชวงแกแค้นล่อซอซันเสียให้จงได้ ท่านทั้งปวงจะเห็น  
ประการใด กายนหุดอกว่าถ้าพวกพ้องของเราเป็นใจเดียวกัน  
แล้ว การที่จะไปปราบปรามพวกกบฏนี้ไม่ยากดอก บรรดา  
คนทั้งนั้นจงพูดกันว่า จะคิดประการใดจึงจะทำร้ายเขาได้  
กายนหุดอกว่าอธิบายนเราคิดไว้แล้ว แต่เคียดแค้นยังไม่ได้  
ให้การจวนเขาแล้วจึงจะบอกให้รู้ความ การครั้งนี้จะต้องให้  
กวนต้วต้อไปจึงจะดี แต่ห้ามผู้ใดที่กระชายของฮุยทเตียม  
แทนกวนต้วต้อไม่ กวนต้วต้อจงว่าการชอชวยทเตียมนี้ จะ  
หยดเสียสักสองสามวันก็ไม่ใช่ไรดอก แต่จะขอให้คนฉวน  
ฮุยทนก่อนคนฉวนจึงว่า ข้าพเจ้าย่อมตามบุตรภรรยาคนยของซัน  
กลับไปขานยเหียนจง

๑ กายนหุดอกว่าพวกเราพี่น้อง ชงจะพากันไปปราบ-  
ปรามเฮงสี่ชวงครั้งนี้ ขออำนาจบิศาจตนยของซันไปช่วย  
การจึงจะสำเร็จง่ายไม่ช้าวัน ให้ทนฉวนกับบุตรภรรยา









มาครั้น ตัวเฮงสีช่วงมาในกองทัพด้วยหรือไม่ว่า ทหารกอง  
 หนายอกว่าเฮงสีช่วงนั้นมากขงหลัง ให้ท่านคอยอยู่สัก  
 ครทหนึ่งก็ระพยคอก พอพคชาคคาลง เฮงสีช่วงคคทหาร  
 มาถึงทนนบนอนมาก พวกกวนตวคคเห็นแกลงทาเป็นอบาย  
 คใจ คคมือทวเรารแลวว่าเจานายเกาขงเรามาแลว ทหาร  
 กองหนางจนาพวกกวนตวคคยสขคน เขาไปหาเฮงสีช่วง  
 แจงความว่า กวนตวคคกขพรรคพวกพากนมารบศัพตน  
 ยของชน เฮงสีช่วงแจงความแลวถามกวนตวคคว่า ศัพ  
 ตนยของชนนเจาพาเขาไปไวทไหน กวนตวคคยอกว่ารบ  
 เขาศัพไปถึงยเหยนจงแลว

๐ เปงงวนจนาขมายนอขรมเฮงสีช่วง กลวว่าพวก  
 กวนตวคคจะทาอบายเป็นไลคคมา จงใหขาวเขาคนคว  
 พวกกวนตวคคว่า จรมอวอเห็นชอนมาในเสอกางเกงก  
 หาเห็นไม เฮงสีช่วงกขเปงงวนจนาพเคาระทคกรยา พวก  
 กวนตวคคทาสนทไมมีความสขคคจใจ ก็สนสงสย แลว  
 เฮงสีช่วงถามกวนตวคคว่า พวกเจากคเป็นคคนเคยไคทาการ  
 คค เป็นไวจิงไมไปทาราชการในเมืองถงจะไคมีความ  
 ชอขบียง พวกกวนตวคคยอกว่าเจาเมืองถงขาคนยของชน

ผู้มีคุณกษัตริย์เจ้าเสีย พวกข้าพเจ้ามีใจเจ็บแค้น จึงไม่  
สมัครไปทำราชการในเมืองฉง

๑ เฮงสีซวงจึงว่า ครั้นเราขิดสนทนกันที่ระไซ่สย  
พวกเจ้าได้เคยทำราชการอยู่ในเราแต่ก่อน กลับเข้าทำ  
ราชการด้วยเราจะมีคหรือ พวกกวนตวตอแกล้งทำอบาย  
ตอบว่า ท่านมีจิตเมตตาจะชวยเลี้ยงพวกข้าพเจ้า ข้าพเจ้า  
ก็ยอมสมัครเข้าทำราชการ สันของ คุณท่านจะไปทิ้งจะไค  
แกล้งแค้นแทนคั้นของชนค้วย เฮงสีซวงถามว่าเจ้าทำราชการ  
ค้วยเรามาแต่ก่อนนั้น เป็นพลเท้าหรือพลม้า กวนตวตอ  
ตอบว่าพวกข้าพเจ้าเคยเป็นพลม้า เฮงสีซวงจึงให้พนักงาน  
จัดหมายรายชื่อและแซ่ พวกกวนตวตอลงชื่อไว้ในบัญชี  
แล้ว เขาหมวกเสี้ยเกราะมาและเครื่องอาหารให้กษัตริย์  
กวนตวตอทุกคน เฮงสีซวงจึงตั้งให้พวกกวนตวตอเป็น  
กองหลัง

๑ ฝ่ายกายนทชนนอวยเง็กกษัตริย์สองคน และ  
ไพร่พลที่มาจากเตียมกวนตวตอนั้น เดินทางมาได้สามวัน  
ก็ถึงระดังแขวงเมืองไท่โจว กายนทกษัตริย์ชนอวยเง็กจึงไซ้

คนทกล่าหาญมีสติปัญญา แปลงตัวปลอมเป็นคนไซ้ไปสืบ  
 ข่าวราชการททกวนตัวต่อว่าพระเจ้าเรหรือยัง แต่กายนทชน-  
 อวยงก พวกทหารไพร่พลพักคอยอยู่ที่ศาลเจ้าแขวงเมือง  
 ไทจิ๋ว คนไซ้ทไปสืบข่าวกวนตัวทอนัน ครั้นไปไต่สองวัน  
 กลับมาแจ้งความกับกายนทว่า เสด็จช่วงไม่สงสัยนบัถอว่า  
 เป็นข่าวไพร่พรรคพวกของทมาแต่เดิม ไว้ใจทั้งไทเขน  
 กงหลิง แล้วสืบไต่ความว่ากองทัพเสงสีช่วงยกมาคเมือง  
 เพงเฮียง แดกแถวระยกเลยมาคเมืองไทจิ๋ว พวกราษฎร  
 ทอຍตามทางแขวงเมืองไทจิ๋ววีข่าวว่า กองทัพพวกกบฏจะ  
 ยกมาคเมือง กพากนทงยานเมืองแตกคันทนไปสน บคน  
 กองทัพเสงสีช่วงยกมาคตคายอຍทคายลเสวย ชงแขวง  
 เมืองไทจิ๋วแปลเป็นคำไทยว่าทคายลนรูปเหมือนแมว เมอ  
 เวลาใกล้รุ่งซาฟเจ้าไคยนเสียงพวกคายเสงสีช่วงร้องตงชน  
 ว่า มีฝรายเข้าปลนคายแต่หารว่าจะเป็นประการไคไม่  
 ซาฟเจ้าไคความแต่ททาน จึงรบกลับมาแจ้งความให้ทราบ  
 กายนทไทพงตงนน จึงยกมือชนรบยามพเคาระหคเห็นแน  
 แดไคมันคตงกยนค กายนทพคกชนอวยงกวายรรตาทพวก  
 พนของเราซึ่งไปทการคตงนไคสำเร ความปรารธนาแล้ว





เมื่อยัง ชงเซ่งสี่ช่วงเป้ง่วนเงินตงค้ายอญแต่ก่อนนินไม  
เห็นมีผคนอยู่ในค้าย กายนหุโให้คนเก็บเอาทรพยสังขของ  
เครื่องศาตราวุธเสียบของอาหารในค้าย บรรทกเกวียนหลาย  
เล่มแล้ว กถว่าพวกเซ่งสี่ช่วงจะซุ่มซ่อนแฉงอญจึงพา  
กันเที่ยวค้นหา ไล่ติดตามไปประมาณทางสามสี่บลกหาพบ  
ประผคนไม พากันกลับมาทค้ายจะโให้คัมเกวียนทบรรทก  
ทรพยสังขของกลับมาเทียบกวณทวคตพอมคนมายอกว่า พวก  
ชาวบานยเหยนจึงมารบเกวียนศัพ กขบทรภรรยาคนยของชน  
จากเทียบเขาเมืองลูจิวไปแล้ว กวณทวคต กายนหุชนอวย-  
เงกกับพวกพลทงบ่วง จึงพากันชนมาคัมเกวียนทคทางมา  
พบเกวียนศัพ กขบทรภรรยาคนยของชน พรอมกันทตาม  
ทางแล้ว พากันไปลงบานยเหยนจึง ชนนางทรภษาเมือง  
ลูจิวแจ้งความว่า ชนชกไปเป็นชนนางผุใหญ่อยู่ในเมือง  
ถึงชนอวยเงกผบุตร ก็เป็นชนนางรภษาองคของพระเจ้า  
ถึงของชนอวยเงกออกมาทการศัพคนยของชน แล้วมีความ  
ชอขปรายกองทพเซ่งสี่ช่วงพวกกญไ้แล้ว พาเอาศัพ  
คนยของชนมาลงบานยเหยนจึง ชนนางผุรภษาเมืองลูจิวคค  
จะมาชวยทการศัพทว

๑) ภาย<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ห<sup>๕</sup>ึง<sup>๕</sup>ใ<sup>๕</sup>ห<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>จ<sup>๕</sup>ิ<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>แ<sup>๕</sup>จ<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>ห<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>ท<sup>๕</sup>ะ<sup>๕</sup>ป<sup>๕</sup>ล<sup>๕</sup>ุ<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>โ<sup>๕</sup>ร<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup> จ<sup>๕</sup>ะ<sup>๕</sup>ล<sup>๕</sup>่<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>ัพ<sup>๕</sup>  
 ค<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>ซ<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup> ก<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ท<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>พ<sup>๕</sup>ท<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>บ<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ห<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup> ข<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>พ<sup>๕</sup>เจ<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>พ<sup>๕</sup>า  
 พ<sup>๕</sup>ร<sup>๕</sup>ร<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>พ<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ไ<sup>๕</sup>ป<sup>๕</sup>ด<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>ร<sup>๕</sup>ษ<sup>๕</sup>ะ<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>ส<sup>๕</sup>ช<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>จ<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup> ก<sup>๕</sup>ำ<sup>๕</sup>จ<sup>๕</sup>ิ<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>พ<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>บ<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ฎ<sup>๕</sup>  
 ต<sup>๕</sup>ำ<sup>๕</sup>ร<sup>๕</sup>่<sup>๕</sup>จ<sup>๕</sup>ไ<sup>๕</sup>ด<sup>๕</sup>ล<sup>๕</sup>ม<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>ป<sup>๕</sup>ร<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>ร<sup>๕</sup>ด<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup> ค<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>ส<sup>๕</sup>ช<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>จ<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ม<sup>๕</sup>ิ<sup>๕</sup>  
 ก<sup>๕</sup>ิ<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ส<sup>๕</sup>ร<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>ม<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ห<sup>๕</sup>ล<sup>๕</sup>บ<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup>ใ<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup> ข<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>พ<sup>๕</sup>เจ<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ข<sup>๕</sup>ม<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>ห<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup>ส<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>  
 ป<sup>๕</sup>ล<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>ม<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>ไ<sup>๕</sup>ป<sup>๕</sup>ใ<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ห<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup> ท<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>ร<sup>๕</sup>ษ<sup>๕</sup>ะ<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>ส<sup>๕</sup>ช<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>จ<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>  
 ไ<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>แ<sup>๕</sup>ล<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup> อ<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>มา<sup>๕</sup>พ<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>พ<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>พ<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>ซ<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>มา<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ล<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup>มา<sup>๕</sup> พ<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>ส<sup>๕</sup>ช<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>  
 ท<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ใ<sup>๕</sup>ห<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>จ<sup>๕</sup>ำ<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>ัญ<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup> มี<sup>๕</sup>ฝ<sup>๕</sup>ร<sup>๕</sup>าย<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>ป<sup>๕</sup>ล<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup>จ<sup>๕</sup>ิง<sup>๕</sup>ไ<sup>๕</sup>ด<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>ตาม<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>มา<sup>๕</sup>  
 ค<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>เว<sup>๕</sup>ล<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>ไ<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ล<sup>๕</sup>ร<sup>๕</sup>ู<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>พ<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ข<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>พ<sup>๕</sup>เจ<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>จ<sup>๕</sup>ำ<sup>๕</sup>ท<sup>๕</sup>าง<sup>๕</sup>ไ<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>ิ<sup>๕</sup> ห<sup>๕</sup>า  
 ร<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>จ<sup>๕</sup>ะ<sup>๕</sup>มา<sup>๕</sup>ท<sup>๕</sup>าง<sup>๕</sup>ไ<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ไ<sup>๕</sup>ม<sup>๕</sup>ี<sup>๕</sup> ข<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>พ<sup>๕</sup>เจ<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>ล<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ไ<sup>๕</sup>ป<sup>๕</sup>แ<sup>๕</sup>ล<sup>๕</sup>มา<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>ห<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>๗<sup>๕</sup>ห<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>  
 ข<sup>๕</sup>ม<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>ห<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>มา<sup>๕</sup> พ<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ข<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>พ<sup>๕</sup>เจ<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ส<sup>๕</sup>ำ<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>ัญ<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>ท<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ข<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>พ<sup>๕</sup>เจ<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>ไ<sup>๕</sup>ม<sup>๕</sup>  
 อ<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>ร<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>ไ<sup>๕</sup>ด<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>ม<sup>๕</sup> ก<sup>๕</sup>ล<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ท<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>ป<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>จ<sup>๕</sup>ะ<sup>๕</sup>ไ<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ร<sup>๕</sup>บ<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>ม<sup>๕</sup>ฝ<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ล<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>  
 ท<sup>๕</sup>าง<sup>๕</sup>มา<sup>๕</sup>ป<sup>๕</sup>ระ<sup>๕</sup>มา<sup>๕</sup>ณ<sup>๕</sup>ส<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>ม<sup>๕</sup>ด<sup>๕</sup> พ<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>ร<sup>๕</sup>ู<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>ส<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>าง<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ท<sup>๕</sup>ข<sup>๕</sup>ม<sup>๕</sup>ำ<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>ห<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>ม<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>  
 ห<sup>๕</sup>าย<sup>๕</sup>ไ<sup>๕</sup>ป<sup>๕</sup> พ<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ข<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>พ<sup>๕</sup>เจ<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>จ<sup>๕</sup>ะ<sup>๕</sup>ข<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>ม<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>บ<sup>๕</sup>ข<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>พ<sup>๕</sup>เจ<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup> ข<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>พ<sup>๕</sup>เจ<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>ห<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>  
 ว<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ท<sup>๕</sup>ข<sup>๕</sup>ม<sup>๕</sup>ำ<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>ห<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup> ค<sup>๕</sup>ิ<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>ซ<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>มา<sup>๕</sup>ช<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup>แ<sup>๕</sup>ล<sup>๕</sup>ะ<sup>๕</sup>ส<sup>๕</sup>ิง<sup>๕</sup>ข<sup>๕</sup>อง<sup>๕</sup>๗<sup>๕</sup>  
 เ<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>ส<sup>๕</sup>ช<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>ซ<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>พ<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>มา<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup> จ<sup>๕</sup>ิง<sup>๕</sup>ท<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ส<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>ส<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup> ส<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ห<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>  
 ย<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ใ<sup>๕</sup>ห<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ซ<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ะ<sup>๕</sup>ไ<sup>๕</sup>ด<sup>๕</sup>ท<sup>๕</sup>ำ<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>าร<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>ัพ<sup>๕</sup> ส<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ห<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ใ<sup>๕</sup>ห<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>บ<sup>๕</sup>พ<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>









๑ ชินฮวยเง็กจึงให้ชาวไพร่พรรคพวกของตัว ขุด  
 หลุมฝังศพตนของชินทำบุญให้ทานกระทำการให้เสร็จแล้ว  
 ชินฮวยเง็กพบกับมารคาภรรยาว่า ตนฉวนเข็นตนกตัญญู  
 ซื่อตรงต่อบิดาขงนาก ขอให้มารคาขงนากเหมือนอกบฏ  
 อกบฏที่เกิดมาจากกรรมวิ และขยานเรือนเรือกสวนไร่นา  
 และทรัพย์สินของขงท่านบิดาทองแก่กรรมนั้นขงยกให้  
 แก่ตนฉวนทองสิ้นเกิด ถึงเทศกาลหนาวและร้อน ตนฉวน  
 จะไต่กระทำเช่นศพบิดาของคุณแทนเราสืบต่อไป ภรรยา  
 ตนของชินก็เห็นด้วยจึงเรียกตนฉวนเข้ามาใกล้ มอบขยาน  
 เรือนชาวไพร่ทรัพย์สินของทั้งปวงให้ แล้วสั่งให้อยู่ขยาน  
 เรือนขงเหียนจงแทนตัวตนของชินไป

๑ ตนฉวนก็คานขงรายลงแล้วรบคางว่า จะขบขาน  
 ศพไปกว่าจะหาชีวิตไม่ ครั้นถึงเสียดกันเสร็จแล้ว กายนห  
 ลาศินฮวยเง็กกับภรรยาตนของชินไปทออยู่ ชินฮวยเง็กกับ  
 มารคาภรรยาดีพากันกลดขมาเมืองเซียงฮาน ชินฮวยเง็กให้  
 ทหารเอาศิระเชิงสีช่วงเป้งง่วนเงินได้ตั้งคุมตามเข้ามาด้วย  
 ครั้นมาถึงเมืองเซียงฮานชินฮวยเง็กขมนเฝ้า ทูลความแต่หลัง  
 ชง ได้ไปสู้รบกับเซงสีช่วงเป้งง่วนเงิน พกกบฏให้พงทุก

ประการแล้วเอาศีรษะทั้งสองถวายแก่พระเจ้าดังที่ พระเจ้า  
 ดังตามความยินดี ไปรคปรธาน ข้า เห็นถึงความซบซน  
 ขอบเงาเห็นอนันมาก ซนอวยงกักคานบลาออกมากทอของ  
 ตัวครองนพระเจ้าดังตงแต่ยกตัวซนเช่นกษัตริย์ ครอง สมยศ  
 อยู่ในเมืองเซียงฮานโตเจตข ใหญ่หลดสยนเทวปรายปรามพวก  
 กบฏโจรผู้ร้าย ซึ่งตงเข่นกใหญ่ ๆ ก็รายคาบไปหลายตำบล  
 พระเจ้าดังกตชราลง ครองนเศาของเศากดังแก่กรรม  
 แล้ว มีนางชยหยนมยหยนเข่นอนันมาก แต่กโตมยครทวย  
 กันนประมาณยสยคน ที่ไม่มยครทมากกว่ามาก พระเจ้า  
 ดังกโตมยครทว่าพระองค์ทรงพระชรา ยังกตหานางชยหยน  
 เขามาเพิ่มเติมไว้คตไปอีก พวกชยหยนในแก่งทมชยายใน  
 การสทรน คนกตคตทำชยายต่าง ๆ ปรารณนาระให้  
 พระเจ้าดังกตทรงพระเมตตา และเตยชยหยนอนชยหยนสองคน  
 นเข่นชยหยนมาแต่ครองพระเจ้าชยอนนค ครนพระเจ้าชยเฮยงค  
 ไทครองราชสมยศกโตเข่นชยหยนคตมา จนดังพระเจ้าดัง-  
 กต พระเจ้าดังกตไปรคปรธานเข่นอนันมาก นางจะพคก  
 เพศทลประการใด พระเจ้าดังกตยอมเข่นชยตามใจทก  
 สง ครนเศาของเศาดังแก่กรรมแล้ว พระเจ้าดังกตเตยง



นางเตยชยอินอินชยอินให้เป็นที่ใหญ่ ชนคนแลรววงสยท้อไป  
 ครองนพระเจ้ถึงคประศวรอยู่ ในถิ่น เซยวเก้ง รัยสัง  
 ประกาศแก่นางสนมทงป่วงว่า ถ้าไม่มีรัยสังให้หาแล้วกขย้า  
 ให้ผู้ใดเข้าไยเฝ้า พวกนางสนมทงป่วงก็พากันอยู่ในเก้ง  
 ของทวทกคน

๑ ฝ่ายเตยชยอินอินชยอินกับเกยนเสงง่วนกัควาช-  
 บตรมีโผกพนรึกใคร่กันมาแต่ก่อน แต่หาได้พุดจาถึงทวทก  
 ไม่ ครนทรวบว่า พระเจ้ถึงคประศวรอยู่ เกยนเสงง่วน-  
 กิดเข้ามาเยี่ยมประศวร วนนนางอินชยอินใช้ให้นาง  
 เซยวเอ็งไปเชิญนางเฮยชยอินมาเล่นตระกร้อ นางเซยว-  
 เอ็งเคินมากกลางทาง พย เกยนเสงง่วน กิดถามว่า ท่านสอง  
 คนนี้จะไปไหน เกยนเสงง่วน กิดว่านางเซยวเอ็งเป็นข่าว  
 ของอินชยอินจึงบอกว้ เราสองคนนี้จะไปหาเตยชยอิน  
 อินชยอิน นายของเจ้เคยวณเจ้จะไปแต่งโค นางเซยวเอ็ง  
 เป็นคนฉลาดครแบายโคยคนงนงจสนศรหะห้วเราแล้ว  
 พุดว้ ท่านทวงเฮยสององค์ พงออกมาจากถิ่นเซยวเก้งจะ  
 กลับไปบ้าน เหตุโคท่านกลับมายบอกว้จะไปหาเตยชยอิน  
 อินชยอิน นายของข้าพเจ้แล้ว ถ้าท่านมีธุระจะไปหาเตย-

ชยอินนายข้าพเจ้าจริง เมื่อวันวานและวันก่อนนั้นทำไมจึง  
ไม่มา เคยชวนท่านมาเขาระบายข้าพเจ้าเล่นหรือ

๑ เกยณแสงไคพงแล้วหวเราะจึงถามนางเซียวเอง  
ว่าเมื่อตระกฟุดว่าวันวานวันก่อนนั้นทำไม เราไม่ไปทานน  
เทศอย่างไร นางเซียวเองยิ้มแล้วจึงว่า เซียวท่านกลั  
ไปก่อนเกิด ข้าอัยทั้นไมไคจะมีผู้ไคมาพพบเห็นเขาจะเกิด  
ความ ข้าพเจ้าระลาท่านไปอระของข้าพเจ้าแล้ว เกยณแสง  
เป็นคนเจ้าชและนักลงเสฟลระา ครนเห็นนางเซียวเองพค  
จาชอขกลเขนหญิงมบญญา จึงคิดมอนางเซียวเองเขาไป  
ในพ่มทั้นไมรมทางในวัง ส้งให้ชนทสองคนคอขระวังคคน  
ทตามทาง แล้วเกยณแสงพคกับนางเซียวเองว่า เจ้าจงพค  
กับเราให้จริง ๆ เกิด เราจะให้ข่าเห็นรวงวัล

๑ นางเซียวเองหวเราะแล้วคอขว่าข่าเห็นรวง วัล  
นนั้นข้าพเจ้าไมอารขบของท่าน ท่านจะถามความสังไค  
ข้าพเจ้าจะพคไปตามความจริง และเมื่อวันก่อนชน ๑๑ค่า  
นนั้น เคยชยหนทาแซยควานนอชยอินนายของข้าพเจ้าทา  
แซยคอก ในสองวันสามวันพวกชยหนทหลายเฮาส้งของ  
มาชวยนายข้าพเจ้าคองรบเห็นคเห็นอนนั วันนเขนวัน

วางขยเตยชหยนพคยนายข้าพเจ้าว่าไม่มีการสิ่งใดทะเล่น  
 จงไซข้าพเจ้ามาเรียกนางเอี่ยมหยนไปเล่นตะกร้อด้วยกัน  
 ข้าพเจ้าออกมาจะไปหาเอี่ยมหยนไปเล่นตะกร้อด้วยกัน  
 และการระสังโคทท่านหญิงเอียงสองจะพคจากนาย  
 ข้าพเจ้า และเตยชหยนนั้นถามาพคจากน เมื่อสองวันสาม  
 วันก่อนนเห็นวาคกว่าวนน งวนกคจึงว่าเมื่อสองวันสาม  
 วันก่อนพวกชหยนทั้งปวงมาช่วยทำแซยคกยเตยชหยน และ  
 นายของเจ้าผคนมาช่วยมากหาควระจะไปหาไม่ วนนเป็น  
 วนว่างเปล่าเราจะไปพคจากเตยชหยน นายของเจ้าคอบ  
 แทนวันก่อนจะไม่ไคหรือ เกยนเสงจึงวานองพคถกแล้ว  
 จึงพคกยเซยวเองว่าเราพนองสองคนกยไปนแลวระจิต  
 แงงตั้งของมาช่วยคอบแทนทเตยชหยน และนายของเจ้า  
 ทำแซยคเมอวันก่อนเจ้าจงช่วยแงงความกยเตยชหยนและ  
 นายเจ้าควยเถคว่า สักครุหนึ่งเราจะไปหา นางเซยวเอง  
 จึงว่าถาทานสองคนจะมาจริง ๆ แล้วข้าพเจ้าไม่ไปเสอญ  
 นางเอี่ยมหยน ข้าพเจ้าจะไปคอบทำท่านอยู่ ในแกง ถ้าท่าน  
 ไม่ไปเตยชหยนและนายข้าพเจ้าจะค้ำข้าพเจ้าว่าเอาความ  
 ไม่จริงไปบอกเล่า เกยนเสงจึงคอบว่าเจ้ากลัวเราทงสอง  
 จะพคปคเจ้า เราจะเอาสิ่งของเราฝากไปให้กยเตยชหยน







ชยาคำนขเหมือนตงมารคากบขทวเลย ให้ค่านขกันตาม  
 ธรรมเนยมคนชอยกันเจด ขาพเจ้าจงจะสขายใจเกยนเสง  
 ง่วนกคกทำคานางว่า ต่างคนต่างค่านขกันแล้วเศษหยน  
 จงว่าเศษท่านทงสองขนไปบนเล้าเตงขนส่งนงอยขนกลางน  
 ไม่สมควร แล้วเกยนเสงง่วนกคเศษหยนอินชหยน ก็พา  
 กันขนไปบนเล้าเตงขนส่งนมีเครื่องตกแต่งห้องต่าง ๆ ตงคางม  
 หนักหนาเกยนเสงง่วนกคนงอยทเกาอ เศษหยนจงพคกบ  
 เกยนเสงง่วนกควาฉงเวลากกลางคนแล้ว ขาพเจ้าทงสองคน  
 นอนสนเห็นตงท่านมีไคชาดเพราะท่านมจตเมตคากบขาพเจ้า  
 วนนทานมาตงนเบนนขของขาพเจ้าทงสองคน เกยนเสงจง  
 พคกบเศษหยนอินชหยนว่า โจขาพเจ้านคคจะมาเยยมเยยน  
 พคจาไฉ่ตามทกขลขท่านอยทุกเวลา แต่หากเกรงพระบค  
 กบถวท่านจะไม่พคจาเมตคาคเ็นค เกิดอกว่าท่านจะขค  
 เคอขขาพเจ้าจงหาไคไปมาไม่ นขาพเจ้าไคพคกับนาง  
 เชยวเอ่งไคให้นางเชยวเอ่งมาแจ้งความกบท่านทงสองก่อน  
 ขาพเจ้าสองคนจงไคมาคอกภายหลัง อินชหยนจงพคว่า  
 ขาพเจ้าไคปรกษากนอยวาท่านสามคนพนองเบนนขทวทว  
 ของพระเจ้าตงท คคจะเอาเป็นทพทคไป แต่หลลขนเห็น

ข้าพเจ้าเขาแฉวกเพกเฉยเสียหาใคร่จะทักทายไม่ ถึงจะ  
 คำนวณโดยเสียไม้โตถือว่าด้วยคารกใคร่มา และเมื่อ  
 วนก่อนนพระเจาองค จะตั้งให้หลสขินไปเป็นเจ้าเมือง  
 ลกเอียงท่านทั้งสองริความให้คนมาบอกกับข้าพเจ้าว่า ให้  
 ทลทกทานไว้อยาให้หลสขินไปเป็นเจ้าเมืองลกเอียงได้  
 ข้าพเจาพนองสองคนก็โคทลทกทานแก่พระเจาองค จึง  
 ไม่ไปรคให้หลสขินไปครอง เมืองลกเอียงเคยชหยนจึงว่าถ้า  
 เราสคนนเป็นชนหนึ่งอันเดียวกันแล้วช่วยกันเก็บความผิด  
 ของหลสขินทลยงแก่พระเจาองคก็จะชคเคอง ถึงหลสขิน  
 จะมยกันไคคองไปไม่พินความคิดเรา จึงวนกคจึงว่าถ้า  
 ชหยนสองคนเมตคาราคคิงนนักจะนับถือว่าเป็นมารค  
 เคยชหยนอันชหยนไคพงกหวเราอยู่ แล้วให้หญิงคนใช้  
 สนทจคแวงสราและเครองไคระชนมาตง เกยนเสงงวนกค  
 เคยชหยนอันชหยนก็เสพสราอาหารอยู่ด้วยกันต่างคนก็  
 หวเราแล้วพคจาเข้ายวนกันไปมาแกลงทำเป็นเมา เขาชข  
 คองทวลองใจคเห็นนางทั้งสองไม่ว่ากล่าวสิ่งไค เคยชหยน  
 กยเกยนเสงงวนกคต่างคนก็กางปากกันไปใน  
 หองนอนอยู่ทนน เกยนเสงงวนกคคางอยู่ชนเล่าคิง

หลายวัน สมกถว พระบาทหาคทวาทระม ภัยถึงตัวไม่  
 เกียนแสงง่วนกิดไต่ร่วมรสกับนางเค็ชชยอินอินชยอินผกกว่า  
 ทไต่พยกยตญงอน ๆ ึ่งมาเลากระชบสีกนพง เกียนแสง  
 วาการชนชงนางเค็ชชยอินน ทกว่า สตรี ทเราไต่เค็ชพอยเห็น  
 มาแตกอนง่วนกิดยมแล้วพกยเกียนแสงว่านางอินชยอินเล้า  
 กแบชคายชงนกละลือทระพรธนาให้ทานพง ครนเวลาค่า  
 ลงนางชยอินทงสองก เรยกพวกมโหรมมา ให้ชบร่ายาเรชเลน  
 ไปนคก ผายหลสยนเขามารกษาพยายาลปรนนชติ พระเจ้า  
 ดงตอยประมาณทกวนเจควน

๐ พระเจ้าดงคคชยคตลายประชวรชน ึ่งตรสกับ

หลสยนว่าวณนชคคชยคตลายบวยเขาแล้ว เจ้าจงไปคทไซช  
 บ้างเถก หลสยนไคยนรบสังตงนนกลตลายคชอกมาจากเกง  
 เตนมาดงหนกเงทเหลาท อย เค็ชชยอินอินชยอิน ไคยนเสียง  
 ทรระชบสชช หลสยนจงคทวาทระมเจ้าดงคคชย  
 ชชชคคเค็ชชยอินอินชยอินจระมคความทกชรอน หาควระ  
 เตนทรระชบ สชชคคจงนไม่ แล้วหลสยนชนทยคพงไคยน  
 เสียงผญงกยชชชพกนชชชนเล้าคเกนกสังสย แล้วคทว  
 แตกอนนทไคชชวว่าเกียนแสงง่วนกิด รกไคเรกยเค็ชชยอิน



อินชฺหฺยินมานานแล้วพึ่งไต่เห็นจริงวณน ะนั่งความเสียด  
 ไม่ควรครันจะรีบกล่าวลาชวนพระยิตายังประชวรอยู่ คิด  
 แล้วเอาสายเข็มชกประคยหยกแขวนไว้ที่ข้อมประค ปรารณา  
 จะไต่คนทงสรวลศกคิดว่าผคมีพรเห็น ะไต่ละวางเสียไม่  
 กระทำความชวคตไปหลลสยันทาดง นนแล้วก ออก จากวังไป  
 ยงทออยู่

๑ ครนเวลาเช้าเกยนแสงงวณกค ลกชนล้างหน้า  
 ทวผมเสร์วแล้วนางเซยวเองคนไซ้ของนางอินชฺหฺยิน ก็ยก  
 เอาเครื่องไต่และสรานาขามาปรนนิยตออยู่ เกยนแสงพคกบ  
 เคยชฺหฺยินอินชฺหฺยินว่าทานทงสองนมีไรรักข้าพเจ้าเป็นอัน  
 มาก ถ้านานไปไต่คชนก็ระทคแทนคคทานให้ลงชนาคและ  
 ทกวนนมีคคทรออยู่แต่หลลสยนคนเคยว ถาเราคคคชานกาจคเสย  
 ไต่ก ะมีควมสชควยกน นางเคยชฺหฺยินอินชฺหฺยินจึงรีบค  
 ว่าเป็นนระข้าพเจ้าเองทานอย่าวคกเลย แต่เคยวนการททาน  
 กยข้าพเจ้าจะไปมาหากนนั้นไม่มีชองโอกาสระคคคประการไต่  
 ะไต่พคกนทกวัน เกยนแสงงวณกคจึงว่าะพคกก่อน ถา  
 แม้นพระยิตายงประชวรคคคจะเข้ามาไต่ทกวัน ถาหาย  
 ประชวรแล้ว กจนไรรออยู่ เกยนแสงงวณกคกบ นางชฺหฺยินทงสอง

พุดจาส่งเสียงมีความอาลัยตอกัน นางเคยชยอนอนชยอน  
 กพาเกยบนเสงง่วนกตชอกมาตงปรตทง นางเคยชยอน  
 เบตปรตชอกมาพอชนททเฝ้าปรตเขาสายเซมชตปรตช  
 หยทงให้เกยบนเสงง่วนกตเคยชยอนอนชยอนแล้วแจ้งว่า  
 เวลาคนนมมเฮาสายเซมชตมาแขวนไว้ทปรต แต่หา  
 ทรายว่าผโคเขามาไว้ไม่ เกยบนเสงง่วนชเฮามาคจำได้ว่า  
 เป็นสายเซมชตของหลสบนเกยบนเสงง่วนกตทใจแล้วพุดว่า  
 ของนเป็นของหลสบนชระอยวามเชเวลาคนนหลสบนจะไป  
 ไซช เคนมาทางนรว่าพวกรเเข้ามาพุดจากันอยู่ในเกง  
 ริงไทเฮา สายเซมชตพาคไว้ปรารณารจะให้เรารเคยวนเร  
 ะคิตชอย่างไร เคยชยอนแจ้งว่าท่านชยาคใจเลยชญญา  
 หลสบนเป็นชญญาชนเคยว เราระคิตชอนชญญาชชนระ  
 ใหรงไทคคคแล้วเคยชยอนจงกระชบบอกความลบกยเกยบนเสง  
 เกยบนเสงกยนค สันความวิตกเกยบนเสงง่วนกตกธา  
 ชยอนออกจากวงกลบไปบ้าน เคยชยอนกับอนชยอนก  
 กลบเข้าไปในเกงจคแรงแต่งตัวแล้ว เฮาสายเซมชต  
 ของหลสบนนตคเตยให้ชคหลายแห่ง เคยชยอน  
 อนชยอนพากนชชช เกยว มลช หลง พนังงานลากไปท



จึงตรัสว่าสายเข็มขัดสายนกเป็นของหลดสิน แต่หลดสินจะม  
 การส่งโคสักอย่างหนึ่ง ตามคิงนั้นหลดสินจะทวนไปบ้าน  
 สายเข็มขัดจะ ไปเกี่ยวคอกอยู่ที่ไหนข้าวจ้า ไปเก็บมาไท  
 เจ้าก็จะเอาสายเข็มขัดมา แกล้งใส่ ความเอาเขาคชกรรมม  
 ความอื่นเราไม่เห็นจริงด้วย

๑ นางเคียดชยุตม์อินชยุตม์ทูลว่า ข้าพระองค์ทั้งสอง  
 คนนี้เป็นข้าใช้ของพระองค์มาช้านาน ไม่ได้เก็บเอาถ้อย  
 ความที่ทรงมาพาลพาดพิงทูลยงให้ทรงขคิดเคืองเลย แต่การ  
 ครองนี้เป็นความสัจจริงของข้าพระองค์ ทลพดางนางทั้งสอง  
 แสร้งทำมารยาธให้รำไรเป็นอันมาก พระเจ้าดวงตง  
 ตรัสว่า เจ้าทั้งสองพากันกลับไปเสียก่อนเถิด เป็นธระของ  
 เราธชำระให้ คริสแล้วทรงเขียนหนังสือขบยหนังสือให้  
 ชนท แล้วส่งว่าเขาไปให้หลดกชนางไปไถ่ถามหลดสินด้วย  
 เรื่องความที่เข้าไปหานางเคียดชยุตม์อินชยุตม์ในแก่ง เมื่อ  
 เวลาคนนั้น ได้ความประการใดให้หลดกชถนมาบอกเราให้  
 แด่หนังสือให้หลดกชไปให้หลดสินด้วย ชนทรวหนังสือ  
 ออกมาให้แก่หลดกชแจ้งความตามรับสั่งให้พงแล้ว หลดกช  
 ไปใช้ชยุตม์อินชยุตม์



๐ ฝ่ายหลี่ชย่นกลับไปถึงที่อยู่ ในเวลาดกลางคืนนอน  
มีความโกรธเคืองเส็งจ้วนก๊ก และนางชยีนทั้งสอง  
ยังก็นอนไม่หลับจนเวลาสว่าง ชนกินอาหารเสร็จแล้วจะมา  
เฝ้าพระเจ้าฉางตี้ พอลคนใช้เข้าไปแจ้งว่าหลี่ชย่นมาคอยอยู่  
ที่นอกประตูว่าจะเข้ามาหา หลี่ชย่นมีความศรัทธาใจออกมารบ  
ที่กองหล่งนอก หลี่ชย่นเข้าไปคำนับแล้วถามหลี่ชย่นถึง  
อาการพระเจ้าฉางตี้เป็นอย่างไรว่าง หลี่ชย่นตอบว่า  
เมื่อเวลาคนนค้อการคอยเขาลงกว่าแต่ก่อน แต่เวลานอน  
จะหนักเบาอย่างไรไม่รู้ เราจะเข้าไปเฝ้าเดี๋ยวนี้ หลี่ชย่น  
แจ้งความว่าเมื่อเวลาเช้า ชนทอดหนังสือรบส่งออกมาสั่ง  
ให้ข้าพเจ้าพามาให้ท่าน หลี่ชย่นใช้ให้ชาวเอาโตะมาตั้ง  
จุดคอยเทียบขบวนแล้ว รบหนังสือมาวางบนโต๊ะ เบื้องอก ชานค  
แจ้งความแล้วแค่นั้นก็ คบแล้วจึงเล่าความแก่หลี่ชย่น  
ฟังทุกประการแล้ว หลี่ชย่นจึงพูดว่าครั้นเราจะพุดจาเพ็ดทูล  
ให้พระบิดาทรงทราบ คนทั้งสองจะได้ความอภัยแก่คนทั้งสอง  
แล้วก็จะเสียดภัยยศพระบิดาเราด้วย เราหาพุดจาบอก  
เล่ากับผู้ใดให้ความอภัยองไม่ จึงเอาสายเข็มขัดแขวนไว้  
หมายจะให้คนทั้งสองรู้สึกความชั่วละพาศเสีย การหาเบ

คิดไม่ กลับมาใส่โทษว่าเรารักใคร่เข้าพดจาแทะโลม  
 ช่มชืน ทูลยอแก่พระบิดาต่าง ๆ ยากที่จะหยอชกเขาหัวใจ  
 ออกมาตั้งวางให้ท่านเห็น ท่านจึงพิเคราะห์การเกิด  
 หลงจึงว่าข้าพเจ้าทรายแล้วว่าท่านชอบตรงต่อพระบิดาทา  
 ความชอบไว้มันอันมาก จนทรงพระเมตตาชบเลี้ยงให้มัน  
 ใหญ่ไว้วางพระทัยทุกสิ่ง ชุนนางผู้ใหญ่ผู้น้อยทั้งปวง ก็  
 หมายถึงพวงมณฑลท่านต่อไปข้างหน้า จะใช้สอยผู้ใดใครก็ไม่  
 อารชคใด ชงความเกยวข้องมาดังท่านอย่างนี้ ท่านจึง  
 เข้าไปเฝ้าทูลข้แจ้งให้ท่านทรงทราบ เพราะมีรับสั่งให้ทา  
 ขอให้ท่านเขียนหนังสือแจ้ง ความ โดยจริง ตามรู้เห็น ไตยณ  
 และทำกลอุบายไว้ ให้ข้าพเจ้าถือไปทูลให้ทราบก็คงเห็น  
 ความจริงความชอบท่าน หลงสับนเห็นชอบด้วยจึงเขียนหนังสือ  
 สั่งให้หลงไปถวาย หลงรับหนังสือคานขลาหลงสับนไป  
 เฝ้าพระเจ้าองค์ พระเจ้าองค์ว่าหลงกลับมา จึงให้  
 ชนทัพของพระองค์ออกมาจากแก่งข้างใน มาประทัมยทเคลียง  
 แก่งทวารวศการแล้ว รมสั่งให้ชนท้อออกมาพาหลงเขาไป  
 เฝ้า หลงเขาไปถึงคานขลามถงพระอาการแล้ว สั่ง

ทนงส์อดวายต่อพระหฤถ พระเจ้าเองตรมมาฉกฝนกชอก  
 อานคมความในหนังสือว่า แก่เกยเขยเจียววกกลฉฉา ซอ  
 หมทอชอุอเตยเคยว นนชวยตงศรฉงชอเกง ึ่งนเหมง  
 ชขงเขยเซชชมเจียว แผลเป็นคำไทยว่าไก่อ้าน นกราย  
 คชงชอกทากรัง ความชวไม่ตองถามบคไวมไค เมอชฉฉ  
 หยอกเอนกนออย่างไพลอทกรกลาวให้ทรงทราย ครนจะ  
 รัชความให้ชคชเรแจงกลวว่าพระองค์ระไม่สยายพระทัย  
 พระเจ้าเองตทรงพเคระหหนังสือ แลวครศฉถามว่าความใน  
 หนังสือเป็นคำเพลงลกชง ยงนคไม่รู้ว่าจะเป็น ประการใด  
 หลงกลวว่าชฉอของชอศคชคชอพระองค์ชงนค ประกอบคชว  
 ศคชฉฉฉาทำการสงโลกเรยบรชชโดยสรวิตพระองค์ชอมทรง  
 ทราย ถ้าไม่เมศแลวกไม่อาจทระเขยชนหนังสือลกชงมา  
 ครน ชาพระองค์ไทยนว่าสายเขมชคชของชนอชงนนพาคไวม  
 ทประศเกงหนเกงเหลา ชาพระองค์พเคระหเห็นวาคงจะมี  
 เมศลคชอย่างหนง พระองค์พงคฉฉาประชวร ขอให้อา  
 ฉายเขมชคชนไวมทรงพเคระหคความค่อไป ก็คงจะทราย  
 ความ

๑ พระเจ้าดังตตรสว่าถาอย่างนนแลวจากลยออก

ไปเดีต เราจะค้อยตรกตรองค <sup>๑</sup> หลกิงกไม่อาจทลคความ  
 ค้อยไปอีก <sup>๑</sup> จึงค่านยลากลยออกนารากทเผา แลวพระเจ้า  
 ดังตททรงพิเคระหคความ <sup>๑</sup> เมอครงแผนคินพระเจ้าชนโกโจ  
 เซยวห้อยชนนางผู้ใหญ่ทำกฏหมายไว้สำหรับแผนคินว่า ถ้า  
 ผู้ใดจะจับช้สาวให้จับคิตองชายหญิง ถ้าจับโจรผู้ร้ายก็ให้คิต  
 ลังของรูปพรรณจงจะเอาคความเป็นแน่ ถ้าจะพิเคระหคเอาแต่  
 ถ้อยคำพูดจาโดยเชิงถำนวนแล้วไม่ใคร่จะคิตคความจริง ชย่า  
 ว่าแต่คความลกชงเป็นการของเจ้าแผนคินเกคชนในย่านเมือง  
 เลย ถึงคความเกคชนในย่านเรือนเคระยช้และรายฎรทมยตร  
 ฎรยามาก กระทำไหเจ้าชของเรือนส่งสยจับคนเงอนไม่ถูก  
 แต่เท้านจะชำระตคสันไหเห็นจริงกโดยยาก พระเจ้าดังต  
 พิคะระหคคความในหนังสืออยู่ เห็นนางโอบนเจยวหงกย  
 นางเฒ่าเจยบช้อยเป็นสนมโทออกมาเผา <sup>๑</sup> จึงตรสัดามนาง  
 หงสองว่าคความออกมามาถนนมชระสังคิตหรือ <sup>๑</sup> นางโอบน-  
 เจยวหง <sup>๑</sup> นางเฒ่าเจยบช้อยทลว่า <sup>๑</sup> ข้าพระองคทรภคความ  
 ว่าคิตชหยอินชหยอินเขาเผาคิต <sup>๑</sup> ก็เข้าใจว่าพระองคคลาย  
 ประชวรแล้ว <sup>๑</sup> ข้าพระองคจึงพากันคามาออกมาเขยมประชวร



ขอปรนนิบัติพระองค์บ้าง พระเจ้าดังบุตรไคยนี้ตั้งนหน้าทรีตรี  
ประการใดไม่ถอนใจใหญ่แล้วนั่งอยู่

๑ นางโอบนเจียวหงนางเลาเจียบช้อ เห็นหนังสือกล  
วางอยู่บนโต๊ะนางพิเคราะห์คิดแจ้งความแล้ว จึงทูลถามว่า  
ถ้อยคำในหนังสือนี้เป็นคำเพลงเมืองแท้ เมืองชวย วรรคน กน  
ชยทงสองเมือง พระองค์เขียนไว้ทำไมพระเจ้าดังบุตรตรี  
ว่า เหตุไรเจ้าจึงรู้ว่าเมืองชวยเมืองแท้ชวย โอบนเจียวหง  
ทูลว่าข้าพระองค์เห็นตัวหนังสือเขียนไว้ทศนค่างา เกยช้อ-  
นหนังสือกษรนนรยชกความเกาใจไคทราบ พระเจ้าดังบุตร  
กตรสเลาความเทียบชยอนนชยอน ชงกล่าวโทษหลตบ  
แล้วรบสังไหหลกิงไปชกถามหลตบ หลตบเขียนหนังสือ  
นี้ไหหลกิงถอมมา

๑ นางโอบนเจียวหงทราบความแล้วทูลว่า ชงนาง  
เคยชยอนนชยอนน เมอครงชยเมืองชยกไคทาคความชว  
คยช้สาวหลายครั้ง จนตกมาเป็นข้าไซของพระองค์ ทไทนจะ  
ลระพยศชคความชวไค ชะรอยจะคยกันทาคความชวคยชยอน  
กลวชนชองจะพคจาเพคทลชนจงเอาความเทจ มาพาลพาไล  
แอบแฝงใส่โทษแก่ชนชองเสียบก่อน ปรารภนาระยกตนไหค

ไว้ทานของความจะเป็นตงน ประการหนึ่งชนของกมิสทขญญา  
 ชอตรงต่อแผนคินยงนถ ชอเสียงกเจองลอปรากฏคนทงปวง  
 ยมกถวเเกรงนยถอโดยมาก จะหาหญงทรปงามให้คกกว่า  
 นางชทยบทงสองคนจะไม่ไคหรือ ชงว่าชนอองเขาไปพทจา  
 แทะโลมขมขนนางชทยบทงสองคนน ขาพระองคยงสงสย  
 นกทาเห็นควยไม่ เมอชนอองไปปรายปรามไคเมองลกเขยง  
 ครงนน พระองคกรยสงให้ไปเลอคคคพวกชทยนรปงาม  
 ครมเมองชย ชงอยในเกงเมองลกเขยง กยเขาทรพย  
 สงของทองเงนเครองต ๆ มีราคามาเป็นอนมาก ถาชนออง  
 เป็นคนโถกไม่ชอตรงต่อพระองคแล้ว การทงปวงกสำเร็จ  
 อยในเบงคยทงสน ทนาทระเลอคคคเขาหญงทรปงามแบง  
 เขาสงขของทมราคาไวบง นกทานเบงขนเอาไวไม่แต่ในตา  
 กไม่ค จะเป็นอยบงกแต่ชอเขาสงของเลกนอยไวแจกขน  
 เป็นข่าเหนจวางวล ให้แกทแกลวทหารทมความชอย

๐ นางเจาเจยบชอจิงทลไปว่า ทในวจนนมชทยน  
 สนมเอกสามสยทกสนม โทสสยแปคตงตามสยทก เกง  
 สสยแปคคิ แลวมหญงสวาทมรูปเป็นอนงามอยในวรก  
 หลายพน ยงไม่ไคยนข่าว่าชนอองรกใครกยผไค ชง

พระองค์กระเซอพงลอบค้าโทษชู้หยอนอันชู้หยอน แล้วเตา-  
 ของเขาฝังแก่กรรมไปอยู่เมืองฉนวน จะมีควมโลภมันส์  
 น้อยใจแก่พระองค์ พระเจ้าดังตไตทรงพวงนาง โยชนเจียว-  
 หงเตาเจ็บช้อทลตงนัน ถูกตของกษพระทัยตคตไวจง  
 ตรัสว่า ความรายนเราไม่ชุกถามชำระพิจารณาแล้ว  
 เจ้าทั้งสองคนก้อยาไคพตลงความเรองนคตไปอิกเลย ชย  
 ประมาณครหอง ชนทมาทลว่าเพงเอียงกงจุ ซงเป็นภรรยา  
 ซาเฉียวชยทเมืองงกขนนดังแก่กรรมเสียแล้ว พระเจ้า  
 ดังตเส็บพระทัยจงตรัสว่า เมอศตรงยกทพิใหญ่ไปเทยว  
 ปรายปรามพวกซาคักทงปวง เพงเอียงกงจุไตคคคองสัญญา  
 ขอกให้พวกทหารและไพร่พลเขาสรรบซาคักก ดาเห็นเส็บท  
 และดังกำหนดจะหยคแล้ว กตมาลตสัญญาให้พวกทหารนาย  
 ไพร่หยค แล้วทวคโคเขาสรรบซาคักกทวย จนเราโคตงทว  
 ชนเป็นใหญ่ครนมาหนตายไปเสียก่อน ตรัสแล้วทวง  
 พระกินแสงเศว้าโคกเป็นอันมาก โยชนเจียวหงกขนาง  
 เตาเจ็บช้อทลว่า เพงเอียงกงจุกสนวาสนาดงแก่กรรมไป  
 แล้ว พระองค์พงคลายประชวรชนยงไม่หายสนท จะทรง  
 พระอาลยเศว้าโคกดังเพงเอียงกงจุสีกเท่าโคจ เพงเอียงกงจุ

ก็ไมกลยเป็นคนมาได้ การเป็นคตงนคเอนวาศนาของสผู้ตาย  
 อย่างนเอง มีใช้สผู้ใดแกตงทำให้ จงอศต่าท้แข่งพระทยทก  
 ความโคกรักยาพระองค้ไปตกว่า ถาคตตงเพงเอองกงจู้  
 อยู่แล้ว ขอให้พระองค้ทรงเมตตาคแก่พระราชาษตททงตาม  
 ให้มากๆ คอไปเดิต พระเจ้าตงคเห็นชอบควยไม่ตรสตอข  
 ประการโค โดยอาตยแก้บตรยงนคเอนแต่พยคพระพคตรอย  
 โอบุนเจยวทง กยเสลาเจยบชอเชา ประคององค้ พระเจ้าตงค  
 จะให้เสค้จกลยเชาไปตนเสยวเก็ง พอเบยไปยจนนางนาย  
 ทหารมีหนงสอสง้ให้ชนทเชาทูลว่าพวกโจรโทกกษยคยคคกคย  
 ทคชาหนาชอกวเจ้าเมืองไซตุนเคยค คุมพลมาตเมืองบนจว  
 ขอให้จคทหารนายไพร่ยกออกไปช่วย

๐ พระเจ้าตงคทรงทราบแล้ว จยพกนทรงเชยน

หนงสอรบสง้ว่า ให้ชมาจรงอนชาเฉยวเรงรบทากการศพ  
 เพงเอองกงจู้ภรรยาเสยโคยเรว แล้วให้ตมกของทพหมนหนง  
 ไป สมทยกบลอสองเมือง หอจวยกไป เมือง บนจว ปรายปราม  
 พวกกยฎทงสองพวกนนเสย เชยนแล้วสง้ให้ชนทถอหนงสอ  
 รบสง้ออกมาให้เบยไปยแล้ว พระเจ้าตงคกเสคจกลยเชา  
 ชางใน ประทยรคษาพระองค้อยูทตนเสยวเกงจนหายประชวร



เวลาวันหนึ่งพระเจ้าถึงที่เสด็จ ออกมาทอดพระเนตรสวน  
 คอกไม้ เกยแสงงวนกขมาวงไลของตายกันอยู่ทนนด้วย  
 หลล่ขนกพาขนนางทหารทไซษมาเฝ้าในส่วนคอกไม้ แล้ว  
 เกยแสงงวนกกับหลล่ขนกหมอบเฝ้าอยู่ทในส่วน พนของ  
 สามคนต่างคนต่างพทษาอวคณอวคกกว่ากัน

๑ ขวยชงงโคยคณนงจว ถาจะว่าผีโคมกาลง

แข่งแรงและไซอวอสรยบนหลงมา นอชวทงทำโคเหมือน  
 ดงซาพเจ้า พระเจ้าถึงคตรสว่าแต่ก่อนมาจนเคยจน จระ  
 ทาคณทมกาลงวองไวเหมือนออย่างอชวชงงนมนอช งวนกค  
 ทลว่าอนลอชคชของอชวชงงพทษาอวคทววมกาลงแข่งแรง  
 วองไวเนนทาจริงไม อชวชงงคถูกพททหารทในเมืองเรา  
 กับพทซาพเจ้าว่าสไมโค ซาพเจ้าระชอลงคณมอช  
 อชวชงงไทรวาคและชว พระเจ้าถึงคตรสกับอชวชงงว่า  
 บตวเราจระลอชณมอชกับเจานน ใจชองเจ้าจระไหลชองกันออย่างไร  
 อชวชงงจงพคกยงวนกกว่า ซาพพระเจ้าโคหคชมาในการ  
 รบฟงโคถึงสยแปคออย่าง ถาจะคณโคให้ถูกทตรงไหนดถูก  
 ตามหมาย พคคณนแล้วทลพระเจ้าถึงทว่า ซาพเจ้าเบน  
 บัวอไมควรจระลอชณมอชกับเจานาย งวนกคคชอว่าเป็นแต่จระ

ของคุณมอญ จะมาถือว่ามีวาสนาเป็นเจ้านายไพร่บนหน้าควรว  
 ไม้ แลระงวนกึกเป็นคนชำนาญใช้อาวุธบนหลังมา เมื่อไต่  
 บินช่วยชิงว่าทงนั้น มีใจอยากจะลองฝีมือกับอวยศรีจึงให้  
 ปรากฏจนถึงแพและชนะ จึงพุดกยหลังสืบว่าไทพแต่งตัว  
 ไล่เสือเกราะเข้ามา ทำให้เหมือนหนนตนของจีนที่ค้าขายสยเฉา  
 เขาชื่อเลงซิว ข้าพเจ้าจะทำเป็นคนยของจีนควมมาไล่กิดก็ตาม  
 คุยบุญญาถองกำลังอวยศรีจึงที่จะถืออาวุธควมมาตามมาช่วย  
 อย่างไร จึงจะชิงเอาอาวุธที่มือข้าพเจ้าผู้เป็นคนยของจีนไปได้  
 ให้เห็นเท็จและจริง อวยศรีจึงจึงตอบว่า ท่านจงไปรคโทษ  
 ตายข้าพเจ้าก่อนควมมือข้าพเจ้าตกระหนกอยู่ ถ้าข้าพเจ้า  
 ศพนแทางถูกท่านกเจ็บช่วย จึงพากันถอกเอาตัวอาวุธออกเสียบ  
 เขาแต่คามอาวุธเปล่ามาลองคุณมอญ ข้าพเจ้าจึงจะยอมให้  
 เป็นคนทบตแทางพันตามแต่ระถนตเถก ข้าพเจ้าคชอวย  
 หลบหลกมิให้อาวุธถูกตัวข้าพเจ้าใด ครงนงวนกึกมีความ  
 ไกรฉยงนกรังกระชบสังความลยกับของทายด้วยทหารของตัว  
 แลวถอออาวุธคามเหล็กอันใหญ่มาของเข็ญหลังบนและอวย-  
 ศรีจึงว่าให้มาลองฝีมือคุณ หลลสืบไคยนตงนงกชนมาควม

หนีไปข้างหน้า งวนกตกควมมาถอขวาคามเหล็กไล่ตาม  
 ไปประมาณลเศษ โกลจะทนหลสับนงวนกตกขวาคาม  
 เหล็กจนจะแตก ขวอชงควมมาตามตักหลงมาจึงรองว่า  
 ขวอเจ้าอยทนชยาทำเจ้านายของข้าพเจ้า งวนกตกทง  
 หลสับนเสยหนีหน้าเสยวกลบมา เขาคามอวอแวงขวอชง  
 ขวอชงเจยวควแล้วชงเขาคามทวนทมองงวนกตก ไ้ งวนกตก  
 ตกมาลงวงหนีไป องทวยส่วยยนคคอยสกดคย เห็นตงน  
 หลกมาโห่งงวนกตกไปพนแล้ว องทวยส่วยกรยควมมาตามมา  
 ทนหลสับนยกทวนจนแวงหลสับน หลสับนกับคยองสรวกย  
 องทวยส่วย หลสับนเกอขบจะเสยทอวอชงกรยควมมาตามมา  
 ทนองทวยส่วยกหนีกลบมายกอวอชจนแวงขวอชง ขวอชง  
 หลยแล้วเขาอวอชมอดไป องทวยส่วยเขาทวนแวงชามา  
 อก ขวอชงชงเขาทวนไ้แล้วเขาทวนนนกลบแวงไปถูก  
 องทวยส่วยตกมาตาย หลสับนกับขวอชงกรยกลบมา  
 ขวอชงทลพระเจาดงควา องทวยส่วยจะทารายกษนชอง  
 เจ้าของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าองไ้มาองทวยส่วย สย แลวงงวนกตก  
 เขามาทลพระเจาดงควา หลสับนแกลงไซ้ให้ขวอชงมา  
 องทวยส่วย ทหารของข้าพเจ้าเสยนอกรยสง ขอให้มา

ชวยถ้ง ไช้ชวตแทนของท่ายส่วย หลสลับนกเถยงกขง วนกค  
 คอหนาทนงวา เมอกเจ้าไช้ของท่ายส่วยไปตำรายเรา เจ้าก  
 มีโทษกขยควแล้วกลบมาบคขงเสย ถ้าชวยช้งจริงไม่ฆ่า  
 ของท่ายส่วยชวตเราคงตายทวยมือองท่ายส่วย พระเจ้าถ้งค  
 จ้งตรัสว่า ของท่ายส่วยนเราไม่ไต่ไช้เหตไคจ้งทำขงอาชถ  
 ทวนไปไล่แทงหลสลับน ชวยช้งไคไปชวยหลสลับนครงน  
 มีความชอยเขนอนมากเรามีความรักไครขงนค แล้วตรัส  
 กขง วนกคว่า เมอกเจ้าจระชอยากถองฝมอกขยเขาถ้องขกโทษ  
 เขาเสย ทวยเขาเขนคนกคถญตอเข้านาย แต่้นไปเจ้ากข  
 พนองใหม่ความรักไครชยาไคมีความรงเกยจกน ไปภาย  
 หนาถงทอขจกน ไช้ชวยกันไคยฉนพนอง เราฝเบเนบคากจระเท  
 มีความสขในใจ ถกว่าเจ้าเขามาเผาถกเขาคาเสยอก  
 ตรัสแล้วกลเส้ทวชน คนทงนคกต่างกนกลยไปทอขยของคว

๑ ฝ่ายททช่าหนาขชกกวเจ้าเมืองไช้คนเคยค อาย  
 ไค้ประมาณห้าสิขยทงไปทวยการสตรขงนค ไรคภยัก  
 ยงเกคชนคาง ๗ เมอนางชวยชองเธากขยนางช่าชหขน  
 นางช่นพหงช นางเจยเทนย นางชเชยชข ไปออยทวย  
 เตยวอชงบุตรพระเจ้าชวยเขยนคทเมอชงไช้คนเคยค



หิตซาหนาชอกวมีความรักใคร่กับหญิงทั้งปวงจะเอาเป็น  
 ภรรยา นางเซียวซ่งเฮ่า นางชันหงอ นางเงยเหนย  
 สามคนยอมเป็นภรรยาเจ้าเมืองไซตันเคียด แต่นางซาฮยอน  
 กยนางชเชยหยสาวไซไม่ยอม ฉะนั้นหิตซาหนาชอกวเข้ามา  
 พุดจาเกยวพาดตรงโค นางทั้งสองมีความโกรธแค้นว่าเปรยบ  
 เป็นขอหย่าช่าต่าง ๆ จนเจ้าเมืองไซตันเคียดมีความละอาย  
 หาไค่นางทั้งสองเป็นภรรยาไม่ และเจ้าเมืองไซตันเคียด  
 ไค้เซียวซ่งเฮ่า ชันหงอ เงยเหนยเป็นภรรยา ไร่ก  
 ก้าเรบหนกชน รักษาพยาบาลไม่หาย หิตซาหนาชอกว  
 ก็ถึงแก่กรรม ชันหงอ เงยเหนย อยู่ในเมืองไซตันเคียด  
 ไค้ชเคียกถึงแก่กรรม และนางหงเสงกงจุนองสาว  
 พระเจ้าชยเฮยนต์ ช่งเป็นภรรยาหลวง คมื่นของพชาย  
 หิตซาหนาชอกวณ ก็บวชถึงแก่กรรม นางเกยงเตงเตง  
 ภรรยาเซ่งหิงก็ชอกตบถถึงแก่กรรมตาย แล้วนางซาฮยอน  
 จึงยกนางชเชยหยให้เป็นภรรยาเซ่งหิงยกกันด้วยกันต่อมา  
 และนางลือหลอฮายแก่กว่าเตยวชชิงปรมมาลหกข เป็นคน  
 สภาพเรยบรอยแล้วกรจกหญิงลือและ อย่างธรรมเนยมเจ้า  
 ซาฮยอนจึงยกนางลือหลอให้เป็นภรรยาเตยวชชิง และ



เซียวฮงเฮาถามว่า เจ้ามขตรภรรยาแล้วหรือยัง ทำไมไม่เจ้า  
 ใจโตมาลงเมืองนี้ ชายฉนนจึงตอบว่า ข้าพเจ้าตามเฮงสี่ชวง  
 ไปรบศึก แล้วพลตกมาสำนากอัยกยิวของชนเป็นคนรักใคร่  
 กนทเมืองเสียวเสียวคอกแดนคนเคียด แล้วข้าพเจ้าพยศหยิน  
 สามคนซึ่งหนีมาแต่แก๊ง ไชยชนช่วยกยิมมาลงบ้านจิ๋วของชน  
 ชุหยินสามคนนั้นบอกกว่าช้อ จิวชฺหยิน ชวนชฺหยิน เขยชฺหยิน  
 ว่าเมื่อครั้งแผนคนชยนั้น จิวชฺหยินอยู่ในสำนากวงชชวนชฺหยิน  
 นั้นอยู่ในเตียนชเขยชฺหยินอยู่ในเมงเหยช จิวของชนจึงรู้ว่า  
 จิวชฺหยินนั้นเป็นพี่น้องกับจิ๋วของชน จิวของชนจึงยก  
 จิวชฺหยินให้เป็นภรรยาข้าพเจ้า แต่ชวนชฺหยินกับเขยชฺหยิน  
 นั้น จิวของชนเอาเป็นภรรยา

๐ เซียวฮงเฮาไปพึ่งทงนินจึงถามฮิวหยของว่า  
 บคนชฺหยินสามคนไปอยู่แห่งใด ฮิวหยของบอกกว่า จิวชฺหยิน  
 นั้นอยู่กับข้าพเจ้า โตไปประมาณเบเตนคตลอดคยตรลงแก่กรรม  
 ชวนชฺหยินนั้นกับยวลงแก่กรรมเสียแล้ว ยิ่งแต่เขยชฺหยิน  
 ตามจิ๋วของชนไปตั้งเตียมขายสุราอาหารอยู่ทนมเส่ง  
 ชวนเขยชฺคน เซียวฮงเฮาถามฮิวหยของว่า เจ้าชยกับ  
 จิวของชนแล้วทำไมไม่จึงมาชยทนมเส่งชย ฮิวหยของจึงว่าตั้งแต่

ภรรยาข้าพเจ้าตายเสียแล้ว ข้าพเจ้าเที่ยวขายแต่ผืนเคียว  
 พวกเพื่อนที่เข้ามาถวายเป็นของขวัญก็เจยทองของชอกวี่ พวก  
 ข้าพเจ้าชวนข้าพเจ้ามาไว้ ข้าพเจ้าจึงไปมาอยู่ที่เมืองนี้  
 เชี่ยวชองเขาถามชีวิตของว่าอายุเข้าไต่เท่าไร ชีวิตของ  
 บอกว่าอายุข้าพเจ้าไต่สามสิบปี เชี่ยวชองเขาก็คิดแล้วจึงบอก  
 ว่า เรานึกชีวิตของเขารอเวทนาเจ้าว่าเป็นคนเกิดใน  
 แผ่นดินจีน และคิดลงใจชยหนึ่กเป็นภรรยาเจ้า แต่เวลานี้  
 ยังเป็นเวลากลางวันจะพูดจากันทันทันไม่สมควร เวลาค่ำเราจึง  
 จะใช้ให้คนไปเรียกเจ้าเข้ามาพูดจากัน ชีวิตของรับคำแล้ว  
 คำนับลากลับไป

๑ ครั้นเวลาค่ำเชียวชองเขาจึงใช้คนไปเรียกชีวิตของ  
 มัธรีเห็นเขาเนชความไปแจ้งแก่เจยทองของชอกวี่ เจยทองของชอกวี่  
 สงสัยว่าชีวิตของกบชีวิตของเขารักใคร่เป็นชกกัน เจยทอง  
 ของกวมความโกรธเป็นอันมาก ใช้ให้คนไปจับชีวิตของฆ่า  
 เสีย แล้วเจยทองของชอกวี่ไปว่ากล่าวกับชีวิตของเขาว่าท่าน  
 เป็นผู้หญิง เวลากลางวันไม่ควรจะให้คนเรียกเขาผู้ชายเข้า  
 มาพูดจาในแก่ง ว่าแล้วส่งกำชกกับพวกพนักงานเผ่าประตุว่า



ถ้าผู้ใดจะเข้ามาในแก่งก็ให้ตรวจตราดู ถ้าเห็นผิดใจไม่ควร  
 ๖๖ ให้เข้ามาท้ออย่าให้เข้ามาเป็นอันขาด

๑ ฝ่ายซาเฉียวครั้นแจ้งความในหนึ่ง สัตรีบสั่ง พระ  
 เจ้าองค์ จึงกระทำการปลงศพภรรยาเสียแล้ว ให้ลียกย  
 ถอนหนึ่ง สัตรีบสั่งคุมกองทัพหนึ่ง ยกล่วงหน้าไปเมือง  
 หือจิวสมทบกับกองทัพล่อแสงบุตรล่อโงย แล้วให้ยกไปขึ้นจิว  
 ๖๗ ปรายปรามพวกไท่ก๊กชุกก่อน ซาเฉียวระคุมทหารนายไพร่  
 ๖๘ ยกตามไปภายหลัง ลียกย ถอนหนึ่ง สัตรีบคนไปตาม  
 ๖๙ สัตรีบ ครั้นถึงเมืองหือจิว ลียกยเอาหนึ่ง สัตรีบสั่ง ให้ล่อแสง  
 ๗๐ ล่อแสงรับหนึ่ง สัตรีบมาครครความแล้ว แจ้งความกับเขยนกุนของ  
 ๗๑ ล่อโงยผู้บิดา ล่อโงยพูดกับล่อแสงว่าทางจะไปเมืองขึ้นจิว  
 ๗๒ นั้นไกล ไปเมืองไซตุนเคียดไกล ไต่ข่าวว่าเขี้ยวของเขา  
 ๗๓ เคยของซาซุฮินเซ่งหิง บุตรภรรยาชาวไพร่ของพระเจ้า  
 ๗๔ ซุยเขยนต ก็ไปอยุ่ที่นั่นหลายคนเซ่งหิงก็ไต่เบนขนางม้อ  
 ๗๕ เสียง คนเหล่านั้นเคียวรักซุยซอซัวลี่ยกยขมาตามาแต่ครั้ง  
 ๗๖ แผนคินซุย บุคินเคียวของบุตรพระเจ้าซุยเขยนตเขินเจ้า  
 ๗๗ เมืองไซตุนเคียด คงยหือว่าเจียทองซอถิว เจ้ายกกองทัพ  
 ๗๘ ไปตรงนางคตตรงไปเมืองไซตุนเคียด พุคจาห้ามปรามอย่า

ให้เจ้ของชอกรวยกกองทัพไปช่วยไทกกชย แล้วคือยยกกองทัพ  
 ไปเมืองขันทิว ไทกกชยไม่เห็นพวกเมืองไซตนเคยตมาช่วย  
 คงพากันแตกคันทนไปการศึกจะสำเร็จโดยง่าย ล้อเสงได้  
 พงขาศาส์สอนคันทนเห็นชอบด้วยจึงคานยลาบดาภลยมาท  
 อยุ แล้วเล่าความตามคำยาคำให้นางยงอนกงจึงพิงทกประการ  
 นางยงอนกงว่าเชยวชของเขารูปร่างงดงาม แต่กอนกได้  
 มาอยุทขานเมืองข้าพเจ้า นางชาสูหยินเป็นคนใจหนักแน่น  
 ซอตรง ข้าพเจ้าขอตามท่านไปด้วย จะได้พบพุกจากันตาม  
 ประสาห์หญิงช่วยวากล่าวเจ้ของชอกรว มีให้ยกกองทัพไป  
 ช่วยไทกกชย ล้อเสงว่าถ้าเจ้าไปด้วยกับเรา เรากจะมีสั่งา  
 ทพศึกมากขน นางชวลนว่าข้าพเจ้าจะขอพาเอาบุตรเลี้ยง  
 สองคนไปด้วย จะโตคานยเช่นศัพิตามารดา และเขยมเขยน  
 ญาตพนองของข้าพเจ้า ที่ในเมืองไซตนเคยต และบุตรเลี้ยง  
 สองคนนนั้นเป็นชายอายุได้แปดชวบ ขอเขามาเลี้ยงไว้แต่  
 เล็กๆ ซออะตวคันทนง เป็นบุตรเลี้ยงนางยงอนกง ซอ  
 อะยคันทนงเป็นบุตรเลี้ยงนางชวลน เกกสองคนอายุคราวกน  
 แต่อะตวคันทนงแก่กว่าอะยคันทนง ล้อเสงก็ยอมให้นางชวลน  
 พาบุตรเลี้ยงไปด้วย

๑ นางขงฮั่นกงจึงส่งให้นางเงา เหลียง กิม เหลียง จิต-  
 แฉงตั้งของเสรีแล้ว ล้อเสงกับภรรยา คำนับลาเขียนกนอ้ออง  
 ล้อโงย คุมทหารไพร่นายสมทบกับกองทัพลี้ยกยออกจาก  
 เมืองทอจิวไปหลายวัน ถึงปลายแดนต้นทางเมืองไซตุนเคี้ยก  
 ตงกายพักอยู่

๑ ฝ่ายเจียงทองซอกวเจ้าเมืองไซตุนเคี้ยก รักรูความ  
 ว่าล้อเสงยกกองทัพมาตั้งอยู่ที่คันทาง จึงปรึกษากับชาฮูหยิน  
 มารดาว่า ไท่กทชยนตกับข้าพเจ้าไว้แต่ก่อนว่า ให้ยกกองทัพ  
 ไปช่วยรบเมืองตงซำพเจ้ากำลังจิตทแกลวทหาร จะยกไป  
 เคียววันรุไปตงเมืองตงให้ล้อเสงบุตรล้อ โงยยกกองทัพมา  
 เมืองเราเสียก่อนระคิดอย่างไร ชาฮูหยินว่าล้อโงยบิดา  
 ล้อเสงนั้นแต่ก่อนเป็นเมืองซนแก่เมืองซย บุคนล้อเสงผู้บุตร  
 เป็นคนแข็งแรงชำนาญศึกสงคราม จึงไท่เป็นซุนนางใน  
 เมืองตง แลวนางขงฮั่นกงรับตราเถาเถกนเทก ผู้เป็นภรรยา  
 ล้อเสงกมผลมชในการศึกขงกวางหุยงตงย่อง เคียววันรุไคยน  
 ว่ามาด้วยล้อเสง เจ้าอย่าประมาทระคิดอ่านตรวทระองค  
 ไท่ค เชียวชองเสงว่าเจ้าเมืองตง นั้นเป็นคชชอตรงตอ  
 แผ่นดินไม่ไคทำชนตราายแก่เจ้า เขาตงทวชนเป็นใหญ่ไค

บ้านเมือง ก็เพราะโอบนช่วยกับคิดประทุษร้ายต่อแผ่นดิน  
 ก่อน เขาก็บเรกห้ามพยายามไม่ ถ้าเขาไม่ชอตรงกระทำ  
 ให้พวกเราพลตพรากจากบ้านเมืองเหมือนโอบนช่วยกับกระทำ  
 คึงนน เรากะระโตมิใจเจ็บแค้น ถึงเขาไม่ยกกองทัพมา  
 เรากะตั้งระคมไพร่พลทหารยกไปสู้รบ แกแค้นแทนคุณเจ้า  
 นายสักตรงหนง ชงกองทัพใหญ่ยกมาครองนครรายประการ  
 ไคไมริ และนางตกเตาของเฮามเทศของพระเจ้าชยบนต เป็น  
 พนองกนกับเตาของเฮาของเจ้าเมืองฉง เจ้าเมืองฉงกับเรา  
 กนบเนองอยู่ในวงศัญญากน นางขงองกงจูภรรยาถ่อเสง  
 นนไกไครวักคนเคยกบเรามาแต่ก่อน คน ๆ นี้ไม่สู้มีบุญญา  
 เป็นแต่ปากเรารายไคเขามาฉงนแล้ว เรออยากจะไครัพยประ  
 พคจากบเขาควย เจ้าเมืองไซตุนเคยกแจงคึงนนแล้วออก  
 มาทวาราชการ ให้หาเฮงหงมาปรกษาแล้วให้เฮงหงคุม  
 กองทัพยกออกไปรบไว้ก่อน เจ้าเมืองไซตุนเคยกจะยกตาม  
 ออกไปภายหลัง

๑ ฝ่ายลยภย เป็นทัพหน้าถ่อเสงยกมาพยกยกอง  
 ทัพเฮงหงเข้าสู้รบกัน เฮงหงทอาบายเป็นทระไม่สู้รบ พอ  
 เห็นลยภยเสียบทกควมมาไล่ตาม ไปลยภยก็ถอยหลังสูมา



นางยงอังกงจูเป็นทพธองเห็นกของ ทพพหน้าลาถอยมาตง นน  
นางรบกวนมาตรงเข้าช่วยลยกย แลเห็นเซ่งหงนายทหาร  
เอาทวนแทงลยกย ลยกยหลบหลกอยหาถุกตัวไม้ นาง  
ยงอังกงจูยกเกากณทขยงไปลยเกากณทลยกลายทวนเซ่งหง  
เซ่งหงตกใจกลัวไม่อาทคตามมา นางชเอยหยภรรยา  
เซ่งหงชมาถอกกระบสองมือวงตรงเข้ามา นางยงอังกงจูเอา  
เกากณทศรพายไ่ว จยทวนเข้าสรบกภรรยาเซ่งหงโดยสย  
เพลง ภรรยาเซ่งหงทนกาสงมีโคจงเอาขาหนีบทวมมา  
ม่ากระโตคถอยหลังห่างออกไปจากทรบหนีตยหนึ่ง แล  
นางชเอยหยภรรยาเซ่งหง ร้องถามไปว่าท่านชอนางยงอ-  
กงจูหรือมิใช่ นางยงอังกงจูตอบว่าเจ้าร จกชอเราแล  
เหตุใดเจ้าจงจะเข้ามาหาทตาย นางชเอยหยถามค่อไปว่า  
ท่านรจกเซยวสของเฮาภรรยาพระเจ้าชยเขียนคหรือไม นาง  
ยงอังกงจูว่าทำไมเราจะไม่วจก เมอตรงกอนนนยคาเรายก  
กของทพิไปปรายโธชนชวยกย ชายพวกกขญสำเร็จแล้วเซยว-  
สของเฮาโคไปถงเมืองเราตรงหนึ่ง นางชเอยหยโคพงแล  
จงว่าดากระนนชาพเจายงไม่วจกขทานกอน เจียทของชอกว  
เจ้าของชาพเจายกกของทพมานนแลว นางยงอังกงจูทวเรา

พลางตอบว่าเจ้าไม่สู้เรา เราก็ดูไม่ขบเขาควเจ้าไว้ ชนนาง  
 แม่ทัพใหญ่ของเราจะมาถึงแล้ว ครั้นพูดจากันแล้วต่างคน  
 ต่างกลบไป นางช้อยหายไปถึงค่าย แแรงความซึ้งได้พูดจา  
 สลับกับนางยงอนกึ่งให้เจ้ของชอกวฟังทุกประการ

๑ นางยงอนกึ่งใจควมมากลบบมาหยงหาทณังค้าย ไม่  
 เห็นลอสเงงขมาตามมาถึงกลางทาง นางก็แแรงความทไคส  
 วยพูดจากษภรรยาให้สามฟัง ลอสเงงว่าดาเจ้ของชอกว  
 ยกออกมาเราจะไปให้พบจะพูดจากัน ว่าตงนแล้วนางยง-  
 อนกึ่งจุกลบบไปค้าย ลอสเงงจึงควมมาพาทหารมาถงหนาค้าย  
 เจ้ของชอกว สั้งให้คนใช้เขาไปเช้ญเจ้ของชอกวออก  
 มาพูดจากันทหนาค้าย

๑ เจ้ของชอกวแแรงความแล้ว แต่งตัวขนมาพา  
 ทหารนายไพร่ยกเป็นกระบวนออกจากค้ายมาถงทประทลอส-  
 เงง ลอสเงงขมาขนอยยกมอขนค้ายนแล้วถามว่า ท่านชอ  
 เทยวอชงเบนนตวรพระเจ้าชยเชยันททรอมใช้ เจ้ของชอกว  
 กรบค้ำแล้วถามลอสเงงว่าทงท่านชอลอสเงงบตรเชยนกนอชง  
 ลอโงยหรือ ลอสเงงกรบค้ำแล้วพูดว่าแต่ก่อนท่านกไคเบน  
 เจ้านายของชาวพเจ้า ครงนท่านกขชาวพเจ้าเปรียบเหมือน

กษเมองจนมเมืองฉกกระทาศักกนครงแผนคินเลยกก บคิน  
 มรบสงพระเจาดงค ใหซาพเจายกกองทัพมาปรวบปรวม  
 เมืองทาน ซาพเจาชครบสงไมไคจงไคยกมา ซาพเจาชอ  
 ดามล็กค้ำหนงว่า เหตุอยางไรทานจะยกทัพไปชวยไทกกชย  
 ปรทยรายแกเมองดง เจชของชอกวงจงพดแกคควา ไทกกชย  
 เหาแตชอเสียงเราไปกลาวให บนสง่า เราไมไคยกกองทัพ  
 ไปชวยไทกกชยรบกวณเมองดง แลพระเจาดงคไคเขน  
 ไทญชนครงน กทาไคกระทารายแกชคาเราไม โชบนชวย  
 กษมนคคกยญคอบคาเรา เหาเกบนเตกชยโชบนชวยกษมา  
 เสียงแลว พระเจาดงคจงไคครองราชสมบคตชมา พระเจ้า  
 ดงคกษเรากทาไคมีความโกรธคณกนไม บคินเชชวชอง-  
 เหามารคาเรากอชทเมองนควย นางยงชนกงจจรรยาทาน  
 กมาควยเรา—ชอเชญจรรยาทานใหซาไปพคจากยชชว-  
 ชองเขาทในแกงกระแงคความจรงแลเรทชอก ลอเสงจรง  
 ดามว่าเชงหงทเขนคชชตรงมกคญญคชพระเจาชชยเขนค  
 นน มาชยทนควยหรือไม เจชของชอกวชชมชบอกวาทานท  
 ไคหmvกทชงชมายนชยชางหลงนน คชเชงหง เชงหงไคเขน  
 ลอเสงดามดงควคกรงเขมายกมชชชนคานชลชเสง ลอเสง

คิดแต่ในใจว่า ครันจะเข้าไปในเมืองเล่า เจ็บทองชอกกั  
 กัระไม่ไว้ใจการทศกัระเกลี้ยกล่อมโดยกัระไม่ได้สมคิด ถ้า  
 เข้าไปในเมืองเจ็บทองชอกกัระประทุษร้ายอย่างไร คงจะ  
 คัดอ่านแก้ไขเอาตัวรอดออกมาให้จงได้ คิดแล้วจึงพูดกับ  
 เจ็บทองชอกกัระว่า เชิญท่านกลับไปเมืองก่อนเถิด ข้าพเจ้า  
 จะให้เฮงหง้นำข้าพเจ้าไปต่อภายหลัง

๑ เจ็บทองชอกกัระไต่พงคังนั้น ก็ให้เลิกทัพกลับเข้า  
 เมืองแล้ว เฮงหงจึงไต่นางชเชยหทัยภรรยาंनाนางยงอิน-  
 กงบุ แล้วเฮงหงนำล่อเส่งเข้าไปในเมืองท้ว ล่อเส่งสั่งให้  
 ลุยยกคุมทหารพักอยู่นอกเมือง แล้วจกบ่าวไพร่ให้เค็น  
 เบนกระยวน ตามเฮงหงชเชยหทัยเข้าไปในเมือง ล่อเส่ง  
 เห็นไพร่บ้านพลเมืองคังโตระเครื่องบูชาคหุบไถย่น คังวาง  
 เรียงรายไปตามทางถนนใหญ่แล้วแขวนโคมผูกผ้าแดงที่ประ  
 ทูบ้าน ชุนนางและราษฎรเป็นอันมาก

๑ ฝ่ายเจ็บทองชอกกัระ ครันเขาไปถึงแก่งข้างใน  
 แฉงความทศเฮงหงชเชยหทัยสัรบกับกองทัพเมืองฉง และเจ็บ  
 ทองชอกกัระได้พบจวปราชัรบกันกับล่อเส่ง ให้เชยวของเขา



นางซาฮุหย่นฟังถนัดจนทุกประการ แล้วบอกกล่าวต่อเสง  
นางยงฮั่นกงผู้ ตามเข้ามาจะร่ำมาหามารดาทักในเก๋ง

๑๐ เชียวของเจ้าพุกกยเจียทองชอกกว่า เจ้าจึงให้  
เจ้าพนักงานจับแรงไต่หาลังของขบข้างทักกยสุราไว้ให้พริก  
พร้อม เขาเข้ามาถึงแล้วจะไต่เลี้ยงครุบเขา เจียทองชอกว  
ว่ากรซนนั้นไม่ต้องส่งคอก ข้าพเจ้าไต่จับแรงไว้แล้ว  
เจียทองชอกว้อออกมาทักหารย่นรายทางเข่นกระบวนคอบ  
รบทักแล้วให้ตักไต่เครื่องบูชารายทางซนใน แขนวน  
โคมผูกผ้าแดงทักประทุเก๋ง แล้วให้นางสาวไซ้ออกไปยอกกย  
เซ่งหงว่า ถ้านางยงฮั่นกงจมาถถึงจะเข้าไต่ทักข้างใน นาง  
ไซ้ออกมายกรรยาเซ่งหงนาเขาไป นางสาวไซ้อ่านยกรบค้ำแล้ว  
ออกมาชอกกยเซ่งหง ปรมาณครุทหนึ่งคน ไซ้อัดคนเข้าไต่แจ้งว่า  
พวกข้าหลวงเขามาถถึงประทุซนนอกแล้ว เจียทองชอกว  
นับถอว่าล่อเสงเข่นข้าหลวงใหญ่ จึงออกมาบถล่อเสงเข้าไป  
ทักเก๋งว่าราชการ ไต่ทักทักสมควรแล้ว นางล่อล่อกรรยา  
เจียทองชอกว พานองสาวออกมาบถนางยงฮั่นกงจกรรยา  
ล่อเสงเข้าไปทักข้างใน นางไซ้ออกมายกรรยาเซ่งหงก

ตามเขาไปด้วย เขี้ยวของเสานางชาสยหนักกับนางยงอินกึ่ง  
 ต่างคนต่างค้ำหนักนออยู่ ล้อเสงเขาไปดั่งเก้งช้อว่าเสงเสง  
 เคยเป็นทนต์สำหรับวาราชการของเจีพของชอกกว จึงเอา  
 หนงส์อรับสั่งของพระเจ้าดังของชนวางบนโต๊ะทบชา แล้ว  
 เจีพของชอกกวค้ำนยหนงส์อรับสั่งล้อเสงจึงค้ำนยเจีพของชอ  
 กว แล้วว่าให้เขาไปตามเขี้ยวของเขาว่าจะออกมาค้ำนย  
 หนงส์อรับสั่งหรือไม่

๐ เจีพของชอกกวก็เขาไปตามเขี้ยวของเขา เขี้ยว-  
 ของเขาถอนใจใหญ่ว่าเคิมแต่ก่อนเขาไหวเราเคยวนเราจะ  
 ต้องไหวเขา คคมาออกอย่างหนงส์เราเขามีโคเป็นกบฏ เขา  
 คงตัวจนเป็นใหญ่เพราะขณวาศนาของเขา อกประการหนง  
 เส้าเขากบเราไม่มีไซส่อน เคยวนบ้านเมืองก้ออนนอมีอยู่ใน  
 บังคับเขาเป็นอันมาก เขามหนงส์อรับสั่งมาดงเรา เรา  
 ควรที่จะไปค้ำนยคอก แต่ว่าห้ามเสื่อสำหรับทะเลใส่เขาเฝ้า  
 ค้ำนยหนงส์อรับสั่งไม่จนใจนักหนา เจีพของชอกกวว่า  
 เสื่อกางเกงเครื่องแต่งตัวสำหรับของหงเสงกึ่งจ อชาพเจ้าท  
 ดงแก่กรรมนน ยงมีอยู่ทในหีบจะเอาใส่ไม้โคหรือ ว่าแล้ว  
 ก็ให้สาวใช้พันกงานเขาไปในแก้ง เขาเสื่อกางเกงออกมา

สั่งให้เซี่ยวของเขา เซี่ยวของเขาใส่เสื้อกางเกงแต่งตัว  
 แล้วยออกมาทักถึงหลังนอกตงทโตะบุชา นางของเขาอีกคำนับ  
 หนึ่งลือรับสั่ง ลือเส่งเชิญให้เซี่ยวของเขาขนนงบนทสั่ง  
 ลือเส่งจะคำนับเซี่ยวของเขา เซี่ยวของเขาคัดถ่วงความหลัง  
 เมื่อครั้งทวยงมว่าสนานาตาตกพกว่า เคียววนก็ปราศจาก  
 ยศศักดิ์ไม่เหมือนแต่ก่อน ท่านอย่าคำนับกรวยไหวเราเลย  
 เจียของชอกกวยบเส่งทักพกยลือเส่งว่า ึ่งคำนับกันตาม  
 ธรรมเนียมเถิด

๑ ลือเส่งไคยอนตงนน ก็คำนับเซี่ยวของเขาตาม  
 ธรรมเนียม แล้วยเซี่ยวของเขากลับไปข้างใน สั่งให้นาง  
 สาวใช้พนักงานชกเอาโต๊ะมาตั้ง ึ่งเชิญนางยงอินกงจูเขา  
 นางกนโตะ เซี่ยวของเขาจึงพกว่า เมื่อครั้งขานเมืองฉวนวาย  
 ยงไม่เข็นปรกติ เรากไปตงแก่งขานเมืองท่าน ครั้งนั้นชาย  
 ไคลยแปดคนเคียววนชายจะมีตงสามสิบยหรือ ไม่รู้ว่าท่านจะ  
 มีบุตรสักกี่คน

๑ นางยงอินกงจูว่า ชายข้าพเจ้าไคสามสิบยนม  
 บุตรชายสองคนชายไคแปดชวย คนหนึ่งเป็นบุตรท้วข้าพเจ้า  
 คนหนึ่งเป็นบุตรนางอวลนภรรยาของข้าพเจ้า นางชายชู-

หยินว่านางชิวฉวนเป็นหญิงกตัญญูซื่อตรง เราเรียกว่าเป็น  
 น้องสาวของนางยกตนไปเป็นภรรยาขอท่าน บิดท่านให้  
 เลี้ยงบุตรสองคนอยู่ที่เมืองหือจิวหรือ นางยังอินกงจึงบอกว่า  
 ชิวฉวนกับบุตรทั้งสองนั้นฝากคนมาทวง เทยวงซาฟเจ้าให้  
 นางชิวฉวนรักษายุทธอยู่ที่ค่ายใหญ่

๑ เชี่ยวชองเชื่อว่าให้รับเข้ามา จะไปพักจาชมเขย  
 ให้รู้จักกันไว้ นางซาซุหยินกับนางลือหลอส่งให้หญิงคนใช้  
 เขารดสองรด ออกไปรับนางชิวฉวนกับบุตรชายสองคนที่  
 ค่ายใหญ่เข้ามา หญิงคนใช้คำนับลาออกไปกระทำตามสั่ง  
 นางยังอินกงจึงให้กรมเพลงสาวไซซ้องตัวออกมา ท่เก็งหล่ง  
 นอก บอกกับลือเสงว่าให้ลือเสงไซ้ทหารออกไปรับนาง  
 ชิวฉวน กับบุตรชายทั้งสองส่งเข้ามาท่เก็งข้างในด้วย แล้ว  
 เชี่ยวชองเขาพทกกับนางยังอินกงจว่า ท่งแคบ้านเมืองเป็น  
 จลาจลมาดงเคียวน พวกท่านทั้งชายหญิงกตัญญูซื่อทุกคน  
 แต่นางชุหยินซื่อคนซ่งอยู่ท่วคหิมงเจงอานน มีความทุกข์  
 สุขเป็นประการใดบ้าง

๑ นางยังอินกงจึงบอกว่า นางซื่อคนนั้นเดิมเคย  
 หงฉวนยังมีชิวค้อย ก็ไปพทกษรรักษาปรนนิบัติอยู่มีไคซาต



ครั้นเมื่อถึงฉางแอกกรรมแล้ว ชิมงกงไค่นางชวนจึงขึ้นไป  
 เป็นภรรยา ชิมงกงกับชนชกไปก็โตใหญ่คนปรนนิบัติเลี้ยงค  
 อย แล้วนางกาซุหยิน นางกงซุหยิน นางลือซุหยิน สาม  
 คนนั้นก็โตเป็นภรรยาชนนางชยู่ในเมืองฉาง พระเจ้าฉางชอง  
 ไปวัดประทานนางกาซุหยินให้เป็นภรรยาขงเตง นางกงซุ  
 หยินเป็นภรรยาเทยกากิม นางลือซุหยินเป็นภรรยาอวยซ่ง  
 ขงเตงเทยกากิมอวยซ่งจึงสามคนเป็น พันชง รวม สหาย รัก  
 ใคร่กับชิมงกงชนชกไป คนทั้งสามออกเงินซื้อเรือกลสวน  
 ไร่นาทอดลวก สำหรับเลี้ยงปรนนิบัตินางชุหยินชสี่คน ชุ  
 หยินชสี่คนก็มีความสุขสบาย นางชาซุหยินถามว่านาง  
 ชุหยินสามคนนั้นมาตงบ้านเรือนอยู่ที่ไหน เหตุใดพระเจ้า  
 ฉางชองทรงทราบ จึงไปประทานให้แก่ชนนางทั้งสาม นาง  
 ชงอนกงจุกเล่าความแต่หลังให้ฟังทุกประการ

๑ นางชาซุหยินจึงว่า ถ้าแต่ก่อนนางกงซุหยินนาง  
 กาซุหยินนางลือซุหยินสามคนนั้น มาช่วยกันแล้วก็จะโตอยู่  
 ด้วยกันทั้ง เป็นวาสนาของเขาจึงเผชิญให้พลัดพรากจาก  
 กันไป จนโตแล้วเป็นชนนางชยู่ในเมืองฉาง นางลือซุหยิน

เข็นภรรยาเจยทองชอกว ลามนางยงอนกงว่า นางชยหีน  
ทั้งสามคนกับนางชอนจอนส์คนด้วยกัน เคยวน เบนส์ชชบาย  
ชยทรอ

๑ นางยงอนกงบอกว คนทั้งสี่เขามความสข  
กว่าแต่ก่อนแล้ว คางคนต่างมีบุตรชายหญิงด้วยกันไคย  
ข่าวว่านางชอนจอน ชอบุตรสาวนางกาชหีนให้เป็นภรรยา  
บุตรชายชอกว นางกงชหีนมีบุตรหญิงคนหนึ่งยกให้  
บุตรชายนางลชชหีน เป็นเกยวของพ่อพนรกใครกันมาก

๑ เชยวชของเขาไคฟงตงนงจคควา เรามาอยู่  
เมืองนหาเป็นสขเหมอนชหีนเหล่านนไม่ คยวเกยวชของ  
คชยระวงไม่ให้เราไปเทยวไคตามอ้าเกชใจ คคแล้วจึงทำ  
เป็นว่าเราคคอยู่บ่อย ๆ อยากรใครให้คนในแผ่นดินเงินมา  
ถน จะไคพลอยไปกัเขาไปค่านบัคพพระเจ้าชยเฮยนค เจ้า  
มาครงนคณกหนาเราจะไม่คยวเจ้าถจจะคยบก็ให้ตายใน  
บ้านเมืองแผ่นดินเงิน กาลงพุกากนอยู่พอสาวไซทไปรบ  
นางชวถนเขามาแจ้งว่า นางชวถนกับบุตรชายสอเคนมา  
ถจประคก่งแล้ว นางชชชหีนนางลชชชออกอชกมารบเขา  
ไปข้างในก่ง

๑ นางยงอินกงก็บอกนางอวฉวนกับบุตรชายสองคน  
 ว่า ให้ท่านบ่าวเซียวชองเฮา นางซาชหยิน นางล่อหลอเสี้ยว  
 นางอวฉวนเชิญให้เซียวชองเฮาขนนงบนทูลิ่ง นางจะท่านบ  
 เซียวชองเฮาไม่ยอมขนนงว่า ให้ท่านบ่กัน ตามธรรมเนียม  
 เกิดระโทะพทจากัน นางอวฉวนตอบว่าข้าพเจ้าเป็นแต่ผน่อย  
 ท่านเรียกให้เขาไปนั่งด้วยนินไม่สมควร แล้วนางอวฉวนกับ  
 บุตรสองคน จึงท่านบ่าวเซียวชองเฮานางซาชหยิน นางล่อ-  
 หลอ นางชเอยหยตามธรรมเนียม นางทงสักรับท่านบ่ตอบ  
 เซียวชองเฮาเห็นเต็ก ๆ สองคนจึงท่านบ่ถูกขนนงธรรมเนียม  
 จึงเรียกให้นางสาวไซฮุมเขามาสั่งให้เซียวชองเฮา เซียว-  
 ชองเฮารับมานั่งตกข้างตะวันตก แล้วชมว่าเต็กทั้งสองนบ่เรียบร้อย  
 เหมือนแถวสองทองคุณารกหนักหนา นางยงอินกงจึงพุด  
 กับเซียวชองเฮาว่า ท่านจงปล่อยให้เต็กสองคนออกไป  
 ท่านบ่เรียกของชอกวทเก่งข้างนอก นางล่อหลอว่าข้าพเจ้าจะ  
 ออกไปค้เต็กทั้งสองคนจะท่านบ่อย่างไร พวกเราจงพากัน  
 ไปค้ด้วยกัน ว่าแล้วเซียวชองเฮาออกให้เต็กสองคนออกไป  
 ทเก่งข้างนอก คนท่งหนักตามชอกมาแอบค้อยู่ข้างในฝา  
 ขณะนั้นเจยทองชอกวทกลอเสี้ยงนงกันโทะเสัพสุธาอยู่ ครั้น

เห็นเด็กสองคนออกมากำนยเจียทองชอกว จึงให้คนใช้ยก  
 เอาเกาธมาตง เรียกให้เด็กทั้งสองขนนงกันไต่รอยด้วยกัน  
 เชี่ยวของเฮาและพวกหญิงทพากันตามออกมาตั้นน กพากัน  
 กลยเฮาไปนงกันไต่รอยทเก้งข้าง ในพรอมกันงงชมวามเสี่ย  
 ททมิบุตรฝักลอนไต่ชนบรรวมเนยม เชี่ยวของเฮาพิเคราะห์  
 ครูปรางนางยงอนกรงก็ขอลนงามคล้ายคลึงกัน แต่นาง  
 ยงอนกรงเื่ออย่างร้างน้อยรูปพรธชว เท้าเล็กกว่านาง  
 อวลนทน้อยหนง พิศเราะหคชยู่ประมาณครหนง จึงให้  
 นางสาวใช้เข้าไปเอาหนงสอตำราลายคมาส่งให้ แล้วนาง  
 ยงอนกรงว่าท่านจะไปกยซาพเจ้านน ถ้าคนชงอยู่ในแผ่น  
 คินจันรหคทหนงกขงไว้มิให้ท่านกลับมา ท่านจะคิด  
 ประการใด

๑ เชี่ยวของเฮาคชยว่า ท่านผู้ไคระมาห้ามปราม  
 บงคยเราไค ถ้าเวณไวแต่ชยเขียนคทถงแก่กรรมกลยเป็น  
 ชนมา กกขงหนวงเทณขวไว้นนแต่ละเราจจะอยู่ ครนกัน  
 ไต่เสฬสราทงข้างในข้างนอก เสรจแล้วเจียทองชอกวจึง  
 พาเอาเด็กสองคนเข้ามาทเก้งข้างใน เชี่ยวของเฮาขกคย  
 เจียทองชอกวว่า เราจะกลับไปในแผ่นคินจันเขยมศพเจ้า



ชยเอียนต นางซาชหยินไม่ยอมให้ไป เจียทองซอกวักไม่  
 พกประการใด พอเซียวของเฮาพานางยงอินกงจู นางอิวฉิน  
 กับบุตรชายสองคนเข้าไปในห้องแล้ว เจียทองซอกวักจึงพ  
 กับนางซาชหยินว่าเซียวของเฮาอยู่ด้วยกันที่เมืองนุกยกยง  
 ไหโยนใหญ่กว่าคนทั้งปวงแล้ว ยิ่งจะคิดว่านวยเข้าไปใน  
 แผ่นดินจีนอีก ข้าพเจ้าคิดเห็นอย่างหนึ่งว่าดังจะหน่วงเหนี่ยว  
 ไว้ให้อยู่ทนมิให้ไปก็ไม่เป็นประโยชน์สิ่งใด เมื่อไม่อยู่จะ  
 สมควรไปจงให้ไปเถิดจะห้ามย่ำรามหน่วงเหนี่ยวไว้ทำไม ว่า  
 แล้วขอกมาข้างนอกขอกความให้เฮงหงฟง เฮงหงจึงว่า  
 เซียวของเฮาระไปเยี่ยมศัพพะพระเจ้าชยเอียนตครั้งน ก็ใครช  
 ว่าเขนคนกตัญญูต่อท่านผู้มิดคน ข้าพเจ้าจะขอตามไปคำนบ  
 ศัพพะด้วย เจียทองซอกวักกลับเข้ามาข้างใน นางยงอินกงจู  
 จึงลาเจียทองซอกวักกลับไป เจียทองซอกวักว่าเซียวของ  
 เฮาเขาจะตามไปกับท่านด้วย ท่านจงหยุดทำสักสองวันจะได้  
 ไปพร้อมกันทีเดียว เซียวของเฮากยนางซาชหยินกับอฉินฉอน  
 ไว้ให้รอทำอยู่ นางยงอินกงจูก็พักอยู่ในแก่งเซียวของเฮา  
 เซียวของเฮาพุดว่าเมื่อแก่ก่อนเราเห็นท่าน ยกทัพออกสู้รบ  
 กับข้าศึกครั้งจากลาหาญยงนิก เมื่อยามอยู่ในบ้านเมืองก

จิตแรงการบ้านเมของถูกต้องตามขนบธรรมเนียม ผู้ใครเห็น  
ก็ยำเกรงมาก มาเที่ยววนเล่าเราเห็นเจ้าพระพร้าสั่งโต ๆ ก็  
อ่อนหวานไพเราะเป็นที่เจริญใจ

๑ นางยงอินทงจึงว่า แต่ก่อนข้าพเจ้าประพฤติตาม  
บิดามารดา ถ้าบิดายกกองทัพไปกระทำศึกสงคราม ข้าพเจ้า  
ก็กระทำสิ่งหน้าตาตามบิดา เมื่อยู่ในบ้านเมของด้วยมารดา  
มารดาสั่งสอน ให้จิตแรงกระทำกร่างงานอย่างไร ข้าพเจ้า  
ก็กระทำตามมารดาสั่งสอน ครั้นไปอยู่กินกับต่อแสง ต่อแสง  
สั่งสอนให้ข้าพเจ้าพูดจาอ่อนน้อม ปราศจากความอิจฉา  
หึงหวง ข้าพเจ้าจึงประพฤติตามด้วยคำ

๑ เชยวชของเขาไต่ยนคังนึ่งออกปากสรรเสริญว่า  
เจ้านมเสียดททเกิดมาเป็นหญิง ย่อมประพฤติฝึกหัดหัวใจใคร  
ทุกอย่าง พศพลางเชยวชของเขาทวนรำลึกถึงความหลัง  
จึงว่า เมื่อครั้งอยู่กับพระเจ้าชยเชียนทมคนกตเวทิตมาก  
พระเจ้าชยเชียนทมทรงเราไว้เปรียบเหมือนคนไม่แหวง ไคม  
ความยากเมื่อแก่

๑ นางยงฮั่นกงจึงว่า พระเจ้าถังฮ่องครองสมบัติ  
 ยานเมืองเรี่ยรอยพระทัยรักสนุก ชวนชวายเป็นให้หาหญิงรูป  
 งาม แลนางห้ามครึ่งแผนคนชยเข้าไปเลี้ยงไว้มานาน  
 เชยวชของเขาแรง คงนสงสัยยาวไฟเร็ดแรงสิ่งของทระเขา  
 ไปด้วยมารวบรวมไว้เสร็จ อยู่ในสองวันล่อแสงมีหนึ่งลือ  
 ลือให้พอมุกคนใช้สนทลือไปนคกับซาเฉียว แลลลือแสงจึง  
 ให้อัครกระษัตริย์เรียกไปปรายไท่ก๊กชย ที่เมืองมินจวนน  
 เบนสองกอง ลือแสงกับนางยงฮั่นกง เป็นกองหน้า ลือกยก  
 กยกเซ่งหง นางซเซี่ยหยเป็นกองหลัง ครนร้ตกกองทัพเสร็จแล้ว  
 ลือแสงกับนางยงฮั่นกง กับคนทงนลาเจียทองซอก้วพา  
 กันไปจากเมืองไซคนเคียก เชยวชของเขา นางซซเซี่ยหย นาง  
 ลือลลือ ต่างคนต่างร้องไห้รกกน เชยวชของเขาออกมาจน  
 เกวียนไปกยลือแสง ครนยกกองทัพไปดงกลางทาง ลือแสง  
 ทำอธิบายเอาธงหยหอกของตัวเก็บไว้เสีย ให้ทำธงหยหอกของเจียทอง-  
 ซอก้วเป่ลย่นลือไป ปรารธนาจะให้พวกไท่ก๊กชยเห็นว่าเห็น  
 กองทัพพวกเจียทองซอก้วยกไปช่วย

๑ ฝ่ายซาเฉียวยกกองทัพมาถ่งเมืองมินจวน เขา  
 แผนทตาบลแสวงเมืองมินจวนมาตุ แล้วให้เขวทวชาวเมือง

มาซักถามที่ทางแดนเมืองมื่นจิว ชาวเมืองแจ้งความถูกต้อง  
 ถิ่นกับแผนก ซาเฉียววกให้ยกกองทัพเดินต่อไป โทกุกษย  
 แจ้งความว่ากองทัพใหญ่ยกมา โทกุกษยให้ตั้งค่ายรบขย  
 บนภูเขาแห่งกัวซัว คำไทยเรียกว่าเขาหลวงซหาคัน บน  
 ยอดเขานั่นกว้างขวางสูงใหญ่ ซาเฉียววกไปตั้งค่าย  
 ทางเขาแห่งกัวซัวสองขั้วของลูกเกาทัณฑ์ ซาเฉียวกรรช  
 ส่งความลับให้พวกทหารของตัวริความ แล้วให้ยกเตง  
 มาตั้งกลางสนามหน้าค่าย ให้พวกทหารขนขมาอยู่ทน  
 คอยเขินอนมาก ซาเฉียวนางพารณาตเห็นภูเขานั่นสูงใหญ่  
 มีต้นไม้เป็นสน ๆ เหมือนคิงคนแก่งปลุกไว้คงคงาม  
 โทกุกษยเห็นพวกกองทัพของอาจหนักหนา ถลววารบยบาย  
 ขนไปหักค่ายบนภูเขา จึงสั่งให้พวกทหารไพร่พลของตัวยิง  
 เกาทัณฑ์ระดมลงมา พวกทหารซาเฉียววกเอาอาวุธบดลูก  
 เกาทัณฑ์เสียขาดทุกใตไม้ ซาเฉียวเห็นคิงนนั้นให้จัดหญิง  
 สาว ๆ พวกมโหรีมาขบรับของพอนรำเล่นต่าง ๆ พวกโท-  
 กุกษยแลตลงมาก็คติ สงสัยว่าจะ เป็นกลอุบายประการใดก็พา  
 ถิ่นรักษาตัวถอ อารวมนอน แต่ซาเฉียวให้มการเลนอยู่หน้า



ค่ายประมาณห้าชั่วโมง ไต่ย่นเสียงประทัดใหญ่สัญญาถึง  
 ขนช้างหลังเขานตหงเสียงผู้คนโห่ร้องฮอฮองมา ชาวเฉียว  
 รู้ว่าต๋อแสงยกกองทัพมาถ่งจึงให้หยุดการเดินเตี้ย ชาวเฉียว  
 ขนมาถือ อารวนนำทหาร นายไพร่ยกขนไปทางข้างหน้าเขา  
 ล้อเสียงขมามาหน้าพลยก ขนทาง หลังเขารบกระหนาย เข้ามา  
 พวกไท่ก๊กชยเห็นคังนนักตกใจกลัวพากันแตก หนีกระจัดกระ  
 กระจายไปนอกเขตแดนสัน ชาวเฉียวล้อแสงสุมทัพพร้อมกันเข้า  
 ยกติดตามไล่ฆ่าฟันไปประมาณ ทางสี่สัปดาห์แล้วกลับมาก็ค  
 อยุ่ที่ค่ายใหญ่ เเซงหิงเข้าไปหาชาวเฉียวแจ้งความว่า เชียว  
 ฮองเฮาก็ขบชาวพเจ้า นางชเชยหย ภรรยาชาวพเจ้า พากัน  
 ตามล้อแสงมาจะไปค้ำนบัศัพพะพระเจ้าชยเฮียนต

◎ ชาวเฉียววิ่งหนีไปหาเชียวฮองเฮา แล้วชาวเฉียว  
 กลว่าพระเจ้าถ่งต จระทรงทราบความเสียก่อนว่า เชียวฮอง-  
 เฮาพวกทไปอยู่เมืองไซตันเคียดกลับมากินแผ่นดินจีนไม่ยอม  
 ไปจระทรงขตเคอง ชาวเฉียวจึงเขียนหนังสือขยบทหนึ่ง บอก  
 ความทไค้สรวกบไท่ก๊กชย กยความล้อแสงไปเมืองไซตัน-  
 เคียดทนเชียวฮองเฮาคามเข้ามา เขียนแล้วส่งให้ลยูกย

ถอเข้าไปทุกพระเจ้ากรุงของ ณ เมืองถึง ซาเฉียวกยลือเสง  
 ยกทัพไปหาซก๊กเอียน ผรุษาเมืองชวตง นางยงอันกึ่งจุก  
 ตามไปไหวศัพมารดาเลียงท्यानลุยแซควย วันหนึ่งยกทัพ  
 ไปถึงแขวงเมืองนิยเซงเวลาใกล้ค่ำ เชยวของเขาพักย  
 เสงหงว่าเราโค่ข่าวว่า จิวของซุนมาตงเคยมชายส์รา อา-  
 ทารอຍทอวนเอียนคนแขวงนมเซง เกอขจรองพรอຍง เสงหง  
 ไม่พูดประการใดพวกข่าวบอกวาทางซงจะ ไปเคยวันักไปทาง  
 อวนเอียนคน เชยวของเสาวว่าตาไปถึงแล้ว พวกเราจงพัก  
 หยคอยทเคยมจิวของซุนเกิด พวกข่าวทงปวงกรียคำแล้ว  
 เคนมาทนอຍหนึ่ง แลเห็นกระดานข้ายชกไวทหนาเคยมแผน  
 หนึ่ง ในข้ายเขียนหนึ่งลือไว้ว่าเคยมของ จิวของซุนตงไว้  
 สำหรับผคนเตนทางพกฮาศัย คนทงนรรความแลวกหยค  
 อຍซาเฉียวกยลือเสงเห็นว เคยมจิวของซุนจะไม่พอกันอຍ  
 ทางคนักหาทอนเขาพกฮาศัย เชยวของเสานงมาในเกวียน  
 ดงหนาเคยม เห็นชายคนหนึ่งสูงใหญ่อายสามสิบยเคยอน  
 อຍทหนาประทูในเคยมหญิงคนหนึ่งนงอຍทคยบญช หญิงคน  
 นนเรยกชายทสูงใหญ่เข้าไปถามว่า ครอบครวของใครให้รบ

เข้าไปในเคียม เซียวของเฮาพิเคราะห์ตกใจได้ว่าเฮยฮยอิน  
 ขณะนั้นนางเซียบหยลงจากมากินเข้าไปถึงประตูเฮยฮยอิน  
 นั่งอยู่ในเคียมจึงถามว่าเหตุใดท่านมาอยู่ที่นี่ นางเฮยฮยอิน  
 ไคยนักกลอกอก มาถึง ประตู ต่างคน ต่างกัน จึงถามว่า  
 เคยวนเจ้าไปอยู่ที่ไหน คนข้างหน้านั้นคือผู้ใด เซียบหย  
 บอกว่าเซียวของเฮาเฮยฮยอินเรียกคนใช้ที่ในเคียม ออก  
 มารับเอาสิ่งของ ๆ เซียวของเฮาเข้าไปไว้ในเคียม เฮย-  
 ฮยอินก็พาเซียวของเฮานางเซียบหยเข้าไปแล้ว เฮยฮยอิน  
 จึงคำนับเซียวของเฮาเซียวของเฮาไม่ยอมให้คำนับขมอไว้  
 ให้คำนับแต่ตามธรรมเนียม แล้วต่างคนพูดจาได้ถามทุกข์  
 สุขกัน เซียวของเฮาว่าคนทั้งสองใหญ่ชนพดกบเจ้าอยู่ที่หน้า  
 ประตูเมฆตรก นนสามของ เจ้าหรือนางเฮยฮยอินกริบค้ำแล้ว  
 ว่าสามของข้าพเจ้านมก่าลงกลาหาญ แต่ก่อนก็โตฝึกหัด  
 ข้อมฝีมือไว้ แต่ตัวข้าพเจ้าโตมาอยู่กันเป็น ภรรยาเขาได้  
 ประมาณเจ็ดขวบแล้ว เซียวของเฮาแกลงถามว่าเจ้ามาอยู่ที่นี่  
 แต่ผู้เดียวหรือฮยอินชนมาอยู่บ้าง นางเฮยฮยอินก็เล่าความ  
 แต่หลังเหมือนถ้อยคำอวทของ แจงความแต่ก่อนให้เซียว-

ของเจ้าฟักทงประการแล้ว เชี่ยวของเจ้าถามว่าห้องเจ้าอยู่ที่ไหน นางเอษชยอินจึงชบออกทห้องนอนให้ แล้วพาเชียวของเจ้าเข้าไปในห้อง

๑ ใจของชนเรียกนางเอษชยอินมาถามว่า คนพวกนี้มาแต่ไหนเป็นญาติพี่น้องของเจ้าหรือ นางเอษชยอินชอกว่าเชียวของเจ้านเป็นมเหสีพระเจ้าชยเอยนต์ นางกลัวความแต่หลังครงอยู่ในเมืองชยุให้ใจของชนฟังแล้ว คนวนนั้นเชียวของเจ้าคิดถงเมื่อครงมีความสขชอกบพระเจ้าชยเอยนต์แล้วกรองไทนอนไม่หลบขงรุ่งครนเวลาเช้าตวกรอนจค ให้สขชกรอนสขชคนาวบ่วยเป็นไซ พวกหญิงทงปวงทมาค้วยกันก็เข้าไปเยี่ยมเยียนไต่ถามอาการ ซาเฉียวกับล่อเสงไซให้คนไปรขทมอเขามารักษาพยาบาลไต้สองวัน อาการก็ยังไม่คลายให้จกเสยคแน่นหน้าอกลกชนคนไม่ได้ กำลังรักษาถนอชพอมคนมาแจ้งความ แก่ซาเฉียวว่าในเมืองถิ่งนนเกษนเสงงวนกคกบหลสขชนวาทกน ซาเฉียวจึงลาล่อเสงฟากองทพพวกชของตวกลยไปถงเมืองถิ่ง

๑ ฝายหลสขชนคงแต่ให้ลกงเอาหนังสือเข้าไปถววยแล้วคชยฟงกรแสรบสงชยุ ก็ไม่เห็นรบสงให้หาจะเข้าไป



เผาทลให้ทราวยความกักตวจระผลคด้วยกฎหมาย ครั้นหลส-  
 ษันไม่วรทระพคทาเพ็ดทลให้เห่นความจริง นางโอบนเจียว-  
 พงกษนางเลาเจียวชือ แต่ก่อนักพคจาคด้วย ครั้นโคชอง  
 กำนลเกยนเส่ง วนกคแลว กลับมาเพ็ดทลขยงให้กลับเกลอน  
 ความเสี่ย พระเจาถงขบคไมพจารณาเอาความจริงนงอย

๑ หลสษันเห่นว้ายคาไมซำระ ก็ไมทลความให้ทราย  
 เกยนเส่ง วน กคคย คคกษ นางช หยิน ซำง ใน ให้คอย สย พง  
 ความตรายบอกให้รดงกัน นางเตยช หยินอินช หยินร ความว่า  
 เมอชลาเฉยวยงไมยกกกองทัพไป จะทำการศพเพงเฮยงกง จพวก  
 ญาตพนองและชุนนางผู้ใหญ่ในเมืองหลวง ทงทวหลสษัน  
 จะออกไปทำการศพ นางเตยช หยินนางอินช หยินจึงใช้นาง  
 สาวใช้คนสนิทมายบอกแก่เกยนเส่ง วนกค ให้คคคอบายฆ่า  
 หลสษันเสี่ย เกยนเส่ง วนกคทริความแลวไปกระทำการศพ  
 พสาวแลวกรบกลับมาเสี่ยกอน มาพคขยทวค ไผกเวเขียนชคคา  
 ไทยว่าวคไปรคสคทว ครั้นหลสษันกลับมาถงทวค เกยนเส่ง  
 วนกคแกล้งทำกลว เกรง คชนรบเชิญเข้าไปนงทแห่งเตยว  
 กนแลวให้บ้ายกโตะสุระอาหารมาเสยงหลสษัน หลสษัน

ทำเป็นพดงานขนอยโดยฉนพนองเหมือนแตกอน หลสับน  
 จรงยเอาถวยสรามาคุมเขาไปประมาถครงถวยเลกพอนกถว  
 ทนงซงจขอยูนขอ บนมมาตรงครษะหลสับนดาจอจระลง  
 มาในถวยสรมา แลระถกเสอฆงกรตรงทนาอกเยอนอย หล-  
 สับนลกชนสระบคเสอกปวกทอง แนนหน้าอกชนมาทนท หล-  
 สับนแซงใจมาชนเกยว ให้คนทาม กลัษมาย่าน ในเวลาค่าน  
 นน หลสับนลง แลระเยน โถทิต ออกมา หลสายนาน กรระสย  
 กรระสยอชยงรุ่งเกอยจระลงแกกรम्म พวกชนนางทไซชพา  
 กนมาเยยมเยอน ชวยกันทาหมอมารักษาพยายาล ครน  
 เวลารุ่งเข้าอากกรค้อยคสายชน ชนนางทงปวงจรงว่าขอให  
 ทานจขเกยนเสงวนกคมาเสยเจก คนสนทพระเจาถงคซง  
 มความรกแกทหลสับนน จงนาเอาความชนทลแกพระเจา  
 ดงอองทรวายแลวตกพระทษ คารว่าเรากแผ่นกินชนจนไท  
 เป็น กษทรย ครงน เพราะหลสับนกรกระทำความชอยเทยว  
 ปรายโจรผู้ร้าย ไททแกลวทหารไพร์พลมาใส่บ้านเมืองเยน  
 อนมาก เราจตงทวเขนใหญ่ไท แลวระยเสดจมาถงไซช  
 เขาไปในทอยหลสับน ยกพระหตจ ขมช หลสับน ชนแลว

ตรัสถามว่า แต่เจ้าเกิดกบงไม่เคยช่วยลงเพียงน มาครั้งน  
 เจาช่วยหนักเกือบจะถึงแก่ชีวิต เหตุใดจึงมาเป็นตงนซันของ  
 ร้องไห้แล้วทุกความตงแต่ออกไปฝั่งศพ กลับมากินโต๊ะเสพ  
 สู่รากบ่เกียนเสง ง่วนกิก บัวยมาแต่เวลาวานนี้ให้บคาฟัง  
 แล้วดอนใจใหญ่ทุกความท้อไปว่า เกียนเสงง่วนกิกคิจะ  
 ทารายชาพเจาหลายครั้งแล้ว ก็ทุกความหลงตงแต่เข้าไป  
 รักษาพยาบาลชिका จนเกียนเสง ง่วนกิกเฮาสู่ราใส่ยาพิษให้  
 กินนมากรายทูลให้บคาฟังถลวณทุกประการ แล้วว่าชา  
 พระองค์รชคจากความตายครั้งน เพราะอำนาจพระมารดาท  
 ไปอยู่บนเมืองฟามาช่วยไว้ จึงโตมชวคชอยู่ปรนนิบคพระองค์  
 ท้อไป ทลสิบนทุกความแล้วกรร้องไห้ พระเจาถึงของโตทราย  
 คิงนนแล้วก็ไม่สขายพระทัย ควขเป็นขบตรเตาชองเขาไม่รท  
 จะทำอย่างไร จึงตรัสกับทลสิบนว่า เมอแรกเราโตราช-  
 สมบคตงทวชนเป็นใหญ่ และปรายปรามเลขนหนามแผ่นดิน  
 โตคิงนคเพราะบุญชองเจา บคาจะตงเจาให้เป็นทโตจอไวรบ  
 สมบคท้อไปเจากไม่ยอม บคาจตงเกียนเสงพชายชองเจา  
 ชนเป็นทโตจอกนมาแล้ว ครนจะลอคเกียนเสงออกเสข  
 จากทกไม่ควร บคนเราเห็นเจาพนของสามคนไม่รทใครชอม

พอกัน ถ้าจะขยับไปในเมืองนควยกัน นานไปก็จะได้วิวาท  
 กันจน บิดาจะให้เจ้าไปเป็นเจ้าเมืองลกเชียงยกกรุงจีนเป็น  
 กษัตริย์เหมือนพระเจ้าเอียงฉาง คงเซียงเฮาของลกเลียงไป  
 เป็นเจ้าครองราชสมบัติอยู่หัวเมือง

๑ หลี่สับนรองให้แล้วกล่าวว่า บิดากบฏบุตร บุตรก็  
 คอยอยู่ปรนนิบัติขบถมารดาทุกเช้าค่ำ หากบุตรจะไปอยู่ให้  
 ทางไกลไม่ พระเจ้าฉางของจงวาเคยวนบ้านเมืองกรีบขยับ  
 แล้ว ถึงเจ้าจะไปเป็นเจ้าอยู่เมืองลกเชียงทางที่ไม่ไกลกัน  
 นก ถ้าเราคิดลงเจ้าแล้วเราจะไปเยี่ยมเขียน เจ้าฮยา  
 โทมนัสรองให้หวัดกลงบิดาเลย พระเจ้าฉางของครัสแล้วก็  
 เต็ดก็กลับไป

๑ ฝ่ายพวกพ้องข่าวไพร่หลี่สับน ไต่ฟังพระเจ้าฉางของ  
 ครัสคิดนั้นแล้วก็คิดว่าจะไต่พินศัตร์ เกยนเสงูข่าวว่า  
 พระเจ้าฉางของมรขลังให้หลี่สับน ไปเป็นเจ้าอยู่เมืองลกเชียง  
 มีความยินดีว่าเสียนหนามไปเสียไกลแล้วจะโตมความสข  
 จงรบมาบอกความให้จวนกักร จวนกักรแจ้งถึงนกกตใจ  
 กระทยเท่าแล้วจงว่า ถ้าหลี่สับนไปเป็นเจ้าอยู่เมืองลกเชียง  
 แล้ว พวกเราก็ไม่เป็นตัว เกยนเสงูตกใจถามว่า เหตุจะเป็น





๐ ครึ่งนพระเจาองคทรงพระชวาลงมาก ไก่ทรง

พงเกยนเสงรงวนกตกบพอกนางชหยนทรขสนน ทลทกทาน  
มิให้หลสยบไปอยเืองลกเขยง และทลขยงให้มาทลสยบ  
อยเนอง ๆ พระเจาองคกไมตรีสประการโต พระทขไมสยบ  
ชยากจะใครอยแต่พระองคเคยว ความชงจะรบสงให้หลสยบ  
ไปอยเืองลกเขยงนน กยงไมรบสงชอก ชนนางและ  
บ่าวไพรหลสยบตางคนกรอพงกระแสรบสงอย

๐ ครึ่งนเป็นฤตรอน หลสยบชอกเทนเลนชยทสวณ

คอกไมเห็นเคยวหวยชยงชนชอกตามเข้าไปในสวนคอกไม  
หลสยบคคประหลาดไ จงถามว่ามธระสังโตชยงชนชอก  
แจงว่า เกยนเสงรงวนกคจะคิตทารายแกทาน กรอนนไมเข้า  
แลวซาพเจาจะอยเป็นชาทานไปกระไมโตสกกวน หลสยบ  
ว่าทานรเห็นชยงไรหรือจมาพกตงน เคยวหวยจงว่า  
เกยนเสงไซให้บวคนสนทไปทแขวงเืองณอ เกลยกลอม  
คนทกล่าหาญไมกลวตาย ใค้ประมาณสามลยคนเขาเลยง  
ไวในบ้าน แลวให้ไลชอเลยงชนนางเืองหอจวเกลยกลอม  
คนมีกำลงสูงให้ดูสังเข้ามาให้เกยนเสงประมาณลย  
คน กยเมอวานนเวลาพลคัมคนมาแทนชกกวนประมาณ

สัตย์คนเค่นพตกนมาว่า จะเข้ามาอภัยขวยเกยนเสง ซาฟเจ้า  
 ทราบความตงนทานเร่งตรกตรองคเจต เกยนเสงกมโตเขน  
 พนกงาน สำหรัยคมทหารยกไปร่ายยรามเมืองโต เกยน-  
 เสงมาคคเกลยกลอมเอาคนเขามาซ่งสมไว้ตงน ซาฟเจ้า  
 เห็นผดทำนองอภัย หลสยบยงไมทนพคประการโต พอสยบย  
 กยเทยกากมอวยซ่งเขามาคานบแล้ว เทยกากมพคว่า ถก  
 นเขนเทศกาลรอน บคนความรอนกยงเกดชนเกอชจะมาตง  
 แล้ว ทานยงมานงสยายอภัยไมคตจคแงการทระก่าจตพวก  
 ศัตร์เสย หลสยบยงวามเอชตระกเทายห่วยเขามาปรกษากย  
 เรา เราจการนจะเกดชนในคำเขาวนนแล้ว แต่เราคคว่า  
 เขากยเราเขนพนองรวมยตามารตากน ครนเราจระกระทำกย  
 เขากอนกถว่าความครทานนทา ารมกยเราว่าซมเขงพนอง  
 โจชองเรานหมายจะให้เขากกระทำกยเราก่อน ให้ปรากฎกย  
 คนทังป่วงแล้ว เราจคชยกระทำคอบต่อภายหลง คนทังหลาย  
 จงจะไม่นินทาได้ อวยซ่งวาทานพคอย่างนนซาฟเจ้าไม่เห็น  
 ควย จรรมคทาเกดมาเขนรูปกายมชวตแล้ว ไตรจะนงให้ตาย  
 กอนขาง ซาฟพวกเจานเหมือนหนงเทพยคาให้อยกยทาน

รู้ว่าอันตรายจะมาถึงท่านก็ไม่เสียตายชีวิต ลึกคิดจะทำการ  
 สันของคณท่าน เหตุใดท่านมานั่งนั่งเสีย ให้เขาคิดกระทำ  
 ราชชางเคียว ดั่งจะไม่เสียตายชีวิตคิดแต่ยาปกรรมชยัก  
 บานเมองและญาติพี่น้องทไคตงศาลบชชาไว้นนระมิอันตราย  
 เสียหรือ ถ้าท่านไม่เชื่อซาฟเจ้าพวกซาฟเจ้าต่างคนพากัน  
 ระวังระสายไป ยังอยู่แต่ท่านผเคียว ซาฟเจ้าเห็นว่ากรคง  
 จะเสียทแก่เขาเป็นมั่นคง เซียงชนบอกจึงพควา ถ้าท่าน  
 ไม่เชื่อถอยคำอวยชงแล้ว ซาฟเจ้าก็จะตองลาหนภัยไม่  
 ไค้อยเป็นซาฟท่านแล้ว ทลสยบงจึงวากการรอนอินนเรากคค  
 ตรกครองอยู่แต่ให้ช่า ๆ ไว่ลึกหนอยเจก เทยกากมจึงว่า  
 เมอเวลาชาน เทยงวนยาวของซาฟเจ้าเคนไปทเคยมชาย  
 อาหารในเมอง เห็นคนสูงใหญ่พวกหนึ่งประมาณแปกคน  
 นั่งกินอาหารอยู่ในเคยม เทยงวนสงสัยจึงเคนเข้าไปแอบดู  
 อย่ ไคยคนพวกนั้นพคจาสรเรตรีญยกยอของเกยนแสงต่าง ๆ  
 ว่าเป็นคนไคครกไคไรไคทรพยสังชอง ฉางคนกว่าเกยนแสง  
 เป็นคนมคณเขาเรามาเลยงไว่ ก้างพคกนอยชคชวเป็น  
 คนจ่ายกบชาวชอง เกยนแสงวิ่งไปถงรานเคยม ร้องบอก  
 กัยคนแปกคนว่า เราเทยวตามท่วนมาหลายบ้านหาพยไม่



ไม่รู้ว่ามาเที่ยวอยู่ที่ไหน คนนั้นบอกว่า บัดนี้คนของเฉียนเสง  
 หนีจากนอนแล้ว จึงพากันไปเร็ว ๆ เถียง คนแปดคนจึงชวน  
 ชัดชิวให้กินหมี่เสฟสุรา ชัดชิวหากินไม่พาคคนแปดคนไปหา  
 เกียนเสง เถียงว่า ข้าราชการเจ้ากกกลับมากินหมี่ว่า  
 การรื้อนจะบังเกิดในเวลาเช้าแล้ว ท่านมานั่งเฉยเสียจน  
 ข้าราชการไม่เห็นด้วย ลับยุ่นว่า เกียนเสง กบง่วนก็คิด  
 ประทศร้ายแก่ท่านแน่แล้ว เกียนเสง ง่วนก็เอาเงินทอง  
 ขรรคทศเกวียนมาเล่มหนึ่ง ให้แก่ชัดชิว จึงให้ชัดชิวไป  
 เสียจากท่านชัดชิวไม่รับเงินทองไว้ เกียนเสง ง่วนก็  
 เอาเงินทองไปให้กบง่วน เห็นแตก ตึงจเหียนแตกก็ไม่รับ  
 เกียนเสง ง่วนจึงว่า ไปกับเถียงกักมีว่า จะช่วยเพิกทอดแก่  
 พระบิดาให้เถียงกักมีไปรักษาเมืองกังโจว เถียงกักมีก็ไม่ยอม  
 ว่าลงจระมรยสั่งให้เอาไปฆ่าเสียก็ไม่ไปจากท่าน และคนทั้ง  
 นลวนเบนมือ ท้าพาทนระชองท่าน ถึงจะเป็นตายและผู้ใดจะ  
 พุดร้ายยังประการใดก็คงไม่ไปห่างท่าน ถ้าคนเหล่านั้น  
 ไม่ซอตรงรักใคร่ในท่านแล้ว ก็หา มารบกว่นไม่ พุดพลาจ  
 ลับยุ่นกรองให้ หลี่สยบจึงพุดกับลัษยุ่นว่า ถ้ากระนั้นท่านกับ

เทยกาก็มีไปหาชมงก ให้เซียงซนบอกกับเตายห้วยไปหา  
 หลงเจง จึงเอาความทงนไปปรึกษาเขา เขาจะเห็นประการ  
 ไต ลียบ่นเทยกาก็ยกยเซียงซนบอกเตายห้วย ก็ค่านยลา  
 ไปหาชมงกหลงเจงตามสั่ง เซียงซนบอกเตายห้วยก็ไปหา  
 หลงเจง ณ เมืององจิว ครองนแต่งตัวปลอมเป็นคนเรียน  
 หนังสือ พาย่าวคนสนิทไปด้วยสองคน พวกนรบไปทง  
 กลางวันกลางคืน ประมาณหลายวันถึงเมืององจิวเขาหา  
 หลงเจง หลงเจงเห็นคนทงสองมากตกใจ ค้วยแคงตัวปลอม  
 เป็นคนเรียนหนังสือมา ครนเซียงซนบอกเตายห้วยเขาไปลง  
 ทงตกใจว่าไต่เห็นหน้าเพอนกัน เซียงซนบอกเตายห้วยกับ  
 หลงเจงต่างคนต่างค่านยกันแล้ว หลงเจงพาคนทงสองเข้าไป  
 ทห้องตหนังสือ ให้จกโตรีสรามาละยงกัน เตายห้วยจึง  
 เอาความ หลงซนกับ เกยนเสงงวนกตเกทอรกน นนเขาให้  
 หลงเจงฟัง แล้วว่า หลงซนสั่งมาให้ปรึกษากับท่าน หลงเจง  
 จึงว่าข้าพเจ้าเป็นแต่ขุนนางชาวแผ่นดิน ถ้าข้าศึกศัตรูมันคต  
 ประทษร้ายต่อเจ้านายและบ้านเมือง เป็นการข้างภายนอก  
 โปรตจะให้กระทำอย่างไรก็คงรับอาสาบสู้ไปจนกว่าจะสิ้น

สติกำลังการชกชองประการใด ควรจะรีบปรึกษาหารือผลของ  
 คุณใดตามสติปัญญา นี่เป็นการภายในไม่ควรแก่ตัวข้าพเจ้า  
 จะรีบปรึกษา พระเจ้าดังตักทรงพระสติปัญญาพระทัยหนัก  
 แน่นตั้งอยู่ในยติธรรม ชนชองก็เป็นคนมีวาสนาสติปัญญา  
 ลกชงมีคุณกับแผ่นดินมากมาก ไปข้างหน้าก็จะโตเป็นใหญ่  
 การนคหนึ่งเท่านั้นไม่พอกขยัญญาของท่านจะคิดอ่าน ท่านจะ  
 กระทำให้ศรายประการใดก็คงจะโต ไม่ปรึกษากยชนนางภาย  
 นอกตอก ท่านทงสองช่วยเอาถอยคำชองข้าพเจ้าไปแจ้งกับ  
 ชนชองให้ดี อย่าให้ชนชองมีความชกเคองแก่ข้าพเจ้าด้วย  
 เชียงชนชอก เถายห่วยพคจาชอนวอนแก่หลเจงจะให้ปรึกษา  
 ความอนนหลายครั้ง หลเจงก็ไม่ว่าประการใดเป็นแต่ยมชย  
 แล้วว่าท่านใดเอนคชอโทษเสียเด็ก ข้าพเจ้าตักสันไม่ใด  
 เชียงชนชอกเถายห่วยใดฟังคำหลเจงคงนนักโกรธ จึงพัก  
 นชนชยทหอนงสี่คนหนึ่ง แล้ววตกกถวการในเมืองหลวง  
 จะเกคชน เถายห่วยจงเขียนหนังสือขบหนึ่งไว้บนโต๊ะ เวลา  
 ไกลรงเชียงชนชอกเถายห่วยพกนชอกมาจากทชย กลับมา  
 ประมาณทางห้าสยลเขนเวลาตะวันเที่ยง แลไปเห็นทเชงเขา

เป็นหมอกมกศกรมชนมาจากเซ่งเซา ส่งพณภเขาอนนชน  
 ไปแล้วเกิดลมพายุใหญ่พัดมคมาทงสทศ เซียงชนบอก  
 จงว่าตะวันมีคมวอย พวกเราพากันไปหาเรือนที่หยตพักเสียบ  
 ก่อนเกิด เค้ายหวยว่าท่านจงรีบเดินไปลิกสองลสามลกระถอง  
 เรือนชเลาตอก เค้ายหวยเซียงชนบอกกรบชบมามาแล้ว  
 ตามเค้ายหวยว่าชเลาเขียนนคือผไต เค้ายหวยบอกวาชอ  
 ชเต็กหงนกรรยาชอนางลิกเซียงกงจู ลิกเซียงกงจูเป็นบุตร  
 ส้าวของอาชาพเจ้า เติมเมื่อตรงพระเจ้าจวของชเต็กหงน  
 เป็นผู้สำเร็จราชการเมืองลิกเซียงกย ครนขานเมืองเกก  
 วจลาจลลวจะพลกกันไป ชเต็กหงนจงเอากระจกทองเหลือง  
 ติอยออกเป็นสองชก ให้กับนางลิกเซียงกงจูไว้ชกหนึ่งภาย  
 หน้าพกนกกะไตเห็นกระจกนนเป็นลาคอญ ครนขานเมือง  
 ปกตมาพกกัน จงมาสร้างขานเรือนอยทน เซียงชนบอก  
 จงว่าทำไมเขาไม่ทำราชการ เค้ายหวยจงว่าใจเขาไม่อยาก  
 เป็นขุนนาง จงมาล่านกอยตามข่าไม่เซ่งเขาตามสยาย  
 เซียงชนบอกจงวาชเต็กหงนกรรยยานเป็นคนใจคอยุ่ เรา  
 พากันแวะเขาไปเยี่ยมเขาลิกทน่อยทนงกระต พกกันแล้ว



พากนรชขบมามาดงหนายานชเตกทงน เห็นมีลาห้วยนำ

ไหลมาแต่ภูเขานันไสสะอาด มีคนไม้ตามริมห้วยเป็นแถว

เหมือนนกคนแกลงปลุกไ่ว แล้วมีสะพานข้ามลำห้วยไปบ้าน

ชเตกทงน ทตาบดินน เป็นททุ่งนากวางขวาง มีบ้านอยู่

ประมาณห้าร้อยเรือน ชาวบ้านนั้นพากันทำนาอยู่ไม่ขาด

แล้วเซียงซนบอกกพากนเดินข้ามสะพานไป ดงประตูบ้านก็

ลงจากมา คนทเฝ้าประตูจึงถามว่า ท่านนพากนมาแต่ไหน

เตาจึงบอกว่พวกเรานชอเตายห้วย พากนกลับมาจาก

ดงจิวแวงมาเยี่ยมเยียนนายท่าน นายท่านอยู่หรือไม่ คนท

เฝ้าประตูบอกว่นายผชายชาพเจานัน พวกชาวนาเขามา

เชิญไปแต่เวลาเช้า ยังอยู่แต่นายผู้หญิง

๑๑ เตายห้วยจึงใ้หนายประตูนำเตาแจ้งข่าวเตายห้วย

เข้าไปในบ้านบอกกับนางล็กเซียงกงจู่ว่ เตายห้วยมา

เยี่ยมเยียน คนเฝ้าประตูก็นำเตาแจ้งเข้าไปแจ้งกับนางล็ก

เซียงกงจู่ นางล็กเซียงกงจู่รู้ความแล้วก็ให้ข่าวเปิดประตู

ข้างใน แล้วให้เชิญเซียงซนออกเตายห้วยเข้าไปนั่งอยู่บน

เรือนหลังนอก แล้วให้หญิงสองคนออกมาเชิญเตายห้วย

เข้าไปข้างใน เค้าช่วยเขาไปข้างในค่านย นางล็กเซียงกงจู  
 จงว่า น้องเรามาถึงเวลานเห็นคเห็นชยอัย ค่านยกันแต่พอ  
 เป็นธรรมเนยมเดก เค้าช่วยค่านยแล้วถามว่า วันนพล  
 ชายไปไหนเล่า นางล็กเซียงกงจูบอกว่ ดงกำหนดใจควน  
 แล้วพวกชาวไร่ชาวนานัน มารับไปให้สังสอนทงลือและ  
 อย่างธรรมเนยมคร่งทง เราใช้ให้คนไปบอกแล้วล็กครู่  
 ทงก็ระกกลับมากเ้าช่วยกับนางล็กเซียงกงจู พุดจาได้ถาม  
 ดงล็กทกชกน นางล็กเซียงกงจูจงว่าเรารวนอองเรานไป  
 เป็นชนนางอัยในชินอองฉะรังโคใจจงโตมาดงน หรือท  
 ในเมองหลวงนนเกกความสังโตชน เค้าช่วยจงว่าพนร  
 เหมือนกับเทพยดา แล้วเค้าช่วยเล้าความเกยบแสงงวนกิต  
 กับหลลชยบไมชอຍกนนนไทพง นางล็กเซียงกงจูจงว่าความ  
 ชนนเรากอชยบง บคนเจามฉะไปข้างไหนมา เค้าช่วย  
 นวทนาแล้ววหลลชยบให้ชาพเจาสองคนไปหาหลเจงทเมอง  
 ชงจว ปรกษาศวการหลลชยบกับเกยบแสงงวนกิตจระวิวาท  
 กนนน หลเจงนงเสียบไมว่าปรการโต ชาพเจามความ  
 โทมันส์แก่หลเจงนง



ขนบานกับชยอินทมพิพรราชบุตร ให้ช่วยทูลกล่าวโทษทล-  
 สิบนต่อพระเจ้าองค์ต่าง ๆ แก่กษัตริย์เจ้าชยอินทสองคนน  
 ไม่รู้ใครทูลกล่าวโทษทลสิบนเหมือนชยอินททั้งปวง และเตย-  
 ชยอินท ชยอินทกับพวกชยอินทรบสิ้นขนน จะพูดจาสิ่งใด  
 ก็กลมเกลสขวกนแลแล้วว่าหูลเจง ชมมกง เป็นคนมีสติปัญญา  
 เป็นที่ปรึกษาของทลสิบนก็ทูลแก่พระเจ้าองค์จะให้หูลเจงช-  
 มมกงไปอยู่เสียดห่างไกล เที่ยวนกยงทลยขงจะให้พระเจ้า-  
 องค์มรยสังให้เชยงชนบอก ขงเทียนเหลง กับทวเจ้าให้ไป  
 เสียดให้พน ถ้าทลสิบนอยกเมืองหลวงแต่เดยว ก็เหมือน  
 กยคนไม่ตายจะคิดทำการอะไรก็ และทวเจ้านอยกกับทลสิบน  
 ทลสิบนใครชยเลยง เจ้าของมกทลญชวยคคอ่านแทนคณ  
 ทลสิบน เจ้าออกมาเสียดขงนไม่ชอยแลแล้วหูลเจงชมมกงเป็น  
 คนมีสติปัญญา ก็ไปอยู่เสียดห่างไกลจะช่วยทลสิบนคคอ่าน  
 อย่งไรก็ กำลังพทกนพอย่าวนางลกเชยงกงจมาขอกว่า  
 ชเตกหงนกลบมาแลแล้ว ชเตกหงนก็เคนเขาไปลงในเรือน  
 เตายหวยกับชเตกหงนต่างคนค่านขกน ชเตกหงนเรียก  
 เตายหวยตามบุตรขงทว เรียกวาน่าไม่ไคมานานแล้ว



แล้วถามว่าทงฮยชางนอกนั้นผู้ใด <sup>๕</sup>ตายด้วยชอกกว่าชอ <sup>๕</sup>  
เซียงช่นชอก

๑ ชเตกหงนจึงว่าเขายังไม่เคยมาลงน <sup>๕</sup> ไม่ควร <sup>๕</sup>  
ให้เขานงฮยแต่ผเคียว <sup>๕</sup> เราจึงออกไปนงพทกยเขาควยกัน <sup>๕</sup>  
ชางนอกเดค <sup>๕</sup> ชเตกหงนจึงโหนางลกเซียงกงจูตไคโรและ <sup>๕</sup>  
สฺรา มาเลียงเซียงช่นชอกตายด้วยชเตกหงนกับตายด้วย <sup>๕</sup>  
กชอกมาเซียงช่นชอก <sup>๕</sup> เซียงช่นชอกกับชเตกหงนต่างคน <sup>๕</sup>  
คานชอกน <sup>๕</sup> และคนทงสามนมีบุญญาและผมอเสมชอกน <sup>๕</sup> ครน <sup>๕</sup>  
มาพทจากวยกันก็ถูกใจรักใคร่กัน <sup>๕</sup> พทกนอยู่ประมาณคร <sup>๕</sup>  
ทงคนใช้กยภสฺราและไคโรออกมาตง <sup>๕</sup> ชเตกหงนเซียงช่น <sup>๕</sup>  
ชอกตายด้วยกพากนกับสฺราอาหาร

๑ เซียงช่นชอกจึงเล้าความเกยนเสงง่วนกิต <sup>๕</sup> ให้ <sup>๕</sup>  
ชเตกหงนพง <sup>๕</sup> ชเตกหงนจึงว่าความอนนเบนความในเรือน <sup>๕</sup>  
มิใช่การบ้านเมืองชางนอก <sup>๕</sup> ความอนอย่างนแต่ควาสนาพลเรือน <sup>๕</sup>  
เขากคคชานจคแงโต <sup>๕</sup> หลสขบนกมชุนนางทมสคต <sup>๕</sup> บุญญาและ <sup>๕</sup>  
ททารมผมอ <sup>๕</sup> ไพโรพลกรักใคร่โดยมาก <sup>๕</sup> แล้วเซตแคน <sup>๕</sup>  
บ้านเมืองก็ใหญ่กว้าง <sup>๕</sup> จะวิตกไปทำไมว่าการชอนนจะไม <sup>๕</sup>  
สฺราเว <sup>๕</sup> พุดคงนนแล้วถามตายด้วยว่า <sup>๕</sup> พสฺราเขาไคโร <sup>๕</sup>

สอนเจ้าอย่างไรว่าง เค้าช่วยใจเอาความทนางลกเซียง-  
 กงจพตจากยถอนนเส้าให้เซ้เตกหงนพง เซ้เตกหงนจงวา  
 ค้าอนนไมผลต และเมอวนกอนนชาฟเจ้าโตความทผลถ  
 ทนงสอ บอกล่าให้พงว่า ยกเซ้เจ้าเมืองไซ้ตนเคยก  
 จักแรงทหารหลายหมนยกมาตงมนอยทแตนทอชก ชาฟเจ้า  
 เห็นว่าคงจะโปรคให้ยกทัพใหญ่ไปปราบปราม พวกท่าน  
 คงมีราชการระจกกระจายกันไป เซียงซนบอกล่าพงตงน  
 ไมมีความสยาย จึงแลคออกมาข้างนอกเห็นพายฝนทตงมต  
 นนกลสว่าง แลวกรบกนกันเส้รแล้วชวนเค้าช่วยลาเซ้เตก-  
 หงนกลยมา เซ้เตกหงนจงวาเราคคิดว่าจระชวนท่านสองคนหยค  
 พกอย่ทนให้หลายเวลา ท่านก็มีอระไม่ว่างเปล้า ถ้าท่าน  
 ทงสองกลบไปถิงเมืองหลวงแล้ว การลิ่งโคทระคคินน  
 ให้เร่งคค่านให้เร็ว ถ้าเนนชาการจระแปรปรวนไป พค  
 แลวเค้าช่วยยกเขาไปลานางลกเซียงกงจทข้างใน แลว  
 ค้านบลาเซ้เตกหงนซนมารบกตบมาหลายวันถิงเมืองถิง  
 เซียงซนบอกล่าเค้าไปหาหลสับนเซียงซนบอกล่าจงเล่า  
 ความตามคำหลจงว่า แลวได้มาหยคพคทบ้านเซ้เตกหงน  
 นางลกเซียงกงจทให้หลสับนพงทกประการ

๐ หลี่สยบนำชเตกหงัน นางลกเซียงกงจูเ็นคนมี

สดขัญญารูปร่างงดงามมาก ได้พูดว่าอย่างไรบ้าง  
 เคยช่วยจงเอาถ้อยคำนางลกเซียงกงจูยกยชเตกหงัน ได้พูด  
 นน เลาให้หลี่สยบพงหลี่สยบจงว่าความทพเซยพสาวของ  
 ทานพูดนนเขนความจริง เมื่อนกอนนเขนกนอองล่อโงย  
 มีหนังสือบอกเขามาทูลพระบิดาว่า ยกเซยเจาเมืองไซ่ตุน-  
 เคยดขกกองทพเขามาตั้งขยทแดนหอบก แล้วจะยกเขามา  
 ในแผ่นดินจีน เขนกนอองล่อโงยชอกกองทพให้ยกไปปราบ  
 ปราบเสียก่อน เกยนเส็งง้วนกิดว่าให้เขาพวกขนนาง  
 และทหาร ทไซยพวกเราเขากระบวนทพไปด้วยครงทงนงแล้ว  
 หลี่สยบจงพูดต่อไปว่าลยปุ่นเทยทากิม ซึ่งไปหาชมกง  
 กลยมาแรงความกยเราเหมือนตงคำตตงเง แล้ววาเคยว-  
 กงกนเขนหมอดูแนเราไท้ ไท้อวยชงไปหาแล้วล็กประเคยว  
 กจะมาถึง พุดกนอຍประมาณครทงนงเทนเทยวงกนเขามา  
 คำนย แล้วถามหลี่สยบวาทานให้หาซาพเจามามกชระ  
 สึงไค

๐ หลตสขนจงเอาความทเขนชริกบเกยนเสงงวนกค

เลาใตเตยวงกนพงทกปรกรร ขคนเราจะพาพวกทหารไป

กาจคคนรายทงนเสยการจะสำเร้งหรือไม หลตสขนพคแล้ว

ขมิขบขกเตยวงกนวาโครงเตาทสำทหรยใส่อเปะเสยงทาย

ขยุบนโตะเควองขุชาควทงน ทานจงไปเสยงทายคให้รูวา

ระทชวปรกรรใด

๐ เตยวงกนคเตนเขาไปทโตะ หยบเขาโครงเตา

นทงเสยแลววา การทจะเสยงทายนนถามควมสงสยสง

โครงจะทของเสยงทาย และควมอนนไมทองทจะเสยงทาย

ถาเสยงทายไมคแล้วทานจะนงเสยหรือ การอนนขนนางท

ขยุบในเมองแลธนขกเมองกรอขุทวกน ทานจะนงไวใ

เกยนเสงงวนกคทคเตยขุ หยบขนขุ หยบกรรทาควมชว

และพากนคคคประทขรายแกทาน ขยุบนจะเขนขานเมองหรือ

แล้วหลตขนทองคยพวกทงนจงพคกยหลตสขนวา เมอการ

เขนขนคงนแลวจะนงไวขยางไรใด หลตสขนจงวาถาทาน

ทงขวงเห็นพรอมกนแล้ว เวลาพรงนออกจากเผาเราจะพา

กนไปจยเกยนเสงงวนกคมาเสย



๑ เทียววงกนว่า ข้าพเจ้าเป็นพนักงานขบโจรมาราย  
 และเฝ้าประทศเหียนขหม่ง ข้าพเจ้าเป็นคนไวใจของท่านกักรัง  
 แต่ท่านระคึกการสังโศกอย่าให้ชออง เวลาพรงนออกจาก  
 เฝ้าแล้ว ข้าพเจ้าจะเตรียมการคอยทำท่านอยู่ พกคองนแล้ว  
 กลาหกลสืบไปจากไซชู ขณะนั้นลยกยถอหนงสี่ซาเฉียว  
 ซังไปปรายโศกกษยกลอเส่งมชชชนะ เคนทางมาเคอน  
 เคยมาดงเมืองหลวง ลยกยเอาหนงสี่สังให้เจ้าพนักงาน  
 ทลพระเจ้าถงททรายแล้ว รมสังให้หาลยกยเขาไปเฝ้า  
 ตรัสถามลยกยควยการทพคก กยเรองนางเซยวของเขา  
 เขามาในเขตแดนเมืองจีน ลยกยกทลความแท้หลังตาม  
 ไคโรเห็นมา ไคทรงทรายแล้วกตรลกับลยกยว่า เจ้าไป  
 กกระทำคสังครามควยซาเฉียวตรง นม ความชอขมากอย่า  
 กลบไปเลย ึ่งอยู่ทำราชการในเมืองหลวงเจตเราจะต้องให้  
 เป็นขนนาง ลยกยกขอมออยู่ แล้วถววยขงคยลาออกจาก  
 ทเฝ้า

๑ ในวันนั้นเวลาตรวนเที่ยง เป่าเอกขนนางทำหนง  
 ไทโรแลขนไปบนอากาศ เห็นถุกยขนมคาวทองหนงขงเกศ

ชนในแผนทเป็นอคัจรรยกรว่า หลสัชนระเโคเป็นกษทรยครอง  
ราชสมัคในเรว ๆ เปาเอกชนนางกเขาไปทลกับพระเจาถึงท  
ว่า ทาวเกคชนในแผนทคณคงนหลสัชนระมีชญ ครนรังชน  
เขาหลสัชนเขาไปเฝ้า พระเจาถึงทรยส่งใหเขาไปไกล

พระองค ทรสเ้าความตามถอยค้ำเปาเอกท้านายให้  
หลสัชนพงแลว หลสัชนรงทลวาเกชนเสงง่วนกคกรกระทำ

ความชวลอยทำชกขพรกชหยนทในวง แลวว่าไม่ไ้เพราะ  
เป็นพนองกขชาพระองค ทงเกตยกลสมคณมณมอมาชม  
ชอนเสงงไว ในยานเป็นอนมาก คคกระทำรายกขชาพระองค

ชยมไ้ชาค ถาชาพระองคเป็นอนครายค้วยคนชสัทย  
ทำราย ทายจากพระองคไปเสยกอนครงนชาพระองคชาย

กขเทวคามนษยทงป่วงยงนค หลสัชนเขาเรองราวชง  
เกชนเสงง่วนกคกรทำมานน ถวายแก่พระเจาถึงท

พระเจาถึงทรยมาทชคพระเนตรทงทรายแลวนงอยู่ประมาณ  
ครทหนง จงเอาพกนชชหมกเขชน พระชกษรลง ททาย

เรองราวว่า ใหหลสัชนปรกษาใจเสยช้ระตามชชฉมาสย  
เกค อย้าใหบตาช้ระเลยเขชนแลวคสังเรองราวคณใหแก

หลี่ซันยง หลี่ซันยงรับมาดูแล้ว ถวายยังคิมตากล้วยไปไซ้ชู  
 วจงเขียนหนังสือลอบหลายฉบับส่งให้คนใช้ทูลสนทไปแจกให้แก่  
 ขุนนางนายทหารของตัว ทโคพิศพานคักนไวแต่ก่อนนั้น  
 ให้จกแจงเตรียมการให้พริกพร้อมไว้ในเวลาค่ำวันนั้น แล้ว  
 หลี่ซันยงอธิบายเขยมนคนสนิทคนหนึ่งใหม่ขาดผล แล้วให้  
 หนีไปบอกความกับเกยงเสงง่วนกิดว่า หลี่ซันยงจกแจง  
 ผู้คนไว้จะทำร้ายท่านในวันสองวันนั้น เกยงเสงง่วนกิดเห็น  
 คนนั้นถูกเขยมนมากไล่เลยงกุ เห็นว่าเป็นคนอรักนกับหลี่ซันยง  
 จริงจึงไม่มีความสงสัย พอสาวใช้เคียดชูหยินอินชูหยินออก  
 มาจากในวัง บอกความว่าหลี่ซันยงเข้าไปทูลกล่าวโทษ  
 ถวายหนังสือลอบกับพระเจ้าฉางคะทารายกับท่านทางสอง นาย  
 ขาพเจ้าส่งมาว่าให้ท่านเร่งคิดระงับรักษาตัว การอันนี้จะ  
 เกิดขึ้นเร็วอยู่แล้ว

๑ เกยงเสงง่วนกิด ใตแจงตงนงจิงปรกษาคณไซ้  
 หลี่ซันยงว่าจะคิดประการใดก็ คนใช้หลี่ซันยงจกแจงความอนิน  
 เป็นความใหญ่อยู่ ด้วยมีพระออกฆรรออกให้หลี่ซันยงชำระโทษ  
 ทั่วน ถ้าท่านจะแก้ตัวให้ใตขาพเจ้าเห็นอธิบายอย่างหนึ่ง  
 จงคิดมาหลี่ซันยงเสียก่อนจึงจะพ้นภัย แน่นความระทรงทราบ

ถึงพระเจ้าถิงที พระเจ้าถิงตระเอาโทษท่าน ข้าพเจ้าเห็นว่า  
 หาเป็นไรไม่ ด้วยพระองค์มีพระราชโอรสใหญ่อยู่สอง  
 พระองค์แต่ท่านกษัตริย์บนเท่านั้น ถ้าเอาโทษฆ่าท่านเสีย  
 ออกจากผู้ใดครของราชสมบัติสืบไป และพระราชโอรสก็  
 เกิดด้วยนางสนมกยงแตกอยู่ บ้านเมืองกยงไม่ร่ายคาบปรกค  
 เกยแสงแว่นกตไต่พงตงบนเห็นจริงด้วยจึงว่า จำเราจะ  
 คิดคิดทำการเสียในเวลาคาวนน วันนเราคมนคนคชยอย  
 ตามทางทลสยบจะไปเฝ้า ถ้าทลสยบเขาไปเฝ้าแล้วจะจับท  
 ฆ่าเสีย

๑ ฝ่ายทลสยบกับชยถิงเซียงซนออก บังเหียน-  
 เหลงเตาช่วยแต่งตัวใส่เกราะชนใน ข้างนอกใส่เสื้อมังกร  
 ตำแหน่งเฝ้า ต่างคนต่างถืออาวุธมาพร้อมกัน ทไซช  
 ทลสยบเห็นพร้อมกันแล้ว ทลสยบกับพวกทหารทรวมคค  
 ชงช่มคชยทำอยู่นั้น ชนมาทำเป็นจะไปเฝ้าพระเจ้าถิงที  
 เดินทางตามถนนไปไต่สามถนนพบเตาช่วย เต่าช่วย  
 แจ้งว่าเทียบจากมกษยจนตคคสมเหมงพวกหนง วุ้เหง  
 แปะเหียนเตาไซไตไหน เล็กเต็กเหมงคคมามาตงช่มชย  
 ตามสัญญา ทลสยบแจ้งว่าพวกชงทวพร้อมแล้วกตใจ ก





หลสึบนกไล่ตามไป เห็นทหารหนุ่มขมาตักกหนางวงกต  
 ไว ทหารคนนั้นร้องทว่าทว่า พวกคนร้ายอกคณูญต่อ  
 เจ้านายเรา จะหนีไปข้างไหน ว่าแล้วเขาทวนแทงไปถก  
 งวงกต งวงกตตกมาลง พอ หลสึบน ไป ถึง เขากระบ  
 ทศศิระงวงกตขาด แล้วเหลียวมาศทหารหน่มักจำได้ว่า  
 ชนชวยเง็กยตรชนชกไป หลสึบนสั่ง ให้ชนชวยเง็กถ  
 ศิระงวงกตไว้แล้วพูดว่า เมื่อตกรเราแลศมาแต่ยังไม่รู้ว่า  
 ผู้ใด เราทำการกรงนบตาเจ้าหาชยไม่เหตุไรเจ้าจึงร  
 ชนชวยเง็กแจ้งว่าลงเทยกากมมายอกแกชาฟเจ้า ชาฟเจ้า  
 จึงโตมาช่มคอยชวยท่าน หลสึบนชกมากลบมาพุกก  
 ชวยชงกมเทยกากมว่า คนทงสองนเราฆ่ามันตายแล้ว  
 ท่านจงห้าม กนเสยชยาไล่ฆ่าพัน พวกบ่าวไพร่ของ มันเสย  
 ทหารทงยวงไทฟงหลสึบนห้ามกไม่ม ใครตคตามฆ่าพันพวก  
 เกยนเสงงวงกตคชไป พวกคนร้ายทชอยู่ในทลอมพวก  
 ทหารกแหวกชองไโทหนีไปเสยคัน แลบงคชงสับสองคนพ  
 นชองเขนทหารชยทคชวงเกยนเสง วิชาเกยนเสงตายจคค  
 ว่า เมชเกยนเสงยงมชวคชยโตมคคณแกเรามาก ชงเรา  
 ไม่คคแกแกคณเจ้านายจเรนงเฉยเสยนนไม่ชชย คคแล้ว  
 ชวนชบชอนเทยกเจยชกชองทหารรองสองคน กับไพร่พล

ของเกียนเส็ง งวนกตทกลาหาญ แข็งแรง พนหนง ถอฮาวอ  
 ครอบมิออกจาทงช พากันตามหลลสืบมาดังประตวงชชวา  
 เหยนยหมง เห็นเคียววงกนนายประตูลรบกับเกงกนฮอง  
 หลลชของทหารของเกียนเส็ง งวนกคอย เคียววงกนเอา  
 ทวนแทงหลลชของตาย พอพวกบงลยบงฮทหารเกียนเส็ง  
 งวนกคไปดัง เคียววงกนเขาเกาทณชยงถูกบงลยบงฮตาย  
 เคียววงกนสรบกันคางฮยทประคตมตมเคียว มิให้ทหารพวก  
 เกียนเส็ง งวนกตตามหลลสืบเขาไปในประตูกไ้ ในเวลา  
 คนวนนพระเจาถึงตบรรทมอยู่ในสวนดอกไม้ ได้ยินเสียง  
 ช้างนอกฮองหนก จึงเสด็จออกทเกงวาราชการรบสังไซ  
 ให้หาบวยชกกับเซียวเหงวซันที่มาได้ถาม พอหลลสืบไซ  
 ให้บวยชงเข้าไป ในเกงทวาราชการรักษพระเจาถึงทไว  
 กลวว่าระตทพระทัยคิคว่นวายไป บวยชงหาไ้ไ้เสื่อ  
 ตำแหน่งเฝ้าไม้ ไ้เสื่อเกวารถอฮาวอเข้าไปด้วย พระเจ้า  
 ดงตทอตพระเนตรเห็นบวยชงตทพระทัย ตรัสถามบวยชง  
 ว่าวนนใครทำไมกนฮยชางนอก ยคนเขาเข้ามาทำไม

๑ บวยชงทลว่า ไ้ทขอเกียนเส็ง งวนกตกระทำ  
 การชว บกทหารมาประมาณ พันเศษ จะเข้าทำร้ายแก่

ชยถึง เล่ม ๔

๑๔๗

ชั้นของ ชั้นของวังพาทหารออกสัรบ ไทจอเกยนเสง-  
งวนกิด และชั้นของกลัวว่าพระองค์จะตกพระทัย จึงให้  
ข้าพระองค์มาปรึกษาพระองค์ไว้ พระเจ้าดังตตรัสถามว่า  
บคนเกยนเสงงวนกิดอยู่ที่ไหน ขวดยจึงทูลว่า ชั้นของ  
ฆ่าตายเสียแล้ว พระเจ้าดังตตรกพระทัย ยกพระหัตถ์ตบโต๊ะ  
ลง ทรงพระกัณแสงแล้วตรัสกับขวดยชกว่า เราไม่รู้เลยว่า  
การจะเ็นดังเพียงนี้

๑ ขวดยชกกับเข้ขวเหงา จึงทูลว่าไทจอกบงวนกิด  
คึกการทวรตลอบลักทำชกยนางข้างใน แล้วชาคิดประทุษ-  
ร้ายต่อชั้นของมมคณกยแผนคิน บคนชั้นของกไคฆ่าเสียแล้ว  
พระองค์อย่าทรงพระอาลัยเลย ดิงจะเอาไว้มิมีคุณต่อ  
แผนคิน และทุกวณนชนนางและราชภูรทั้งปวงมิไกรกใคร  
หมายจะพงมญชั้นของไปภายหน้าทงสัน ขอพระองค์ไค  
มอบราชการบ้านเมืองให้กับชั้นของเจด พระองค์จะไคสยาย  
พระทัย มิมีความวิตก พระเจ้าดังตไคทรงพงขวดยชก  
กราบทูลกลับไคพระสัต จึงตรัสว่า เจ้าพูดค้งนถูกกยใจเรา  
เราคึกการมานานแล้ว



๑ อวยชัยทูลต่อไปว่า บรรดาพวกของไท่จ้อทรวมคิด  
 มาทำร้ายแก่จีนต้อง ขอพระองค์ได้มีหนังสือประกาศออก  
 ไปว่าไม่เอาไทย ให้พวกนร พระเจ้าจงตตรสว่าแจกย  
 ่วยชกออกไปห้ามปรามให้หยุดสู้รบกันเสียก่อน แล้วจึงมี  
 หนังสือประกาศให้รักภายหลังจึงจะไต่ ่วยชกกับอวยชัย  
 จงออกไปทประตุงเหียนนุหมงรองห้ามไปว่า มีรับสั่ง  
 พระเจ้าจงตตรออกมาว่า ให้เลิกหยุดสู้รบกันเสียทั้งสองข้าง  
 ฝ่ายชยอนเทยตพวกเกียนเสงง่วนกตไคยนตงนน ต่างคน  
 ต่างทงอว รอดตเสอเกราะพากันหนีไป พวกทหารของ  
 หลสขนนนวาจรชอฆ่าฟันพวกเกียนเสงง่วนกตเสียให้สิ้น

๒ อวยชัยจึงห้ามไว้ว่า ทวีนายทั้งสองก็ตายไป  
 แล้ว อย่าได้ฆ่าฟันพวกไพร่พลเสียเลย ถ้าจะทำโทษแก่  
 พรรคพวกของเกียนเสงง่วนกตต่อไปอีกเมื่อไร จะหมดสิ้น  
 เล่า พวกทหารทงนนก็เห็นควย จึงหยุดอยู่หาไคไคไล่ตาม  
 ไปไม่ แล้วพระเจ้าตมหนังสือรับสั่งประกาศออกไป ให้  
 บรรดาคนทงปวงรู้ว่าเกียนเสงง่วนกตกระทำการไม่คไทย  
 มอຍกขคนทงสอง คนนนักตายไปแล้ว พวกไพร่พลทงปวง  
 ชยาส์คังตกใจกลัวเลย เรายกไทยให้ทงสน แล้วรับสั่งให้

หาหลัสนเขาไปเผ่าตงให้เป็นของไทจ้อ มีราชการสั่งโตสั่ง  
 หนึ่งให้ไทจ้อชำระตคสันเก็ดขาดเสียก่อน แล้วให้นำชนทล  
 แก่พระเจ้าดังททวายค้อภายหลัง และนางเตยชหยินอินชหยิน  
 รวาทหลัสนเขาเกยนเสงง่วนกคตายเสียแล้ว นางกหา  
 ทกช้อรอนไม้ ถอใจว่าคงจะหาใหม่มาชมเชยเล่นอีกได้  
 บรรคานางห้ามต่างคนต่างนินทาว่าเป็นคนใจชั่ว ไม่ชอตรง  
 จนความทวายไปถึงพระเจ้าดังท พระเจ้าดังทละชวยพระทัย  
 จึงรบสั่งให้นางเตยชหยินอินชหยินไปเสียจากชน เก็ง เหลลา  
 ไปอยู่ทเซยงลกเก็งเขนเก็งนอย แล้วก็ไม่รบสั่งเรียกมาใช้  
 สอชเหมือนแต่ก่อนๆ นางเตยชหยินอินชหยินมีสาว ไซ่สอง  
 คน คนหนึ่งชอเฮยวเฮยว คนหนึ่งชอเซยวเฮยวเฮยว นายบ่าวสคน  
 ไม่มีความสขาย จึงพากันเล่นไฟค้อแท้ม และเตะตะกร้อ  
 แก่ทุกข

๑ ฝ่ายหลัสนนครนโตเขนทไทจ้อแล้ว ก็จกแจงเอา  
 พรวดพวกชของตัวคงแตงเป็นชนนางและททวารพนกงาน ทง  
 ยวงในค้ำแหนงทไทจ้อให้ครบ และคคนที่ไมคถคคเสียจาก  
 ค้ำแหนงทจกแจงไว เรยชร้อย พวกชน นาง ททวารของ  
 เกยนเสงง่วนกคคนนไทคงทชอยตามเคิม แต่จขบเทงเป็นคคน

มัสตบญญาเดิมอยู่ที่ไซไซ เมื่อเกษนเสงยงมีชัวทอชู่ พระ-  
 เจ้าถงตเห็นวาทเกษนเสงมัสตบญญานอยไม่รการงานแลกรู  
 หนงสอชอนอยนกกเป็นถงทไทจอแลว จึงทองให้มัสตบญญา  
 วิชาสอแลกรการงานมากไปอยสังสอชอน จึงรบสังไทงยเตง  
 ไปอยทตงชชัวสังสอชอนเกษนเสง ครงนนหลสยบนักห้าทว  
 งบเตงมาถามวว่า เมอเจ้าอยทตงชเหตุไทจงเสงมสอชอนให้พ  
 นองวาทกน จนเราแทบจะเป็นอินทราย งบเตงไม่ตกใจ  
 ตานขแลวแจ้งวว่า ถาไทจอเกษนเสงเชอพงถอยคาชาฟเจ้า  
 แลวทไทนจะเป็นเหตุถงคณ หลสยบนแกล่งทาโกรรวว่าเรา  
 ถามโดยค กยงถอถววว่าเป็นคนมัสตบญญาพคจากอถง  
 ไม่รบวว่าคตอกถ่า ว่าแลวสังให้คนไซไซจยทวงยเตงไปฆ่า  
 เสย คนไซไซจะเข้าไปจยทวงยเตง เทบถากมกขณนางทง  
 ปรวงทอชุนน จึงกรายลงคานขชอไทยไว้มีไหวพ หลสยบว  
 เราธอยว่างยเตงเป็นคค แต่เห็นวว่าไปอยูกยเกษนเสงช่า  
 นาน เกลถอจรมใจรักใคร่ทอเกษนเสง จะไม่สมคิธอยูกย  
 เราเหมือนแต่กอน ทานทงปรวงไท้ออกปากชอแล้วเราจะยก  
 ไทยให้ หลสยบจตงไทงยเตงเป็นทชุนนางคณญชการ  
 ยานเมอช ทงไทเสงกยกขอยเตงสองคนเป็นทกนทง ไทช ค้า

ไทยว่าเป็นชนนางที่ปรกษาทศทาน พระเจ้าดังตเห็นว่า  
 หลสขบวาราชการถูกต้องโดยยติธรรม จะทำการสิ่งใดชอบ  
 อชณาสัยพวกชนนางและราษฎรทั้งปวง ก็นำตรรกโคจรข้อ  
 ตรงทอหลสขบเนนอนมาก

๑ ครวงนพระเจ้าดังต เสวยราช ไซ้ ศักราช บุเตก  
 มาโคเกายกบแปดเคอน จึงตงไหหลสขบเนนของตัวราช  
 การแทนพระของค้อยทตงเก็ง ไหพระเจ้าหลสขบเนนออกว่า  
 ราชการเรียกว่าพระทนงเทยนเตกเตย พระเจ้าหลสขบ  
 จึงยกพระเจ้าดังตชนเนนเป้าไทเซียงทอง ตำแหน่งทพระ  
 บคากษัตริย์ใหญ่กว่าของต แลวตั้งแกชนนางทงปวงว่า  
 บหนาไหไซยหือว่าเจงกวนเนนททนง ติอไปตงนางเซียง  
 ชนส์ ภรรยาหลวงเนนของเฮา เปลยเนนชอไทจอกเกยเนนเสง  
 ฝคายเสยใหม่ ไหเรียกว่าเซกชเนนชอง ชอของงวนกค  
 เนนไหเรียกว่าเลงชงชอง ตงไหเซงเซยเนนพระราชบุตรนาง  
 เซียงชนส์ชองเฮาเนนชองไทจอก ครนจคแงการเสวจแลว  
 พระเจ้าหลสขบเนนครองสมบคแทนพระบิดา เรียกว่าพระเจ้า  
 ไทจงทองค



๑ ผ่ายเซี่ยวของเสาคามล่อเส็งเข้ามาในแผ่นดินจีน  
 มาบวดยเอนไซ้ชยทเคียมจิวของซุนประมาณเดือนเศษ หาย  
 บวดยเอนไซ้ชยทเคียมจิวของซุนให้แก่นางเฮยฮยอินภรรยาจิวของซุน  
 ผู้รักษาพยาบาล ล่อเส็งกบเซี่ยวของเสาคและคนทงนนักลา  
 จิวของซุน นางฮยอินพากันมาตามทางไคยีนเข้าวาทเมือง  
 หลวงพนองวาทรบพุ่งฆ่าฟันกันผู้คนล้มตายมาก เซี่ยว  
 ของเสาคามเซ่งหงวาทในเมืองหลวงนั้นพนองคนใดไม่ชอย  
 กัน เซ่งหงบอกว่าไคยีนล่อเส็งพกว่า เกียนเส็งง่วนกิด  
 กบหลสืบนววาทกัน หลสืบขมาเกียนเส็งง่วนกิดตายเลย  
 แล้ว พระเจ้าดังทมอวยราชสมบัติให้หลสืบนครอวยครองต่อ  
 ไป พุดพลาจต่างคนพากันมาหลายวอนถึงแขวงเมือง  
 ยกจิวเซ่งหงตามเซี่ยวของเสาคว่า ท่านจะไปหานางฮยอิน  
 ทวคหมิงเจงอานน ข้าพเจ้าเห็นว่าลงเรือคคทางตรงไปชน  
 ทำดาบคคองงายซ่งเย็นทางไกล ท่านจงพากันลงเรือไปแต่  
 พวกผู้หญิงเกิดสบายคคกว่าเค็นอ้อมไปทางบก ข้าพเจ้ากบ  
 ล่อเส็งจะพกพลคคองทำอบุทน เซี่ยวของเสาคว่าทางไหน  
 ไกลเราจะไปทางนั้น

๑ เเซงหงว่าท่านจงใช้ให้คนไปถามนางยงอันกงจู  
 ว่าจะไปด้วยท่านหรือไม่ เชี่ยวของเฮาให้นางเซียวส่าวไซ  
 กับป่าวสองคนให้ถามนางยงอันกงจู แล้วนางเซียวส่าวไซ  
 มาแจ้งว่า นางยงอันกงจูกับนางอิวฉินจะไปด้วย ในเวลานั้น  
 ขุนนางผู้รักษาเมืองขกจวมาเยี่ยมเยียนล่อเส่ง ล่อเส่งให้  
 คนใช้ของเจ้าเมืองไปจกหาเรือใหญ่มาให้ลำหนึ่ง แล้วจก  
 หลึงสาวใช้กว่าสิบคน ตามนางยงอันกงจู นางอิวฉินกับบุตร  
 คนเล็กสองคนลงเรือไปด้วยกัน แล้วนางยงอันกงจูให้นาง  
 กิมเหลงมารับเซียวของเฮา นางเซียวหีบไปลงเรือนางเซียวส  
 แล้วข่าวไพร่ของเซียวของเฮาก็กตามไปด้วย เซียวของเฮานาง  
 ยงอันกงจูลงเรือใหญ่ให้คนแจวไปลงท่าคังงายซัง แล้วให้คน  
 ไปแจ้งความแก่นางซุหยินซัสคนทวคหมงเจงอ้าไหววคหมง-  
 เจงอ้าแก็กอนนนนางก้อซ้อไทเขินสมภารเจ้าวคชย เมือเซียว-  
 ของเฮานางยงอันกงจูไปหานางซินซุหยินนีน นางก้อซ้อไท  
 เจ้าวคตายเสี่ยสามบแล้ว นางซินซุหยินจึงไต่เขินเจ้าวค  
 ต้อมาครันไต่เขินคนทวเรอซนไปบอกว เซียวของเฮาจะมาหา  
 นางซินซุหยินทกใจถามว เซียวของเฮามากบิใครเหตุไ

จึงไต่มาถงน ลกเรือบอกวาซาพเจ้าเขนแต่ลกเรือไมรวามา  
 กยผไท ริกกอยแต่แซ่ลอคคนหนงแซ่เซ่งคนหนงเขนควนาย  
 มานอกนซาพเจ้าไมริก แต่เรอนนมาจคแฉงทาทเมอง  
 ขกจว ซินฮยอน กยเตกฮยอนแซ่ฮยอน หลฮยอน ไคยอนคอง  
 นนแลว รัชผลตเสื่อทางเกงแตงทวออกมาคอรยถงประต  
 วิก เห็นพวกหญิงสาว ๆ เคนเขนหมู่ตามกนมา ซินฮยอน  
 แลไปก้จำไคววาเซยวของเฮากยนางยงอนกงจู ซินฮยอนคค  
 สั้งเวทใจหนักหนา พอเข้ามาไกลนางชกคอรยพาเข้าไป  
 ในวคตงทอย แลวเซัญให้เซยวของเฮาขนนงทสั่งจระค่านข  
 นางเซยวของเฮาห้ามไว้หาไหค่านขไม่ ให้ค่านขกนตาม  
 อกรรมเนยม แลวร้องไห้บอกวาเราคสำคัญเข้ามาในแผ่นดิน  
 จีน ขามนามาถงเขตแดนเทพยดาไปรคจงไคเห็นหนากน

๑ ซินฮยอนว่าซาพเจ้า อข ทนเหมือนหนง ขอ ยม

ทเขาอขกไมรวาจะตายวันไร เปรียบคตอกไมทลคชนงค  
 งามอขกไมซ่าประเคยวใจค้เหยวแห่งปราศจากกลนแลรรต  
 เซยวของเฮาว่าเราคขทานพยกนครงน เหมือนนอนผนไม่  
 ไคคควาจะเห็นหนากนอก แลวข้มอขบอกวา เตก ๆ คนน  
 เขนขทรของนางยงอนกงจูคนหนง เขนขทรนางอวถนคน

หนึ่ง แล้วจะไปตรงนางช้อยหยิ แต่รูปพรรณชวนใหญ่ไป  
 หนึ่งช้อยหนึ่ง เขียวของเขายชกว่านางเกยงเตงเตงภรรยา  
 เสงหง ตายเสียแล้ว นางช้อยหยิจึงยกนางช้อยหยิให้  
 เย็นภรรยาเสงหง บคนเสงหง ไคเขนทชนนางผู้ใหญ่อยู่  
 เมืองไซคนเคยค นางช้อยหยิกมีวาสนาตามผวน รูป  
 พรรณจรงชวนใหญ่กว่าแต่ก่อน นางช้อยคนเวยกนางช้อยหยิ  
 ใหชนนงทสูงกหาชนไม่ นางชกบช้อยหยิตางเขาสวม  
 กอครชงไหรกกน นางคิษยชยกนาชากบชองหวานมาตง  
 ใวบนไคระ แล้วต่างคนเขานงกนนาชาแลระชองกินต่าง ๆ  
 อย

๑ นางยงอินกงจุตามนางชวว่า นำเอียงกงไปข้าง  
 ไทหนาเห็นไม่ หลชหยินบอกวไปสวคมนตรีไหวพระอยทใน  
 พระวิหาร นางอวดนตามนางชวว่า เคยชวนชาพเจ้าเห็นทใน  
 วิหารหน้าพระโตสิ่ว ทงเครชองบชากตอปลไถยนแชนโคคมหอย  
 ทงผากระตายมากกว่าแต่ก่อน ท่านสวคมนตรีไหวพระกระทำ  
 การชชานันให้แกฝไค ชินสหยินบอกวแต่ก่อนชินชกไป  
 เขาไค้ออกเงินจคแรงชอเรอกสวนไร่นาถววยวัดไว้สำหรับ  
 ให้พวกเรอาศัย บนเรารูว่าอายุมารตาชชองชินชกไปครบ



แปดสิบห้าชักรากระทำแซยิก เราคิดถางคุณเขางงตั้งเครื่อง  
 ขุสาส์นคมนตรีให้พระแม่ ส่วนขญูให้ แก่ มารดา ซิน ซก ไป  
 บัรารณาทะให้อายุนยง ๆ ซินไป นางยงอินกงจูถามว่า  
 ท่านร้ชาว่านางตนอายเนยกบขันอวย งงก ผว เมย เขา  
 อยุกนเขนลชคกนอยหรือประการใด

๑ ทลชหยินว่าผวหนุ่มเมยสาวเขารกใครกนมาก  
 เทกษหยินว่า นางกนอายเนยหน่มบครชายคองคนแลว  
 เซยวชองเฮากลกขนยอนชวนคนทงปวงให้ไปไหวพระค้วยกัน  
 ครนไปนางเซยวชองเขาเห่นนางนาเอียงงูกงเคินออกมา  
 นางนาเอียงงูกงจูคานบเขาด้ระชบสงททานางเซยวชองเขา  
 แลวกรชงให้ นางเซยวชองเขาแปลกไปจำไมไต่จงถามนาง  
 ยงอินกงจู นางยงอินกงจูบอกว่าคองนางนาเอียงงูกง  
 เซยวชองเฮากมตวลงอิมยกนางนาเอียงงูกงจูหยินขนพคว่า  
 เจ้าบารองให้ไปนกลย เชนขญูชองเราจงไต่มาพกน  
 นางนาเอียงงูกงจูเห่นนางยงอินกงจูมาค้วยกคานบพคว่า  
 แต่กอนชาพเจ้าคกยากเซญูใจมความทกขเขนอินมาก  
 ท่านเมตคพาชาพเจ้ามาไวทวคนไต่ความสขุ นกหนา



ไปข้างหลังอาหารเห็นททางนั้นสะอาดคมทนไม่ใหญ่รุ่ม  
 นาสบายนักหนา คาลนนฝนและหลังคาทำด้วยศิลาขาว  
 ทั่วโตะไว้ในศาล หนาคาลนนมีทสำหรับให้คนทิ้งปวง  
 กราบไหว้ นางยงอินทรงจูถามซินฮยีนว่า คาลนท่าน  
 เรยรายเงินทองมาจัดแจงสร้างชนไวหรือ หรือเอาทรัพย์  
 สิ่งของ ๆ กอซื้อไทมากระทำชนไว ซินฮยีนบอกกว่าทรัพย์  
 สิ่งของ ๆ กอซื้อไทนนั้นไม่มี แลจะว่าไม่ไคเรยไรเงินมา  
 กระทำคอก ซินฮกไปเขามาจัดแจงสร้างชนไว เชยว-  
 สอนเขาว่ากอซื้อไทกับซินฮกไปเป็นอะไรกัน จึงได้มาปลูก  
 สร้างไวคองนี้ ซินฮยีนว่าเมอครั้งซินฮกไปตกยากอยู่ที่  
 เมืองลิวไปพอกกับกอซื้อไท กอซื้อไทไคให้อาหารซินฮกไป  
 กนมือหนึ่ง ครนกอซื้อไทถงแก่กรรม ซินฮกไปจึงมาสร้าง  
 ศาลทำด้วยศิลาขาวกอเป็นรูป เขาศพกอซื้อไทฝังไว้บูช  
 สอนคุณ คนทิ้งปวงก็สรรเสริญซินฮกไปว่าเป็นคนกตัญญู  
 แต่ให้อาหารกนเมอเคยกยงคคถงขุดคุณเขอนันมาก

๑ นางยงอินทรงจูพดกกับซินฮยีนว่า ท่านจงพาพวก  
 ข้าพเจ้าไปเที่ยวชมทอชองท่านทิ้งปวงด้วย ซินฮยีนจึงพา  
 เชยวของเฮา นางยงอินทรงจู และคนทิ้งนกลงมาถงทอช

ของชยอินทนิล และทอยชยอินทนิลนันทาเป็นสามห้อง  
 เล็ก ๆ ทหน้าห้องนมคนไม้คอกเหล็กของปลอกไม้กระถาง  
 ทรงเรียงไว้หลายตน ถัดไปถึงทอยนางนาเยี่ยงงอกยกเต-  
 ชยอินทนิลลงเตียงคน ทำเป็นห้องสองห้องคูกวางขวาง  
 และทอยนางแซชชยอินทนิลชยอินทนิลนั่งคางมากกว่าทอยคน  
 ทรงปวง เต็นไปถึงประตูห้องหลังชยอินทนิลชยอินทนิลขบอกว่า  
 ห้องนี้เขทอยของหลังชยอินทนิล เขยวของเขเห็นข้างนอกกรม  
 หน้าต่างห้องนอกทรงกระถางต้นไม้คอกสีต่าง ๆ เรียงกันไป  
 แลวมต้นไม้ใหญ่อยู่ตรงหน้าต่างกลางคนหนึ่ง เขยว-  
 ของเขเห็นเขาไปเห็นแสงแดดส่องเข้ามาในห้องเขเห็นเงา  
 คอกไม้ขยอยตามฝาห้องคนารก ในห้องมีเตียงสำหรับ  
 นอนนางขยอินทนิลหน้าต่างเตียงหนึ่ง เห็นนางชเล็กคนหนึ่งนั่ง  
 เขยบนหงส์ขยอินทนิล นางเขยวของเขถามหลังชยอินทนิลว่า  
 ชคนนชอะไรเป็นอะไรกับท่าน หลังชยอินทนิลขบอกว่าชอนาง  
 ขยเชิงเข็นน้องสาวเขาเจ้า ขยแล้วเรียกขยเชิงมา  
 คำนับ เขยวของเขาคยคนทรงปวงกับคานขยทอยทุกคน  
 นางเขยวของเขเห็นเขาไปในห้องเห็นเตียงนอนนารกเป็น  
 เงาขยสองเตียง บนเตียงนมคนนมึงลวนแทขของมราคา



คงตงาม นางเซียวของเขากลับออกมากลางหนงอยู่  
ข้างไครหนงสือ แล้วยบยหนงสือทนางชวยเซงเขียนมาชม  
ว่า นางชเล็กคนนเขียนหนงสือคหนกหนา แลวดถามว่า  
อายุไคเท่าไรเจ้าชวยชไคสีกกยแล้ว

๑ นางชวยเซงบอกว้าอายุช้าพเจ้าไคสียเจ็คยแล้ว  
กนังเสียวหาพคค่อไปไม่ หลชฮยนบอกแทนไปว่า ชวยเซง  
ชวยชเขียนชมาแต่แห่งชนหาไคชวยชทนไม่ เขาคคกตงช้าพเจ้า  
จิงไคเทยวสยเสารตามมาชวยชวักกัน นางชเอยชวยวากบ  
เซียวของเฮวว่า เซียวท่านไปชมห้องแซชฮยนเก็ค เซียว-  
ของเฮวว่าเราจะพานางชวยเซงไปค้วย ว่าแล้วจุมอนาง  
ชวยเซงเกินไปตงห้องแซชฮยนทชวย แลชฮยนนนทาของ  
เบนตลเลยวมเครชคกแกงตงาม แลวดนางชเล็กสองคน  
เข้ามาเซียวชอกไปกนช้าว

๒ นางเซียวของเฮานางยงอนกชูกกชคนทงบ่วง  
กชอกมาตงทค้ำดาทาชญพรชมแล้ว เขานังกนอาหารแล  
เสฟสรา แล้วยพคจากนตงเมชคชงพลคพรากจากกันไปไค  
สชทกชชอย่างไร ไครไปชยทไทหนกไคตตามกัน แต่่นาง  
ชชชฮยน นางเทกชฮยน นางนาเอียงกชจสามคนนนทาเสฟ

สุราไม่กินแต่อาหารและกับแกงมี ครนกินเสร็จแล้วนาง  
เซียวชองเขาบอกว่าเราเมาสุราหนักจะกลับไปเร็วเวลาน  
ไม่ทัน เราพากันอาศัยยอยทวดสักคนหนึ่ง

๐ ชินฮุยเห็นว่าท่านจะไปนอนที่ห้องใคร นางเซียว-  
ชองเขาบอกว่าเราไปนอนที่ห้องหลฮุยิน หลฮุยินว่า  
ข้าพเจ้าจัดแจงนอนไว้พร้อมแล้ว เชิญท่านกับนาง  
ชฮุยไปนอนที่ห้องข้าพเจ้า แคนางยงอนกิงจู นางชวฉน  
บุตรชายสองคนนั้น ไปนอนที่ห้องนางแฮฮุยิน นาง  
เทกฮุยินจึงว่าเชิญท่านทั้งปวงเสพสุราก็สักถ้วยใหญ่เถิด  
นางหลฮุยิน นางแฮฮุยินรินสุราส่งให้นางเซียวชองเขา  
นางเซียวชองเขารับสุราก็เข้าไปโต๊ะครั้งด้วย ทียงเหล็ชฮุย  
นั้นสั่งให้นางชวเซงกนจนสิ้นแล้วต่างคนลุกขึ้นไปนอน เวลา  
ใกล้รุ่งนางหลฮุยินคนชนเค็นไปทเคยงนางชวเซงบอกว่า  
ถ้านางเซียวชองเขาตื่นเจ้าจงไปปลุกที่ชฮุย เราจะไปสวดมนต์ที่  
หน้าพระสักครหนึ่งจะกลับมา นางชวเซงรับคำแล้วกนชน  
อยู่ประเคยวหนึ่ง นางเซียวชองเขาตื่นชนเรียกนางเซียวช  
สาวใช้ถามว่า นางชฮุยินไปข้างไหน นางเซียวชฮุยบอกว่า  
ไปสวดมนต์อยู่ในวิหาร นางเซียวชองเขาจึงถามว่า

นางช่วยเซ่งไปข้างไหนเล่า นางช่วยเซ่งไต่จนจึงร้องบอกว่า  
 ข้าพเจ้ายกขึ้น บอกแล้วกับคนเขาไปถึงหน้าเคียงเข้ค่มงขึ้น  
 เกยขอไว้เห่นนางเซียวของเขาลูกขนนงอยู่ นางช่วยเซ่ง  
 ถ้ามว่าเมื่อคนนทานนอนสยบายอยู่หรือ นางเซียวของเข  
 บอกว่าเราคนสราหลายด้วยจนเมา แล้วเรามาพุดเล่นกับ  
 พลาวของเจาอยู่หน้อยหนังกนอนหลับไป พงคนชนเคยวน  
 นางช่วยเซ่งเห่นนางเซียวของเขาสื่อแหวกไว้ทหน้าอก  
 จึงพุดว่านอหนงทานขงบรรพณ นานอลงามราวกับหญิงสาว  
 อายสับเจกยถนทางสองกปลงเปล่ง โดยเอาทองมาสอคไว้  
 ในสองถนสกหมนคาลงกหาเห่นไม่ พุดแล้วกแกล้งเอา  
 มือเขาไปสยจับทแกม แล้วว่าข้าพเจาจะช่วยเหลือคยให้  
 นางเซียวของเขาร่งว่าเจาพุดอะไรอย่างนี้ ว่าพลาางนาง  
 เซียวของเขาลูกขนมาลาางหน้าแต่กตวอย นางแซชหยน  
 เตกชหยน หลชหยนกช่วยกนคกแต่ก สื่อเสอกางเกงยกคอก  
 ไมทมวดยม ให้นางเซียวของเข นางยงอนกงจู นางอวลน  
 เขามาทานางเซียวของเข ชวนว่าเจาพกนถานางชหยน  
 ชกสยไปเถก นางเซียวของเขาร่งเอาเงนหกคาลงเงิน  
 นางยงอนกงจูเอาเงนสยคาลงเงิน นางชเชยหิงเอาเงน

สักการะเงิน ต่างคนต่างห่อกระดาษแดงไว้ แล้วส่งให้แก่  
 ชินฮูหยินว่าเอาไว้ใช้สอย นางชินฮูหยินหาใครจะรับไว้  
 ไม่ คอยเกรงใจแก่คนทั้งสามจึงรับไว้ แล้วเซวของเฮา  
 จึงเอาเงินสองตำลึงห่อกระดาษแดง ส่งให้แก่นางหลฮูหยิน  
 นางหลฮูหยินไม่รับเอาไว้ นางนำเอียงกงจู นางเซวของเฮา  
 เอาเงินนกกบส่งของให้ไว้หลายสิ่งแล้ว ก็พากันมาทศาลา  
 ทำบุญพร้อมกัน นางชินฮูหยินเชิญคนทั้งปวงให้กินบวช  
 เสร็จแล้ว นางเซวของเฮา นางยงฮองกิงจูกับคนทั้งนั้น  
 ก็ลาขังป่องออกจากวัดไปลงเรือ นางนำเอียงกงจู นาง  
 ฮูหยินสี่ต่างคนต่างร้องให้พากันตามมาส่งจนถึงท่าเรือ พย  
 ลือเส็ง ลือเส็งจึงนกกบเซวของเฮาว่า ข้าพเจ้าไปเช่น  
 ศพนางเฮาเฮาแล้วจะเลยไปคอยท่านอยู่บ้านเซงตังฟู พวก  
 ท่านไปเช่นศพพระเจ้าชยเอียนตแล้ว จึงพากันไปที่บ้าน  
 เซงตังพนนจะไคเขาไปเมืองหลวงพร้อมกัน ครั้นนกกบ  
 แล้วลือเส็งจึงทักเกวยนกกบไพร่หาสับคน นางเซวของเฮา  
 กบเซงตัง นางชยเอียนทไปค้าขลตังแขวงเมืองเอียงจิว  
 ทมึงศพพระเจ้าชยเอียนต



๑ ฝ่ายล่อเส็ง นางยงฮันกง<sup>๗</sup> นางฮิวฉิน<sup>๘</sup> กับยาว  
 ไพร่ก็แยกไปเช่นศพนางเซาเฮาที่ขานลยแซ นางเซียว-  
 ฮองเฮาเซ่งหง<sup>๙</sup> นางช็เฮยหยไปจากเมืองขกิวหลายวันถึง  
 เมืองเอียงจิว<sup>๑๐</sup> ชุนนางฝรกษาเมืองแจ่งความก็ออกมารบ  
 แต่ยังไม่ถึง<sup>๑๑</sup> นางเซียวฮองเฮาริงพคกับเซ่งหงว่า  
 เคยวนไม่เหมือนแต่ก่อน<sup>๑๒</sup> ไม่ต้องที่จะให้ชุนนางออกมารบ  
 ส่งเรา เจ้าจึงไปห้ามเขาไว้อย่าให้ออกมาไครบความลำบาก  
 เลย เซ่งหงก็ไปตามชุนนางฝรกษาเมืองไว้ไม่ให้ออกมา

ฝ่ายกายนทแฉงทวมยาวตามหลังมาก้วยคนหนึ่ง  
 เดินมาไกลทางข้างมาเซ่งหง แลวก้วยนค่าน้อย<sup>๑๓</sup> เซ่งหง  
 ตกใจพิเคราะห์ก็ดำใจว่ากายนท<sup>๑๔</sup> จึงคิดว่าเมื่อครั้ง  
 พระเจ้าช็เฮยฮันต<sup>๑๕</sup> ยังมีพระชนม์อยู่เสด็จมาเที่ยวเล่นที่เมือง  
 เอียงจิว<sup>๑๖</sup> เรากก็ตามเสด็จมาด้วย<sup>๑๗</sup> เราไต่มาสำนักขยกับ  
 กายนท<sup>๑๘</sup> ครั้งหนึ่ง<sup>๑๙</sup> ภายหลังเข้าไปเป็นชุนนางขยกับหลมต  
 มซอเสียงปรากฏมาก<sup>๒๐</sup> ครั้นหลมตตายแล้วก็เข้าไปทำ  
 ราชการในเมืองถึง<sup>๒๑</sup> คนนั้นเป็นคนซอตรงนักหนา<sup>๒๒</sup> ควรเราจะ  
 พคกับเขาจึงจะชอย<sup>๒๓</sup> คิดแล้วลงจากมายนค่าน้อย<sup>๒๔</sup> เซ่งหง  
 กัยกายนทก็ปราศรัยไต่ถามถึงทุกซกนแล้ว<sup>๒๕</sup> กายนทว่าเมื่อ

กอนนขาพเจ้าออกจากบ้านลยแฮมาชยทนน บ้านขาพเจ้าท  
 ผงศัพพะเจ้าชยเขียนตโกถกนประมาณลเศษ เสนูทานกย  
 นางเซียวของเฮาไปพกทขานขาพเจ้า คอยไห้เขาจคแรงท  
 ศพเสียไห้เรยบรอยแลวจคอยไปเดค เสงหงจงสังคนทงปวง  
 ไ้ไปทชคพกทขานกายนหุ พอเห็นชนทแกลสองคนคินเข้า  
 มาถามวาทานมาแล้วหรือ นางเซียวของเฮาอยทไ้ไหน  
 เสงหงบอกวออยขางหลง ชนทสองคนกวงไปลงหน้าเกวียน  
 นางเซียวของเฮา คำนยแลวรองวอขาพเจ้าเขนบาวเกาของ  
 ทาน นางเซียวของเฮาเขคมิตทงหน้าเกวียน คมาเห็นชนท  
 สองคน คนหนงชอหลทชคนหนงชอขบเตก กทวไ้ควาเป็น  
 บาวเคิมของทวอยในเกง นางเซียวของเฮาจงรองทกออก  
 ชอวอ เจ้าทงสองคนทวไมจมาชยทนน ชนทสองคนบอกวอ  
 พระเจ้าถงศรบสงไห้มาเผาศพพระเจ้าชยเขียนต นางเซียว  
 ของเฮานกวาชนทสองคนน เมชอยในเกงครงนนมคนกลว  
 เกรงนค บคินมาททกชไ้คความล้ายากคองเผาศพคยในบ้ำ  
 แลวชนทสองคนบอกทนางเซียวของเฮาวอ ทศพนนขาพเจ้า  
 เขามาณกนไว้และจคแรงสังของเครื่องเซ้น และคนคอย  
 ประโคมคนล้าหรับชอกทไห้เซ้นศพนน พรักพร้อมคอยทว

ท่านอยู่ นางเซียวของเสาวว่ามึงมันและคนประโตมคนบอก  
 ให้เช่นนั้นเราไม่ต้องการ ให้เลิกเสียเถิด จะเอาแต่สิ่งของ  
 เครื่องเช่นเท่านั้น และสิ่งของกษัตริย์คนทงนผโตให้จงแรงไว้  
 ขนทขอกว่า เมื่อสามวันก่อนนี้ ลอเส่งให้คนมายอกว่าท่าน  
 จะมาเช่นศัพ ให้ข้าพเจ้าจงแรงไว้ให้ ข้าพเจ้าจึงโตทำไว  
 คอยท่าท่าน นางเซียวของเสาวใช้ให้คนไปบอกเซ่งหงว่า ท  
 หน้าศพนนเราจะใช้แต่เครื่องเช่น และคนบอกกษัตริย์คน  
 สำหรับประโตมนั้นเราให้เลิกเสีย เจ้าจงแจกเงินให้แก่เขา  
 แล้วบอกให้เลิกกลับไปเสียเถิดเราจะไปเช่นเคยวัน คนใช้ก  
 มาแจ้งความแก่เซ่งหง เซ่งหงกษัตริย์คนทงนผโตมาขาน  
 กษัตริย์คนทงนผโตบอกให้คนเหล่านั้นเลิกกลับไปเสีย เซ่งหงเข้าไป  
 ถึงทงศัพพระเจ้าชยเอียนต กรายลงสักรังแล้วดอชออกมา  
 เซ่งหงกษัตริย์คนทงนผโตจงแรงททางซ่ง นางเซียวของเสาวจะเที่ยวดู  
 ศัพทงปวงให้เรียบร้อย แล้วคอยนางเซียวของเสาวอยู่ นาง  
 เซียวของเสาวจะเข้าไปเช่นศัพทงนน ทคตถึงเมื่อครั้งยังมขย  
 ขยนั้น จะไปข้างไหนกษัตริย์คนทงนผโตเห็นนามคนตามเขนกระบวน  
 ทงทงาม บคนจะต้องเคนแต่ลาพง มแต่ชนทสองคนเคน  
 ตามไปเท่านั้นตงเวจโหนกหนา จงยมเกวสองคนทามท

บ้านกายนทไต่แล้ว นางเซียวซองเฮาได้เสื่อขาวขนเกยว  
 ใ้คนหามไป ใกล้ประตูวังศัพพะพระเจ้าชัยเชียนต นาง  
 ซเชยหยนางเซียวซอกเฮาประคองนางเซียวซองเฮา ลงจาก  
 เกยวเดินเข้าไปลงบายศิลา จารกพระนามบถไวทหน้าศพ  
 เห็นต้นไม้ใหญ่อยู่ข้างหลังศพตันทอง มกนและใบร่มชก  
 เหมือนหนงรมกนทางศพอยู่ ศพนางฮวนบอหยมยหยนอยู่  
 ข้างขวา ศพนางจกยหยมยหยนอยู่ข้างซ้าย และศพนาง  
 เจียวชหยน นางเกยงชหยน นางหวนชหยน นางซชชหยน  
 เหงากงเซียนเมียวเหนย ถอเหนย งวยบน ศพทงนคนเหลง  
 ชุนนางเมืองกวางเหลงไห้เทยวคนหาเอามาฝังเรียงกนไว้ข้าง  
 ซายข้างขวาย่าง มีแผ่นศิลาบายจารกชอเขนสำคณบถ  
 ไว้ทหน้าศพทก ๆ หลม เเซงหิง นานางเซียวซองเฮาเทยวค  
 ทก ๆ ศพ แล้วนางเซียวซองเฮากลับมาถงหน้าศพพระเจ้า  
 ชัยเชียนต ถลมถงรองไห้ราพนเรียกพระเจ้าชัยเชียนต ว่า  
 ทานตายไปแล้วมคคนตายตามเขนอนมาก ทานมาทงซาพเจ้า  
 ไว้ไห้ไ้คความยากแต่คเคยว นางเซียวซองเฮาถองไห้  
 ถลมถงอชอย

๑ ฝ่ายนางซเชยหยนไปถงหลมศพนางจกยหยแล้วก

ถองไห้ ราพนถงความหลงว่าเมอครกถอนเราจะตายตาม



พระเจ้าซุ่ยเยียนต์ไป ท่านได้ห้ามปรามและอ้อนวอนเรา  
หลายครั้ง ว่าให้ข้าพเจ้าตามนางซาซหยินไปช่วยรักษา  
เตี่ยวออง เราจึงหาโคตายตามพระเจ้าซุ่ยเยียนต์ไม่ เคยวน  
เตี่ยวอองกมวาสนาโคเป็นเจ้าแผ่นดินมีความสุข คำที่ท่าน  
สั่งไว้ก็ใคร่กระทำตามถ้อยคำของท่าน แลนางซุ่ยเยียนต์  
ทอดตัวลงทหลมศพ นิ่งอยู่ประมาณครึ่งหนึ่งจึงพบนชน เสงหง  
เห็นนางซุ่ยเยียนต์รอร้องไห้คิดถึงนางจกยหยิงหนัก แต่  
นางเซี่ยวซองเสานนร้องไห้พอประมาณยงหาเช่นศพไม่ จึง  
เรียกนางเซี่ยวซกยนางสาวใช้หลายคนไปช่วยพยุงนางเซี่ยว-  
ซองเสาลุกขึ้นแล้ว นางเซี่ยวซองเขาจึงเอากระชายเผาไฟ  
เช่นศพ เอาสร้าเทลงทหน้าศพหนึ่ง เช่นเสร็จแล้ว  
เดินมาชนเกี้ยวให้คนห้ามไปก่อน เสงหงจึงเข้าไปหน้าศพ  
พระเจ้าซุ่ยเยียนต์ ร้องไห้ด้วยเสียงอันดังว่า พระองค์โค  
เมตตาซุ่ยเยียนต์มกแก่ข้าพเจ้าเช่นอนมาก เดิมข้าพเจ้าคิด  
จะตายตามพระองค์ไป เป็นหวังด้วยเตี่ยวอองพระราชบุตร  
ของพระองค์คอย เพราะพระองค์ฝากไว้ บัดนี้ข้าพเจ้าช่วยท่าน  
บารุงเตี่ยวอองโคเป็นเจียทอง แทนทหคซาหนาของกัวเจาเมอง  
ใช้คนเคียด มีความสุขสนห้วงของข้าพเจ้าแล้ว ข้าพเจ้า

จะขอตามไปปฏิบัติพระองค์อยู่ตงเภา ว่าท่านนแลวก  
 เขาศัระโตนแผนขายศิลาศัระแตกลมลง คนทงปวงเห็น  
 คงนกรองไปว่าเฮงหงทำอะไรตงนนั้น นางชเชยหีบเอนมา  
 ห้างศพนางจุกหีบจะตามนางเซวของเฮามา พอไคย  
 เสียงคนรอง จงเหลือวไปค เห็นเฮงหงนอนนงชยทแผนค  
 นางกวงมาตงให้คนใช้ชอมยกขน เห็นศัระแตกผาเป็นสอง  
 ซกถนชอกมา นางกริวาสามตายเสียแลว จงออกปากชมว่า  
 อย่างนี้ไคชอว่าเป็นคนมกคญญูต่อเจ้า ท่านจงไปปฏิบัติ  
 พระเจ้าชชเชยนตเถค ข้าพเจ้าจะไปปฏิบัตินางจุกหีบข้าง  
 ว่าแลวนางชเชยหีบกวงไปทศพนางจุกหีบ เขาศัระโตน  
 เขากยขายศิลาจนสิ้นแรงคอกคตาย กายนทกยคทงปวงรบ  
 ไปชอกนางเซวของเฮา นางเซวของเฮานงอยู่ในเกวไค  
 พงคงนกรตกใจ ว่าคทงสองตายแลวเราจะไปบ้านเซงคตงพ  
 กยลไคเล่า กายนหลกามว่าท่านจะไปคศพเฮงหง นางชเชยหีบ  
 หรยไม นางเซวของเฮาคคคิดว่าเราจะไปคศพแลวจะตายตาม  
 ไปคตงเขาคหรือ หรือจะเลยไปคเคยวค นงคคชยคร้หนึ่ง  
 จงเอาเงินห้าสยคาลงจจนส่งให้กายนหว่าชวเฮาเงินนไปชอ  
 โลงใส่คศพคทงสองผงเสียเถคเราไมไปแลว เราจะไปหา

ล่อแสงที่เซ่งตงพระพากันไปทเมืองหลวง แต่เคยวนไม่มี  
 ใครจะนำทางไปหาล่อแสง กายนหริบเอาเงินแล้วว่าท่านอย่า  
 วิตกเลย ข้าพเจ้าจะเข้าไปขานสักครู่หนึ่งก่อน จึงจะคอย  
 กลับมาสั่งท่านให้ถึงล่อแสง นางเซี่ยวของเขาคอบว่าชอบใจ  
 ท่านนักหนา เชิญท่านรีบไปบ้านเถิด กายนหริเข้าไปในบ้าน  
 เอาเงินมอຍให้กษัตริย์ชายสั่งไว้ว่า ให้จัดแจงชอโลงใส่ศพ  
 เเซงหยนางชเซี่ยวหยผวเมษ ทั้งสองฝังเสีย เราจะพานาง  
 เซี่ยวของเขามาไปส่งที่ขานเซ่งตงฟู ตั้งแล้วกายนหริขนมมา  
 ออกจากขานนำทางพานางเซี่ยวของเขามาไปส่งถึงขานเซ่งตงฟู  
 พยกยล่อแสงแล้วกลับมากล่อแสงกับนางเซี่ยวของเขากพา  
 ไปใกล้ระดงเมืองเซียงอาน ล่อแสงให้พ้อมยคนใช้จัดแจงคุม  
 ข้าวไพร่รักษาครอขบวนตามไปข้างหลัง ล่อแสงจึงลวงหน้า  
 เข้าไปในเมืองเซียงอานก่อน ครั้นไปถึงจึงให้พักอยู่ที่ขาน  
 ซินชกไป ล่อแสงกับซินชกไปต่างพูดจาปราศรัยกัน ซินชกไป  
 ว่าเมื่อบกอนนั้นข้าเฉลวเล็ก ทพเขามาเฝ้าพระเจ้าองค์ ทุล  
 ความทไทรบกยโทษกษย แล้วกลับไปเมืองงกย แล้วล่อแสง  
 ให้ซินชกไปนำเข้าไปหาซิน ไปมารดาซิน ชกไปทในห้อย  
 และทวพิย สิ่งของของล่อแสงซึ่งจัดมาให้ซินไปทำวันแซยิกนั้น

ล่อเสงก์พาเข้าไปให้ด้วย ครั้นเข้าไปถึงห้องที่อยู่ของซินไป  
ล่อเสงก์คำนึงสิ่งของให้แก่ซินไป

๑ ซินชักไปจึงว่าเจ้าอยู่ไกลทางถึงพนม มารา  
เราทำวันแซยัคเหตุไรจึงรู้ ล่อเสงก์เล่าความหลังตั้งแต่ยก  
กองทัพออกจากเมืองหือจวไปเมืองไซคนเคยค นางเซียว  
ของเขาคามมากด้วย ไค่สรวยกับโทกกษัยมชัยชนะรถกลับมา  
นางเซียวของเขากับนางยงอินทงจู นางชวลันแฉะเข้าไปหา  
นางชชฮยันทวดหอมงเริงฮา นางชชฮยันรว่าแม่ช่าอายุ  
แปดสิบห้าช่าแซยัค พวกนี้ลวคมนตรีไหวพระแผ่ส่วนบุญส่งมา  
ปรารณารให้อายุแม่ช่าชยถึงพันแปด ช่าพเจ้าจงรักความ  
ชฮยันชว่าแม่ช่าทำวันแซยัค นางเซียวของเขากลับไปคานบศพ  
พระเจ้าชยเอยนตทแขวงเมืองเอียงจว เสง์ทิงนางชชเอยชย  
ลวเมยเฮาศัรชะโค่นแผ่นช่ายคัลลาตาย แล้วนางเซียว  
ของเขากลับพวกช่าพเจ้าจากพวกนมา แต่นางเซียวของเขากัย  
ครอยครวของช่าพเจ้า ให้คนบชงกันรักษามาข้างหลัง

๑ ซินไปว่าหลานผู้หญิงเรามากด้วย แล้วเรียกให้  
คนเฝ้าเฝ้า และม้าออกไปรับเข้ามา ซินชักไปว่านาง  
เซียวของเขาก็มากด้วย ช่าเพื่อให้ออกไปรับก่อน ให้แก่



ซินฮวยเง็กออกไปรับนางเซียวชองเฮาก็คอบครัวของหลาน  
เราพักอยู่ที่วัดเซงชกก่อน ด้วยยังไม่รู้ว่าจะไปได้อย่างไร

๑ ซินฮวยเง็กจึงว่าอย่าพูดดังนั้น ก็รีบออกไปรับ  
นางเซียวชองเฮา นางยังอินกรงุนางอวลงกับบุตรชายสอง  
คนไปจัดแจงให้พักอยู่ที่วัดเซงชก ล้อเสงจึงเข้าไปเฝ้าทูล  
ความแต่หลัง ให้พระเจ้าไทจง พระเจ้าไทจงทรงทราบแล้ว  
รับสั่งให้เลียงโตะประธานทรวบสิ่งของ เป็นรางวัลแก่  
ล้อเสงตามสมควรแก่ความชอบ แล้วล้อเสงคำนับลาออกมา  
ขยู่ที่บ้านซึกชกไป พระเจ้าไทจงฮ่องเต้จึงสั่งให้ชนทสคน  
ออกมารับนางเซียวชองเฮาเข้ามาไว้ในวัง แล้วซินฮวยเง็ก  
ก็พานางยังอินกรงุนางอวลงกับบุตรชาย และย่าวไพร่ของ  
ล้อเสงเข้ามาถึงบ้าน นางยังอินกรงุนางอวลงจึงเอาเงิน  
ทองสิ่งของเข้าไปคำนับนอแซยิตซินไป นางเคียวสิภรรยา  
ซินชกไป นางคันชายเนย พายบุตรชายสองคนมาพุดจา  
ปราวด้วยต่างคนต่างคำนับกัน บุตรชายนางคันชายเนยกับ  
บุตรนางยังอินกรงุนางอวลงก็ต่างคำนับกันด้วย  
นางชวนจิฉินนางกิงฮุฮิน นางล้อฮุฮินสามคน รู้ว่านาง  
ยังอินกรงุนางอวลงมาอยู่ที่เมืองเซียงฮานโตเคอเคิม

๑ ฝ่ายลือเส็งก็เข้าเฝ้าทูลลาพระเจ้าไทจงฮ่องตแลว  
 ออกมาลาชนชกไป พาครอบครัวออกจากมืองเซียงฮานไป  
 ตามทางเมืองไซคนเคียต ถึงทตงศัพคานางฮิวสนแเวเขา  
 เซ็นศัพแลวตรงไปเมืองฮอว

๑ ฝ่ายพระเจ้าไทจงฮ่องต ทรงราชสมบัตอยู่ใน  
 เมืองถง ยานเมืองและราษฎรชยเย็นเป็นสุข งยเตงและ  
 บงเทียนเหลงกยชนนางทงปวง รัคความสังโตกทลให้พระเจ้า  
 ไทจงฮ่องตทราขทุกสิ่ง ครนฮยวนหนง พระเจ้าไทเซียง-  
 ฮองตส่งให้พระเจ้าไทจงฮ่องตทจแวงตงโตระเลียงพวกชนนาง  
 และทหารผู้ใหญ่ชยทในบวยเซียงเก็ง เวลานนยนอากาศ  
 กปราศจากมคมว พระอาทิตย์ส่องสว่างหมดมตทิน พระเจ้า  
 ไทเซียงฮ่องตรับสั่งให้กคทลชชกवलกชนเตนรา ให้ชกทาย  
 ร้องเพลง กคทลชชกवलกทายกทาทามรับสั่ง พระเจ้า  
 ไทเซียงฮ่องตทงพระสรวด แลวตรลว่าแต่กอนมานนไต  
 ยนวาเมืองโฮวกยเมืองชอกเขนชากักหาชชยพอกนไม่ ถึง  
 เขนสชงกคชย ครงนยานเมืองเราชยเย็นเป็นสุขรวมเขนกก  
 เทยวกันไต เป็รชยเหมือนเมืองทงสองชงเขนชากักมาชชย  
 ชชณาศัย รวมเขนแผ่นดินกยว ตรลแลวพระเจ้าไทจง-

ชองตยกถวยสรราชนถวยให้พระเจ้าไทเซียงชองตเสวย ว่า  
 ชชให้พระชนมขบขุหมนข แล้วทูลว่าข้าพเจ้าคคกรทำ  
 การสิ่งไทล้ำเรจ เพราะขญขญญาของพระองค์ ควยพระองค์  
 ส่งสอนให้ทงสน แต่ลำพงข้าพเจ้ากไม่ไคถึงทงน และเมอ  
 แผ่นดินฮนโกโจ ไทกงบคคชาของพระเจ้าฮนโกโจกไคเลียง  
 ไคะอูทเทงนเหมอนกัน ซงผู้ไคระลือควว่าเป้นใหญ่คกว่า  
 บคานน ข้าพเจ้าหาชอขไม่ พระเจ้าไทเซียงชองตไคพง  
 พระเจ้าไททงชองตทลคงนน ก็ชอขพระทข ึงทรสตาม  
 ซนชกไปว่าเคยวนมารคชของท่านอายุไคล็กเท่าไร สบายค  
 อขหรือ ซนชกไปทูลว่าอายุมารคชข้าพระองค์ไคแปคสิขสาม  
 บแล้ว โดยอำนาจขญของพระองค์ และวาศนาคพระเจ้าไท-  
 ึงชองต ึงมคความลชอขแล้ว พระเจ้าไทเซียงชองตรบส่ง  
 ว่าแต่บรรคาคพระญาควงคชองเรา และชนนางทงปวงซงเขา  
 มานงกนไคะเป้นลาคขกน ตามผู้ใหญ่ผู้นอขย่าววาททม-  
 เลียงกน กระททำให้ผลคอย่างอธรรมเนยมพลกพระวงค และ  
 ชุนนางกเขากนไคะตามรบส่ง แล้วพระเจ้าไทเซียงชองตให้  
 พนทงานคอขรนสรวาเคมีล้ด้วยให้ทวง พวงมไครัก  
 ประโคมชนเสียงทวงทงเกง กาลงกนไคะเสพสรวาทกจกน

สนกอย หล่เตาจงนงเคียงกบอวยช้ง อวยช้งเมาส์วา  
 โกรชหล่เตาจง จงถามว่าเจ้ามความชอยสิ่งไคมานงข้าง  
 หน้าเรา หล่เตาจงทำเป็นไมไคยนงอย อวยช้งเรามอ  
 ชกถูกจกขุขางช่ายหล่เตาจงบวมซ่า คนทงย่วงเห็นกเขา  
 ห้ามปรามอวยช้งไว้ หล่เตาจงกลกขนจากเกาอวงหนออก  
 ไปเสียบ พระเจ้าไทเซียงช้องคถามว่าทำไมกนเสียงอออก  
 ขุนนางผู้ใหญ่กัทลไคความจริง พระเจ้าไทเซียงช้องค  
 ตรสว่าเราเลียงไคระวนนเป็นวันฤกษค ปรารณนาระเลียงให้  
 สบายใจ ไมคควรระมาดิอเปรียงแก่งแย่งกนขน หล่เตาจง  
 กเป็นญาทพนองของเรา ถึงจะไมมีความชอย จะลกนง  
 เกินเลยกนข้างไมคควรระวิวาทชกค้อยกนขน พระเจ้าไทจง  
 จงพาขุนนางผู้ใหญ่ทงย่วงเข้าไปขอโทษอวยช้ง แล้วส่ง  
 ให้เล็กกนไคเสียบ พระเจ้าไทเซียงช้องคกเสด็จเขาข้างใน  
 พระเจ้าไทจงกเสด็จกลบมาวง รุงขนเข้าพระเจ้าไทจงเสด็จ  
 ออกทวาราชการพร้อมทวยขุนนางผู้ใหญ่ผู้นอย จงตรสว่า  
 เวลาวานนเรากบพระบิดาและขุนนางทงย่วง ประชมกนกน  
 ไคเป็นกการสนก อวยช้งทำหยายช่าผคกรรมเนยมขุนนาง  
 ไปเราไมสัสบายใจ หล่เตาจงเป็นญาทกบเราเขายัง



กระทบใจ ถ้าคนอื่นเขาจะทำเป็นประการใด เราพูดกันว่า  
 มิใช่จะเขากบหลัเต่าง ท่านทั้งปวงจงพิเคราะห์คิดเถิดกำลัง  
 ตรีศอยูกบพนักงานรักษาพระองค์ทูลว่า อวยชวังมกตวจะ  
 เข้ามาขอรับโทษ ขุนนางทั้งปวงตกใจพากันคุกเข่าคำนับ  
 ทูลว่าอวยชวังเป็นขุนนางฝ่ายทหารไม่ใ้ค้ผิดหัด รุ้จักขนย  
 ธรรมเนียม เจ้านาย แลระขุนนาง เอาแต่ ไ้หวหาร ไม่รุ้จักผิด  
 แลระชอย จึงกระทำควาามให้ขุ่นเคือง ด้วยอวยชวังมกตว  
 ผิดเป็นอนันมาก ขอพระองค์ไ้เมตตาคิดถึงควาามผิดแก้  
 หลง เมื่อครั้งไ้ปรคปรานชบเลียงอวยชวังนั้น ไ้หนๆไ้  
 ชบเลียงตั้งแต่งไว้แล้ว ขอไ้ปรคให้ตกลง ข้าพระองค์ทั้ง  
 ปวงขอโทษอวยชวังไว้สักครั้งหนึ่งเถิด พระเจ้าไทจงจึงรับ  
 สั่งให้หาอวยชวังเข้าไปเฝ้า แล้วส่งพนักงานรักษาพระองค์  
 ให้แก่มกตอวยชวังชอกมาเสีย แล้วตรัสกับอวยชวังว่าในใจ  
 ของเราั้น ปรารถนาจะให้พวกเจ้าทั้งปวงมั่งมยบริบูรณ์ ไ้  
 ความสุขอยู่ด้วยกัน เจ้าทำควาามผิดหลายครั้งเราเห็นควา  
 ความชอยหาเอาโทษไม่ เมื่อครั้งแผ่นดินพระเจ้าซันโกโจ  
 นั้นอันเทาแพกสองคนกระทำผิดขนยธรรมเนียมหาควจะเอา  
 โทษถึงชีวิตไม่ พระเจ้าซันโกโจให้เอาคนทั้งสองมาประหาร

ชวตเสียบแล้วให้เช็ดคนเฝ้าใส่เกลือบ ประจานมิให้ผู้ใดเอา  
เยี่ยงอย่าง ขวชชิงจึงกราบลงคำนับนั้งอยู่

๑ พระเจ้าไทจงตรัสว่า กฎหมายขนบธรรมเนียมมี  
มิไว้สำหรับแผ่นดิน ถ้าผู้ใดกระทำผิดก็ต่อกรทำโทษ ผู้  
ใดกระทำความชอกช้ำเพียงชน ทังแต่เงาจะตำราชการ  
ค้อไปข้างหน้า จงชกโทษเสียอย่าง ภายหลังจะไม่ได้มี  
ความผิด ขวชชิงจึงถวายบังคมลาพระเจ้าไทจงกลับมา  
อยู่ ทังแต่เงามาอวยชชิงจะทำสิ่งใดตรกตรองไม่ลืมโทษ  
เหมือนแต่ก่อน พระเจ้าไทจงครของราชสมบัติแทนพระบิดา  
ไทเกาบกยหาเคอน พระเจ้าไทเซบงชองตประชวรสัน  
พระชนม์อยู่ในพระที่นั่งทายอนเ่ง พระเจ้าไทจงกระทำการ  
ฝังศพเสวแล้ว จึงตั้งนามพระบิดาเสียใหม่ไทเรียกว่า  
พระเจ้าช่นเหงยว แล่อมหนึ่งสอประกาศไปให้รู้ทวงกน  
อยู่มาเวลาย่นหนึ่งพระเจ้าไทจงชองต พานางห้ามทงปวง  
เสด็จไปเที่ยวเล่นในวัง เสด็จไปถึงทงเก้งใหญ่ หลุ่งทงเก้ง  
นออกมาค้อนรบทุกเก้ง ทอดพระเนตรเห็นหลุ่งชราพิการ  
ป่วยไข่มากกว่าหลุ่งสาว พระทัยก็เบบหน้าย ในการสตร  
แล้วทอดพระเนตรอยู่ประมาณครู่หนึ่ง พนังงานเขาน้ำชา

มาถวายพระเจ้าไทจง พระเจ้าไทจงกษัตริย์นางเซียงซันฮ่องเฮา  
 ตามหญิงทักนาชาว่า พวกเจ้าที่อยู่ในวังนั้นเขามาอยู่เมื่อ  
 ครั้งไร พวกหญิงทักนาชาทูลว่า มาเมื่อครั้งแผ่นดิน  
 พระเจ้าถกขาง มาเมื่อครั้งแผ่นดินชยนั้นมาก

๑ เซียงซันฮ่องเฮาจึงว่าคนทักมาอยู่แต่ครั้งแผ่นดินชย  
 นั้น ชายจะมีโดยสยบเศษแล้วหรือ หญิงนั้นจึงทูลว่าเมื่อ  
 เขาอยู่ในแก่งชายสี่สองสี่สามขย บัดนี้ชายก็โตสามสี่ห้า  
 สามสี่หกขย แล้วนางเซียงซันฮ่องเฮาจึงว่า ห้ามของ  
 พระเจ้าชยเขย่นตกมามากแล้วทำไมจึงเอาพวกเจ้าเหล่านี้มา  
 มาใช้สอยออกเป็นหนักหนาเล่า หญิงในแก่งทูลว่า พระเจ้า  
 ชยเขย่นตกคนางสนมไว้เขย่นพวก ๆ คอชยเขย่นพวกหนึ่งคอ  
 มยเขย่นพวกหนึ่งคอเขย่นพวกหนึ่ง ชวงชยพวกหนึ่ง เขย่น  
 ชยพวกหนึ่ง ใช้ชยเขย่นพวกหนึ่ง คนทงนพระเจ้าชยเขย่นต  
 ักแรงแก่งให้อยู่คนละแก่ง เขย่นพวก ๆ กัน ไม่เหมือนกับ  
 พระเจ้าไทเซียงฮ่องต พระเจ้าไทเซียงฮ่องตคนนไม่มีความ  
 โลกในการสคร พวกข้าพเจ้าทงป่วงชอยพระคุณท่านยงนั

๑ พระเจ้าไทจงฮ่องตจึงตรัสกษัตริย์นางเซียงซันฮ่องเฮา  
 ว่า เรานักางกนอย ถ้าจะมีห้ามอยู่สักสามคนสักคนก็คอยแล้ว

จะมากก็ซังเอา พวกหญิงเหล่านั้นไว้ใช้สอยปรนนิบัติให้  
 มากมายทำไมไม่ต้องการ นางเซียงซันซ้องเขาทูลว่า ข้า-  
 พระองค์เห็นว่าพวกผู้หญิงเหล่านั้น ก็มีความตั้งใจจะนุ่งหน้า  
 พระเจ้าไทจงตรัสกับนางเซียงซันซ้องเขาว่า จะปล่อยพวก  
 หญิงเหล่านั้นให้กลับไปอยู่บ้านเรือนตามเดิม เขาจะได้มีลูก  
 ผัวและทำมาหากินตามสบายเจ้าจะเห็นประการใด นาง  
 เซียงซันซ้องเขาทูลว่าพระองค์จะทำคุณและโทษก็สุดแล้วแต่  
 พระทัย ความข้อนั้นไม่ควรพระองค์จะปรกษาแก่ข้าพเจ้า อย่า  
 ว่าแต่จะปล่อยหญิงพวกนี้ไปจริงเลย เช่นแต่คิดจะปล่อยก็ไต่  
 ขนญเป็นอันมาก พระเจ้าไทจงก็ทรงพระสรวล แล้วตรัสว่า  
 เราพบคดงนเป็นความจริง บรรดาหญิงในแก่งไถ่ยีนตรัสตั้ง  
 นกปากนวลววยยังคม นางเซียงซันซ้องเขาก็กับพวกนาง  
 ทำมกปากนวลววยเรา พระเจ้าไทจงจึงตรัสกับหญิงคนใช้ว่า  
 ให้ไปบอกกษัตริย์ทศกาทยกงให้ทำบุญช้อชหญิงที่อยู่ในวังเขา  
 มาถวาย หญิงสาวใช้จึงไปบอกยกเตงเง็กชันทนใหญ่  
 บอกให้ชันททกาทยกงทำบุญช้อหญิงที่อยู่ในวังทกแก่ง เวลา  
 กลางคนจวนนนพวกชันททกาทยกงช้อหญิงนั้นเสร็จแล้ว ทาง  
 คนกเขาเอาบุญช้อมามอบให้ยกเตงเง็กชันทนใหญ่ ครนรุ่ง-





บอกชื่อและแซ่ พระเจ้าไทจงนางเซียงซันชองเฮาแยกกัน  
 ตรวจเป็นสองพวก คัดทศราฟการแล้วไปพวกหนึ่ง ที่เหลือ  
 อยู่แต่สาว ๆ นั้น พระเจ้าไทจงจึงเลือกคัดทศอายุ ในยศขบ  
 ลงมาให้อยู่วังคงเกา ทศอายุถวายสัชขณไปประมาณสาม  
 พันคนนั้น รัชสังโหิงยเตงเงกซนทให้ทำหนังสือประกาศให้  
 ขี้ตามารดาญาติพี่น้อง มารับเอาตัวไปอยู่บ้านเรือนตามเดิม  
 ทบคามารดาไม่มกคัดญาติพี่น้องอยู่ไกลกคิ ยังไม่มีผู้ใดมา  
 รับนนรัชสังวาจะมทไปอยู่ตามชอบใจก็ตามเถิด และพวก  
 หลึงประมาณสาม พันคนที่ปล่อยไปนั้นคิใจพากันเข้ามา  
 ถวายบังคมให้พรพระเจ้าไทจงต่าง ๆ แล้วเก็บเอาทรัพย์สิน  
 ของ ๆ ตัวออกจากวังไปกขขี้ตามารดาข้าง ทียงเหลือขย  
 ญยเตงเงกซนทจคทให้พกอาศัย แล้วจึงทำหนังสือไปค  
 ประกาศทุกประตูให้คนทั้งปวงรู้ พวกขี้ตามารดาญาติพี่น้อง  
 หลึงทระปล่อย ซึ่งอยู่ไกลรัหนึ่งสี่แล้วกมารรับเอาบุตร  
 หลานของตัวไป ทบคามารดาญาติพี่น้องอยู่ไกลไม่ใครมารับ  
 นั้น มีผู้ใดใครมาสูขอเป็นภรรยา ญยเตงเงกซนทโคเงินและ  
 ทรัพย์สินของแล้วกปล่อยให้ไปมีผลวคามสมัครประมาณเดือน



ยิงเหล็กชยทเรอนเรานน สองคนรปร่างคล้ายคลึง เหมือน คิง  
 ยคามารดาเคยวณ ขอกพลาตงสังโหชนทขาวไปพานางเชยว-  
 เดยวเชยวเจงชอกมาททองหอยหงสอ หญิงทงสองคนก  
 ชอกมาค่านชอยเหยนเจงชุนนาง ชุนนางชอยเหยนเจงกค่านบ  
 ทอยแลวพเควระทคหญิงสองคนกนารกแต่เกรงภรรยาชย ึง  
 พทว่าเจ้ากลบเข้าไปในทองเสยเจค นางเชยวเชยว เชยวเจงก  
 ค่านบลากลบเข้าไปในทอง แลวงยเคงเงกถามชอยเหยนเจงว่า  
 ท่านเห็นอย่างไรระชอยใจหรือไม ชยเหยนเจงทอบว่าไม่  
 สม่ควรรค้วยเขาเป็นคณปรนนิบคชองเจ้านายเรา เราจะพาไป  
 เลยงเขนภรรยาชยชยนนไม่ควร

๐ งยเคงเงกรเทาเจงพทว่าท่านพคเจ้าทำใจชชลาค  
 เหมือนผหญิง เมชวณกอนชุนนางแซหลมาชอนางชวชหอง  
 ชุนนางแซเคยกมาชชอนางเคยเงกนางเกยวไปเลยงเขน  
 ภรรยาสองคนเขากไม่พทว่ากระไร เราพงคยชนพทว่าไม่  
 สม่ควรแต่ท่านผเคยว พคพลาตงกชวณกนกันคเระเสพสตรา  
 ครนเสร์จแลวชอยเหยนเจงลากลบไปชาน วันทงงยเคงเงกร  
 ว่าชอยเหยนเจงไม่ชย งยเคงเงกรเรียกชนทขาวมาสังว่าให้พา  
 นางเชยวเชยวเชยวเจงมา นางเชยวเจงเคยวกรกใครไม่ม่



ความรุ่งเกยงหงหวงกน ครนอยมาตางคนกมยครชายหญิง  
นางเซียวเอ็ง นน มยครหญิง คนหนงนานไปข้างหนามเหล  
พระเจ้าตงจงพระราชยครพระเจ้าเกาจงซอ นางชยชองเขา  
ทำให้ขานเมืองเป็นจลาจล และขณะเมอพระเจ้าไทจงครของ  
ราชสมยคตวงนน บงเหยนเพลงเขนชุนนางตำแหน่งทูล  
กษตริย เห็นพระเจ้าไทจงชองตประพฤคตททางธรรมไปข้าง  
ก็เข้าไปทูลทักทานบ่ชยๆ พระเจ้าไทจงไม่เชื่อฟังดอยคำ แล้ว  
คพระอศตมาลัยเหมอนจะชคเคอชงไม่เห็น ทรง ปรัชยา ราชการ  
ควย บงเหยนเพลงเสียนาโจจงทูลลาออกจากทชุนนางไปชย  
ทขานเคม ครนพระเจ้าไทจงครองราชสมยคยหือเจงกวน  
ลยบกับทกเคอน นางเซียงชุนชองเขาบ่วยอาการทรคหนักลง  
จงทูลแก่พระเจ้าไทจงว่าชาพเจ้าบ่วยครงน เห็นจะไม่รอดชย  
เป็นขาสนองคณทอไปแล้ว ขอให้พระชงคคครอบครองราช-  
สมยคตงอยในยคธรรม ชยเลียงคนทมสคตบญญาชอตรง  
ตอแผนคินให้มากระโตเป็นทปรัชยาหารธ และคนทสอพลอ  
ปราศจากขญญาไม่มีความละอาย มีแต่ความโลภประจบ  
ประแรงคชยทลให้ชอยพระทย ชยชบเลียงเชอชองจงกาชค  
เสียบอย่าให้อยู่ไกลเคียง ประการหนงพระองค์เสคคไปเทยว

ยิงสัตว์ในป่า และการจึกแรงแจกต่างย่านเมืองที่ไม่เป็น  
 ประโยชน์แก่เทศาภิบาลเอาไพร่พลเมืองมาใช้สอยให้ไต่ความยาก  
 แค้นนั้นไปรตลคผ่อนลงเสียบ้าง บ้านเมืองและราษฎรจะ  
 ออเย็นเย็นสุขและยังเห็นเพลงนันทน์ ทำราชการมาในพระองค์  
 ก็ช้านานระทำการสิ่งใดก็สำเร็จ ขออย่าให้พระองค์ละเลย  
 เขาเสีย บรรดาญาติพี่น้องของข้าพเจ้าไม่สู้มีศตยัญญาฝึกถ  
 ทั่ว พระองค์เอามาตั้งแต่งใหม่ยศศักดิ์ชนกโดยทรงพระ  
 เมตตาแก่ข้าพเจ้า ไปภายหน้าขอได้โปรดขบเลี้ยงให้ตลอดไป  
 ทั่ว แต่อย่าให้ตั้งเป็นชนนางผู้ใหญ่มีอาชญาสิทธิ์ จะกำเริบ  
 ใจหมิ่นเหิงราษฎรให้ไต่ความเคอครอน แล้ววกขึ้นเคอของมาถ  
 พระองค์ด้วย และทวข้าพเจ้าแต่ก่อนๆ มาจนถเคอจนไม่  
 ไต่กระทำความชอยสิ่งใดไว้ พระองค์ก็ไม่ได้มีตถกขแผนคิน  
 และราษฎรทั้งปวงก็กำลังศตยัญญาข้าพเจ้า ถ้าข้าพเจ้า  
 ตายไปแล้ว ทสังคพนัน อย่าตกแต่งให้ถึงคางมเหมอนอย่าง  
 ตำแหน่งสองเสาทางปวงจะสันทรพยสังของสำหรับแผนคินเสีย  
 เปล่าๆ เขาไว้แรกจ่ายให้กับผมความชอยแก่แผนคินคกว่า  
 แล้วจะได้ความลำบากแก่ราษฎรด้วย การศพหาค้องการไม่  
 ขอให้เขาศพข้าพเจ้าไปฝังไว้ทภูเขาไซแค กระเบองกบไม่ทำ









๑ ช่มมั่งกงถามว่าท่านมีวิชาสิ่งใด จะช่วยชีวิต

พระเจ้าไทจงให้พนชนโค<sup>๕</sup> ึ่งยเตงตอบว่าพวนกัวเจ้าชอง

ขณูชอ<sup>๖</sup>ย ในเมืองฉนน<sup>๗</sup> เตมีเมือยงเขนคนน<sup>๘</sup>แซชยชอกก<sup>๙</sup>

เขน<sup>๑๐</sup>ชนนางชอ<sup>๑๑</sup> ในพระเจ้าเกาโจ<sup>๑๒</sup>โค<sup>๑๓</sup>เขน<sup>๑๔</sup>เพือนรักชอ<sup>๑๕</sup>ชอ<sup>๑๖</sup>ชณาสย<sup>๑๗</sup>

กนกบ<sup>๑๘</sup>ชาฟเจ้า<sup>๑๙</sup> ตง<sup>๒๐</sup>แก้<sup>๒๑</sup>ตายไปแลวก<sup>๒๒</sup>ยง<sup>๒๓</sup>โค<sup>๒๔</sup>มา<sup>๒๕</sup>พค<sup>๒๖</sup>จากบ<sup>๒๗</sup>ชาฟเจ้า<sup>๒๘</sup>

เมือ<sup>๒๙</sup>ชณ<sup>๓๐</sup>รอน<sup>๓๑</sup>หล<sup>๓๒</sup>ย<sup>๓๓</sup>เขม<sup>๓๔</sup>อน<sup>๓๕</sup>กบ<sup>๓๖</sup>ฉน<sup>๓๗</sup>เห<sup>๓๘</sup>น<sup>๓๙</sup>อ<sup>๔๐</sup>ย<sup>๔๑</sup>เน<sup>๔๒</sup>อง<sup>๔๓</sup>ชาฟเจ้า<sup>๔๔</sup>ร<sup>๔๕</sup>มี

หน<sup>๔๖</sup>ง<sup>๔๗</sup>ล<sup>๔๘</sup>อ<sup>๔๙</sup>ให้<sup>๕๐</sup>พระ<sup>๕๑</sup>เจ้า<sup>๕๒</sup>ไท<sup>๕๓</sup>จ<sup>๕๔</sup>อง<sup>๕๕</sup> ถ<sup>๕๖</sup>อ<sup>๕๗</sup>ไป<sup>๕๘</sup>ด<sup>๕๙</sup>ง<sup>๖๐</sup>พ<sup>๖๑</sup>วน<sup>๖๒</sup>ก<sup>๖๓</sup>ว<sup>๖๔</sup>า<sup>๖๕</sup>ช<sup>๖๖</sup>ว<sup>๖๗</sup>ย<sup>๖๘</sup>ส<sup>๖๙</sup>ง<sup>๗๐</sup>เก<sup>๗๑</sup>ร<sup>๗๒</sup>ว<sup>๗๓</sup>ร<sup>๗๔</sup>า<sup>๗๕</sup>ห<sup>๗๖</sup>ี<sup>๗๗</sup>ให้

ค<sup>๗๘</sup>น<sup>๗๙</sup>ช<sup>๘๐</sup>ว<sup>๘๑</sup>ิต<sup>๘๒</sup>ช<sup>๘๓</sup>อง<sup>๘๔</sup>พระ<sup>๘๕</sup>เจ้า<sup>๘๖</sup>ไท<sup>๘๗</sup>จ<sup>๘๘</sup>อง<sup>๘๙</sup>กล<sup>๙๐</sup>ย<sup>๙๑</sup>เข<sup>๙๒</sup>น<sup>๙๓</sup>ค<sup>๙๔</sup>น<sup>๙๕</sup>ช<sup>๙๖</sup>น<sup>๙๗</sup>มา<sup>๙๘</sup> เข<sup>๙๙</sup>าก<sup>๑๐๐</sup>ค<sup>๑๐๑</sup>ง<sup>๑๐๒</sup>จะ

ล<sup>๑๐๓</sup>ง<sup>๑๐๔</sup>เก<sup>๑๐๕</sup>ร<sup>๑๐๖</sup>ว<sup>๑๐๗</sup>ร<sup>๑๐๘</sup>ห<sup>๑๐๙</sup>ี<sup>๑๑๐</sup>ช<sup>๑๑๑</sup>่ม<sup>๑๑๒</sup>ม<sup>๑๑๓</sup>ง<sup>๑๑๔</sup>ค<sup>๑๑๕</sup>ง<sup>๑๑๖</sup>ไ<sup>๑๑๗</sup>ต<sup>๑๑๘</sup>ง<sup>๑๑๙</sup>ค<sup>๑๒๐</sup>ค<sup>๑๒๑</sup>ด<sup>๑๒๒</sup>เ<sup>๑๒๓</sup>น<sup>๑๒๔</sup>ใ<sup>๑๒๕</sup>ง<sup>๑๒๖</sup>เ<sup>๑๒๗</sup>น<sup>๑๒๘</sup>จ<sup>๑๒๙</sup>ร<sup>๑๓๐</sup>ง<sup>๑๓๑</sup>

น<sup>๑๓๒</sup>ี<sup>๑๓๓</sup>ต<sup>๑๓๔</sup>ย<sup>๑๓๕</sup>ไป<sup>๑๓๖</sup>แล<sup>๑๓๗</sup>ว<sup>๑๓๘</sup>ร<sup>๑๓๙</sup>ก<sup>๑๔๐</sup>ล<sup>๑๔๑</sup>ย<sup>๑๔๒</sup>เข<sup>๑๔๓</sup>น<sup>๑๔๔</sup>มา<sup>๑๔๕</sup>อ<sup>๑๔๖</sup>ย<sup>๑๔๗</sup>ง<sup>๑๔๘</sup>ใ<sup>๑๔๙</sup>ง<sup>๑๕๐</sup>ไ<sup>๑๕๑</sup>ด<sup>๑๕๒</sup>ก<sup>๑๕๓</sup>แ<sup>๑๕๔</sup>ล<sup>๑๕๕</sup>ง<sup>๑๕๖</sup>พ<sup>๑๕๗</sup>ค<sup>๑๕๘</sup>ให้

ช<sup>๑๕๙</sup>อ<sup>๑๖๐</sup>บ<sup>๑๖๑</sup>ใ<sup>๑๖๒</sup>ง<sup>๑๖๓</sup>ย<sup>๑๖๔</sup>เต<sup>๑๖๕</sup>ง<sup>๑๖๖</sup>ว<sup>๑๖๗</sup>า<sup>๑๖๘</sup>ถ<sup>๑๖๙</sup>า<sup>๑๗๐</sup>ใ<sup>๑๗๑</sup>ค<sup>๑๗๒</sup>อ<sup>๑๗๓</sup>ย<sup>๑๗๔</sup>ง<sup>๑๗๕</sup>น<sup>๑๗๖</sup>น<sup>๑๗๗</sup>ก<sup>๑๗๘</sup>ค<sup>๑๗๙</sup>แล<sup>๑๘๐</sup>ว<sup>๑๘๑</sup>ป<sup>๑๘๒</sup>ระ<sup>๑๘๓</sup>มา<sup>๑๘๔</sup>ค<sup>๑๘๕</sup>ร<sup>๑๘๖</sup>หน<sup>๑๘๗</sup>ง

ห<sup>๑๘๘</sup>ด<sup>๑๘๙</sup>ง<sup>๑๙๐</sup>พ<sup>๑๙๑</sup>น<sup>๑๙๒</sup>ก<sup>๑๙๓</sup>า<sup>๑๙๔</sup>น<sup>๑๙๕</sup>ท<sup>๑๙๖</sup>ค<sup>๑๙๗</sup>อ<sup>๑๙๘</sup>ย<sup>๑๙๙</sup>เ<sup>๒๐๐</sup>ฝ<sup>๒๐๑</sup>า<sup>๒๐๒</sup>พ<sup>๒๐๓</sup>ย<sup>๒๐๔</sup>า<sup>๒๐๕</sup>บ<sup>๒๐๖</sup>า<sup>๒๐๗</sup>ล<sup>๒๐๘</sup>อ<sup>๒๐๙</sup>ย<sup>๒๑๐</sup>ใ<sup>๒๑๑</sup>น<sup>๒๑๒</sup>พระ<sup>๒๑๓</sup>ตำ<sup>๒๑๔</sup>ห<sup>๒๑๕</sup>น<sup>๒๑๖</sup>ก<sup>๒๑๗</sup> อ<sup>๒๑๘</sup>ช<sup>๒๑๙</sup>ก<sup>๒๒๐</sup>มา

แ<sup>๒๒๑</sup>จ<sup>๒๒๒</sup>ง<sup>๒๒๓</sup>ก<sup>๒๒๔</sup>บ<sup>๒๒๕</sup>ย<sup>๒๒๖</sup>เต<sup>๒๒๗</sup>ง<sup>๒๒๘</sup>ช<sup>๒๒๙</sup>่ม<sup>๒๓๐</sup>ม<sup>๒๓๑</sup>ง<sup>๒๓๒</sup>ว<sup>๒๓๓</sup>า<sup>๒๓๔</sup>ค<sup>๒๓๕</sup>พระ<sup>๒๓๖</sup>อ<sup>๒๓๗</sup>กา<sup>๒๓๘</sup>ร<sup>๒๓๙</sup>น<sup>๒๔๐</sup>น<sup>๒๔๑</sup> ส<sup>๒๔๒</sup>ม<sup>๒๔๓</sup>เท<sup>๒๔๔</sup>พ<sup>๒๔๕</sup>ร<sup>๒๔๖</sup>ร<sup>๒๔๗</sup>า<sup>๒๔๘</sup>ค<sup>๒๔๙</sup>ส<sup>๒๕๐</sup>ถ<sup>๒๕๑</sup>ย<sup>๒๕๒</sup>ส<sup>๒๕๓</sup>น<sup>๒๕๔</sup>

แล<sup>๒๕๕</sup>ว<sup>๒๕๖</sup>ย<sup>๒๕๗</sup>ง<sup>๒๕๘</sup>แ<sup>๒๕๙</sup>ก<sup>๒๖๐</sup>ล<sup>๒๖๑</sup>ม<sup>๒๖๒</sup>ห<sup>๒๖๓</sup>า<sup>๒๖๔</sup>ย<sup>๒๖๕</sup>พระ<sup>๒๖๖</sup>ท<sup>๒๖๗</sup>ย<sup>๒๖๘</sup>ส<sup>๒๖๙</sup>ง<sup>๒๗๐</sup>ค<sup>๒๗๑</sup>เ<sup>๒๗๒</sup>ย<sup>๒๗๓</sup>ว<sup>๒๗๔</sup>ล<sup>๒๗๕</sup>ม<sup>๒๗๖</sup>ก<sup>๒๗๗</sup>ช<sup>๒๗๘</sup>อ<sup>๒๗๙</sup>น<sup>๒๘๐</sup>ระ<sup>๒๘๑</sup>ท<sup>๒๘๒</sup>ว<sup>๒๘๓</sup>ย<sup>๒๘๔</sup>ล<sup>๒๘๕</sup>ง<sup>๒๘๖</sup>ท<sup>๒๘๗</sup>ก<sup>๒๘๘</sup>ค<sup>๒๘๙</sup>ร<sup>๒๙๐</sup>ง<sup>๒๙๑</sup>

เห<sup>๒๙๒</sup>น<sup>๒๙๓</sup>จ<sup>๒๙๔</sup>ระ<sup>๒๙๕</sup>ล<sup>๒๙๖</sup>น<sup>๒๙๗</sup>พระ<sup>๒๙๘</sup>ช<sup>๒๙๙</sup>น<sup>๓๐๐</sup>ม<sup>๓๐๑</sup>เ<sup>๓๐๒</sup>ล<sup>๓๐๓</sup>เ<sup>๓๐๔</sup>ย<sup>๓๐๕</sup>เ<sup>๓๐๖</sup>ย<sup>๓๐๗</sup>ว<sup>๓๐๘</sup>น<sup>๓๐๙</sup> ึ่ง<sup>๓๑๐</sup>ย<sup>๓๑๑</sup>เต<sup>๓๑๒</sup>ง<sup>๓๑๓</sup>ล<sup>๓๑๔</sup>ก<sup>๓๑๕</sup>ช<sup>๓๑๖</sup>น<sup>๓๑๗</sup>ค<sup>๓๑๘</sup>เ<sup>๓๑๙</sup>น<sup>๓๒๐</sup>เข<sup>๓๒๑</sup>า<sup>๓๒๒</sup>ใ<sup>๓๒๓</sup>ช<sup>๓๒๔</sup>าง<sup>๓๒๕</sup>

ช<sup>๓๒๖</sup>อ<sup>๓๒๗</sup>ก<sup>๓๒๘</sup>ป<sup>๓๒๙</sup>ระ<sup>๓๓๐</sup>ค<sup>๓๓๑</sup>เ<sup>๓๓๒</sup>น<sup>๓๓๓</sup>ท<sup>๓๓๔</sup>ล<sup>๓๓๕</sup>ย<sup>๓๓๖</sup>ร<sup>๓๓๗</sup>ย<sup>๓๓๘</sup>เข<sup>๓๓๙</sup>น<sup>๓๔๐</sup>หน<sup>๓๔๑</sup>ง<sup>๓๔๒</sup>ล<sup>๓๔๓</sup>อ<sup>๓๔๔</sup>แล<sup>๓๔๕</sup>ว<sup>๓๔๖</sup> เข<sup>๓๔๗</sup>า<sup>๓๔๘</sup>ใ<sup>๓๔๙</sup>ง<sup>๓๕๐</sup>ท<sup>๓๕๑</sup>ย<sup>๓๕๒</sup>ร<sup>๓๕๓</sup>ร<sup>๓๕๔</sup>ท<sup>๓๕๕</sup>ม<sup>๓๕๖</sup>

จ<sup>๓๕๗</sup>ง<sup>๓๕๘</sup>เ<sup>๓๕๙</sup>า<sup>๓๖๐</sup>หน<sup>๓๖๑</sup>ง<sup>๓๖๒</sup>ล<sup>๓๖๓</sup>อ<sup>๓๖๔</sup>เ<sup>๓๖๕</sup>ฝ<sup>๓๖๖</sup>า<sup>๓๖๗</sup>ไฟ<sup>๓๖๘</sup>เส<sup>๓๖๙</sup>ย<sup>๓๗๐</sup>ท<sup>๓๗๑</sup>ช<sup>๓๗๒</sup>าง<sup>๓๗๓</sup>พระ<sup>๓๗๔</sup>ร<sup>๓๗๕</sup>อง<sup>๓๗๖</sup>ค<sup>๓๗๗</sup> แ<sup>๓๗๘</sup>ล<sup>๓๗๙</sup>ว<sup>๓๘๐</sup>ส<sup>๓๘๑</sup>ง<sup>๓๘๒</sup>ก<sup>๓๘๓</sup>บ<sup>๓๘๔</sup>พ<sup>๓๘๕</sup>ว<sup>๓๘๖</sup>ก

พ<sup>๓๘๗</sup>น<sup>๓๘๘</sup>ก<sup>๓๘๙</sup>า<sup>๓๙๐</sup>น<sup>๓๙๑</sup>ว<sup>๓๙๒</sup>า<sup>๓๙๓</sup>ท<sup>๓๙๔</sup>าน<sup>๓๙๕</sup>ท<sup>๓๙๖</sup>ง<sup>๓๙๗</sup>ป<sup>๓๙๘</sup>ว<sup>๓๙๙</sup>ง<sup>๔๐๐</sup>ช<sup>๔๐๑</sup>ย<sup>๔๐๒</sup>า<sup>๔๐๓</sup>ร<sup>๔๐๔</sup>อง<sup>๔๐๕</sup> ใ<sup>๔๐๖</sup>ห<sup>๔๐๗</sup>ว<sup>๔๐๘</sup>น<sup>๔๐๙</sup>ว<sup>๔๑๐</sup>า<sup>๔๑๑</sup>ย<sup>๔๑๒</sup>พ<sup>๔๑๓</sup>ุ<sup>๔๑๔</sup>ค<sup>๔๑๕</sup>า<sup>๔๑๖</sup>ก<sup>๔๑๗</sup>น<sup>๔๑๘</sup> ใ<sup>๔๑๙</sup>ห<sup>๔๒๐</sup>ือ<sup>๔๒๑</sup>อ<sup>๔๒๒</sup>ช<sup>๔๒๓</sup>อง

กระเทือนพระองค์เป็นอันชาติ ถึงกำหนดเวลาพระนั่งคงจะพิน  
 ชนมมาสังแสลงยเตงก็ออกมาอวยททวารพระตำหนักตามเคม  
 ๑ ฝ่ายพระเจ้าไทจงฮ่องตี่สนกาสงก็สลับนงไป  
 วนหนงกับคนหนงพนพระองค์ชนมาเห็นไทเจือ และญาติ  
 วงคำฝ่ายหน้าฝ่ายใน ก็ชนนางผู้ใหญ่พร้อมกันอยู่ทนน  
 ไทออยหมอลหวงเอาพระโธสถททอมอย่างเอกเข้ามาถวาย  
 เสวยเข้าไปแล้ว ชนมพระอารมณลภชนนงเส้าความให้คน  
 ทงยวงพงวา เกลิมพระองค์ไปเหมือนฝนเห็นว่าเส้ากรจาก  
 พระตำหนัก มาลงหน้าพระที่นั่งเงาทองเหลา เห็นเหยยว  
 นกเขาคายกระคายหออหนงมาให้ นกรกใครหมายจะจับน  
 ให้ไต่กนกันกับนหยาสนไป แต่กระคายทนกคายมานนค  
 ลงอยู่ตรงหน้าเรากหยชนค เห็นสถลลงหนงสถอกเขน  
 หนงสถอกยเตง คำนมมาลงทพวนกัจะให้ช่วยแก้ไขเรา  
 ให้ไต่ช่วยตกกลับมาเมองมมชยคิงเกา เราแจ้งความแลวกร  
 สักวาควตาย แลวจงเอาหนงสถอไว้ ในมือเส้อเคนทอไป  
 อิก ถึงทแห่งหนงเป็นทางสถเตยวไมมคนไมคคพระทย  
 กถวอยแลวเห็นคน ๆ หนงแ่งทวอย่างชนนางมอดอชยางา  
 ส้าหรบชนนางถอเขาเผ่า เตนลวณมาข้างหนารองเชยวว่า





มนุษย์ เชิญท่านคอยทำสักครู่หนึ่ง ให้พบเงาผลขององค์  
 พญายมนายใหญ่ทั้งสี่คน แล้วข้าพเจ้าจะช่วยว่ากล่าวแก้ไข  
 ขอชีวิตคนให้ไถ่กลับไปครองสมบัติตามเดิม เราขอขมาขอ  
 ใจท่านนักหนา แล้วดูไปเห็นชนนางผู้ใหญ่ผู้น้อยสองคนเดิน  
 มาลงคำหนัก แล้วบอกวาพญายมให้ข้าพเจ้าเชิญพระองค์  
 ไปพักคอยทศกรวยแขกสักครู่หนึ่ง พญายมชำระความร้าย  
 พระเจ้าชยเชียนตแล้ว จึงให้มาเชิญท่านเข้าไปลงทอ  
 เราถามว่าความร้ายพระเจ้าชยเชียนตนั้นชำระยังไม่แล้วหรือ  
 ชนนางสองคนบอกว่าชำระยังไม่แล้ว เราบอกกับพวนกกว่า  
 เราอยากจะได้ไปทูลพระเจ้าชยเชียนตสักหนึ่งหนอ ท่าน  
 ช่วยนำเราเข้าไปให้เห็นด้วย พวนกกรับคำแล้วพาเราไปตาม  
 ทางนอก เห็นเมืองหนึ่งใหญ่อยู่ข้างหน้า ทประตูเมืองเขียน  
 หนึ่งสี่ตัวใหญ่ไว้เจ็ดตัวว่าชอเมงกษมังกวน แปลเป็นไทย  
 ว่าประตูมณฑลเมืองผี ไตแผ่นดิน พวนกจึงบอกวาข้าพเจ้า  
 จะค่นนำท่านไปข้างหน้าหามกลนครัสของทชว ไวยยาให้พง  
 ชนมา ว่าแล้วก็นำเราเข้าไปประตูไปในเมืองนั้น เห็นผู้คน  
 เดินไปมามากถ้วนแต่คนผมรก ไม่ได้ใคร่ร้องเท้ารูปราง



ท่านจำคนทั้งสามไม่ใคร่หรือ เราว่ารู้จักหน้าแต่คนชอไม่  
ออก พวกนี้บอกว่าคุณทหนึ่งใส่เสื้อหนังสัตว์คือโอบนชวย-  
กับ คนที่สองใส่เสื้อหนังโคชอโอบนตกับ คนที่สามใส่เสื้อ  
หนังสุนัขคือเซงส์ซวง พญายมให้ทาโทษทมนคนตกบฏมา  
พันเจานาย จะให้ไปขังเกิดเป็นสัตว์เป็นโค เป็นสุนัข  
หมิ่นชาติ เขาระโทษมาพันทศให้สมมณฑประทวยรายต่อท่าน  
ผู้มคณ แล้วเดินไปอีกเห็นเด็กหนุ่มแต่งตัวท่านของชอย่าง  
กษัตริย์ ใส่เสื้อเขียว กนลปัทน มีกระบวน หน้าหน้าแล้วมี  
คนแต่งตัวอย่างชุนนางเดินตามหลังกษัตริย์หนุ่มมาประมาณ  
เกาคนสี่คน มีพนักงนกาทกับเดินมาข้างหลังพวกชุนนาง  
อีกสองคน พวกนี้เรียกคือน้องของเสมีนทเดินตามมาด้วยน  
ถามว่า คนเหล่านี้เป็นคนพวกใดระพากันไปข้างไหน คือน-  
้องทชบว่าคนทั้งแต่งเป็นกษัตริย์นคือนางจกษทพ และชุนนาง  
ตามกษัตริย์มานน คือนางชวนบชทพนางเจชเทยนเยบง  
นางเกยงงววยเซยน นางเลยงหยงเคยชนางฉนากอนางเงา-  
กาเซยชนางไชเทนช นางเมยวเหยชนางงวยมนนางชวย-  
ลือหงช เป็นหญิงสนมพระเจ้าชยเยยชคชงตายตามเสกจ

ไยนั้น แตนาง รกษทพินเมือคองเขนมนษยอัยกบพระเจา  
ชยเฮยนต์เขนคณกคณญคยแผนคิน แลวโคอชยฐานไวกบ  
พระเจาชยเฮยนต์ ใหโคเขนผวเมยกันไปทกชาติ บคณ  
จะสงคนทงนไปจาศลอยทงกเซชวเกงยงนสวรวคสยช ภาย  
หลงจจะ ใหนาง รกษทพไป เกิดเขน กษทวย ใน เมอง มนษย  
พวงนางสนมสยคณน กัจะไปเกิดเขนชนางตามไป  
อัยกบนางรกษทพคย เราถามพวงกววานางรกษทพคย  
พวงทอญทงนนเมือเขนมนษย บานเมองเกกจลาจลโคคความ  
ล่ำยาก ถาโคไปเกิดในมนษยคองนเห็นจจะมีคความสขกว่า  
แกกอน แกจะไปเกิดเขนกษทวยและชนางอัยในชานเมอง  
โคเขนบครทลานของโคร พวงกวยงไมทนระชอกคความพอ  
เราเห็นผคมนาพระเจาชยเฮยนต์มาคหนาโคกเคีราเหมอน  
คณมีทกขสันสตี มีคณาหนาสคณแกงคยเขนชนางกาคย  
พระเจาชยเฮยนต์มาชางหลงคย พวงกวถามผกาคยวา  
จะพาพระเจาชยเฮยนต์ไปแกงโค ผกาคยชอกวาไทยท  
พระเจาชยเฮยนต์มาชาคาชวระยังไมเสีจ จงจจะคยไปท  
จนลนเตยคยเขนทเกก จะใหพระเจาชยเฮยนต์ไปเกิดเขน  
สคยคยชวระมาน ไชชาคอชยสยช ไทรส้านกกลยจคให



บรรลบทศกแล้วจึงจะไปเกิดในเมืองมนุษย์ เป็นภรรยา  
 ในตระกูลแซ่เซี่ย เป็นมเหสีของนางจกหยชจึงจะไปเกิดเป็น  
 ภรรยา ให้สัมพันธ์ตามคำอธิษฐานไว้ด้วยกันแต่ชาติก่อน พวนกัว  
 จึงถามผิดกันว่า เพราะชาวทพระเจ้าซยเซียนตผลึกคือตายมา  
 นน ทำไมไม่แก่เสียเล่า ผิดก็จริงว่าพระเจ้าซยเซียนตไป  
 เกิดเป็นมเหสีของจกหยชโดยสืบเชื้อสายแล้ว กระต่ายตัวส่ง  
 อื่นอีกยังไม่สิ้นกรรมจึงแก่ไม่ได้ พวนกัวพยักหน้ากยผลึกากย  
 แล้วเราพดกยพวนกัวว่า พระเจ้าซยเซียนตเมือเป็นคนชยนั้น  
 ฆ่าพระบิดา และทำให้ราษฎรไคความเคอตรอนมาก แล้ว  
 เข้าไปทำชกยนางห้ามของพระบิดา บิดนจะกลยไปเกิดเป็น  
 ชงเฮานางจกหยชเสียนน การทพระเจ้าซยเซียนตทำชว  
 ไว้นนสิ้นกรรมแล้วหรือ

๐ พวนกัวจึงว่า การทพระเจ้าซยเซียนตทำให้  
 ราษฎรไคความเคอตรอนน เป็นกรรมของราษฎรทวบ้าน  
 ทวเมืองเอง แต่โทษพระเจ้าซยเซียนตฆ่าพระบิดาและทำช  
 ทวนางห้ามของพระบิดาให้ชทไวก่อน ต่อเมือไปเกิดเป็น  
 มเหสีของจกหยชแล้วตายกลับมามีจะทำโทษต่อไป เคยวน  
 จะให้พระเจ้าซยเซียนตไปเกิด เป็นมเหสีจกหยชเสียนน

ด้วยคำอธิบายฐานแรง เราคิดจะไต่ถามต่อไปเห็นคนใช้ของ  
 พญายมคนหนึ่ง จึงมาบอกว่าพญายมสืบคน ให้มาเชิญ  
 เขาไปทอຍของพญายม เรากลับเดินไปเห็นพนักงานธ  
 โคมส์คนคนหนึ่ง พญายมลงจากที่นั่งมาต้อนรับหน้าชลา  
 จะให้ขนิบนทวาราราชการ พอพญายมมาถึงเชิญให้เราเดิน  
 หน้า เรารู้ว่าไม่สมควรที่จะเดินไปก่อนท่านพญายมทางสักคน  
 ว่า ท่านเป็นกษัตริย์ในเมืองมนุษย์ ข้าพเจ้านั้นเป็นเจ้าอัย  
 ในเมืองผลสมควรที่ท่านจะเดินไปข้างหน้าอย่าเกรงใจ ข้าพเจ้า  
 เลย เรารู้ว่าเราคือตัวว่าเป็นกษัตริย์ในเมืองมนุษย์ว่าท่าน  
 เป็นเจ้าเมืองนี้เชิญท่านเดินไปก่อนเถิด พญายมก็ทำ  
 เดินไปไม่ต่างคนต่างผลักใส่จะให้กันเดินหน้าเราจึงได้เดิน  
 มาก่อน ไปถึงที่นั่งเซยมลลอคเตยทวาราราชการของเจยมลลอคของ  
 คือ พญายมทิศใต้เรากลับพญายมสืบคนต่างคำนับกันแล้ว  
 นั่งลงที่สมควร ชันงของพญายมทิศเหนือถามเราว่า  
 เมื่อบอกคนพญานาคอยู่ทแม่เนาถึงขอมาพ้อง ท่านว่าพญา  
 นาคไปเดินฝนกระทำให้ฝนตกมากเกินไปกำหนด พระอิศวร  
 ยังขยลงมาให้ขยับเตงฆ่าพญานาคเสีย พญานาคเห็นว่า  
 ขยับเตง เช่นขุนนางอยู่ในท่าน จึงไปอ้อนวอนท่านให้ท่านช่วย

ขอชีวิตพญานาคแก่งยเตงไว้ ท่านกรับคำของพญานาค  
 แล้ว เหตุใดท่านจึงไม่ขอชีวิตพญานาคต่องยเตง ให้  
 งยเตงฆ่าพญานาคเสีย เราตอบว่าไครรับคำพญานาคไว้  
 จริง และเมื่อกำหนดวันงยเตงจะไปฆ่าพญานาคนั้น เรา  
 แกล้งเรียกงยเตงมาให้เล่นหมากรุกอยู่กับเรา ประรณานจะ  
 ไม่ให้งยเตงขึ้นไปฆ่าพญานาคได้ งยเตงเล่นหมากรุกอยู่  
 กับเรา งยเตงหลบตาเคลมไป ประมาณครู่หนึ่งลมตาดามา  
 เล่นหมากรุกต่อไป จนพ้นเวลากำหนดฆ่าแล้ว เราก็อำคัญ  
 ว่างยเตงไม่ได้ไปฆ่าพญานาค และในเวลากำหนดงยเตง  
 จะไปฆ่าพญานาคนั้น เราก็อำคัญงยเตงมาเล่นหมากรุก  
 อยู่กับเรา ความฉนั้นจะเอาผิดกับเราอย่างไร พระยายม  
 สืบคนจึงว่าเดิมพระยานาคจะเกิดคนนั้น เทวดาทิศเหนือทิศใต้  
 ทิศตะวันออกทิศตะวันตกได้จัดบุญช้ไว้ว่า พญานาคตัว  
 จะตองตายด้วยมือของงยเตง พวกชาวเรากรอรับแต่เขามาว่า  
 กลัวแล้วกตองเซญ่ท่านมา ได้ตามเคยวันก ไท่ส่งพญานาค  
 ไปทกलयชาติให้ไปเกิดเสียแล้ว แล้วมีคำในพิงเพยว่า งยเตง  
 คนนั้นเขยขนนางอยู่ในเมืองมณษย์เขยเพชฌฆาตอยู่ในเมืองฝ  
 ฝเวลากลางวันรบราชการเมืองมณษย์ ถ้าหลบตองเมอไต่

จิตนนไปรับราชการเมองฝ และเมื่อเวลาเล่นหมากรุกกับ  
 พระเจ้าไทจงนั้น จึงยกเตงเคลมไปประเทยวหนงปากก  
 รียงว่าซิวแปลเป็นคำไทยว่าฆ่า พระเจ้าไทจงไต่ยดงนั้น  
 เห็นงยเตงลมาช่นมา จึงถามว่าท่านว่ากระไร งยเตง  
 ทูลว่ามรยสัง พระอิศวรลงมาให้ฆ่าพญานาคเสีย พระ  
 เจ้าไทจงก็ตกพระทัยด้วยไม่ไต่ยอกความกังงยเตงว่าไต่รับ  
 ปากพญานาคไว้สำคัญว่างยเตงจะไปฆ่าพญานาคทั้งร่าง  
 กาย จึงไต่ซวนงยเตงมาเล่นหมากรุกเสียปรารณาคะไม่  
 ให้ไป ซ้อหน่งพญาบมว่าเกยนแสงง่วนกิด ก็กล่าวโทษ  
 ว่าท่านประหารชีวิตเขาเสีย เกยนแสงง่วนกิดจะขอให้ท่าน  
 ไต่มาชำระกัน ความซ้อหน่งท่านจะว่าประการใด เราจึงว่า  
 เกยนแสงง่วนกิดกระทำร้ายเรา คีคอบายชว่นเราเล่นซิ่ง  
 ชาวธ เกยนแสงง่วนกิดสังโหของท่ายส่วยทหารมาแทงเรา  
 เรารอดจากความตายเพราะชวบซิ่งงเข้าช่วย ประการหน่งให้  
 เกยบชูนินให้อินชูนิน ทูลยงให้พระบิตาฆ่าเรา ถ้าพระบิตา  
 ไม่ทรงสังฆกรรมแล้ว เราก็งไม่รอดจากความตาย แล้ว  
 เกยนแสงง่วนกิดเรียกให้เราไปกินโตะที่วัด เขาพาพิษใส่ใน  
 สราให้เรากิน ปรารณาคะให้เราตายถ้าไม่มีนกดบนช้อวัก





แล้วจึงเรียกพวนกวีผู้เป็นต้นขณูชให้หยยขณูชมากูจะ ไครู  
 อายและวาสนาของพระเจ้าไทจงจะยังอยู่สักเท่าใด พวนกวี  
 จึงเข้าไปในหอขณูช คนเฝ้าขณูชเลมตันทสำหรับจก  
 พระนามกษัตริย์และพระชนมชังครองราชสมบตอยู่ ในเมือง  
 มนุษย์สักกขจงจะสันพระชนมนน มาให้พญาอมต มีความ  
 ว่านำเซียงไปจิ่วไคดังไทจงของเต้คำไทยว่ากษัตริย์ในแผ่นดิน  
 คนจน ครองราชสมบตอยู่ในเมืองดัง พระนามชอพระเจ้า  
 ไทจงเสวยราชสมบต ไชยหือว่าเจงกอนไคสามสิบสามบ  
 จะสันขณู พญาอมตถามเราว่า ตั้งแต่เราขึ้นนักษัตริย์มาจน  
 เคยอนไคกขแล้ว เราชอว่าไคสิบสามบเขายัน พญาอมว่า  
 ท่านยังมีวาสนาไปชกขสขบขจงจะสันขณู ชงให้เซัญท่านลง  
 มาจรงน กไคชารระถอยความทเกวชของแตกหักให้เห็นเท็จ  
 จรงแล้ว เซัญท่านกลับไปเสวยสขชอยู่ในเมืองมนษย์ก่อนเถค  
 เราไคฟังคงนนคคใจ จึงกล่าวคำสรรเสริญชชคคุณพญาอม  
 ทงสขคนแล้วลกขนคานยจะกลบมา

๑ พญาอมส่งพวนกวีตคนขณูช กบจุทายอวย  
 ขุนนางสำหรับใช้ สอข ให้ฟ้า เรา มา ส่ง กลบ เขารูปคังเกา  
 รุทายอวย อช ชง นำหน้า พวนกวี เคน ตามทล่ง มา ส่ง

เดินมาตามทางพวงแก้วกระซิบบอกว่า ในขณฺ์สมชอเรา

ใต้ครองราชสมบัติสืบสามปี พวงแก้วแกยขณฺ์เต็มอายุ

ออกให้ภกยสืบสามปีเป็นสามสิบสามปีจึงจะสิ้นขณฺ์ ครน

เดินต่อมาเราเห็นภเขา เขาหน่งสูงใหญ่ค ประหลาดจงถาม

พวงแก้วว่าภเขาอนนนมเป็นทอนใด พวงแก้วบอกว่าเขานเป็นท

อญฺ์ของ คน กขญฺ์ต่อเจ้า และคนเป็นราย ผู้ทำบาป สิบหก

จำพวก ครนตายแล้วมาอญฺ์ทอนน มนายตรวจตราจคแรง

เลียงคไทกิน แล้วกขคสันไม่มีเงินจะใช้เพราะมันกระทำ

กรรมหนักจึงยังหาไคไปเกิดไม่ คองพันแทงกินนออกนเอง

ท่านจงไคประทานเงินให้กขมนข้าง พอมันไคเป็นเสียบขงไป

กว่าจะสิ้นกรรมแล้วท่านก็ไคไปทางนไคโดยง่าย เราจึงว่า

เรามาแต่ตัวเปล่าจะเอาเงินทองมาแต่ไหน พวงแก้วจึงว่า

อวยชงขนนางของท่านมีเงิน อยู่ในเมืองผเขนอนมากให้

ท่านทำตัว ชมเงินอวยชงต่อผู้รักษาเขต ข้าพเจ้าจะรับ

เป็นนายประกนจะไคเอาเงินนนมมาแจกให้กขพวกสัตว์ นวท

ชคชอยากอญฺ์ ในทอนนถาทานไปตงเมืองมนษยแล้ว จงเอา

เงินใช้ให้กขอวยชงเสียบควย เราคคใจว่า จะ ไค ทำ ทาน กับ

พวกสัตว์นรก ยอมทำตัวมเงินกขอวยชงแจกให้กขพวก

สัตว์นรก พวงแก้วจึงเอากระต่ายและฟักนมาส่งให้เรา เรา

กเขียนตัวไทพวนกว พวนกวพาเรามาไกลไกลเขาอนันนเรา  
 ไทยนเสียงพวกสัตว์นรกรรองให้ออง แลวพากนออกม  
 จากช่องเขาเป็นอนมาก มีรูปกายพิกลต่าง ๆ บางจำพวกมี  
 เสียมมือเป็นขาอู เขาจะเนอตัวเองกินเป็นอาหาร บางจำพวก  
 มีเท้าตวนมคัระหอยเของตา บางจำพวกมีร่างกายเน่า  
 พอง เป็นขยโไฟไลหิตไหลออกจากแผลทวารทุกแห่ง บาง  
 จำพวกมีเปลวเพลิงลุกคิตคัวอยู่ใคความดำ ขาก รัน รน หอย  
 เชนนร เราถามพวนกวว่า สัตว์นรจำพวกนี้ไทยชยอย่างไร  
 จึงเป็นดังนี้

๑ พวนกวบอกว่า เมื่ออยู่ในเมืองมนุษย์ไม่มีเมตตา  
 จิตทำบาปกรรมต่างๆ ซำคณฆ่าสัตว์เผาบ้านเผาเรือนเขน โจร  
 ฝราย และทำบาปหยาบซาจงโคเขนตงนเราถามว่าเป็นคัง  
 นแลวทำชยอย่างไรจจะไคพ้นทกข์พนโทษอนนไปไค พวนกว  
 บอกว่าทระไหพนทกข์พนโทษไปเร็ว ๆ นั้นไม่ไคตองทนทกข์  
 หอยตอสันกรรมนเมอโคจจจะไคไปเกิด ถ้าชกคยางหนงมีหค-  
 ไคคชพระพทชเจ้ามาไปรคณนแหลจจจะไคพ้นทกข์เร็ว เรา  
 จงถามว่าหคไคชยทไทน พวนกวบอกว่าหคไคชยเกิดชางแผน  
 คนเมืองไซท แต่เคยวนทานลวงลยไปประมาณพนบเคษแลวชง



อยุ่แต่คำสั่งสอนและศิษย์ของท่าน ก็โดยวิชาเป็นยศคือ ๆ  
 ก็นมาชนทกวนน ถ้าพระองค์อยากจะไปเกิดในทอนเบนส์ช  
 คือเมืองฟ้าแลวจงไปเอาคำสั่งสอนของท่านมาประพฤติตามคำ  
 สั่งสอน ก็จะไม่ทนทุกข์ลำบากเหมือนคนจำพวกนี้ เราถามว่า  
 จะเอาเงินทองมาให้ท่านคนจำพวกนี้ จะช้อหาทให้คนพอน-  
 กววจวาคลาคเขามทช้อชายกน ฝ่ายสัตว์นรกททาศึกกบเรา  
 ซาพนตายนน มารองทวงเอาชีวิต ว่าท่านลงมาแล้วเอาชีวิต  
 มาให้เราเราเห็นคงนนตกใจเขายกมือพอนกวไว พอนกวจง  
 ร้องตอบว่าพวกเจ้าเหล่านี้ อย่าทำอันฉวยไปเราจะว่ากบ  
 เจ้าเมืองฉง ชชยมีเงินคตล คตลหนึ่งให้กบพวกเจ้าใส่โต  
 เบนผู้ใหญ่อยู่ทนกลไหรารบเอาตัวไปเทิกเอาเงินมาแบ่งชนกน  
 เกศ กษัตริย์เมืองฉงคณวาสนายงไมสัน ท่านจะกลับชน  
 ไปเมืองมนุษย์แล้ว จะไปทำบุญให้ท่านแผ่ส่วนบุญมาฉง  
 พวกเอง เองจะไปพนทกขไปขงเกศเร็ว ๆ พวกสัตว์นรกได้  
 พงคตนนักเรียกนายนมา พอนกวจงเอาตัวส่งให้กบนาย  
 ใหญ่ แล้วส่งให้ไปเบิกเงินมาแบ่งชนให้ทวกัน สัตว์นรก  
 กตใจพากันกลับไปสัน เรากบพอนกววจทายชวย พากน  
 เตนมาทางประมาณลเศษ ฉงสัพพานคิลาเขยวเบนเงางาม

เราชนสัพพานเกินมาแต่ผู้เดียว เมื่อเกษยพระลงจากสัพพานไค  
 ยินเสียงพาลนตกใจกลัวเรากตกสัพพานลงไป ตกใจล้มตา  
 ชนก็เห็นพวกเหล่านางพรหมกนอย ทรนทรงเกล้าความ ไค  
 พระญาทวงศ์และชนนางฟังแล้ว จึงเรียกงยเตงเข้าไปไค  
 แล้วตรัสว่าท่านช่วยสังเครารหเรารตรงน บัญคุณ ของ ท่าน  
 นกหนา แล้วสั่งให้ไปนิมนตทงสำเร็จผวเคษ กับเตาเกษน-  
 เทกทเขาอินเหลงชัวเข้ามาในเมือง พวกช่าหลวงไปดงเขา  
 อินเหลงชัว พอเตาเกษนเทกทายเสียบไตหาวน จึงนิมนต  
 แต่ทงสำเร็จเข้ามาแต่ของคเคยวมาถงเมืองแล้ว พระเจ้าไท-  
 จงชองเตถามทงสำเร็จควยคำสนาพระพทชเจ้าว่า ควบเพค  
 ไร่จึงไคมาปรากฏอยู่ในแผ่นดินจนนั้นแต่ครั้งไหน

๑ พระทงสำเร็จจึงเกล้าความให้ฟังว่า คำสนาพระพทช

เจ้าเข้ามาปรากฏอยู่ในแผ่นดินจนนั้น เมื่อครั้งแผ่นดินเหลง  
 มช่ายคนทงชอตบหมอมมาแต่เมืองเทยนตกแปลเป็นไทยว่า  
 เมืองทเบตอยททศตระวนตก จนเรียกวาแผ่นดินไซท พระเจ้า  
 เหลงยปต์ศรัทธาเลอมีไสทวอย จึงให้เทยวตั้งสชอนชวบ้าน  
 ชวเมือง ทงแต่นั้นมาแผ่นดินเมืองจนจึงไคมวคหลวงจน

แต่ยาปกครองสั่งสอนนรน้อย พระเจ้าไทจงฮ่องเต้ได้  
 พงตงนั้น อยากระไ้คำสั่งสอนมาไว้ในแผ่นดินจีนอก  
 ทงสำเร็จกรยอาสาว่าจะไปเล่าเรียนศึกษา เขาคาสนามาให้  
 ใต้ความถวิลวน พระทงดำจึงกรยอาสาไปเมืองไซท  
 ครึ่งนมมีความพิสดารอยู่ในไซฮวเวืองหนเ แล้วพระเจ้า  
 ไทจงก็ให้พระทงดำจึงสวคมนตรีกระทำบุญให้ทาน ทงทาง  
 นำทางบกประมาณหลายวัน แล้วแบ่งส่วนบุญส่งไปให้แก่  
 พวกสัตว์นรกทงปวง ครั้นทำบุญเสร็จแล้ว พระเจ้าไทจง  
 รัชสังให้เจ้าพนักงานคลัง เอาเงินในคลัง คลังหนงไซ้ให้  
 ขวยช้ง ขวยช้งไม่ยอมรับเงิน พระเจ้าไทจงก็หาพึ่งไม่  
 สั่งให้เจ้าพนักงานคลังนบเงินให้ขวยช้งให้ครบตัวทพระเจ้า  
 ไทจงยอมไว้ ขวยช้งขรับสังไม่ไ้จึงค่านบขออกหากที่เผ่า  
 เคนมารบเงินทคลัง เจ้าพนักงานขนเอาเงินทคลังให้ขวย-  
 ช้งรับสังคลัง ก็ยังไม่พอกบจำนวนเงินทขม แต่เงินคลังคง  
 หายขาดบุญช้ไป คิดเป็นเงินสี่ห้าช้งสังสองคำดังสองบาท  
 เจ้าพนักงานเผเอาคลังกตกใจ เงยหน้าขนคูนหลงคาคคลัง  
 เห็นตัวโบหนงทคลังจากขคลังหีบมาอ่านคใจความในคว  
 ว่า ไ้ถึงสังขรับค คคลังเมอรณงขนใหม่ ไ้สังสองข

ชวยชงยงตเหล็กอยู่มาเบิกเงินในคลังให้กษัตริย์หนุ่มคน  
หนึ่งไป คิดเขื่อนประหารชวยชงยงต ปอดครบกับจำนวน  
เงินทองงาตออยู่คนทั้งปวงเห็นคิ่งนั้นต่างคนว่า อิศวรย  
หนักหนาคิดสงสัยอยู่

๑๐ ชวยชงยงตบอกว่าทวโยน เมอซาฟเจียงตเหล็กชวย

ชวยชงยงตหนุ่มสองคนเอาสุรามาทิ้งกินแล้วพูดว่า ชวยชงยง  
ซาฟเจา ซาฟเจาบอกว่าไม่มี ชวยชงยงตหนุ่มมากนั้นจึงว่า ถง  
ไม่มเงินขอให้เขียนทวโยนโตโตเหมือนกัน ซาฟเจาจึงได้เขียน  
ทวโยนให้กษัตริย์หนุ่มนั้นมา จำได้ว่าลายมือของทวโยนเขาตัวนั้น  
ไว เจาพนักงานคลังหักเงินและความชอบ ในเรื่องชวยชงยง  
ว่าหลัดชวยชงยงพระเจ้าไทจง เมอกลงไปเมืองนรกัน ไทโยม  
เงินตาแปะชวยชงยงไปให้ทานสี่ตัวนรก ความในเรื่องชวยชงยง  
ว่าเป็นเงินชวยชงยงหายทกนไม่ และชวยชงยงคนนั้นได้มั่งม  
ทวโยนอยู่ในเมืองฝมาก เพราะเหตุได้ให้ทานกับคนยากจน  
เชิญใจไว้ และเผากระต่ายเงินทองเสมอเป็นนทุกวัน จึง  
มั่งมเงินทองมาก

๑๑ ฝ่ายพระเจ้าไทจง ตั้งแต่กลับมาจากเมืองฝหาย  
ประศวรชนตมกาดังมากกว่าแตกชน ครนเวลากอนหนึ่งเกิด





อย่<sup>๑</sup>เม<sup>๒</sup>อง<sup>๓</sup>แก<sup>๔</sup>ง<sup>๕</sup>จ<sup>๖</sup>ว<sup>๗</sup> เก<sup>๘</sup>ิม<sup>๙</sup>บ<sup>๑๐</sup>ช<sup>๑๑</sup>อ<sup>๑๒</sup>จ<sup>๑๓</sup>น<sup>๑๔</sup>เ<sup>๑๕</sup>น<sup>๑๖</sup>ท<sup>๑๗</sup>ไ<sup>๑๘</sup>ต<sup>๑๙</sup>ก<sup>๒๐</sup>ข<sup>๒๑</sup>น<sup>๒๒</sup>น<sup>๒๓</sup>าง<sup>๒๔</sup>อ<sup>๒๕</sup>ย<sup>๒๖</sup>ใ<sup>๒๗</sup>น<sup>๒๘</sup>พ<sup>๒๙</sup>ร<sup>๓๐</sup>เ<sup>๓๑</sup>้า  
 ด้<sup>๓๒</sup>ง<sup>๓๓</sup>ค<sup>๓๔</sup> เ<sup>๓๕</sup>็น<sup>๓๖</sup>ค<sup>๓๗</sup>น<sup>๓๘</sup>ไ<sup>๓๙</sup>ม่<sup>๔๐</sup>ป<sup>๔๑</sup>ร<sup>๔๒</sup>ร<sup>๔๓</sup>บ<sup>๔๔</sup>ป<sup>๔๕</sup>ร<sup>๔๖</sup>แ<sup>๔๗</sup>ง<sup>๔๘</sup>ค<sup>๔๙</sup>ย<sup>๕๐</sup>ห<sup>๕๑</sup>าก<sup>๕๒</sup>ข<sup>๕๓</sup>เ<sup>๕๔</sup>ค<sup>๕๕</sup> แ<sup>๕๖</sup>ล<sup>๕๗</sup>ว<sup>๕๘</sup>ไ<sup>๕๙</sup>ม่<sup>๖๐</sup>ส<sup>๖๑</sup>์<sup>๖๒</sup>ช<sup>๖๓</sup>อ<sup>๖๔</sup>ย<sup>๖๕</sup>  
 อ<sup>๖๖</sup>ิ<sup>๖๗</sup>ต<sup>๖๘</sup>ว<sup>๖๙</sup>ส<sup>๗๐</sup>ย<sup>๗๑</sup>ก<sup>๗๒</sup>บ<sup>๗๓</sup>ข<sup>๗๔</sup>น<sup>๗๕</sup>น<sup>๗๖</sup>าง<sup>๗๗</sup>ท<sup>๗๘</sup>ง<sup>๗๙</sup>ป<sup>๘๐</sup>ว<sup>๘๑</sup> ใ<sup>๘๒</sup>ง<sup>๘๓</sup>ท<sup>๘๔</sup>ล<sup>๘๕</sup>ลา<sup>๘๖</sup>อ<sup>๘๗</sup>อ<sup>๘๘</sup>ก<sup>๘๙</sup>า<sup>๙๐</sup>ค<sup>๙๑</sup>า<sup>๙๒</sup>แ<sup>๙๓</sup>ห<sup>๙๔</sup>ง<sup>๙๕</sup>ท<sup>๙๖</sup>  
 ก<sup>๙๗</sup>ล<sup>๙๘</sup>ย<sup>๙๙</sup>ไป<sup>๑๐๐</sup>อ<sup>๑๐๑</sup>ย<sup>๑๐๒</sup>บ<sup>๑๐๓</sup>าน<sup>๑๐๔</sup>ข<sup>๑๐๕</sup>อง<sup>๑๐๖</sup>ท<sup>๑๐๗</sup>ว<sup>๑๐๘</sup> ภ<sup>๑๐๙</sup>ร<sup>๑๑๐</sup>ร<sup>๑๑๑</sup>ย<sup>๑๑๒</sup>า<sup>๑๑๓</sup>เก<sup>๑๑๔</sup>ิม<sup>๑๑๕</sup>ช<sup>๑๑๖</sup>อ<sup>๑๑๗</sup>น<sup>๑๑๘</sup>าง<sup>๑๑๙</sup>เ<sup>๑๒๐</sup>ย<sup>๑๒๑</sup>ส<sup>๑๒๒</sup>์<sup>๑๒๓</sup>ค<sup>๑๒๔</sup>ย<sup>๑๒๕</sup>อ<sup>๑๒๖</sup>ญ<sup>๑๒๗</sup>ญ<sup>๑๒๘</sup>  
 ก<sup>๑๒๙</sup>าร<sup>๑๓๐</sup>ร<sup>๑๓๑</sup>าง<sup>๑๓๒</sup>น<sup>๑๓๓</sup>ต<sup>๑๓๔</sup> อย<sup>๑๓๕</sup>ก<sup>๑๓๖</sup>น<sup>๑๓๗</sup>ก<sup>๑๓๘</sup>บ<sup>๑๓๙</sup>ช<sup>๑๔๐</sup>อ<sup>๑๔๑</sup>จ<sup>๑๔๒</sup>น<sup>๑๔๓</sup>ไ<sup>๑๔๔</sup>ค<sup>๑๔๕</sup>ไ<sup>๑๔๖</sup>ป<sup>๑๔๗</sup>ร<sup>๑๔๘</sup>มา<sup>๑๔๙</sup>ณ<sup>๑๕๐</sup>ส<sup>๑๕๑</sup>์<sup>๑๕๒</sup>ย<sup>๑๕๓</sup>ข<sup>๑๕๔</sup>เ<sup>๑๕๕</sup>ย<sup>๑๕๖</sup>ห<sup>๑๕๗</sup>าม<sup>๑๕๘</sup>ข<sup>๑๕๙</sup>ต<sup>๑๖๐</sup>  
 ร<sup>๑๖๑</sup>ว<sup>๑๖๒</sup>ก<sup>๑๖๓</sup>น<sup>๑๖๔</sup>ไ<sup>๑๖๕</sup>ม่<sup>๑๖๖</sup> น<sup>๑๖๗</sup>าง<sup>๑๖๘</sup>เ<sup>๑๖๙</sup>ย<sup>๑๗๐</sup>ส<sup>๑๗๑</sup>์<sup>๑๗๒</sup>ใ<sup>๑๗๓</sup>ง<sup>๑๗๔</sup>พ<sup>๑๗๕</sup>ต<sup>๑๗๖</sup>จ<sup>๑๗๗</sup>า<sup>๑๗๘</sup>ช<sup>๑๗๙</sup>ก<sup>๑๘๐</sup>น<sup>๑๘๑</sup>า<sup>๑๘๒</sup>ห<sup>๑๘๓</sup>ญ<sup>๑๘๔</sup>ง<sup>๑๘๕</sup>เพ<sup>๑๘๖</sup>อ<sup>๑๘๗</sup>น<sup>๑๘๘</sup>บ<sup>๑๘๙</sup>าน<sup>๑๙๐</sup>ค<sup>๑๙๑</sup>น<sup>๑๙๒</sup>ห<sup>๑๙๓</sup>น<sup>๑๙๔</sup>  
 ช<sup>๑๙๕</sup>อ<sup>๑๙๖</sup>น<sup>๑๙๗</sup>าง<sup>๑๙๘</sup>เ<sup>๑๙๙</sup>ย<sup>๒๐๐</sup>ส<sup>๒๐๑</sup>มา<sup>๒๐๒</sup>ไ<sup>๒๐๓</sup>ท<sup>๒๐๔</sup>ส<sup>๒๐๕</sup>า<sup>๒๐๖</sup>ม<sup>๒๐๗</sup>เ<sup>๒๐๘</sup>ย<sup>๒๐๙</sup>ง<sup>๒๑๐</sup>เ<sup>๒๑๑</sup>น<sup>๒๑๒</sup>ภ<sup>๒๑๓</sup>ร<sup>๒๑๔</sup>ร<sup>๒๑๕</sup>ย<sup>๒๑๖</sup>า<sup>๒๑๗</sup>น<sup>๒๑๘</sup>อ<sup>๒๑๙</sup>ย<sup>๒๒๐</sup> น<sup>๒๒๑</sup>าง<sup>๒๒๒</sup>เ<sup>๒๒๓</sup>ย<sup>๒๒๔</sup>ส<sup>๒๒๕</sup>ก<sup>๒๒๖</sup>  
 บ<sup>๒๒๗</sup>ช<sup>๒๒๘</sup>อ<sup>๒๒๙</sup>จ<sup>๒๓๐</sup>น<sup>๒๓๑</sup>อ<sup>๒๓๒</sup>ย<sup>๒๓๓</sup>ก<sup>๒๓๔</sup>น<sup>๒๓๕</sup>ร<sup>๒๓๖</sup>ว<sup>๒๓๗</sup>ก<sup>๒๓๘</sup>น<sup>๒๓๙</sup>เ<sup>๒๔๐</sup>อ<sup>๒๔๑</sup>น<sup>๒๔๒</sup>เ<sup>๒๔๓</sup>ย<sup>๒๔๔</sup> ห<sup>๒๔๕</sup>น<sup>๒๔๖</sup>น<sup>๒๔๗</sup>าง<sup>๒๔๘</sup>เ<sup>๒๔๙</sup>ย<sup>๒๕๐</sup>ส<sup>๒๕๑</sup>น<sup>๒๕๒</sup>อ<sup>๒๕๓</sup>น<sup>๒๕๔</sup>ห<sup>๒๕๕</sup>ล<sup>๒๕๖</sup>  
 อย<sup>๒๕๗</sup>ใ<sup>๒๕๘</sup>น<sup>๒๕๙</sup>ห<sup>๒๖๐</sup>อง<sup>๒๖๑</sup>เร<sup>๒๖๒</sup>อ<sup>๒๖๓</sup>น<sup>๒๖๔</sup> ผ<sup>๒๖๕</sup>น<sup>๒๖๖</sup>ว<sup>๒๖๗</sup>า<sup>๒๖๘</sup>ค<sup>๒๖๙</sup>ว<sup>๒๗๐</sup>น<sup>๒๗๑</sup>น<sup>๒๗๒</sup>ไ<sup>๒๗๓</sup>ห<sup>๒๗๔</sup>น<sup>๒๗๕</sup>ก<sup>๒๗๖</sup>เ<sup>๒๗๗</sup>ห<sup>๒๗๘</sup>เ<sup>๒๗๙</sup>ม<sup>๒๘๐</sup>อ<sup>๒๘๑</sup>น<sup>๒๘๒</sup>ส<sup>๒๘๓</sup>ง<sup>๒๘๔</sup>ข<sup>๒๘๕</sup>อง<sup>๒๘๖</sup>ท<sup>๒๘๗</sup>บ<sup>๒๘๘</sup>อ<sup>๒๘๙</sup>ย<sup>๒๙๐</sup>บ<sup>๒๙๑</sup>  
 ท<sup>๒๙๒</sup>ว<sup>๒๙๓</sup>เ<sup>๒๙๔</sup>า<sup>๒๙๕</sup>ใจ<sup>๒๙๖</sup>ว<sup>๒๙๗</sup>า<sup>๒๙๘</sup>บ<sup>๒๙๙</sup>ช<sup>๓๐๐</sup>อ<sup>๓๐๑</sup>จ<sup>๓๐๒</sup>น<sup>๓๐๓</sup>มา<sup>๓๐๔</sup>น<sup>๓๐๕</sup>ร<sup>๓๐๖</sup>ว<sup>๓๐๗</sup>ม<sup>๓๐๘</sup>อ<sup>๓๐๙</sup>น<sup>๓๑๐</sup>ร<sup>๓๑๑</sup>ว<sup>๓๑๒</sup>เ<sup>๓๑๓</sup>ย<sup>๓๑๔</sup>เ<sup>๓๑๕</sup>น<sup>๓๑๖</sup>น<sup>๓๑๗</sup>าง<sup>๓๑๘</sup> น<sup>๓๑๙</sup>าง<sup>๓๒๐</sup>ก<sup>๓๒๑</sup>น<sup>๓๒๒</sup>  
 อย<sup>๓๒๓</sup>ใ<sup>๓๒๔</sup>ต<sup>๓๒๕</sup>ม<sup>๓๒๖</sup>ค<sup>๓๒๗</sup>า<sup>๓๒๘</sup>ต<sup>๓๒๙</sup>า<sup>๓๓๐</sup>ค<sup>๓๓๑</sup>เ<sup>๓๓๒</sup>น<sup>๓๓๓</sup>เ<sup>๓๓๔</sup>น<sup>๓๓๕</sup>ร<sup>๓๓๖</sup>ป<sup>๓๓๗</sup>เ<sup>๓๓๘</sup>อ<sup>๓๓๙</sup>ป<sup>๓๔๐</sup>ลา<sup>๓๔๑</sup>ห<sup>๓๔๒</sup>น<sup>๓๔๓</sup>า<sup>๓๔๔</sup>ข<sup>๓๔๕</sup>าว<sup>๓๔๖</sup> ท<sup>๓๔๗</sup>บ<sup>๓๔๘</sup>อ<sup>๓๔๙</sup>ย<sup>๓๕๐</sup>บ<sup>๓๕๑</sup>น<sup>๓๕๒</sup>อ<sup>๓๕๓</sup>ก<sup>๓๕๔</sup>น<sup>๓๕๕</sup>าง<sup>๓๕๖</sup>  
 น<sup>๓๕๗</sup>าง<sup>๓๕๘</sup>ต<sup>๓๕๙</sup>ก<sup>๓๖๐</sup>ใ<sup>๓๖๑</sup>ใจ<sup>๓๖๒</sup>เ<sup>๓๖๓</sup>า<sup>๓๖๔</sup>ม<sup>๓๖๕</sup>อ<sup>๓๖๖</sup>ผล<sup>๓๖๗</sup>ล<sup>๓๖๘</sup>ก<sup>๓๖๙</sup>เ<sup>๓๗๐</sup>ย<sup>๓๗๑</sup>ป<sup>๓๗๒</sup>ลา<sup>๓๗๓</sup>จ<sup>๓๗๔</sup>น<sup>๓๗๕</sup>ต<sup>๓๗๖</sup>น<sup>๓๗๗</sup>ข<sup>๓๗๘</sup>น<sup>๓๗๙</sup> ใ<sup>๓๘๐</sup>ง<sup>๓๘๑</sup>แ<sup>๓๘๒</sup>ค<sup>๓๘๓</sup>น<sup>๓๘๔</sup>น<sup>๓๘๕</sup>มา<sup>๓๘๖</sup>น<sup>๓๘๗</sup>าง<sup>๓๘๘</sup>ก<sup>๓๘๙</sup>ิ<sup>๓๙๐</sup>  
 ค<sup>๓๙๑</sup>ร<sup>๓๙๒</sup>ร<sup>๓๙๓</sup>ว<sup>๓๙๔</sup>ถ<sup>๓๙๕</sup>ว<sup>๓๙๖</sup>น<sup>๓๙๗</sup>ค<sup>๓๙๘</sup>ร<sup>๓๙๙</sup>บ<sup>๔๐๐</sup>ย<sup>๔๐๑</sup>เ<sup>๔๐๒</sup>ย<sup>๔๐๓</sup>ข<sup>๔๐๔</sup>เ<sup>๔๐๕</sup>น<sup>๔๐๖</sup> ไ<sup>๔๐๗</sup>ก<sup>๔๐๘</sup>ล<sup>๔๐๙</sup>จ<sup>๔๑๐</sup>ะ<sup>๔๑๑</sup>ค<sup>๔๑๒</sup>ล<sup>๔๑๓</sup>อ<sup>๔๑๔</sup>ค<sup>๔๑๕</sup>ณ<sup>๔๑๖</sup>เ<sup>๔๑๗</sup>น<sup>๔๑๘</sup>เ<sup>๔๑๙</sup>น<sup>๔๒๐</sup>อ<sup>๔๒๑</sup>ก<sup>๔๒๒</sup>ว<sup>๔๒๓</sup>า<sup>๔๒๔</sup>ค<sup>๔๒๕</sup>น<sup>๔๒๖</sup>ผ<sup>๔๒๗</sup>น<sup>๔๒๘</sup>  
 ช<sup>๔๒๙</sup>อ<sup>๔๓๐</sup>ห<sup>๔๓๑</sup>ล<sup>๔๓๒</sup>ม<sup>๔๓๓</sup>ค<sup>๔๓๔</sup>มา<sup>๔๓๕</sup>เ<sup>๔๓๖</sup>ย<sup>๔๓๗</sup>เ<sup>๔๓๘</sup>ย<sup>๔๓๙</sup>น<sup>๔๔๐</sup>พ<sup>๔๔๑</sup>ต<sup>๔๔๒</sup>จ<sup>๔๔๓</sup>าก<sup>๔๔๔</sup>บ<sup>๔๔๕</sup>น<sup>๔๔๖</sup>าง<sup>๔๔๗</sup>ว<sup>๔๔๘</sup>า<sup>๔๔๙</sup> ใ<sup>๔๕๐</sup>ง<sup>๔๕๑</sup>ช<sup>๔๕๒</sup>อ<sup>๔๕๓</sup>ข<sup>๔๕๔</sup>อ<sup>๔๕๕</sup>ย<sup>๔๕๖</sup>เ<sup>๔๕๗</sup>ย<sup>๔๕๘</sup>ข<sup>๔๕๙</sup>เ<sup>๔๖๐</sup>ย<sup>๔๖๑</sup>เ<sup>๔๖๒</sup>ย<sup>๔๖๓</sup>ข<sup>๔๖๔</sup>  
 ใ<sup>๔๖๕</sup>ห<sup>๔๖๖</sup>ั<sup>๔๖๗</sup>ว<sup>๔๖๘</sup>ร<sup>๔๖๙</sup>ั<sup>๔๗๐</sup>ก<sup>๔๗๑</sup>ษ<sup>๔๗๒</sup>า<sup>๔๗๓</sup>พ<sup>๔๗๔</sup>ย<sup>๔๗๕</sup>า<sup>๔๗๖</sup>ย<sup>๔๗๗</sup>า<sup>๔๗๘</sup>ล<sup>๔๗๙</sup>ไป<sup>๔๘๐</sup>ใ<sup>๔๘๑</sup>ก<sup>๔๘๒</sup>า<sup>๔๘๓</sup>ย<sup>๔๘๔</sup>ห<sup>๔๘๕</sup>น<sup>๔๘๖</sup>้า ใ<sup>๔๘๗</sup>ง<sup>๔๘๘</sup>ท<sup>๔๘๙</sup>แ<sup>๔๘๐</sup>ท<sup>๔๘๑</sup>น<sup>๔๘๒</sup>ค<sup>๔๘๓</sup>อ<sup>๔๘๔</sup>น<sup>๔๘๕</sup>ใ<sup>๔๘๖</sup>ห<sup>๔๘๗</sup>เ<sup>๔๘๘</sup>ย<sup>๔๘๙</sup>ค<sup>๔๘๐</sup>  
 ข<sup>๔๘๑</sup>น<sup>๔๘๒</sup>น<sup>๔๘๓</sup>าง<sup>๔๘๔</sup>เ<sup>๔๘๕</sup>ย<sup>๔๘๖</sup>ส<sup>๔๘๗</sup>ก<sup>๔๘๘</sup>ค<sup>๔๘๙</sup>ล<sup>๔๙๐</sup>อ<sup>๔๙๑</sup>ค<sup>๔๙๒</sup>ย<sup>๔๙๓</sup>ต<sup>๔๙๔</sup>ร<sup>๔๙๕</sup>อ<sup>๔๙๖</sup>อ<sup>๔๙๗</sup>ก<sup>๔๙๘</sup>มา<sup>๔๙๙</sup> น<sup>๕๐๐</sup>าง<sup>๕๐๑</sup>ส<sup>๕๐๒</sup>ำ<sup>๕๐๓</sup>ค<sup>๕๐๔</sup>อ<sup>๕๐๕</sup>ว<sup>๕๐๖</sup>า<sup>๕๐๗</sup>ย<sup>๕๐๘</sup>ต<sup>๕๐๙</sup>ร<sup>๕๑๐</sup>เ<sup>๕๑๑</sup>น<sup>๕๑๒</sup>ช<sup>๕๑๓</sup>า<sup>๕๑๔</sup>  
 แ<sup>๕๑๕</sup>ล<sup>๕๑๖</sup>ค<sup>๕๑๗</sup>ไป<sup>๕๑๘</sup>เ<sup>๕๑๙</sup>น<sup>๕๒๐</sup>เ<sup>๕๒๑</sup>น<sup>๕๒๒</sup>ห<sup>๕๒๓</sup>ญ<sup>๕๒๔</sup>ง<sup>๕๒๕</sup> ใ<sup>๕๒๖</sup>ง<sup>๕๒๗</sup>ค<sup>๕๒๘</sup>ร<sup>๕๒๙</sup>น<sup>๕๓๐</sup>ย<sup>๕๓๑</sup>ต<sup>๕๓๒</sup>ร<sup>๕๓๓</sup>อ<sup>๕๓๔</sup>อ<sup>๕๓๕</sup>ก<sup>๕๓๖</sup>า<sup>๕๓๗</sup>ค<sup>๕๓๘</sup>ร<sup>๕๓๙</sup>ร<sup>๕๔๐</sup>แ<sup>๕๔๑</sup>ล<sup>๕๔๒</sup>ว<sup>๕๔๓</sup> น<sup>๕๔๔</sup>าง<sup>๕๔๕</sup>  
 เ<sup>๕๔๖</sup>ย<sup>๕๔๗</sup>ส<sup>๕๔๘</sup>ก<sup>๕๔๙</sup>ใ<sup>๕๕๐</sup>ง<sup>๕๕๑</sup>แ<sup>๕๕๒</sup>ก<sup>๕๕๓</sup>ถ<sup>๕๕๔</sup>ร<sup>๕๕๕</sup>ร<sup>๕๕๖</sup>ม<sup>๕๕๗</sup> ใ<sup>๕๕๘</sup>ง<sup>๕๕๙</sup>บ<sup>๕๖๐</sup>ช<sup>๕๖๑</sup>อ<sup>๕๖๒</sup>จ<sup>๕๖๓</sup>น<sup>๕๖๔</sup>ก<sup>๕๖๕</sup>บ<sup>๕๖๖</sup>น<sup>๕๖๗</sup>าง<sup>๕๖๘</sup>เ<sup>๕๖๙</sup>ย<sup>๕๗๐</sup>ส<sup>๕๗๑</sup>์<sup>๕๗๒</sup>เ<sup>๕๗๓</sup>ย<sup>๕๗๔</sup>ง<sup>๕๗๕</sup>ค<sup>๕๗๖</sup>ร<sup>๕๗๗</sup>ก<sup>๕๗๘</sup>ษ<sup>๕๗๙</sup>า<sup>๕๘๐</sup>ย<sup>๕๘๑</sup>ต<sup>๕๘๒</sup>ร<sup>๕๘๓</sup>ว<sup>๕๘๔</sup>

นางเคยส์ไวจันชายไคเจกย ึ่งให้ไปเรียนหนังสือทจนแล  
 ึ่งแลเห็นหน้าตารปร่างงาม ึ่งเรียกชื่อนางบูมเหนย  
 เรียนหนังสือทจนแลจันชายไคสยสองสยสามข ูปร่างยง  
 งดงามชน นางบูมเหนยกรกใครเป็นชกยศษยชาย ทเรียน  
 หนังสืออวยกยกัน นางมปุเหนยกยศษยจันแลกรกใครเป็นช  
 กนนจะนงนชกยไคทวงโกถกน บิตามารตนางบูมเหนย  
 เห็นกสาคญวรกใครกนตามภาษาเคก ครนอยมาปรมาจข  
 เคษวส้านางบูมเหนยมาถง ึ่งเขียนจมาเกยเขาไป  
 ถวายพระเจ้าไทจง พระเจ้าไทจงกรกใคร ึ่งตั้งให้นางเป็น  
 ขุไซหยินนางขุไซหยินกเป็นคนมีศคยญญาวองไว พระเจ้าไทจง  
 ใหเภกหคคยไทร และนางจะเรียนนวชาการลิ่งโคแคพจขหค  
 รทานองกจำโคทกถลิ่ง แลวนางขุไซหยินเป็นคนใจกล้าหาญ  
 จะทำการลิ่งโคกไม้อำเกรงผู้โค แลวก็ยงไม่รจกอย่าง  
 ธรรมเนยมทในวงวาลิ่งโคจะผดชอย ถ้าพระเจ้าไทจงรบ  
 ลิ่งใหทานางขุไซหยิน ขุไซหยินกมาเฝ้าปรนนยคกกระทำ  
 เหมชนกยชสาวทเคยรกใครกนมาแต่ก่อนตามอ้าเถอใจและ  
 นางสนมทงข่วงน ึ่งถ้าพระเจ้าไทจงใหหาก้เขามาเฝ้า  
 ปรนนยคกเรยขรอย เกรงกลัวหาองฮาจเหมชนนางขุไซหยิน

ไม่ และนางบุไซหีนคนนค้อหลมคมาขังเกศ เขากำเน็ค  
 เป็นสัครีระมาล่างพระญาทวงค์ของพระเจ้าไทจงฮ้องเต้ด้วย  
 ความพยายามกันแต่ชาติก่อน เพราะตั้งนั้นพระเจ้าไทจงจึง  
 ซอชชชฉฉฉฉฉ ลุ่มหลงในชั้นเชิงนางบุไซหีนเป็นอันมาก

๑ ฝ่ายเซงเขยนไทจอนนมลกดณะ แต่สคขณญญา  
 นนน้อย คคกรกแกสครกขพอใจมาไปเทยวงงสคทวในป่าไม้  
 เอาใจโล่งงานการลิ่งโค มีน้องชายคนหนงชอหลต พระเจ้า  
 ไทจงตั้งให้เป็นจันอ้อง ยังมีน้องชายต่างมารคาคชอหลตทาย  
 ชกคนหนงเป็นบุตรนางฮยหย พระเจ้าไทจงตั้งให้เป็นงยอ้อง  
 งยอ้องชคส่าหเขาเผ่าพระบคามีโคชาค ครอบนางเซยงชย  
 ฮ้องเฮาดงแกกรวม งยอ้องทายคคคะซึ่งเอาทไทจ้อ งยอ้อง  
 ทายประเจบประแจงฮอน น้อมกยชุนนางทม สคขณญญา  
 ปรารณนาระโห้ช้อเสยงเลองลือ แล้วคยเพอนฝงทชชคตรง  
 เป็นนาหนงใจเคยวกันไว้ ไทจ้อเซงเขยนรวางช้อของบุตร  
 นางฮยหยคคคะซึ่งเอาทไทจ้อ ก็ให้งคจ้อเซงกไปคชยลอย  
 ทำร้ายงยอ้องกหาได้ไม

๑ ฝ่ายเฮากนริบเป็นทหลไปเซยงจ้อ ชุนนางล้าหริบ  
 แพลหนงลืออวราย คคคะประทษร้ายพระเจ้าไทจง หลไป-



เซยจ้อเห็นว่าไทจ้อเป็นคนโลภ และสติปัญญาน้อยพอจะพูด  
 เชอพง จึงไปยืมเงินให้ไทจ้อคึดประทขร่ายแก่พระเจ้าไทจ้ง  
 ไทจ้อกกระทำตามถ้อยคำหลไปเซยจ้อ จึงเอาทองเงินทรัพย์สิน  
 สิ่งของ ไปให้กับหลฮวงเงยบ นายทหารกับพรรคพวกขอก  
 ว่า เราจะคึดประทขร่ายกับพระบิดา ให้หลฮวงเงยบกับท่าน  
 ทงปวงช่วยเรากวบ หลฮวงเงยบกับรับคำ

๑ ฝ่ายพระเจ้าไทจ้งทรงทราบความทงน จึงให้ลออกไท-  
 จ้อขอกเป็นไพร่ แล้วให้จับหลไปเซยจ้อ หลฮวงเงยบ และ  
 พรรคพวกทรวมคึดควยกันนนไปฆ่าเสียดัน อยู่มาวันหนึ่ง  
 งยอองท่ายเข้าไปเฝ้า พร้อมกับขุนนางผู้ใหญ่ผู้น้อยพระเจ้า  
 ไทจ้งคำริว่า งยอองท่ายเข้ามาเฝ้าริใช้สอยไมใครจะ  
 ซาค คึดทงพระเมตตาจึงตรัสว่าเราจะทงงยอองเป็นไทจ้อ  
 ซชยเหลือยงเซยงซนขอก ขุนนางทูลว่าจันอองคัพระราชขบคร  
 พระมเหสียงออบ ซงพระองคจะทงไทง ยอองท่ายขบตรสนม  
 เบนทไทจ้อกอนนนซาพระองคไม่เห็นควย ขอใ้พระองค  
 ทงจันอองเบนทไทจ้อเถค

๑ พระเจ้าไทจ้งตรัสว่า เมอคตงนางชยหอยมารคา  
 งยอองมคิรวริเราสนว่า มนกแซลอนขบมาขบอชยทอกเรา

ด้วหนงพควเวเลวอนนโคมาเบนนครเรว ขอใเรวชบเลยง  
 แลวณกควนนบอควมลกขยคนหนง เมอจะตยวณไรจะม่  
 ลุกเสยจะยกสมบตใหจนออง เรวคคองควมผนแตกอนก  
 สรสรกบงยอองทายนกหนว ชชยเหลยงทลวการบำน  
 เมองแลรสมบตเบนทปรวรณนควกนทงสน ชงจะใเชอ  
 ถอเขวควมควมผนนกกำหนดเบนหนงม่ใค ขอใพระองค  
 ทรงทรกทรงใหรรบคอบ ถาพระองคสนพระชนมแลว  
 งยอองจะครองราชสมบตค่อไป ทใหนจะม่บตรทรก ยก  
 สมบตใหกบจนอองผนอง ชวพเจวม่เห็นควย ถาพระองค  
 โปรคตงยอองเบนไทจอ ขอใค้ทรงพระเมตคจกแจงใ  
 จนอองอยเบนททงเสย แตพระองคยงมีพระชนมอย จน-  
 อองจรงจะใค้ควมสขตลอดไป พระเจวไทจงใค้พงตงน  
 ทรงกนแสงเสดจกลยเขวขางใน ทรงคคองไทจอถอถกย  
 งยออง จนอองพระวาชบตรกแคณพระททย ทบพระทคคอง  
 ทเคยงพระบรรทมทอคพระททยอย

๑ นางชยทยกบนางชยไซหยนจทลถามวพระองค  
 มควมทกขสังใค้ไปรคใทรวยขางพระเจวไทจงจงเขวควม  
 เรองไทจอกบงยอองจนอองเลวใค้พงแลวว เรวใค้กระทำ

คึกสงครามมาศึกแสนครั้ง ถึงทอขงนุกหลายหนยังไม้อ้อ  
 ทอขงแค้นใจเลย เทยวงกลับมาโทมนัสวิตก ด้วยการใน  
 เมือง ของทอเองคึกไม่ตกลง นางฮยหยว่าพระองค์  
 มขุณและสติขุณญา เทยวงปรายปรามบ้านเมืองฝายนา ฝาย  
 ขก การใหญ่กขงคึกกระทำจนสำเร็จตามพระทัย ทาควรท  
 ะทรงพระวิตกด้วยการขานเมืองเล็กนอขไม

๐ พระเจ้าไทจงตรัสว่าไม้อ้อหรือ เมื่อครั้งเกยนเส่ง  
 ่วงนุกตไม้อ้อขอพอวาทกขเรากครั้งหนง ครนมาครั้งน  
 งยอองกขนอองกลองผมอกนอกร เรามคความโทมนัสเหลือ  
 ทระอดกลน ครสคิงนนแลวงจขกเอามคขางทมาจะแพ  
 พระองค์ นางขุไซทขนตกใจวงเขาขงเอามคไวแลวทูลว่า  
 ไม้อควรพระองค์จะมาทำพระทัยสัน ทรงพระวิตกด้วยการให้  
 เกนไป เมื่อทรงเห็นว่าผโคไมคให้ถอดเสย ขง ครสว่า  
 พนอองจะประทะรายกนนกขงไมแน จินอองเป็นบุตรพระ  
 มเหลือ โดยจะขุขเลยกขงให้เบนทไทจอกสมควร ขอให้  
 พระองค์ทรงพระเมตตาลงนางเซียงซนของเฮา โปรคให้  
 จินอองเป็นทไทจอ ขุนนางและราษฎรจะโคกถวเเกรงนขถอ

เปรยขยเหมือนพระองค์กวาคกงปลา มัวลุ่มไว้ให้เขนลากแก

ผู้คนทอคแท้

๐ นางชยหทัยทลว่างยอองบตรขาพเจ้า เป็นบตร  
 ฝนอยหาควรวเ็นไทจอไม ขอใ้พระองค์ทงจอนของบตร  
 มเหลษนเขนไทจอ จนอองเขนคนกคณูชอตรง ถาตงใ้  
 เขนทไทจอแลว กคองจะท้ารราชการสนของคณตลชคไปใ้ก็  
 จะไมม่คววมครหานินทา พระเจ้าไทจงใ้ใ้ฟงนางทงสองทล  
 คววมถกตองตามขนบธรรมเนยม ชยพระทษเขนอนมาก  
 จงเสคจออกทงนงไทกคเตยใ้หาขนนางฝไ้หญฝนอยเข้มาเฝ้า  
 พรอมกนแลวตรสว่า เขงเขยเขนไทจอกเขนคนทรยศ งยออง  
 ทายกเขนคนไวหาร ทานทงปวงเห็นโคจรจะเขนทไทจอใ้  
 ขนนางฝไ้หญฝนอยใ้ฟงตงนนกกคไททลว่า จนอองเขนคน  
 ชอตรงสจจรค ชายโคสขหกบสมควรวเขนทไทจอใ้ ขอใ้  
 พระองค์ชขยเลบงเขนทไทจอเดค เวลาวนนั้นพระเจ้าไทจง  
 คองจอนอองขนเขนทไทจอ แลวจทรสเขนค้าประกาคไ้ว่า  
 งยอองทายแกล่งทำชคส้าห้เข้มาปฏยค ใ้เห็นหน้า  
 ปรารธนาจะชอทไทจอ ถ้าเราไม่ว้เท้าก็จะตงใ้งยอองเขน  
 ทไทจอขน ก็ระสมกบคววมปรารธนาชองงยออง แลวคองแก



น<sup>๕</sup>ไปถ้ำ<sup>๕</sup>ไทจ้อ<sup>๕</sup>พลาดพลั้ง<sup>๕</sup>กระทำ<sup>๕</sup>ความ<sup>๕</sup>ชั่ว<sup>๕</sup>และ<sup>๕</sup>บรรดา<sup>๕</sup>เรากล<sup>๕</sup>คน<sup>๕</sup>ใคร<sup>๕</sup>จะ  
 มารอง<sup>๕</sup>พอง<sup>๕</sup>ชน<sup>๕</sup> ก็<sup>๕</sup>ไหล<sup>๕</sup>ต<sup>๕</sup>ไทจ้อ<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup>คร<sup>๕</sup>คน<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ลง<sup>๕</sup>เป็น<sup>๕</sup>ไพร<sup>๕</sup>เสียด<sup>๕</sup>  
 ควบ<sup>๕</sup>กัน<sup>๕</sup>ทั้ง<sup>๕</sup>สอง<sup>๕</sup>คน<sup>๕</sup> ให้<sup>๕</sup>พระ<sup>๕</sup>ธ<sup>๕</sup>ญา<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>ิ<sup>๕</sup>พระ<sup>๕</sup>ร<sup>๕</sup>วง<sup>๕</sup>ศ<sup>๕</sup>ำ<sup>๕</sup>ไว้<sup>๕</sup>เป็น<sup>๕</sup>แ<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup>ข<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup>อย่าง<sup>๕</sup>  
 ก<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>น

๑ ฝ่าย<sup>๕</sup>จ<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ของ<sup>๕</sup>คร<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ไ<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ท<sup>๕</sup>ไ<sup>๕</sup>ท<sup>๕</sup>จ<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>แล<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup> ก็<sup>๕</sup>เส<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup>ม<sup>๕</sup>  
 เจ<sup>๕</sup>ม<sup>๕</sup>ถ<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ล<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>ร<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>ช<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>นาง<sup>๕</sup>ผ<sup>๕</sup>ไ<sup>๕</sup>ห<sup>๕</sup>ญ<sup>๕</sup> ค<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup>ห<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>แ<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>ม<sup>๕</sup>ส<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup>ญ<sup>๕</sup>ญา<sup>๕</sup>  
 ช<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>นาง<sup>๕</sup>แ<sup>๕</sup>ล<sup>๕</sup>ระ<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>ฐ<sup>๕</sup>ร<sup>๕</sup>ร<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ไ<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>ร<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>มา<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup> คร<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ข<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup>มา<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>เก<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>  
 อ<sup>๕</sup>าย<sup>๕</sup>มา<sup>๕</sup>ร<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>ช<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ช<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ไป<sup>๕</sup>ไ<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>ส<sup>๕</sup>บ<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup> พระ<sup>๕</sup>เจ<sup>๕</sup>้า<sup>๕</sup>ไ<sup>๕</sup>ท<sup>๕</sup>จ<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>ก็<sup>๕</sup>เส<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>จ<sup>๕</sup>ไป<sup>๕</sup>  
 ท<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ช<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ช<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ไป<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup> เ<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ท<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>ร<sup>๕</sup>บ<sup>๕</sup>แ<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ของ<sup>๕</sup>ช<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ช<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ไป<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>เล<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>  
 ไ<sup>๕</sup>ม่<sup>๕</sup>ส<sup>๕</sup>ม<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ร<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>บ<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>ำ<sup>๕</sup>ห<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>ท<sup>๕</sup>ช<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>นาง<sup>๕</sup> จ<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>ร<sup>๕</sup>บ<sup>๕</sup>ส<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>ไ<sup>๕</sup>ห<sup>๕</sup>พ<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>ร<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>  
 ค<sup>๕</sup>ำ<sup>๕</sup>ห<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ห<sup>๕</sup>ล<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>ม<sup>๕</sup>ท<sup>๕</sup>ไ<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup> มา<sup>๕</sup>ป<sup>๕</sup>ล<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ท<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>n<sup>๕</sup>ช<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ช<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ไป<sup>๕</sup>ท<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>เส<sup>๕</sup>ร<sup>๕</sup>จ<sup>๕</sup>  
 แ<sup>๕</sup>ล<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ร<sup>๕</sup>บ<sup>๕</sup>ส<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>ไ<sup>๕</sup>ห<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>ห<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>ท<sup>๕</sup>ป<sup>๕</sup>ระ<sup>๕</sup>ท<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>n<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ห<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>ร<sup>๕</sup>บ<sup>๕</sup>แ<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup> พระ<sup>๕</sup>เจ<sup>๕</sup>้า<sup>๕</sup>ไ<sup>๕</sup>ท<sup>๕</sup>จ<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>  
 จ<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>เซ<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>พระ<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ษ<sup>๕</sup>ร<sup>๕</sup>ล<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup> ไว้<sup>๕</sup> ใน<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ระ<sup>๕</sup>ท<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>n<sup>๕</sup>ข<sup>๕</sup>าย<sup>๕</sup>ส<sup>๕</sup>ำ<sup>๕</sup>ม<sup>๕</sup> ท<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>าย<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ช<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>  
 แ<sup>๕</sup>ป<sup>๕</sup>ล<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>ำ<sup>๕</sup>ไ<sup>๕</sup>ท<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ำ<sup>๕</sup>ส<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup>ช<sup>๕</sup>ม<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>ณ<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup>แ<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>ิน<sup>๕</sup> แ<sup>๕</sup>ล<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ไ<sup>๕</sup>ห<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>  
 ก<sup>๕</sup>ระ<sup>๕</sup>ท<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>n<sup>๕</sup>ข<sup>๕</sup>าย<sup>๕</sup>ไป<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>ิ<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>ไ<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ท<sup>๕</sup>ฝ<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>ห<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>ห<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ล<sup>๕</sup>าง<sup>๕</sup> แ<sup>๕</sup>ล<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ป<sup>๕</sup>ระ<sup>๕</sup>ท<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>n<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>ร<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>  
 ท<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>แ<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup> ห<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>พร<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>ม<sup>๕</sup>นาง<sup>๕</sup> ช<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup>ห<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ั<sup>๕</sup>พ<sup>๕</sup>ล<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>ส<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>ของ<sup>๕</sup>มา<sup>๕</sup>ไ<sup>๕</sup>ห<sup>๕</sup>  
 ช<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ช<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ไป<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>มา<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup> แ<sup>๕</sup>ล<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>ช<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ช<sup>๕</sup>ก<sup>๕</sup>ไป<sup>๕</sup>ท<sup>๕</sup>ำ<sup>๕</sup>ห<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>ส<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>เ<sup>๕</sup>า<sup>๕</sup>มา<sup>๕</sup>  
 ถ<sup>๕</sup>ว<sup>๕</sup>าย<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>ำ<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>บ<sup>๕</sup>ข<sup>๕</sup>อ<sup>๕</sup>บ<sup>๕</sup>ค<sup>๕</sup>ณ<sup>๕</sup>พระ<sup>๕</sup>เจ<sup>๕</sup>้า<sup>๕</sup>ไ<sup>๕</sup>ท<sup>๕</sup>จ<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup> พระ<sup>๕</sup>เจ<sup>๕</sup>้า<sup>๕</sup>ไ<sup>๕</sup>ท<sup>๕</sup>จ<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>จ<sup>๕</sup>ง<sup>๕</sup>เซ<sup>๕</sup>ย<sup>๕</sup>น<sup>๕</sup>

พระเอกขรรจงททนายหนังสือสนนว่า พระเจ้าเอกโจสินเงยวอของค  
พระบิดาของเรา ทดแทนคุณท่านต่างหากมิใช่สนนของค  
ท่านเอง ไม่ควรที่จะมาขอขอบคุณเรา เขียนแล้วกส่งหนังสือ  
คนให้ชินชกไป ชินชกไปรับหนังสือแล้วกค่านขลาไปทอ  
ฉายเบจออยู่ในเมืองเซงหอบนคนยากจน แครหนังสือ  
คำโคลงเพลง มากคน ในบ้านเมืองนั้น ไม่สู้มีใครนยถ  
เพราะว่าเป็นคนอนาถา เบจอจึงไปอยู่เมืองขกจว เจ้าเมือง  
คงให้เขียนคร สอนหนังสือ เบจอเสพแต่สราจนมัวเมา  
เกียรครานไม่ใคร่จะสอนหนังสือศษย ขนนางผรภษาเมืองก  
คเตยนวากลาวหลายครั้ง เบจอชคใจจงละตำแหน่งทของ  
ควเสย ออกจากเมืองขกจวเที่ยวชคเซมาจนถงเมืองหลวง  
พักอยู่ทเตยมชนชองนทกลาตเมืองหลวง เจ้าชองเตยมก  
รบริงเลียงคอย แต่พวกพ้อคาคคนอนไม่สู้เอาใจใส่แก่เบจอ  
เบจอไม่สขายในใจ จึงเอาศีลาตเซยวมาทำเหมือนขายก  
ทหน้าคพลเพลงครงแผนคินจกนกก แล้วเขียนชอลเพลงตง  
ในแผนคิลาขายนนควย แล้วทากขบายหนังสือชชชชช  
ครงแผนคินเลียบทก ทำแล้วเขาชชไวบนไครจึงรณสราภน  
จนเมา เบจอเอามอชบไครแล้วรชงไหราพนวาลเพลงเซย

ทำผลถึงโต้ง โต้วความชยบาย ไปถึงบตรภรรยาของพระเจ้า  
 เจชเนอองนน ก็ค้อย่างไรจึงโต้วลเหลงไปตายเสียนอก  
 เขตแดน เบจอรองไหพลางคมส์ราพลางแล้วพครำพัน  
 ต่อไปว่า ชนชั้นเฮยเจ้าเรียนความรู้งไม่สำเร็จเป็นเทพยดา  
 เพื่อนกันจึงมีใจพยายาทคตทำร้าย กรรมสิ่งโต้วคให้เจ้าจง  
 คตงเป็นคนขยาเทยวเซซังไป แล้วเบจอกตมส์ราเข้าไปอก  
 รองไหออกชยคน แต่คร้งแผ่นดินหลง ๆ มารำพันต่าง ๆ  
 แล้วลกชน เคน ไปมาแล้วนงลงเหลยว แล้วข้างซ้ายขวาทำ  
 เหมือนคนเสียจริต แล้วทำคตงรำพันว่าทำไมตัวเราจึงไม่  
 เยนงาวทวน เครื่องศาตราวุธเลา และซงเบจอเสฟลวาคตง  
 เยนตงน เพราะเสียใจว่าไม่มีใครชยเลยง ครนวนหนง  
 เบจอเตนออกมาจากเตยม พยเซชชอนนายทหารทกลางทาง  
 เซยชชอเป็นคนไม่สรวหนงสอลกซง แต่รจกลกษณะคนคคและ  
 ชว ครนมาพยกเบจอจงพเคราะห์ทรปพรณ กรวว่าเบจอ  
 นานไปจะโตเอนขนนาง เซยชชอมจตรกโครพาเบจอไปปฏยค  
 เลยงคตงขนาด เบจอจงเซยชชอนหนงสอเอนคาคโกลงคาคเพลง  
 กภาพยกลอนต่าง ๆ ใส่ลากบคไวที่เรอนเซยชชอเอนชนมาก  
 ครนนควยนชากาศแปรพรณ หาคเอนคาคธรรมคาคไม่

พระเจ้าไทจงจึงโหมหนั่งล้อประกาศข่าวร้องแต่บรรดาชนนาง  
 และทหารให้รู้ว่า ผู้ใดคบคิดที่จะมีเหตุร้ายประการใดจง  
 ท้าเรื่องราวขึ้นเข้ามา เชื้อช้อจงวานเบ้จอพเคราะห์หุดดาว  
 ท้าหนั่งล้อขึ้นเข้าไปถวายแทนตัว เบ้จอพเคราะห์หุดการกร  
 ึ่งท้าเรื่องราวให้เชื้อช้อเอาเข้าไปถวาย และเมื่อเชื้อช้อกบ  
 ชนนางทงป่วงขึ้นเรื่องราวเข้าไป ถวายพระเจ้าไทจงคนละ  
 ฌบับ พระเจ้าไทจงทอดพระเนตรหนั่งล้อเห็นหนั่งล้อฌบับ  
 เชื้อช้อท้าเข้ามาถวายนนถอยคาลกซังว่า ด้วยบังเกิดดาว  
 บนอากาศศกธรรมเนียม ให้ขตแจงขานเมอชงให้เรยบรชอย  
 ะโต้อยู่เย็นเป็นสุขต่อไปภายหน้า มีความถงยลช้อจง  
 คำว่า เชื้อช้อเป็นแต่ชนนางทหาร ทำไมจึงรความ  
 ลกซังก่งน ค้าแล้วเสดจออกทวารารชการ รัชสังให้หา  
 เชื้อช้อเข้าไป แล้วตรัสถามเชื้อช้อ เชื้อช้อกทลตามจริง  
 พระเจ้าไทจงรัชสังให้ชนทไปหาตัวเบ้จอเข้ามาเฒ่า ชนท  
 อกมาตามรัชสัง

๐ วนนนเบ้จอช้อยขานเชื้อช้อ ไม่ส่ายใจท้วยชอยาก  
 กนสร้า ึ่งเอาเยชแปะใส่มือเส็ดเตนออกไปนอกบ้าน  
 วนนนเขนวนชนสามค่างางนเป็นวนศารท หนีงช่ายช่าว





สรวานมราคามากกว่าสรวาตามธรรมดา      เทหโตจึงตลก  
 ปรมาทแกขงคเขาถางเล่นเสย      เบจขคตอยวเราหาตลกไม่  
 เราเห็นว่าร่างกายเราทันทงปวง      ทงแต่ศวรรษสงมาจนเท  
 กกลอกนของกนตองรักษาไว้ให้      ขย่าให้เขอนปนคตกบขง  
 ทชว      เราปรารถนาจะชำระให้หมคตมสทนเสย      ปรกรทหนง  
 ทานผมสศตขญญากถ่าวไว้ว่า      ถ่าจะถางเทากตองถางมือ  
 ถ่าปากกนถิงโตมรสให้ชำระเท่าเสยด้วย      เบจขพคโดยกถาง  
 เมพคพลางยกเทาชนเซตจนแห่งแล้ว      กยกดาตสรวาทถาง  
 เทานนชนคมจนหมคสน      พอเทลยวเห็นชนทกบคนทชาน  
 เซยชอประมาณแปคคน      พากนเขามาในเตยมบอความรยสง  
 ให้ชนทมาหาทานเขาไปเผ่า      เบจขจงเขาอแปะให้คัสรวานก  
 เจ้าขงเคยมแล้วกมากบชนทถงบานเซยชอ      เบจขกผลต  
 เสอทางเกงเสรทแล้ว      ให้ชนทนาเขาเผ่าพระเจ้าไทจง  
 พระเจ้าไทจงจึงรยสงทวคความในเรอจรววยศขช      เบจข  
 ขบบายถววยจนถนสงถย      พระเจ้าไทจงคพระทขจคองเบจข  
 เป็นเซงชชอนนางคตำแหน่งททลทคทานกษทรย      แล้วปรเทาน  
 แพรถางสให้เซยชอสยพย      เป็นรางวัลทโตควเบจข      ขามา  
 ถววย      เซยชอเบจขกถววยขงคมลาชอกจากทเผ่ากลยไปชาน

พระเจ้าไทจงเสด็จเข้าข้างในไปลงหน้าห้องชยเก็ง ทอด  
 พระเนตรเห็นหญิงพวกหนึ่งพวกกันอยู่ไต่ต้นไม้ พระเจ้าไทจง  
 เห็นเข้าไปใกล้แอบฟังได้ยินหญิงพวกนั้นพูดว่า ถยช่งซ่า  
 เหมือนนกบนนกบนถาลาลงมา ลางคนพูดว่าคนถยช่งซ่ามัน  
 ขายแก่ดงเพียงงั้น ถยช่งซ่าดีกว่าคนสาว ๆ พระเจ้าไทจง  
 จึงตรัสถามหญิงพวกนั้นว่าใครผู้ใดถยช่งซ่าเล่น พวกหญิง  
 เหล่านั้นทูลว่านางเซียวชองเฮาถยช่งซ่าเล่น พระเจ้าไทจง  
 ตรัสถามว่าเขาถยชยหรือ เคยวนเขาหยดแล้วหรือยัง  
 พวกหญิงทูลว่า เคยวนชยถยชย พระเจ้าไทจงจึงเสด็จไป  
 ทหองชยเก็ง ยืนแอบทอดพระเนตร เห็นหญิงทถยช่งซ่า  
 พากันทวารารอย แล้วพระเจ้าไทจงทอดพระเนตรทช่งซ่า  
 เห็นนางเซียวชองเฮาใส่เสื้อมั่งกรล่เซียว ไส้กางเกงตัวน  
 สัทยทม คาคฉาซเขวโปกครษะถยช่งซ่าชย เมอถยช่งซ่า  
 ชนไปนนี้ ดูเหมือนนกบนแมลยชนไป เมอโยนกลยมาถึง  
 ผเสื้อไผลง มาชยคอกไม้ ครนถยชยไปชกกุคคล้ายกย  
 นกบนจะชนไปคายเขาพระอาทิตย์ เมอช่งซ่าโยนกลยลงมา  
 ดูเหมือนอย่างเหยยขวไผลงคายอาหาร ระพีเคระหคานาง  
 เซียวชองเฮายังงตงามเหมือนหนงหญิงสาว พระเจ้าไทจง





จะจากนางเซียวของเขาไปไต่ไม้ แล้วศรีสวามนางเซียว  
 ของเขาว่า กลิ่นหอมมันส่งกลิ่นมาแต่ไหน นางเซียวของเขา  
 ยังไม่ทันจะพูด พระเจ้าไทจงก็ทรงนางเซียวของเขาเข้าไป  
 ในห้องเก่ง ทอดพระเนตรก็ไม่เห็นเผาเนื้อไม้และของหอม  
 สักใด จึงเสด็จเข้าไปทรงมเด็จพระเจ้าไทจงเห็นทนต์หอมอันมีคย  
 แต่งไว้งดงามเรียบร้อย กลิ่นหอมมันกึ่งปรากฏมากชน  
 พระเจ้าไทจงก็ทรงนางเซียวของเขาขึ้นไปบนเตียง ใน  
 เวลานั้นหาอาหารจากกันมาไต่ไม้ แล้วนางเซียวของเขาจึงให้  
 พลาญทูลว่า พระองค์ทรงพระเมตตาข้าพเจ้าในเวลาอัน  
 ควดยเหตุสังใจ ข้าพเจ้าเป็นคนชรา เปรียบเหมือน  
 ดอกไม้ที่ใกล้จะโรยแล้ว แต่พระองค์ไต่ทรงพระเมตตา  
 แล้วขอให้พระองค์ชยเลี้ยงให้ตลอด ขอพระองค์อย่าให้  
 ข้าพเจ้าไต่ความชอบยากกับคนทั้งปวง ประการหนึ่งเมื่อ  
 ข้าพเจ้าตายแล้วขอให้ไต่ฝังศพข้าพเจ้า ใกล้ศพพระเจ้า  
 ชยเขียนตัมความปรารภณา

๑ พระเจ้าไทจงก็รับค่านางเซียวของเขาแล้วศรีสว่า  
 วนนิกเขียนวนเซงเหมง ไต่จกแจงตังโตะและจกโคม  
 เป็นอนมาก เจ้าจึงไปชมเล่นด้วยกัน นางเซียวของเขา

ถอนใจใหญ่แล้วพบว่า วันนั้นเป็นวันเซ่งเหมง ไพร่บ้าน  
 พลเมืองต่างคนต่างพากันไปทำบุญและเซ่นศพ ยี่ ย่า ตายาย  
 แท้ศพพระเจ้าชยุตเขียนคนนหามผี ไต่ไปเช่นไม้ ข้าพเจ้า  
 สงสารนักหนา นางเซี่ยวของเขากุลพลางร้องให้ปลาง  
 พระเจ้าไทจงตรัสว่าเจ้าอย่าวิตกเลย เราจะให้จ๊กกัไรรู้มาให้  
 ไว้สำหรับแก้ค่านาเซ่นศพ สักห้าพันไร่กับคนสามร้อยครัว  
 ไปอยู่รักษาสำหรับระไ้จ๊กกัแรงสิ่งของเซ่นศพพระเจ้าชยุ-  
 ตเขียนคนเต็มทุกฤดูไม้ไต่ชาติ นางเซี่ยวของเขางคำนับ  
 ถลองพระคุณ พระเจ้าไทจงตรัสว่าเราจะให้มารับเจ้า  
 เข้าไปทักเ่งเรา แล้วตรัสถามว่าเมื่อกฤษหอมพึงกลับไป  
 ทักเ่ง เคยวนทำไม้จิงสงขหายไ้สัน

๐ นางเซี่ยวของเขาทิวเราระแล้วกันั่งอยู่ หากทล  
 ประการไ้ไม้ และสิ่งของทหอมนั้นเป็นของทำด้วยวิชา  
 นางเซี่ยวของเขไ้เรียนมาแต่่นอกประเทศ ถ้าผี ไต่ไต่กลัน  
 ของหอมแล้วกัใหม่จ๊กกัเรียในรสกามคน พระเจ้าไทจง  
 เสด็จทลกลับไปถ่งเ่งแล้ว กัรับสิ่งใหม่ารบนางเซี่ยวของเข  
 เข้าไปท ไค้ในคำหนกเ่ง นางเซี่ยวของเขเรียกนาง  
 เซี่ยวชสาวไ้ไปทวย ครนมาถ่งพระทาคำหนกเ่งแล้ว

ก็เข้าไปคำนับพระเจ้าไทจง นางฮุยหยี นางบูไซหยินและ  
ห้ามทงป่วงกับนางเซียวของเขาค้างคนต่างค่านกน แล้ว  
พระเจ้าไทจงรับสั่งให้เจ้าพนักงานจกโต๊ะมาทัก พระเจ้า  
ไทจงก็เขานางทโต๊ะใหญ่ รับสั่งให้นางเซียวของเขานางท  
โต๊ะหนึ่งข้างซ้าย นางฮุยหยี นางบูไซหยิน นางห้ามทง  
ป่วงนั่งตามตำแหน่ง

๐ นางบูไซหยินจึงพูดสัพยอกนางเซียวของเขาวา  
มเหตุทำไมจึงไม่นั่งกินโต๊ะกับพระองค์ นางเซียวของเข  
จึงว่า เรานเป็นคนแก่แล้วจะเข้ากินโต๊ะร่วมพระองค์น  
ไม่สมควร ถึงโต๊ะทพระองค์ประทานให้เรานกเกินกย  
วาสนาของเราแล้ว พระเจ้าไทจงตรัสว่า พวกบ้านเดียวกัน  
หากควรจะพูดจาให้เป็นอันเชิงไม แล้วพระเจ้าไทจง  
รับสั่งให้นางเซียวของเข กับห้ามทงป่วงกินโต๊ะและสุรา  
เจ้าพนักงานคอยรับสุราเติมอยู่ พวกมโหรีก็ประโคม  
ขับกล่อมชวนพร้อมกัน ครั้นเวลาค่ำเจ้าพนักงานจึงจกโคม  
ต่าง ๆ ในตำแหน่งและข้างนอกทวงทวงคองคองตาม

๐ นางเซียวของเขาทูลว่า เสงเหมงนเช่นแต่  
การทเล็กทำไมจกโคมทุกแ่ง พระเจ้าไทจงตรัสว่าคองแต่

ยานเมืองเรยบรอมมา ถาดงวนตรษคารทกไม่ว่าคารทใหญ่  
 คารทเล็ก เราก้ไททงไต่และเกรองบชารุกโคมต่าง ๆ  
 เสมอกัน และเราไทจกแรงตยแต่งกระทำตงนกับกรง  
 พระเจ้าชยเขียนตนนชางไหนดระคกวกน นางเซยวชองเฮา  
 กนงอย พระเจ้าไททงกตรสตามชาคอไปอิก นางเซยว-  
 ชองเฮาจงทลวว่า พระองคเขียนกษตริยทรงพระขัญญารชยคชย  
 จะทำการสิงโคกทำแต่สมควร พระเจ้าชยเขียนตนนกระทำ  
 การสิงโคกฟมฟายหาคิดว่าจะเสี่ยของไม และพระเจ้าชย-  
 เขียนตคครองราชสมบตชยูกวาสบ ชาพเจ้าไทเข้ามาชยูก  
 อยไมชาก ถาดงเทคกาลตรษคารทแลวก้ให้ทำภเขาไฟชน  
 ทาตทนกและแกงหลายสียภเขา ภเขาหนงไซเนอไมสน  
 หลายเกวียน ภเขาไฟนนมไฟกเหมือนไมมี ควยเขาเนอไม  
 ทำเป็นผงชคเขาไปในไฟ ควณไฟนงมคคตสมสงพนเขาชน  
 ไปหลายว กลนไมนพงทลยหอมทวไปทงวง คนหนง  
 สนไมหอมกว่าสองรอยเกวียน แดทในพระตำหนกนหาไต  
 ใต้ไฟและโคมตะเกียงไม รัชสงให้เอาแก้วชอเมงทงปนีไปมง  
 กวางร สองอย่างนชงประเทศราชเขามาถวายนัน ไวใน  
 ตำหนกถงรอยขสยคองแสงสว่างเหมือนกลางวัน และแก้ว



ขนาดใหญ่มากประมาณหกนิ้วเจ็ดนิ้ว ขนาดเล็กประมาณ  
 สามนิ้วราคาซื้อขายในตลาดของ ดวงใหญ่ขึ้นราคาสามเท่า  
 และซึ่งพระองค์ไม่เอาดวงแก้วมาแขวน ๆ แต่โคม และ  
 จุกเทียนเป็นของมคควน ควนนอบขอยุทธ์มีจึงหาสว่างงาม  
 เหมือนดวงแก้วไม่ และการที่จะกระทำให้เสียขาวของ  
 และให้ยานเมืองเขินอันตรายนน ขอให้พระองค์กาจตเสีย  
 ให้ห่างไกลเกิด

๑ พระเจ้าไทจงคิดในพระทัยว่า พระเจ้าซุชเยียนก็  
 กระทำดั่งนงกามตจงครัสว่า ถ้าเราให้เอาดวงแก้วมา  
 กระทำเหมือนควเจ้าวานนั้นก็จะได้ ขณะนั้นพระเจ้าไทจง  
 เสวยโต๊ะสำราญเส่นอยู่กับนางเซี่ยวฮงของเขา และนางถึง  
 บ่วงจนถึงสามยาม นางบูไซหยินพิจารณาคนางเซี่ยว-  
 ฮงของเขาแล้วคิดว่า รูปร่างนางเซี่ยวฮงของเขางามหาสมกษ  
 ชาติถึงห้าสิบเศษไม่ และชื่นชิ่งในการซู้สาวนั้นก็เห็นจะ  
 ชำนาญมามากแล้ว นางเซี่ยวฮงของเขาคนางบูไซหยิน  
 ยังกุยงงามไม่มีที่จะตลกถึงหนงใด ครนกันโต๊ะเสร็จแล้ว  
 ต่างคนก็ทลลาไปทอยู่ของตัว แต่นางเซี่ยวฮงเธอกับนาง  
 บูไซหยินนั้น พระเจ้าไทจงรับสั่งให้เขาไปในที่ข้างในก่อน

แล้วกลับออกมาที่โคมอก แล้วจึงค่อยไปทอຍของควงเกิด  
 คริสต์กลางรุ่งนางเซียวของเฮานางบูไซหยินเข้าไปในห้อง  
 เก่งทวยบรรทม นางบูไซหยินมีความเกยจากนหรงหวงพุกจา  
 เสียคตางต่าง ๆ นางเซียวสองเฮากโทมนัสจึงถวายขงคม  
 ลากลับมาทอย จึงนถถึงความหลังเมือครึ่งเมืองชยแตก  
 นนคคว่า พระเจ้าชยเซียนตสันพระชนมไปแลวดวก  
 คงจะไคตค่อไป โดยจะตกนาลชยไปดงไหนก้คงจะ  
 มีความสข ไม่รู้เลยว่จะยากไรทกชวอนเหมอนคงน  
 เคียวนโตกลบเขามาชยในแก่งชายกชวาลงแลวดงผู้ไคจะ  
 วิกใครเพราะรูปร่างเรา เราจะทำการสิ่งใดก้จะไม่ไคคง  
 ปรารธนา และพระเจ้าไทจงนนั้นถ่าจะไคกขหญิงคนใด  
 หญิงคนนนั้นเหมอนกขไคแกวอนวเคษไวชมเซย เวลาอนน  
 เขามาหาเรากเพราะวชชองเรา เราจงสมความคค ถ้าชย  
 ลตหยอนลงเสียสกขสขบกลบเขนสาวเหมอนกขเขาแลวดหา  
 นชยหนาเหมอนคงนไม่ แต่แกกชยงพระเจ้าไทจงกขง  
 ชาลัยเรบกเข้าไปคคโคมดงในพระตำหนัก นางบูไซหยิน  
 เห็นเรารูปร่างมกลวว่พระเจ้าไทจงจะวิกใครยงกว่ตัวก  
 เกยคคนหรงหวงเสยพระเจ้าไทจงจึงเพกเฉยไป ประการหนง  
 นางบูไซหยินเฮาหญิงงเิง ๆ สองคนมาแลกเปลยนเฮานาง

เซียววี่ไปเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทพระเจ้าไทจงเสี้ยว้วย นางเซียววี่ของเส้า  
 มีความทุกข์ร้อนคร่ำครวญใจทุกเวลา ถึงใครจะเอาสิ่งของกิน  
 ทัพธรมมาตังไว้ให้กิน ก็กินไม่ได้โดยจะไต่เห็นและไต่ยิน  
 เสียงขี้ร้องเต็นรำไห่เพ็ดคเพ็ดนั้ไม่อยากกินและขี้เกียจฟัง  
 เพราะไม่มีความสบาย จึงให้สาวใช้ไปเรียกนางเซียววี่มา  
 ทักของทั่ว บรรดาจะพูดจาเล่าสขทุกข์ความในใจให้  
 ฟัง นางบูไซหยินก็คอยสอดแนมครั้นความว่า นางเซียววี่  
 จะมาหานางเซียววี่ของเส้า จึงให้สาวใช้สนิทสองคนตาม  
 ภาถนางเซียววี่มาด้วย นางเซียววี่ของเส้าจะพูดจาปรียทุกข์  
 ความในใจสิ่งไรก็ไม่ได้ ด้วยเกรงหญิงสาวใช้ของนาง  
 บูไซหยินอยู่ เป็นแต่พูดจาไต่ถามความอื่น ๆ เล็กน้อย  
 แล้วนางเซียววี่ก็ค่านขลาไป นางเซียววี่ของเส้าจึงมีความ  
 ทุกข์เข่นอนมากไม่เป็นอนนกินนอนร้องไห้อยู่ในห้องเก้ง  
 คนเคียว แล้วเลยเป็นไข้ใจป่วยหนักถึงไม่ช้านานนาง  
 เซียววี่ของเส้าถึงแก่กรรม พระเจ้าไทจงนถสังสาวที่ไต่ร่วม  
 ประเวณี จึงประทานสิ่งของให้ทำการศพ ตั้งตำแหน่งที่  
 ของเส้าตามเดิม แล้วประกาศชื่อเสี้ยงให้เรียกว่าเมียน  
 คำไทยว่าเวทนา แล้วให้ขุนนางพนักงานเอาศพนางเซียว-

ของเขาไปฝั่งเคียงกับศัพพะพระเจ้าชยเขียนต์ นางเซียวฮง  
 ขอตามสั่งศพไปจนถึงทง นางบูไซหยินไม่ยอมให้ไป  
 นางเซียวฮงหาได้ไปไม่จึงกลับเข้ามาอยู่ในถ้ำ นาง  
 บูไซหยินนั้นครั้นนางเซียวฮงของเขาตายแล้วก็จิตใจ  
 เล่าโลมปรนนิบัติให้พระเจ้าไทจงหลงด้วยเล่ห์กลไม่ใคร่ระ  
 คลาคห่างไปได้ จนพระเจ้าไทจงประจวบต้องเสวยยาอยู่  
 เอง ๆ

๐ ขณะนั้นกษัตริย์เห็นขมขื่นถึงแก่กรรม พระเจ้า  
 ไทจงจะเสด็จไปช่วยทำการศพ เชียงซุนบอกกับสวชยเลียง  
 ขุนนางทูลทักทานห้ามไว้ว่า พระองค์ไม่สบายเสวยพระ  
 ไขสกลเสวย ในตำรายานี้ว่าถ้าผไทกินยานานนี้ห้าม  
 มิให้เห็นอสถ ถ้าพระองค์จะเสด็จไปก็เหมือนไม่คิดถึง  
 พระญาติวงศ์และบ้านเมืองราษฎรทั้งปวง พระเจ้าไทจงก็  
 ห่วงไม่เสด็จไปให้ได้ เชียงซุนบอกกรอชงให้กลงลงกับท  
 ทูลขิตห้ามไว้บอกพระเจ้าไทจงก็เสด็จกลับเข้าข้างในเลยไป  
 ประทับอยู่บนเถาเถิงพระตำหนักสูงทิศตะวันออกทอดพระ  
 เนตรไปข้างทิศเหนือตมฝั่งศพกษัตริย์เห็นขม กทรงพระกนแสง  
 โศกเศร้าคิดถึงกษัตริย์เห็นขม แล้วรบสั่งให้ขุนนางพนักงาน



ข้างเขยน ๆ รูปแตรแซ่ซอคงซอเค็มบ้านเมืองทอຍของชนนาง  
 ทมิความซอขยสืบสคนนเขยนลงไว้ ในกระดานขายแขวน  
 ไวทแสงอินเกาะ คำไทยว่า ทสำหรับไวซอฝมความซอขย  
 แกแผนดิน กยวาถาชนนางซงมีความซอขยสืบสคนน คน  
 หนึ่งคนโคตตายไปแล้วให้เปลยนซอตงนนเสยใหม่ สำหรับ  
 ขทรหลานญาตพนองจะโคกกระทำขายบกวทหลุมฝังศพค่อไป

๑๑ ขณะนั้นซมกงบ้วยลง ไทอยหมอลหวงประกอย  
 ยาให้กินหลายขนานอาการกไมพนชน จึงเขาไปทูลแก่  
 พระเจ้าไทจงซงแตว่า ถ้าไท้หนวมังกรมาเผาไฟประสัสม  
 ยาจงจะรักษาโรคซมกงโค้ พระเจ้าไทจงจึงหยบตะไกร  
 มาตขหนวดซงพระ องค์ประทาน ให้แก่ ไทอยหมอล หวงไป  
 ประสัสมยา แล ไทอยหมอลมาทลขอหนวดมังกร พระเจ้า  
 ไทจงตคหนวดให้ไปนนเพราะว่าจนนบลดอกนว่า ถ้าผู้ใดมี  
 วาสนาโค้เป็นถึงกษัตริยแล้วเปรยบเหมอนมังกร เพราะเหตุ  
 คังนพระเจ้าไทจงจึงตคหนวดสังให้กบไทอย ไทอยรบ  
 เอาหนวดไปประสัสมยาให้ซมกงกินหายโรค แลวซมกงก  
 เขามาไหวกราบสนของคณพระเจ้าไทจงว่า มีพระคุณเป็นทยง  
 ทรนชยูนานมานานางอวจอนบ้วยจงแก่กรรมสง พระเจ้า

ไทจงวัยสั่งว่า จะประทานสาวใช้ให้ไปอยู่ปรนนิบัติช่มงก  
สองคน ช่มงกไม่ยอมรับ พระเจ้าไทจงตรัสว่าเราจะให้  
สาวใช้ไปปรนนิบัติท่านครึ่งนี้ เราเห็นว่าท่านได้ทำความ  
ชอบไว้ในแผ่นดิน ครัสแล้วให้ชนทจกหญิงทอายุประมาณ  
ยสิบเศษมาประทานให้ช่มงกสองคน ช่มงกชกบริบสงไม่ไค  
กิดานับรับเอาหญิงทั้งสองถวายบังคมลากลับไปทอยู่ เวลา  
วนหนึ่งทลชนของเขนชนนางท ไทชอ ตำแหน่งหมอศ คคทาว  
บนอากาศเห็นวปริศไม่ปรกคตามธรรมเนียม ก็รู้ว่าไม่ชา  
นางบไซหยินจะไควราชการแผ่นดินแทนกษทริย ไทชอ  
แรงความแล้วจึงเขียนหนังสือทนายไว้ว่า กษทริยในเมือง  
ดงครองสมบคโคดงสามชวแล้ว จะมหญิงคนหนึ่งชอบของ  
ดงทวชนเขนเจ้าวราชการบ้านเมือง ความชนบุรีไปดง  
พระเจ้าไทจง พระเจ้าไทจงทรงพระวิคกเขนชนมาก จึงวัย  
สั่งให้ทลชนของเขามาเผาแล้วทรสถามว่า หนังสือทเจ้า  
เขียนทนายไว้นจะเชชชอเขาเขนจริงไคหรือ

๐ ทลชนชองทลว่าข้าพระองคพเครารหคคทาวบน  
อากาศ แล้วพวารณาคกษทริยในวงคพระองคทจครองราช-  
สมบคสลับไปภายหน้ากทวชความคทวชคามคทาวาดวนฉ



ของอาหารคล้ายคลึงสมคำของหลัซนฮองทำนายไว้ แล้วนาง  
 บุษไซหยินจะปรนนิบัติสิ่งใดก็ถูกตองพระทัย พระเจ้าไทจง  
 เห็นนางบุษไซหยินก็ทรงพระเมตตาเป็นอันมาก แล้วทรงคิด  
 ว่าเมื่อการจะเกิดไปภายหน้าประการใดจึงค่อยคิดค้อย  
 เลิศ และนางบุษไซหยินนั้นรู้ความว่าหลัซนฮองทำนายไว้  
 นั้นกระทบมาถึงตัว จึงคิดว่าพระเจ้าไทจงก็รักใคร่เราอยู่  
 ไม่กระทำให้โทษ โดยจะกระทำโทษเราจริง เราก็นอนสติปัญญา  
 ไม่รู้แห่งจะคิดหลบหลีกไปแห่งใด ครั้นนั้นพระเจ้าไทจง  
 รักใคร่ลุ่มหลงไปด้วยรูปรสเช่นเส็งนางบุษไซหยินมาก จน  
 พระองค์เป็นพระโรคประชวรลง จึงต้องโทษเข้าไปปรนนิบัติ  
 อยู่ท่ามกลางวงกลางคืน ไทจอเห็นนางบุษไซหยินก็ไม่คิดรัก  
 ใคร่ แล้วคิดว่านางบุษไซหยินรูปร่างงามหนักหนา พระ  
 บิศาเราไปรดปรานลุ่มหลงจนประชวร แล้วนางบุษไซหยิน  
 เข้ามามาปรนนิบัติอยู่ไกลเคียงฉนวน ทไหนดพระบิศาจะไต่บรรทม  
 สดวกคงจะประหวัดอยู่ด้วยนางบุษไซหยินพระโรคก็จะกำเริบ  
 มากจนไม่รู้ที่จะทำประการใด ครั้นเวลาวันหนึ่งไทจอนอน  
 อยู่ในพระตำหนักพระบิศา นางบุษไซหยินเอาฉาดทองคำใส่  
 นามาทิ้งให้ไทจอล้างหน้า ไทจอเอานาคัดเขาทหนานางบุษไซ-



หยีนบุคคลพยอกว่าเรามิจตรกใคร่เจ้านอนฝันเห็น อยู่เนือง ๆ  
 แต่ใจนึกตกอยู่เข้าไปไม่ถึง นางบูไซหยีนจึงตอบว่า แต่  
 ก่อนท่านยกข้าพเจ้าก็มี ไตมิ จตรก ต่อ กัน เวลาวัน นั้นท่านเอา  
 น้าในฉาคของคาคคตของหน้าข้าพเจ้าพระคุณท่านเป็น พัสต  
 เหมือนท่านชยเถยงข้าพเจ้าแล้ว ไทจ้อโคฟงกยันทงจึงจับมือ  
 นางบูไซหยีนจึงไปทห้องหลังตำหนักพระยิกา บูไซหยีน  
 นางบูไซหยีนจึงทูลว่า ถ้าพระยิกาทราบจะกระทำโทษข้าพเจ้า  
 กับท่านเขื่อนอนมาก ไทจ้อหิวเราะแล้วจึงว่า เจ้ากับเราไต่  
 เข้ามาร่วมรสกัน ครองนเป็น วาสนา ไต่ชอบ ร่ม กัน มาแต่ ก่อน  
 เทพยคางซกนามาให้พยกัน ซึ่งเจ้าว่าความระแพร่งพราย  
 นนผุไต่ระลวงรุ นางบูไซหยีนขยชยเสื่อไทจ้อเขาแล้วรอง  
 ให้ว่าข้าพเจ้าเป็นคนอนาถากจริง แต่ไต่เป็นคนประนินยตพระ  
 ยิกาท่าน อันท่านเมตคยาไปรคปรานแก่ข้าพเจ้า ๆ ก็ไม่ชค  
 ชชฉาสยจนไคส์มคความปรารณษของท่าน ภายหลังท่านจะ  
 ไต่เป็นกษตริยแล้วจะเอาข้าพเจ้าไปไว้แห่งไต่ ไทจ้อจึง  
 สยบยว่าถ้าเราไต่ครองสมยตแล้วเราจะตงให้เจ้าเป็นชองเขา  
 ถ้าเราไม่ชยเถยงตงเจ้าตามสญญากัให้เทพยคยประหารชวต  
 กยญตวงคให้สนเถค นางบูไซหยีนกคานย แล้วจึงว่า

ท่านใดให้สัญญาไว้กับข้าพเจ้าถึงนักเพราะเมตตาแก่ข้าพเจ้า  
 พระคุณเป็นที่ยิ่ง แต่เดี๋ยวนี้ฉันนางเชื่อว่าข้าพเจ้าเป็นคนไม่ดี  
 ถาพระบิดาท่านเชื่อฟังถอยค้ำชุน นางจระทวารายแก่ ข้าพเจ้า  
 จะคิดอย่างไรจึงจะพ้นความตาย ไท่จิดคิดแต่ว่าถ้าพระบิดา  
 จะทำโทษเจ้าจงอ่อนน้อมทูลขอโทษออกไปบวชเป็นช้เสียคงจะ  
 สิ้นโทษ แล้วเจ้าจงคอยเราๆ ไท่เป็นกษัตริย์ชนเมือใดจงจระย  
 เข้ามาในวัง นางบุไซหยินไต่ฟังก็เห็นชอบด้วย ไท่จิด  
 แก่สลายเข้มีช้ก็ประทศหยกสั่งให้นาง บุไซหยิน ไว้ เป็นลำคณ  
 นางบุไซหยินกรบเอาสายเช้คช้ไว้แล้วต่างคนไปทอยู่ ครั้น  
 พระเจ้าไท่จงฮ่องเต้หายประศวรแล้วกราฟถึง ถอย ค้ำ หล  
 ชุนของทำนายไว้ว่าไปข้างหน้าหญิงจะได้เป็น กษัตริย์ นนจะ  
 จรงหรือจะเท็จ ลองคิดว่าหลชุนของจะดแนหรือไม่แน บน  
 ถึงกำหนดไต่หนงสือแล้ว พระเจ้าไท่จงรับสั่งให้หาหลชุน  
 ของชุนนางผู้ใหญ่ตำแหน่งโทรเข้ามาเฝ้าตรัสถามว่า บน  
 ถึงกำหนดจะไต่หนงสือแล้ว แต่ไม่รู้ว่าทจระหวงจะไต่แก  
 ผู้ใดท่านจงทายไปให้ถูก หลชุนของทูลว่าคนนชาพระองค์  
 ฝนว่าไต่ชุนไปบนสวรรค์เห็นหนงสือเทพยดาพากันแหรูปผท  
 จะเป็นจระหวงมา ข้าพระองค์เห็นมของนำทนามาควย ฉงน

เชียนเป็นเอกษรคำเพลงสือแล้วเขียนบอกไว้ว่า เพลงนั้น  
 ถ้อยคำของจอหงวน พระเจ้าไทจงจึงตรัสว่าในคำเพลงนั้น  
 ว่าจะอย่างไร หลงซุนของทูลตามคำเพลงว่า หลงรูปงามและ  
 การโลกย์เป็นของชอบใจแห่งมนุษย์ ถ้าร่วมประเวณกษ  
 ภรรยาผอน ภรรยาเรากระไปร่วมประเวณกษผอนบ้าง ถ้า  
 เกิดการกำหนดคนในใจแล้ว ให้เรลดลงหลงคนชั่วที่มา  
 พดลอลวงแล้วกลับไปเสีย ถ้าไม่พอใจไว้ห่มุหนอนมันจะ  
 ขอนกตกลงหัวใจ เพราะไม่กลั่นใจของตัวไว้ พระเจ้าไทจง  
 จึงตรัสว่า เพลงข้างท้ายสองคำจะว่าด้วยคำสั่งใด แล้ว  
 จอหงวนคนนั้นนคอผุโศบายานเรือนอยู่ตำบลไหนจงบอกเราด้วย  
 หลงซุนของจริงทูลว่าถ้าพระองค์ทรงไล่หนังสี่โคคนทั้งสาม  
 มาเป็นทจจอหงวน ป่างนทำช่วยแล้วจะมีคุณแก่บ้านเมือง  
 มากด้วย เขาเป็นคนซื่อตรงต่อแผ่นดิน ซื่อและแน้น  
 ขาพระองค์อยู่แต่จะทูลเดยวนไม่ได้ ทูลว่าเทพยดาจะ  
 ทำโทษขาพระองค์ ขอพระองค์โตไปรตให้ขาพระองค์เขา  
 ไปในห้องทลขเขียนชื่อแซ่คนทั้งสามใส่ชยผนกลงแล้วเอามา  
 ถวายไว้ ถ้าไล่หนังสี่โคตัวจอหงวนป่างนทำช่วยแล้ว  
 พระองค์จึงเอาชื่อแซ่ทขา พระองค์จกหมาย ใส่ชยผนลงมา





แซ่ตามหลัซันซงของเซียนไว พระเจ้าไทจงเห็นดังนั้นดำริ  
 ว่า หลัซันซงเป็นคนรแท้เหมือนเทพยดา แล้วคิดถง  
 ถยคายหลัซันซงของทายไวว่าหญิงจะโตเป็นกษัตริย์ ทำให้  
 บานเมืองวันวายกยงทรงพระวิตกมากจน จึงทรงดำริว่า  
 จะมาหลงรักเอาหญิงที่กระเด็นเสียนหนามแผ่นดิน มาชย  
 เลยงไวใหม่โทษกยบบานเมืองหากควรไม่ ครั้นจะชำระ  
 เทยวนกยงบ้วยอัย ถ้าชยให้หายบ้วย ก็เห็นว่ากรจะ  
 เนนนานชยไม่รู้ว่าจะกลายเป็นไร จึงตรัสกยบนางบูไซหยิน  
 ว่า พวกชนนางเขาพคกันว่าไปภายหน้าตัวเจ้าจะทำให้  
 บานเมืองเป็นอนตรายเหมือนกบคายหลัซันซงของท่านายไว เจ้า  
 จึงจัดแรงการของตัวเสียโดยค

๑ นางบูไซหยินกราบลงแล้วทูลว่า เมื่อแรกข้า  
 พระองค์กยหญิง ทงบ่วงเข้ามาเป็นข้าพระองค์ รอยคน ทงตัว  
 ข้าพระองค์ พระองค์ทรงเมตตาข้าพระองค์ เอามาชยเลยง  
 แต่งทงให้เป็นทขบูไซหยิน แต่หญิงเก่าสยเก่าคนนั้นโปรด  
 ให้เป็นสนม เรียงรายกันชยตามเก่งและข้าพระองค์ นกทา  
 ไล้ทำคามฝักสังโตไม้ ครั้นเวลาวนไนโปรดให้ข้าพระองค์

หาททาย ข้าพระองค์ไม่เคยทรงสั่งใด แต่ข้าพระองค์เห็น  
 ว่าเรตตายด้วยควมโทมนัสทรงนทไทนจะมีความสข ประ-  
 การทนางข้าพระองค์มีความละธายแก่ชุนนางและราชฎรยงนค  
 เพราะไม่ไค้กระทำควมผิดสังใดเลย และถาพระองค์ไม่  
 ไปรคชยเลยงแล้ว ขอไค้ทรงพระเมตตาไปรคไว้ชวิตข้า  
 พระองค์ให้โกนผมเขาวคยวชเป็นช้เจต จะไค้สวคมนต์ให้  
 พระแผ่ส่วนนญถวาย แล้วพระองค์ก็ระพลอยไค้ญด้วย  
 นางบุไซหยินทลพลางรองให้พลาง และพระเจ้าไทงทรงคค  
 ไว้จะไม้กระทำโทษให้ตงชวิตปรารธนาแต่เพียงจะชขไลเสย  
 จากวง ครนไค้ทรงฟังนางบุไซหยิน ทลลาบวชเป็นชคค  
 พระทัย จึงตรสว่าใจเจายอมโกนผมบวชเป็นชคคตามใจเจ้า  
 เจต แต่สังของ ๆ เจามีชขในแกงมากนอยเท่าไค้ จึงเร่ง  
 เกยเขาไปยานเรอนของเจ้าและไปเยยมคคามาธาเสย เมธ  
 พยคคามาธาแล้ว จึงรบกลบมาโกนผมบวชเป็นช้ไปยวค  
 ก้าเงยบหย นางบุไซหยินทลชอนางเชยวชไปคย พระเจ้า  
 ไทงก็ไปรคให้นางบุไซหยินนางเชยวชถวายบงคคมา มา  
 ดงทชขเกยทรพยสังชขง ๆ ควเสร์จแล้วก็พากนชคคจาก  
 พระราชวง พระเจ้าไทงให้ชนทไปสังหลวงชเจ้าวคกาเงย-



แต่ไปข้างหน้านั้นไม่ว่าใจคอเขาจะเป็นอย่างไร พกกันพอ  
 สันค้าย่าช้อกเมาสราเคนเขามาในเรือน นางเขยสยอก  
 บข่าช้อวอาจาจากลยมาแลว เจาจงเขามาคานยเสย นาง  
 บไซหยินเห็นบข่าช้อ เป็นเคกรุ่นหนมรปร่างกำลงงคางมก  
 นกรก บข่าช้อกบนางบไซหยินนางเขยวชคางคนคานยกน  
 แลว บข่าช้อจงวอาซาพเจาเขาไปอยูในวังไมมีความผก  
 เหตุใดเจาแผ่นดินมาเชอพง ถอยคางนนาง ถอยคางซาพเจา  
 ออกจากทบไซหยิน และชยไล่ออกมาเสยจากวัง ไทโกน  
 ศัรชยวชเขนช กษัตริยพระรองคนไมมีความคตปรานขาง  
 นางบไซหยินรองไทบข่าช้อจงหามว อาอยามความทกช  
 รอนวทกไปเลย พวกหลวงชทบวชอยทวคกาเงยบหยน  
 ซาพเจาเห็นสยายไมมีความล้ายาก และในใจนางบไซหยิน  
 เมอชออกมาจากพระราชวงนนมีความทกช ครนบข่าช้อพด  
 จาปลอบรำพันตาง ๆ กสันความทกช

๑ ฝ่ายบข่าช้อครนเวลากนชาวเขนแลว เห็นนางบ-  
 ไซหยินช้อยแต่คนเคยว ก็เขาไปนงเคยงนางบไซหยิน แลว  
 หิวเรารพคจาวซาพเจาพเคระหัดผมชองอา กังคางมำ  
 เสยคายแต่จะตอง โทนเสย นางบไซหยินคอนให้แลวว่า



เจ้ากเป็นหลานรปร่างกำลังหน้าซม จึงอุ้มบซาซอชนบนตัก  
 จบกอกซมเซบ บุษ่าซอจึงถามว่าคาวนนอาจะนอนที่ไหน  
 นางบุไซหยินบชกวาจะนอนที่ห้องมารคา บุษ่าซอว่าซาฟเจ้า  
 มีความลข้อยในใจซอหนึ่งจะไต่ถาม แล้วคาวนนซาฟเจ้า  
 จะไปนอนเอนเพื่อนอาด้วย นางบุไซหยินจึงว่าเราจะพค  
 ะไรกับเรา ก็ให้มารคาเรานอนหลับเสียบก่อนจึงเข้าไปพค  
 ภัยเราทีในห้องเด็ก บุษ่าซอว่าคังนชอาอย่าใส่กลอนประก  
 นางบุไซหยินกับรับคำ คาวนนบบุษ่าซอคอยให้บิตามารคา  
 นางบุไซหยินหลับ แล้วก็เข้าไปร่วมประเวณค้วยนางบุไซ  
 หยิน ครนอຍมาหลายวันบชชเงินบคารกถวว่าความจะเกิด  
 ฆน จึงให้บ่าวพายไซหยินกับนางเซียวช้อออกไปวัดกาเงยช  
 หย บุษ่าซอก็ตามไปส่งค้วย เคนทางไปประมาณสองด  
 สามล นางบุไซหยินพคกับบุษ่าซอว่าถ้าเจ้าคคองเรา ดง  
 กำหนดไล่หนึ่งสอใน เมืองหลวง เมอไตเจ้าจะไปไล่หนึ่งสอ  
 ก็ให้แวะมาหาเราทวด บุษ่าซอรับคำแล้วค่างคนร้องไห  
 จากกันมา นางบุไซหยินนางเซียวชกับบ่าวเดินทางไปหลาย  
 วนถงวัดกาเงยชหย นางเซียงเหมงชเจ้าวดคกรวานางบุ





เชยชวฉานางชวยเซงบอกวาทเมืองขกจวนน ชาวแพงความ  
 ไซกเกิดชกชม แล้วชนชยชนหลชยชนกกลงแกกรวม มี  
 ชายคนหนงเขามารกใครเขนผวเมยกับนางชวยเซง นาง  
 ชวยเซงกับชายหนมนนพากนเขามาเมืองหลวง มาดงกลาง  
 ทางพยโจรฆ่าชายหนมนนเสย นางชวยเซงโตคณาหนไป  
 พอกาชาวเรือชวยนางชวยเซงไวโต เขาเห็นเป็นชางพามา  
 สงไวทวคน ครนอยมาวนหนงเซยงเหมงชเจ้าวดนาพวก  
 คยชไปสวคมนคทเรอนชาวยาน นางบไซหยนเข้าไปเล่น  
 อยทในหองไหวพรกษนางชวยเซง ไคยนเสยงคนเรยกให้  
 เปศประคณางบไซหยนก็หลยเข้าไปเสยในหอง นางชวยเซง  
 ถามว่าไค บงเสยวไปบอกว่าข้าพเจ้ามาเขยม นางชวยเซง  
 ก็ออกมาเปศประครบ บงเสยวไปเข้า ไป ใน หองแล้วถามว่า  
 หลยวแล้วทำไมไม่เห็นมายงเสยวไปคอยว่า ข้าพเจ้า  
 ไคข้าว่านางบไซหยนมาบวชเป็นชอยทน ข้าพเจ้าไม่อา  
 มาวนนข้าพเจ้าเห็นประควคเบศพวกชกนงไม่อย ข้าพเจ้า  
 วจไคมาเขยมนางชวยเซงบอกวานางบไซหยน อย ท ในหอง  
 เจ้าระอยากให้พยหรือเราจระพามาให้พยกัน แล้วนางชวยเซง  
 ก็เดินเข้าไปในหองบงเสยวไปก็ตามเข้าไป เห็นนางบไซหยน



ธานหนึ่งสี่อยู่ นางช่วยเซ่งเรียกนางบุไซหยินบอกวาพนาง  
 ซำฟเจ้ามา ซำฟเจ้าบอกให้มาค่านัยท่านจะใคร่รักกันไว้  
 นางบุไซหยินเหลียวมากเห็นขงเสี้ยวไป รุ่งงาม เหมือน หนึ่ง  
 เซียน กนกกรกขงเสี้ยวไปนางบุไซหยินกขงเสี้ยวไปต่างคน  
 ค่านัยกัน แลวนางบุไซหยินถามว่าคนนหรือ นองชายของ  
 ถานตตงชายเครื่องยาชุกรมประตนาหมง นางช่วยเซ่งกริบ  
 คำกำลังพูดกันอยู่ นางเซี่ยวชกเข้ามาหานางบุไซหยิน  
 ขงเสี้ยวไปกขนางเซี่ยวชค่านัยกัน นางเซี่ยวชถามว่าท่าน  
 แช้ไร นางช่วยเซ่งบอกวาคนนแหละทชขงเสี้ยวไป เป็นลูก  
 พลกนองกบซำฟเจ้า ครนพกกันตงนนแลวนางช่วยเซ่ง  
 กพายงเสี้ยวไปไปทชขงตัว ขงเสี้ยวไปเข้าไปในห้อย  
 อด ไตรสาทรขเซียนหนึ่งสี่ จึงหยพกนมาเขียนเป็นคำ  
 เพลงว่านางช่วยเซ่งเหมือนตอกไม้ ขงเสี้ยวไปเปรียบ  
 เหมือนแมลงภู่เคล้าเกสร นางช่วยเซ่งหัวเราะแล้ววาเรา  
 กจะเขียนคชขง ขงหยพกนมาเขียนว่า รุ่งร้างเจ้า  
 งตงามเพราะไคทำขญไว้แต่ซาคักอน หลงโคเห็นกให้  
 มจกกำหนดคณค ขยว่าแต่เจ้ารักเราเลย เรากมีใจรักเจ้า  
 เหมือนกัน นางช่วยเซ่งเขียนแลวกถอกมาจัดแจงขงกน

และสรวมาเลยงย้งเสียวไปทในห้องกนพลางพุดจาหยอกเอน  
กนพลาง

๐ ฝ่ายนางบุไชหยินกนนางเซียวชี่ มาแซยกนาง  
ชวยเซ่งกนย้งเสียวไป อยุทรมประคไคยนเสียงคนเคาะ  
ประคขางนอก กัรว่าเซียงเหมงชเจาอคณาศยยกลยมา  
นางบุไชหยินกนกลยเขามาในห็องของทวเสย นางเซียวชี่  
ออกมาเป็ดประครบเซียงเหมง นางชวยเซ่งกตามออกมา  
คัวย นางชวยเซ่งพุดจาอัยกนพวกชคยย

๐ ฝ่ายนางเซียวชคกัว่า นางบุไชหยินอัยในห็องแแต่  
ผู้เคยวไม้สเบายจิงกลยเขามาทในห็อง นางบุไชหยินเขียน  
หนังสือว่า คอกไม้กนแมลงภูนนเคลาคกลงกนอัยทุกวน  
ประการทนงความยนค ถ้าผู้ใดไม้มแลวยอุมทรอมใจไม้  
เบกขาน แลวคอกไม้ทแมลงภุเคลาคกลงนนไม้รว่าเคลาคกลง  
กนมานานทเมอไร แลวคอกไม้ซงแมลงภุย้งไม้ใดเคลาคกลงกยง  
มีอัย พอนางชวยเซ่งเข้ามาในห็องนางบุไชหยิน แลวเชยญ  
ให้ทานกนนางเซียวชี่ ไปพุดจาเล่นทในห็องซาพเจายาง  
นางบุไชหยินจรงวานองทานมาอัยทนน เราจะไปอัย่างไรได้  
นางชวยเซ่ง คอยว่าคัาโยราดกกล่าวไว้ ว่าบรรคาคนในโลก



เกาะไทรหลักไทรเป็นของเราสิน ถึงเมื่อทรงพระเจ้าชนโกโจ  
 เป็นคนกษัตริย์แผ่นดินชน ก็หาปราบปรามแผ่นดินไทรมาก  
 เหมือนเราไม่ เราสู้ทนลำบากมาช้านานเมืองจึงไทรเรียบริชชโย  
 ปกป้องราษฎรก็อยู่เย็นเป็นสุขแล้ว คิดว่าจะอยู่เห็นหน้ากันสืบไป  
 นานๆ บัดนี้ถึงกำหนดตายแล้ว และรยเตงกษัตริย์ชโย  
 เหลืองหลางเจง เข็รชอนนกกชงตายไปเสียก่อนเรา บัดนี้เราจะ  
 ลาท่านทิ้งปวงไปแล้ว การสั่งไทรเราไม่สิ้นเป็นห้อง เป็นห้อง  
 ชโยแต่ไทชอกกษัตริย์สโรภกรรยาไทชอ คนทั้งสองนักเป็นบุตร  
 ทริชชองเรา แล้วไทชอนแทนคนชอตรง ประพฤติการสั่งไทร  
 ก็ถูกต้องตามธรรมเนียม ถ้าเราตายไปแล้วท่านทิ้งปวงช่วย  
 ประคับประคองท่านบำรุงไปให้ตลอดด้วย ตรัสแล้วก็ทรง  
 พระกนิแสง สุธชโยเลียงเซียงชอนบอชกชมังกกรวยคานย  
 ทลว่า โรคของพระองค์ยังไม่สิ้นหนัก พอจะเขยวยา  
 รักษาอยู่ประสวรตงนิตหน้อย หากวทรพระตรัสถนไม่ พระเจ้า  
 ไทจงว่าเราสู้แน้อยกบใจเราจึงไทรหาท่านเข้ามาถึงความถน  
 พระเจ้าไทจงตรัสถนนักบรรทมนั่งอยู่ สุธชโยเลียงเซียงชอน  
 บอชกชมังกพากันถววยชงคมลากลับชอออกมา ในเวลาถวนน  
 พระเจ้าไทจงสนพระชนม์ ไทชอกกษัตริย์ชโยทวงค์และชุนนาง



ทรงปลง ฟากนมารองให้เค้ราโคกเข่นอนมาก ขณะนั้นไทจ้อ  
ก็ไทเป็นกษัตริย์ครองราชสมบัติทรงพระนามว่า พระเจ้า  
เกาจงฮ่องเต้ และมีหนังสือขอร้องประกาศให้บรรดาหัวเมือง  
รวายหนาให้ไชยหอยงฮยไป ครั้นถึงวันกำหนดฝังพระศพ  
พระเจ้าเกาจงกับชนนางผู้ใหญ่ผู้น้อย ก็กระทำการฝังพระศพ  
เช่นฉลองศพพระเจ้าไทจงตามช้อย่างตามธรรมเนียม แล้ว  
พระเจ้าเกาจงเลยเสด็จไปไหว้พระท้าวทงก่าเงียบหยก้วย

๐ ฝ่ายนางบูไชหยินริชาว่าพระเจ้าไทจงสิ้นพระชนม์  
แล้วกตใจ แล้วทำเข่นรองให้เค้ราโคกถึงพระเจ้าไทจง ครั้น  
พระเจ้าเกาจงเสด็จไปถึงวัด บังเสี่ยวไปอยู่ในวัดจะหลบหนี  
ไปไม่ทัน จึงไปหาเซียงเหมงตเจ้าวัด ตเจ้าวัดไม่รับจะคิด  
ประการใด จึงโกนศีรษะขังเสี่ยวไปบวชเป็นหลวงจีนเสี่ยว  
พระเจ้าเกาจงไปถึงวัดเห็นขังเสี่ยวไปหลวงจีน จึงถามเซียง-  
เหมงว่า หลวงจีนคนนมาแต่ไหนจึงมาอยู่ที่นี่ เซียงเหมง  
เจ้าวัดทูลว่า หลวงจีนคนนเข่นหลานข้าพเจ้าอยู่ทวดขอนแก่น  
มาเยี่ยมข้าพเจ้า พระเจ้าเกาจงจึงตรัสว่าทวดแแปะเข่นอน  
มีไรนามาก หลวงจีนมออยู่น้อย เราจะให้ทวดสำหรับทวดไว้  
เวลาพรุ่งนี้ให้ขังเสี่ยวไปไปอยู่วัดแแปะเข่นเถิด

๑ ฝ่ายนางบุไชหยินเห็นพระเจ้าเกาจงเสด็จมาแล้วก็  
 ร้องให้ พระเจ้าเกาจงก็ทรงพระกรันแสงด้วย แล้วพระเจ้า  
 เกาจงรับสั่งยกเสวยของเหมงว่า ให้นางบุไชหยินไว้ผมเราจะ  
 ให้คนมารับเข้าไปอยู่วังตามเดิม รับสั่งแล้วก็เสด็จกลับเข้าสู  
 พระราชวัง ครั้นเสด็จกลับแล้วนางบุไชหยินก็เข้าไปนั่งใน  
 ห้องนางชวยเซง นางชวยเซงพูดว่าเมื่อคืนได้ยินว่า  
 พระเจ้าเกาจงรับสั่งว่า ให้ท่านไว้ผมแล้วจะรับเข้าไปในวัง  
 นานไปข้าพเจ้าเห็นว่าคงจะได้เป็นพระมเหสี เหตุไรจึง कह  
 ท่านไม่ปลื้มขาน นางบุไชหยินจึงตอบว่า การที่รับสั่งจะให้รับ  
 เราเข้าไปในวังนั้นเราแจ้งอยู่ในใจของเราแต่ก่อนแล้ว แต่  
 ก็กลัวว่าทักขยด้วยขงเสี่ยวไปนั้น เพราะเรากับท่านและ  
 นางเซี่ยวฮัสามคน กระทำให้เขาต้องโงนศิระ บวชเป็น  
 หลวงจันตระเพศนรवासเสียเราจะคิดขานประการใดดี นาง  
 ชวยเซงจึงว่าอย่าเพิ่งวิตกไปก่อนเลย ก็ขอให้ขงเสี่ยวไป  
 เข้ามาพบปรึกษาหารือกันแล้วเขาจะคิดเห็นประการใด พอ  
 พักสนค้ำขงเสี่ยวไปก็เข้าไปในห้อง ขงเสี่ยวไปตามว่าพวก  
 ท่านมีเหตุใดจึงมานั่งบนทุกขอยู่ นางเซี่ยวฮัชฮอกว่านางชวย  
 เซงบุไชหยิน พดปรึกษาเป็นทุกขถึงท่าน ขงเสี่ยวไปจึงว่า

พวกท่านยังไม่มีความในใจของเรา เราขอขมาด้วยทนต์  
 มิไต่มีศรัทธาทะระบวงสร้อย ๆ บิคา มารคาบตรภรรยาญาติพี่น้อง  
 เรากไม่มี แล้วเราไม่คิดที่จะทำราชการขอจะอยู่ให้มันแต่  
 ความสุขสิ่งเดียว แต่ก่อนเรากับนางช่วยเซ่งกัไต่รักใคร่  
 กันเขินอนมาก ครั้นเราไต่มาพอกับนางช่วยเซ่งจึงแบ่งความ  
 รักมาถึงท่าน ท่านก็แบ่งความรักไปให้นางเซียวชี่ เราทั้ง  
 สองไต่รวมกันมาช้านาน ท่านทั้งสามก็ไต่มีคณกับเราเป็น  
 เขินอนมาก อย่าว่าแต่เราต้องโกนผมท่านเลยถึงตัวจะตายเรา  
 ก็ไม่เสียดายแก่ชีวิต นางช่วยเซ่งจึงว่าไต่ขอขมาขอเป็นหลวง  
 จินเสียบแล้ว ที่ไหนจะมีหญิงมาปฏิบัติและมิขตรสืบเชื้อตือไป  
 ไต่ บังเสียวไปจึงว่าพวกหญิงที่มีจิตยากไต่กับพระ  
 ประพฤติการเหมือนอย่างเรารักใคร่กันนมดมไป นางบูไซ  
 หยิบว่าถ้าอย่างนั้นนานไปข้างหน้า ท่านไต่ผู้ใดมาปฏิบัติ  
 เห็นจะลืมนพวกเราเสียบ บังเสียวไปว่าหญิงในแผ่นดินจะ  
 นัยจะประมาณไม่ถ้วน แต่จะหารูปว่างให้ตั้งงามเหมือนอย่าง  
 ท่านนั้นน้อยตัวนัก โดยต่ำลงมาแต่รูปนางช่วยเซ่งนางเซียวชี่  
 สองคนก็หายาก ถึงเราจะไต่หญิงอื่นมาปฏิบัติสักเท่าใด ๆ  
 ก็ไม่ลืมนความรักท่าน กลัวแต่ท่านจะลืมนเราเสียบอก

แล้วบังเสี่ยวไปส่งแก่นางบุไซหยินว่า ถ้าท่านเข้าไปคุกแล้ว  
 ขอให้ท่านช่วยทูลพระเจ้าเกาจง ตั้งแต่งให้เราเป็นเจ้าวัดประ  
 เภทย์เราจะไต่มีความสขอยู่ นางบุไซหยินกริบคำ นางฮวย-  
 เซงจึงพูดขึ้นมา ถ้าผู้หญิงจะเป็นภรรยาคนจะไม่ไต่หรือ  
 ข้าพเจ้าเห็นว่านางบุไซหยินเข้าไปอยู่ในแก่ง เพื่อจะไต่เป็น  
 ภรรยาเหมือนอย่างผู้ชายก็ยังไม่รู้ นางบุไซหยินหัวเราะ  
 แล้วจึงว่าความสังนอย่าเพื่อพุดเข้าไปก่อนเลย ขอให้  
 บังเสี่ยวไปมิจิตอาลัยถึงเราอย่าลืมเราเสีย บังเสี่ยวไปยกมือ  
 ขึ้นไหว้ท้าวดาแล้วสาบานว่า จึงเป็นเทพยพานไว้ ค้วย  
 นางบุไซหยินนางฮวยเซงนางเซียวฮีรก ใครมีคุณกับข้าพเจ้า  
 ไปเบื้องหน้าถ้าข้าพเจ้าลืมนางบุไซหยินนางฮวยเซงนางเซียว-  
 ฮีเสีย ขอให้เทพยดากระทำโทษแก่ข้าพเจ้าจงสาหัส แล้ว  
 นางบุไซหยินจึงแกเสอชนใน นางฮวยเซงเปลื้องคอกไม้  
 ทองคำประดับหยกเครื่องประดับแต่งตัวคอกทอง นางเซียวฮี  
 เปลื้องเสอชนในออกจากตัว ต่างคนต่างยื่นให้บังเสี่ยวไป  
 ไว้เป็นของขวัญต่างหน้าคนละสิ่ง บังเสี่ยวไปกริบเอาไว้ และ  
 เมื่อกันสคนพุดจาสังเสียกนชยนั้น เป็นเวลาเป็นเซียงเหมง  
 ชยแก่ เป็นเจ้าวัด ถอนบ้านใส่สุราม่า ในห้องบ้านหนึ่ง





พระเจ้าเกาจงห่างเหินหาใครจะเรียกเหมือนแต่ก่อนไม่ เวลา  
 วันหนึ่งนางเซงซองเขาเข้าไปในเก่งนางขเจิวหง เห็นบุตร  
 หลวงนางขเจิวหงนอนอยู่ในเขารักใคร่อยากจะชม นางเซง-  
 ซองเขาจึงเอามือเขาจับของกอดจูบชมเชยแล้วกลับชอกมา  
 นางขเจิวหงเห็นดังนั้นแกล้งขยวมุกบุตรของตัวนั้นให้ตาย  
 เสียแล้วเขาผายตัว ครั้นพระเจ้าเกาจงเสด็จเขามาทอดูของ  
 ตัวนางขเจิวหงก็แกล้งเบียดผาทคลุมบุตรหลวงนั้นชอก ทำ  
 อายร้องไห้แล้วถามหญิงคนใช้ว่าใครเข้ามาทนม่าง หลวง  
 คนใช้แจ้งว่านางเซงซองเขาเข้ามาพระเจ้าเกาจงได้ฟังดังนั้น  
 จึงตรัสว่าขอของแกล้งฆ่าบุตรหลวงก็เสีย นางขเจิวหงก็  
 ร้องไห้ทุกกล่าวโทษนางเซงซองเขาต่าง ๆ พระเจ้าเกาจงก็  
 จะถอดนางเซงซองเขาออกเสียจากที่ จะตั้งโหนดนางขเจิวหง  
 เย็นซองเขา ครั้นขยมาวันหนึ่งเสด็จออกกวาราชการแล้วกลับ  
 เขาในรบสั่งให้เซยนชนบขกชมกงสชขย เลียงฮูจเหิงงเขา  
 ไปเฝ้าทข้างใน สชขยเลียงจิงพุดกขชมกงฮูจเหิงงเซียงชน  
 บอกว่าพระเจ้าเกาจงรบสั่งให้พวกเราเข้าไปเฝ้าข้างในทรง  
 ความเกิดขึ้นที่ในวังแล้วว่าเมื่อพระเจ้าไทจงยังมีพระชนมขย  
 นนประการใดเราต้องทำตามรบสั่ง การทงนถาเราพลอยเห็น

คไม่เอาชีวิตเข้าแลกทุกทีท่านไว้ พวกเราตายไปที  
 ไหนจะไ้ไปเฝ้าพระเจ้าไทจงไ้ ช้มั่งกรุงเหตคังนนัก  
 ขอก้วยไม่เข้าเฝ้า เซียงซุนบอกส้ชยเลียงอูจ้เหงงเข้าไป  
 เฝ้าทซางในพระเจ้าเกาจงตรส้วานางเซงซงเขาไม่มยตร นาง  
 บเจียวหงมยตร บคนเราจะตงนางบเจียวหงเป็นซงของเขาท่าน  
 จะเห็นประการไ้ ส้ชยเลียงจึงทลว่า เมอวันพระเจ้าไทจง  
 จะสนพระชนมนน จบพระหัตถของพระองค์ไว้แล้ว ตรส้กบ  
 ขาพระองค์ว่าพระองค์กบนางเซงซงเขานเป็นทรกมาก รัชสัง  
 มอบไ้กับพวกขาพระองค์ไ้ช่วยประกบประกองไ้กับพระองค์  
 กไ้กับพระภรรณ และซงเสานกขงไม่มีความผกทส้  
 ควรระลคไ้ พระเจ้าเกาจงช้คเคอขงกเสค้จเขาซางใน คน  
 ตงสามกกลบขอกมา ครนรังชนเสค้จขอกวาราชการซางหนา  
 จึงเอาความเซงซงเขาออกมาตรส้กบชนนางขก ส้ชยเลียง  
 ทลว่าถาพระองค์ระเปลยนซงเขาไ้ไ้ ขอไ้พระองค์เลอก  
 เขาหญิงแค้บรรคาคมออยู่ ในขอบช้ฉจส้มาทระป้งามมาตงเป็น  
 ซงเขา ช้งพระองค์จะเอาบเจียวหงผเป็นคนประกบคยคา  
 มารคามาแค้กชนตงเป็นซงเขานน ถาพระองค์สนพระชนม  
 แล้ว เขาจะตงพงศาวดารลาคยภษครยลยไปภายหน้า

พระองค์ระคึกอย่างไร สู้ชยเลี้ยงทูลตังนแนวกเฮงาท  
 สำหรับถอเผาวางลงตรงหน้า จึงถอกหมวกวางลงบนงาแล้ว  
 ก้มศีรษะลงกระแทกกับแผ่นดินลา ในที่เฝ้าต่อหน้าท่นางจันทนา  
 ผากแตกโลหิตไหล พระเจ้าเกาจงชกเคองพระทัย รัยสั่งให้คน  
 ใ้เอาตัวสู้ชยเลี้ยงออกไปเสียบคนใช้ก็ทำตามรัยสั่ง บุเจียว-  
 หงยืนอยู่ในมุลหลังพระแท่นร้องออกมาว่าทำไมไม่ฆ่ามันเสีย  
 เล่า เซียงชันบอกจ้งทูลว่าสู้ชยเลี้ยงไ้รับสั่งพระบิดา  
 ของพระองค์ไว้แต่ก่อน ถึงมีโทษหนักเขาประการใดขอให้  
 พระองค์ไปรคยโทษไว้ ชันเขียนขนนางถ้องให้ทูลทักทาน  
 ชันบอก พระเจ้าเกาจงชกเคองเข่นอนมาก เส็ดจกลบเขา  
 ข้างในเสียบ ครนชยมาหลายวัน พระเจ้าเกาจงเส็ดจออกมาว่า  
 ราชการข้างหน้า หลหงชันนางทูลขอใ้หานางบุเจียวหงเป็น  
 ฮองเฮา ชมมกงก็เผออยทนนควยพระเจ้าเกาจงจ้งตรัสกย  
 ชมมกงว่า เราจะตงนางบุเจียวหงเป็นฮองเฮาเราไ้ประกษา  
 กยสู้ชยเลี้ยง สู้ชยเลี้ยงว่าตงไ้ไม่ได้ ตัวท่านจะเห็นเป็น  
 ประการใด ชมมกงทูลว่าอนการนเป็นการข้างใน สัดแต่  
 พระทัยไม่ควรพระองค์ระประกษาคนทงปวง โกเองจ้งจ้งทูล  
 ว่าชววนาถ่าท่านาไ้ผลเม็คชาวสาละเก็คผลมากกว่าท ทามา



แต่ก่อน ไท้ประมาณสี่กสิบห้าถึง กยงมีจิตคิดกระหาเนา  
 นาทคผลคเบเลขนใหม่อก พระเจ้าเกาจงไท้ฟงักชอบพระทัย  
 จึงถอนนางเฮงฮองเฮาออกจากมเหสี กยงนางเซียวลกฮย  
 ออกจากตำแหน่งสนมเอก แล้วให้สมมกงเข้าไปคนเอาตรา  
 ตำแหน่งทของเฮา แล้วรบส่งให้สชยเลียงไปเป็นทชวชช  
 ฝัาเรจราชการฝ่ายหนงสชออยเมืองฮายจว ครนออยมา  
 สชยเลียงกโทมนสตรอมใจอโยไมไต่สกกเคอนกตาย ทง  
 แตนนมานางบชของเฮาจะทำการสังโคกทำตามฮาเออใจ ไม  
 คคกกลัวเกรงพระเจ้าเกาจง พระเจ้าเกาจงออกว่าราชการ  
 นางบชของเฮากอออกมาว่าราชการทวยเนอง ๗ นางบชของเฮาก  
 กาเรยถอว่าทวมสคตบุญญาขงกว่าพระเจ้าเกาจง พระเจ้า  
 เกาจงยงรักใครเซตถอ จะทำการสังโคกอโยในอานาง  
 นางบชของเฮา แล้วนางบชของเฮาให้ทงขงเสียวไป เป็น  
 ทหลวงจันเจาเวคแยะเบทย แล้วให้รบขตมารตาของ ทวกบ  
 บชชชชเกาเข้ามาไว้ในเมืองหลวง ทงให้บชชจันบคาเขน  
 ขนนาง ประทานเครื่องยศทจอกกกขนนางฝัใหญ่ นางเซยส  
 มารตานนตงให้เขนทองกกไท้ฮุทยีน บชชชอนนตงให้เขน

ขนนางผู้ใหญ่ แล้วนางบุของเขาโกรธพยายาทนางเฮงของเขา  
 นางเซียวชกชยุตม์แต่ก่อน จึงตำว่าอชชาติชวลสองคนนแต่  
 ก่อนมันทำให้เราไค้ความอับอาย คำแล้วสั่งให้เอาตัวไป  
 กระทำโทษคตมอตกเท้า ไล่คุ้มแซ่สุราไว้ให้สำใจมัน นาง  
 ทงสองกถึงแก่กรรม และนางบุของเขานมีความปรารณนาระ  
 ให้พระเจ้าเกาจงสนพระชนม์เสียเร็ว ๆ จึงฆ่าเรอขำรุงการ  
 ประเวณีให้ชอชพระทัยด้วยมารยาต่าง ๆ ให้พระเจ้าเกาจง  
 ลุ่มหลงในชนเซ่งจนพระเนตรมืดมัวไป ทรงหนงสือกไม่  
 ใครจะเห็น มีราชการลิ่งโคขนนางเจ้าพนักงานเขียนหนงสือ  
 เข้าไปถวาย ทรงทอชพระเนตรและจดหมายยังคชชอราชการ  
 ตามออย่างตามธรรมเนียมก็ไม่ได้ จึงเอาหนงสือชอราชการ  
 และยานเมืองทงป่วง ขรรคานางย่นเขามาถวายนนมอช  
 ให้กษนนางบุของเข่าว่าราชการคตคลินแทนพระองค์ นางบุของ-  
 เขาเป็นคนมีสติปัญญาจกชนนธรรมเนยม ไค้เคยเห็นเยียง  
 ชอย่างมาแต่ก่อน จะว่ากล่าวลิ่งโคชอชพระทัยพระเจ้าเกาจง  
 พระเจ้าเกาจงจึงบกนางบุของ เขาชนเป็นท นางเทยนชองเขา  
 แปลเป็นคำไทยว่าเป็นกษศรียผู้หญิง ครนอชอยู่มาพระเจ้าเกาจง

ทรงประสวรพระเนตรมากจน จึงตรัสกับนางเทียบของเธอ  
 ว่า เราก็คงทำนออยู่แต่ในแก่งจิกูเฉียมากไม่มีความสบาย  
 เราไต่ยนว่าภูเขาสอซงซวงคงงามนัก เราจะไปเที่ยวเล่นกับ  
 เจ้าใหม่ความสบายใจเจ้าจะเห็นอย่างไร

๑ ฝ่ายนางเทียบของเธออยู่ในแก่งให้เห็นแต่ข้าจาง  
 นางเฮงซงเฮานางเซียวซกฮยมาหลอกอยู่ในอง ๆ กัดคิดจะ  
 ใ้ใครออกไปเที่ยวเล่นเสียนอกเมือง ครั้นพระเจ้าเกาจงตรัส  
 ปรึกษาวางจะเสด็จออกไปเที่ยววกคิใจ จึงทูลให้เสด็จออกไป  
 เที่ยวตามพระธชฌาสัย จึงสั่งให้เจ้าพนักงานจตรรถทรงและ  
 ทหารไพร่พลตั้งเป็นกระบวนเสร็จแล้ว ก็เชิญพระเจ้าเกาจง  
 เสด็จยกนางเทียบของเธอขนบนรถเคียงกัน นางสาวใช้ใน  
 แก่งก็ตามเสด็จไปด้วยเป็นอันมาก เมื่อเทียบของเธอตาม  
 พระเจ้าเกาจงออกจากพระราชวังมาขนบนรถนั้น เห็นขนนาง  
 ฝ่ายทหารพลเรือนมากคอยเตรียมจะตามเสด็จ นางเทียบของเธอ  
 เสาจทูลแก่พระเจ้าเกาจงว่า ขุนนางฝ่ายพลเรือนนั้นเขามี  
 ราชการคึกคักขอให้อยู่ที่ราชการตามตำแหน่งที่เดิม เขา  
 แต่ขนนางฝ่ายทหารไปเล็กน้อยสำหรับรักษาพระองค์ ไปสัก  
 สิบห้าสิบกะโต๊ะ

๐ พระเจ้าเกาทรงกรีบสั่งให้พวกขุนนางฝ่ายพลเรือนอยู่ตามนางบุเทยนของเสานางบุเทยนของเสากับพระเจ้าเกาทรงเสด็จออกไปจากพระนครไปลงหัวเมืองใด ขุนนางผู้รักษาเมืองออกมารับเสด็จถวายส่งของทุกเมือง ครั้นเสด็จไปถึงเขาช่อซ่งซว้ทศกพระเนตรเขานันสั่งใหญ่เป็นตระโงกเฆอมผาคุนารักเขนชันไป มีฝูงนกบินร่อนร้องอวยตามภเขาร้องพร้อมๆ กันเสียงอ้ออองเป็นอันมาก มีวค้อยที่เขาวคทหนึ่ง ข้างหนาวคมีลำธารน้ำไหลมาจากภูเขาสีสะธาค มีสระพานสีลาข้ามลำธารแห่งหนึ่ง ครั้นนเป็นฤกษ์เดือนแปดข้างขึ้นเป็นเดือนสิบข้างไทยเห็นต้นไม้ตามแขวงจังหวัดภูเขายไธแดง คึงตงามเหมอนชอกคอก พระเจ้าเกาทรงกับนางบุเทยนของเสา พานางสาวใช้และไพร่พลเข้าไปในวัด เห็นมคคหลังหนึ่ง พระเจ้าเกาทรงกับนางบุเทยนของเสา และนางสาวใช้พากันเข้าไปในคคเห็นแต่ถันแก้วและทองประดับอยู่ในคคเป็นอันมาก มีแท่นรูปพระจันทร์ครึ่งซีกอยู่ในคคด้วย พระเจ้าเกาทรงกับนางบุเทยนของเสา และหญิงสาวใช้ พากันเดินออกมาจากคคเลยเข้าไปข้างหลังวัด เห็นแท่นเล็ก ๆ รอยไฟไหม้คคอยู่กบข้างหลังคคสองแท่น แล้วเสด็จพากันเดินมาลงข้างหน้า





สิ่งหนึ่งสิ่งใดเกิดขึ้นชยดิ่งอยู่ในตัว วันหนึ่งนางบุเทยยนของ-  
 เสาคหองสี่ของชยนุกย ชยชุนนางพนักงานสั่งเข้าไป  
 ถวายทพระตำหนักข้างใน ใจความว่า ชยนุกยกกองทัพ  
 ไปปราบเมืองไซคนเคยค ที่เขาเคยเพยยนเสี้ยชว ชยนุกย  
 ยิงเกาทัณฑ์ไปแต่สามครั้ง ชยคักกพากันแตกหนีโคเขต  
 แคนเขาเพยยนชวทั้งสิ้น บุเทยยนของเสาคหองสี่ทพระทพระ  
 แล้วคิดว่าอาหารและไพร่พลในเมืองถนมนมแต่แก่เฒ่าไปเสีย  
 หมด ทหารหนุ่ม ๆ ชนใหม่แต่กระสุ่มชยนุกยคนเคยค  
 ก็ไม่ได้ นางบุเทยยนของเสาคหองสี่ทพระเจ้าเภาจงว่า ชยน  
 กยอายุโตสักเท่าใด พระเจ้าเภาจงตรัสว่า ชยนุกยนั้นอยู่  
 ในอายุสามสิบปี นางบุเทยยนของเสาคหองสี่ทพระเจ้าเภา  
 พระองค์ ชยพระองค์ระคให้ว่า รปร่างอย่างไร แล้วพระเจ้า  
 เภาจงบอกว่าราชการข้างหน้า ชยนุกยจึงเข้าไปเฝ้าทล  
 ความซึ่งใดไปสรวบกับพวกเมืองไซคนเคยค มีชยชุนระค  
 เขตแดนนั้นให้พระเจ้าเภาจงฟัง นางบุเทยยนของเสาคหองสี่  
 มลหลังทพระ มองคอกมาข้างนอก เห็นรูปชยนุกยสูง  
 ใหญ่สมเป็นทหารกล้าใจ ครั้นเสด็จกลับเขาข้างในนางบุเทยยน-  
 ของเสาคหองสี่ทพระว่า ชยนุกยเป็นคนมีความชอบ ขอให้นาง

เชยวชิไปประทานให้แกชยีนกยเกิด พระเจาเภางกให้  
 หญิงสาวใช้พานางเชยวชิ ไปประทานให้แกชยีนกยยังทออยู่  
 แลวนางขเทยนชองเขาส่งให้เจาพนกงานจักโตะและสร้าไป  
 ดึงไวทเก่งสวนหวนมหงทข้างใน เชยนางเฮยสชยหนนผ  
 เยนมารคากบยช่าชอสองคนมากนเียงทในสวน พระเจา  
 เภางกเสด็จไปเสวยโตะทนนควย ครนเียงโตะเสร็จแล้ว  
 ก็เสด็จมาวาราชการแผนคน นางเฮยสนางขเทยนชองเขา  
 ขช่าชอสามคน ก็ออกเสชชนชอกออกเสยแล้วพากนเทยว  
 เตนชมตุนไม้และสิ่งชองเครื่องตกแต่งสำหรับสนมอยู่  
 ประมาณครุหนึ่ง นางเฮยสมารคากลยมาเก่งทออยู่ นาง  
 ขเทยนชองเขาเสยก่อน ขช่าชอครนเห็นนางเฮยสชอกจาก  
 สวนไปแล้ว ก็พานางขเทยนชองเขาเข้าไปทำชกนทของ  
 เก่งในสวน แลวจึงพากนกลยมาทออยู่ นางเฮยสกับขช่าชอ  
 ก็ล่านางขเทยนชองเขากลยไปบ้าน

๐ ฝ่ายใผชองชอเหยนจิวชองชอเฮยม อยู่ในเือง  
 ดงไม้มอระการงานสิ่งใด เวลาวันหนึ่งใผชองกบยจิวชอง  
 เตนชนโกพนนกัน บงมีช่ายคนหนึ่งชอเฮงชวค ช่ายนชย  
 แต่เขนคนมัสตบญญารูหนึ่งส้อลกชง อกบยใผชอง ใผชอง

นยถอเซงขวคว่ามสคขัญญารัชนนยธรรมเนยม จะชคขวาง  
 สงลยขอความลกขงสงโต ก็ไคถามแก่เซงขวคเนอง ๆ  
 เซงขวคก็บอกใหคตามริเห็น เวลาวนชนไกกันนนเซงขวคมา  
 คุกอยควย จึงทำโคลงชนไกคยบหนง พระเจ้าเกาจงทราย  
 ความโกรขเซงขวคว่าไมห้ามปรามใผอองจิ๋วออง กลยทำ  
 โคลงสรรเสริญไคตงนี้ วยสงไหขยไลเซงขวคออกไปเสียบ  
 จากเมือง เซงขวคก็โดยสารเรอชาวทะเลไปหาบิดา ณ  
 เมืองชองโตไซโยไปตามทางตรงเขาเบตงชวี อยช่ายทะเล  
 ยงเกิดลมพายกลาพคตานหนาเรือไวไซโยไมโต เรอชต  
 เขาอยุทเชงเขาพอเวลาค้ำ ครงนนเบนวนเคอนเกาขางชน  
 มีดาวลยขาวอยบนอากาศ มีรัศมีสว่างลงมาถงแผนคิน  
 เซงขวคกชนจากเรือเคินไปเทยวตามเซงเขา เห็นชายแก่คน  
 หนงผม และหนวคขาวนงอยบนแทนคิลาพิเคราเรคิครอย  
 พรรณผคกคว่าคนนในเมืองมนษย ร้องถามเซงขวคว่าเจ้าหนม  
 นอยคณนมาแต่ขางไหน เซงขวคเข้าไปค้ำนยแลวกเลา  
 ความแต่หลังไหพง

๐ ชายแก่นนางว่าเวลาพรงนทค้ายลเขาเตงวังเกาะ  
 เขาอะสมนคนทรหนงสอมาก มาทำค้ำเพลงค้ำโคลง



ประท้วงกัน ถ้าเจ้าไปเซาที่ประชุมทำคำเพลงและโคลงไว้  
 ทนแล้ว ซอเสียงก็จะปรากฏอยู่ในแผ่นดินไม่สายสูญ  
 กว่าทำโคลงจนไถ่อก เสงขวคตขอว่าตั้งแต่นั้นไปถึงเมือง  
 ซ้องโต๋ ค่ายลเทงวังเกาะทางประมาณถึง ๗๐๐ ลี ทำ  
 ซอย่างใดคืนเดียวจึงจะไปถึง ชายแก่บอกว่าเราเป็นเทวดา  
 มาอยู่ในท้องหงอนแขวงอนันนเบนทของเรา ถ้าเจ้าจะไป  
 เราช่วยเรียกลมมาพัดส่งให้เรือแล่นไปคล่องสะดวก จนถึง  
 บ้านเทงวังเกาะ เสงขวคตก็ลุกขึ้นกราบไหว้คำนับแล้วชาย  
 แก่ก็หายไป เสงขวคตจึงกลยลงมาบอกกษัตริย์ว่าลมม  
 พัดมากแล้วให้ใช้ใบเรือเล็ก นายเรือขงคยลูกเรือให้ถอน  
 ลมออกใบใช้ไปประมาณครึ่งหนึ่งถึงเมืองนาเซียงเบนทาเรือ  
 เมืองซ้องโต๋ พวกลูกเรือพากันสรรเสริญคุณเทพยดาว่า  
 พชกางใบชนลมก็พัดส่งมาดังททาซอก เสงขวคตก็ขึ้นลูก  
 เรือสรรเสริญตงนนักดีใจ

๐ ครึ่งนั้นโชนกษัตริย์นางในเมืองหลวง มารักษา  
 เมืองกังจว เมืองกังจวกับเมืองซ้องโต๋ใกล้กัน โชนกษัตริย์ว่า  
 เงยขยเขกอวผู้รักษาค่ายลเทงวังเกาะนั้น มยตริเขยคนหนงซ้อ

ซอเงาเจียงเขินเด็กหนุ่ม      แต่มีสติปัญญาวิหิงส์ดี มาก  
 เจียงเขินกวรวรรณานาจะให้คนทงปวง      รัว้ายตรเขยควมสัด  
 บัญญา      จึงตงโตะเสัญคนทมิสคยัญญารหิงส์ลลทง      มา  
 ประสมเลียงคกนทคกเทงวงเกาะ      แล้วจะให้ทำโคงและคำ  
 เพลงประกวคถอยคักน      เสงขวกกยโอยนกีเขินญาคกน  
 ครนเรอไปตงทาแล้ว      เสงขวกกขนไปหาโอยนกี      โอยนกี  
 จงพาสงขวกไปทยานเทงวงเกาะด้วย      ครนไปตงคกทประสม  
 พวกรหิงส์ตอต่างคนต่างค่านยกน      เขานงกนโตะเขินลาคย  
 กนตามสมควร      แต่สงขวกนนอขายไค้ ๑๔ ปี      เด็กกกว่าคน  
 ทงน      จึงนงลงทสคทายพรอมกนเขานงกนโตะ      พวกมโห  
 กัประโคมขน      คนใช้รนสรากเคนรนสรากหลายเทยวแล้ว  
 โอยนกีพูดว่าซาพเจ้าคคตงงวนเอ็งเทงออง      แต่ก่อนเข  
 คนกล้าหาญแข็งแรง      ออกกระทำคคกสงครามสิรมเมองฝ่าย  
 ทศเห็นอแล้ว      กลขไปปรายทศไค้มีความชชอยแก่แผนคนเข  
 ोनมาก      บานเมองเรยบรอยแล้ว      กไค้มาเขนขนนางทคทงชว  
 ส่าเรจราชการอยทน      ไค้ทำคคกแก่ชวขานชวเมองนเขต  
 แขวงค้ำขลนไว้มาก      พวกไฟรขานพลเมองคคตงกคคกวน-  
 เอ็งเทงออง      จงพากนมาทำคคกไว้ลนของคคค      ปรารณานาจะให้



เขียนคำโคลงได้คำหนึ่งแล้ว เจ้าจึงจำถอยคำให้แม่นยำ  
 เข้ามาขอเรา ถ้าเขียนได้สองคำสามคำและหลายคำขึ้นไป  
 ก็ให้มายกขงทุกครั้ง คนใช้ก็ออกมากอย คอยอยู่ตามสั่ง  
 เสงขวคจึงหยบพกนมาชบหมก เขียนเขียนคำโคลงลงไว้ใน  
 แผ่นกระดาษได้คำหนึ่ง คนใช้ของซอเงาเจียง กว่งเข้าไป  
 ขอกกขนายทในหอง แล้วกลบขอกมา ครนเซงขวคเขียนได้  
 สองคำถวงกลบเข้าไปขอกอก ซอเงาเจียงหวัหวเระว่าถอยคำ  
 หนึ่งเหมือนเขาพกนเลนคอกหรือ ครนเขียนต่อไปอีกคน  
 ใช้กเขาไปขอกอกทกคำจนไกลจะสิ้นคำ ซอเงาเจียงจงว่า  
 อิศจรวรยนกหนาเทกหน่มคน นม บัญญา คตลาข กขเทพยคาท  
 เทยว จงรนสรวาส์ถวยใหญ่ให้คนใช้ถอยขอกมา ให้เซงขวค  
 กนระโหเมาเสยคนใช้กรยถวยสรวาออกไปให้ตาม นายสั่ง  
 พอขยคำโคลงคนใช้กลบเข้าไปแจ้งความกขซอเงาเจียง ซอ-  
 เงาเจียงถอยออกมาขนอยทหนาโต๊ะเขียนหนึ่งสี่ แล้วพทวอาณ  
 คำโคลงนมใช้เซงขวคคกทำโดยสคขบัญญัติ เป็นแต่เกยของ  
 ทานผอนมาเรียง ถ้าทานทงปวงไม่เชื่อซาพเจาจะว่าให้พง  
 ว่าแล้วซอเงาเจียงกว่าคำโคลงแต่ปากเป่าคำไม่คหนึ่งสี่  
 คดแต่คนจนสนเรอง ถอยคำหาเพนสคทวหนงไม่ ทนทง



ปวงไท่ยงทง นั้นต่างคนก็พูดว่าคนนำประหลาดชยู่เซงชวคัง  
 พกกับช้อเงาเจียงว่า ทิวทวนอวความสลับขุญญา มากถ้อยคำ  
 ชอนนมใช้คำของเรา คำโคลงชอนนทานอวควารักชชชยอยู่แล้ว  
 แต่คำเพลงถ้ากษทายคำโคลงนยงมอกษทหนึ่ง ทานจงว่าตอ  
 ไปไท่ทลชค ทานทงปวงจะไท่เห็นจริง ช้อเงาเจียงกสนขุญญา  
 เหลือระคคตอไปไม่ความชยยังนก จึงถอยหลังออกหากท  
 นนหาพคจากตอไปไม่ เซงชวคกเขียนคำเพลงตอลงไว่ข้าง  
 ทายโคลงเสร็จแล้ว เงยชเบกชวกับโยยนกับและคนทงปวง  
 พากนัศวรเสวีชมสลับขุญญาเซงชวควาแต่งถ้อยคำไพเราะ  
 ลกชงนกหนา เงยชเบกชวเอาแพร ๕๐๐ ม้วนให้กับเซง  
 ชวคแล้วให้เอาทงสี่ชคำโคลงคำเพลงของเซงชวค เอา  
 ชารกไว ในแผนศลาผงคคผนงคกรบแซกทเทง วงเกาะไว  
 แล้วต่างคนก็กลับไปทอชยู่ ทงแต่นั้นมาชชเลียงชของเซงชวค  
 กเลองตอชอนนมาก

๐ ฝ่ายพระเจ้าเกาจงรักไคร่ลุ่มหลงด้วยเล่ห์กลนาง  
 บุษยนิชองเขาพระโรคกกาเรบชนจนหลัง พระเนตร ขวมลุม  
 ไม่ไคร่จะชน ให้ปวงพระเคียรชอนกลางชอกวาราชการ  
 ไม่ไคร่ นางบุษยนิชองเขาคคจะให้พระเจ้าเกาจงสนพระ-

ชนมเร็ว ๆ เฝ้าเศลาตลงปรนนิบัติด้วย ขอบายต่าง ๆ ราชการ  
 สังกะโลกสำเร็จอยู่กับนางขุเทยนของเขาทงสน เวลานั้น  
 ทนงนางขุเทยนของเขารอคนงวาราชการข้างหน้า ลีไปชน  
 นางตำแหน่งที่ส่งสอนอย่างธรรมเนียมแก่เจ้านายทงปวงน  
 ทำหนังสือบิณฑเข้าให้นางขุเทยนของเขารับหนังสือว่า แต่  
 ไบราณมาหญิงทกรของทวบริสทชอยู่จนแก่ชรา ประการหนึ่ง  
 หญิงผู้ตายมีบุตรชายบุตรหญิง คนหนึ่ง สองคนก็คอดสำห  
 เลียงบุตรข้อยใดจนแก่ไม่มีผัว หญิงสองจำพวกนขอให้ตง  
 ศาลทายายจารกชอตงไว้ ในศาล ผู้ใดเห็นจะไต่บถขอเอา  
 เป็นเยงอย่างต่อไป แล้วชอและแซชของหญิงสองจำพวก  
 ก็ระไค้ปรากฏสืบไปภายหน้าด้วย

๑ นางขุเทยนของเขารับหนังสือมาคแล้ว ขกเคอง  
 เขามือคยไค้ระลงตอนใจใหญ่คคิดว่าโร หญิงทงปวง จะมีตง น  
 ทไทน ชนนางทงปวงไค้ชนเขาพคกพลอยว่าไปกัยเขาคด้วย  
 และแต่ก่อนมากษทวศรอง สัมบค อยู่ ในเมืองใหญ่ ส่น พระ  
 ชนมไปหลายชว จะจกหาหญิงอย่างนไค้ล็กกคน ไค้ขม  
 คนเช่นนนักเป็นคนชกของตองจำใจทนข้อยด้วยเหตุอันไค้อัน  
 ทนงจงไม่มีผัว การในใจของคทงปวงนไม่แน่อน มีก

แปรปรวนไปเรื่อยพันอย่าง อันดวงจิตนี้ใครจะจับกมให้ชย  
 ใต้ความอนนคคมากินาหวเรา ด้วยคนเหลาตไมมผวนน  
 เพราะแต่ก่อนพวกชายฉไตไม่ต้องการแลวก็ยกตัวเป็นคนค  
 อภประการหนึ่งถาจะมผว ผตองการชย แดชคชยด้วยชาติ  
 ตระกูลเลยชยไคจนแกกม คนสันตานโงภพลอยสรรเสริญ  
 ไม่ควรจะเอาความเท็จต่อเท็จมาสรรเสริญกัน แลเรยตร  
 หลานญาติพี่น้องของคนเหลาน คิคเอาเงนมาบนบานแก  
 ขุนนางให้ทูลขอตงบายตงศาล ปรารภนาจะใหม่ชอเสียง  
 แกกความารตาและญาติพี่น้องของตัวเป็นคนค ชอแลเรช  
 พรรคพวกจะไคปรากฏชยในแผ่นดิน ทำอย่างนี้จะไคเป็น  
 ผลประโยชน์อย่างไแรก่หญิงสองจำพวก ความชอนไม่  
 เห็นด้วย ถาจะคคทำให้คกเลิกกชคหญิงทมอายตงแต่  
 ๘๐ บชนไป มาตงให้เบนนกนกนค้ำไทยว่าเป็นคนสูงอาย  
 อยุทยานโคกให้คนทอยุตาบถยานนกลวเกรงนยถชวาเป็น  
 คนผเมา ตงแลวก็ให้มาเลยงไคระลึกเวลาหนึ่ง ให้ชอ  
 เสียงปรากฏไวัจะมีคกว่ายกยอหญิงสองจำพวกนนชคหรือ  
 คคแลวจงเขียนหนังสือประกาศด้วยความสองเรื่อง เรือช  
 หนึ่งห้ามไม่ให้ตงศาลจารกชอหญิงสองจำพวกนไร เรือช

ชยฉิ่ง เล่ม ๔

๒๓๕

หนึ่งให้จกเลิกหาหญิงชราตามอายุตั้งแต่ ๘๐ ปีขึ้นไป  
ตั้งให้เขียนกนกแล้วให้หาตัวเข้ามากินโต๊ะด้วย เขียนแล้ว  
ส่งหนังสือประกาศมาให้แก่ลิโป ลิโปก็ประกาศบอกให้คน  
ทั้งปวงรู้ แล้วจกเลิกหาหญิงชราตามค่านางบุเทยนของ  
เฮาสั่ง

๐ ขณะนั้นหญิงทั้งสอง อายุ ตามบ้านชนนางผู้ใหญ่  
น้อยรหนังสือประกาศแล้ว จึงเขียนบอกของ ตัวสั่งให้  
ลิโปย่นเข้าไปในวัง นางบุเทยนของเขา ตรวจตราตาม  
บัญชีทยนเข้ามาโต๊ะหลายร้อยคน จึงเอาแต่เขียนมารดา  
และญาติพี่น้องเป็นชนนางผู้ใหญ่ไว้แต่ ๔๐ คนเศษสั่งว่า  
วันแรมค่ำหนึ่งให้เข้ามากินโต๊ะที่ในแกงซอไปชั่วเคย แล้ว  
ส่งเจ้าพนักงานให้จกโต๊ะสำหรับนางเฉยสซงเขียนทยองก-  
สุทยน มารดาเลี้ยงของนางบุเทยนของเฮากบโต๊ะหญิงสูง  
อายุไว้ให้พร้อม ครนลงกำหนดบรรดาหญิงสูงอายุเขียน  
มารดาและญาติพี่น้องชนนางผู้ใหญ่แต่งตัวพากันเข้ามา ใน  
วัง แต่มารดาชนชกไปนอายุ ๑๐๕ ปีมารดาเคยเขียน-  
จกชนนางอายุโต๊ะ ๘๐ ปีเศษ ใส่เสื้อตำแหน่งยศเข้ามาถึง  
หน้าตง ไปชั่วเคยค่านางบุเทยนของเขา แล้วจกเฮาสั่ง



กีนไต่และสุรา นางบูเทียนฮ่องเฮาว่าบคนขานเมืองฮยเยน  
เป็นสข พวกชาวขานขนนางผใหญ่ผู้น้อยก็มีความสขบาย  
ฮยกขานปรนนิยตด้วยจนมีกำลังแข็งแรง

๑ มารดาซินซกไปจึงว่า ทวซาพเจานรว่าท่าน  
เฮนตขบเลี้ยงแล้ว ไม่มจกเกยจครานอดสำหมาคานบสนอง  
คุณท่าน แล้วว่าขนนางท่งปวงฉาไคพยเจานายทตงฮยใน  
ความสขธรรมสขเลี้ยงให้อยเป็นสขแล้ว ขย่าว่าแต่ตัวไค  
ความขากถ่ายากเลย ถึงในใจไม่ลมพระคุณของท่านซง  
เมตทาสขเลี้ยง

๑ นางบูเทียนฮ่องเฮาจึงว่า ลูกหลานขของท่านท  
อดสำหทาราชการนنگเพราะคำท่านสั่งสอน มารดาเคย-  
เลนเจชว่า รูปร่างมารดาซินซกไปนยังบริบูรณ์อยเหมือน  
กขคนฮายห้าสขหกสขข พระมเหสีท่านกตงจะตงบายรขข  
ประทานให้มารดาซินซกไป นางบูเทียนฮ่องเฮาจึงพุดกข  
มารดาซินซกไปว่า ไม่รู้ว่าท่านจะทำยฉวันเกิดเมื่อไค  
พวกซาพเจ้าจะไคไปปรนนิยตขกด้วยสุราให้ท่านกน

๑ มารดาซินซกไปตอบว่า การซงจะไปปรนนิยต  
ซาพเจานนไม่สมควรซาพเจ้าหาอากรขไม่ แต่ฉวันสองคำ

สามคำเตือนเก่าเป็นวนแฮยคของซาพเจ้า เกยวนพนมา  
 หลายวันแล้ว ขณะนั้นพนักงานวันสุราได้สามรอบมารดา  
 ชินชกไปมารดาเตยเลียนจ้อ คำนับนางบเทยนของเขาแล้ว  
 ลาออกมา แลระคนทมอขายซึ่งเขามากนเลียงครงนน นาง  
 บเทยนของเขาก็ให้เลียงคูนบถอแล้ว ก็ให้กลับไปอยู่บ้าน  
 เรือนของทวตามเคม

๑ ครนรุ่งขึ้นเวลาเช้าชินชกไปกับชินช่วยเง็กและ  
 เตยเลียนจ้อสามคนพากันเข้าไปในทเฝ้าคานบถลของคณนาง  
 บเทยนของเขาคกรวงหนึ่ง นางบเทยนของเขารังให้ปลุก  
 ศาลชนแห่งหนึ่งไกลวัง ทางประมาณพนลแล้วทำบายสอง  
 บาย บายหนึ่งจารกช้อมมารดาชินชกไป บายหนึ่งจารก  
 ช้อมมารดาเตยเลียนจ้อ จารกวาชกชวซึ่งเกา คำไทยว่ามี  
 วาสนาชายยื่นเสมอกัน แล้วให้เขาบายไปปักไว้ที่ศาลน  
 ทงสองบาย

๑ ครนอขุมา พระเจ้าเกาจง ประชวร ปวด พระเคียร  
 จงรบสั่งให้ชินเหมงเขาหมอมาคอการ ชินเหมงเขา  
 หมอทูลว่าจะขอเอาเข็มทองแทงพระเคียร ให้โลหิตออก  
 พระโรคจึงระคลาย

๑ ฝ่ายนางบูเตียนซ่งเสอาอยากจะให้พระเจ้าเกาจง  
 สิ้นพระชนม์ ครั้นไต่ยนขึ้นเหมงเสอาหม่อว่าจะรักษาให้พระ  
 โรคคลายหายก็โกรธหม่อแล้วว่า ซึ่งจะเอาเข็มแทงพระ  
 เศียรเจ้าแผ่นดินให้โลหิตไหลนั้น เห็นตแล้วหรือ หม่อ  
 อย่างนชอบแต่ฆ่าเสีย

๑ พระเจ้าเกาจงจึงตรัสว่า โดยหม่อจะแทงให้โลหิต  
 ออกก็ไม่ใช่ไรเจ้าอย่าวิตกเลย ให้เขาทำเถิกแล้ว ก็สั่งให้  
 ซินเหมงเสอาหม่อทำตามใจ ครั้นหม่อทำดังนั้น อาการ  
 พระโรคพระเจ้าเกาจงก็คลายขึ้น พระเจ้าเกาจงตรัสว่าจักข  
 ุเราคือยสว่างซนกว่าแต่ก่อน นางบูเตียนซ่งเสอาจึงทำอบาย  
 ใจใหญ่ ยกหม่อขึ้นเหมอนจะไหวเทพยคาแล้วแกล้งว่า  
 ซินเหมงเสอาหม่อเขามารักษาพระองค์ทรงนเปรี๊ยะเหมอน  
 เทพยตามาโปรด ว่าเท่านั้นแล้ว ก็ให้พนักงานจัดแพรมา  
 ประทานให้เป็นรางวัลซินเหมงเสอารัชย์ม้วน ว่าชอยคุณ  
 หม่อนักหนา

๑ ซินเหมงเสอารัชย์แล้วทูลพระเจ้าเกาจง ให้ขุดสำห  
 ุรักษาพระองค์อยู่แต่ในท่งศกพระองค์เคยว อย่าให้ไต่ยน

เสียงสังโศกของพระโรคนักไต่บรเวทาทูลแล้วก็ถวายบังคม  
 ลากลับมาทออยู่ ภายหลังพระเจ้าเกาจงไม่กระทำตามซินเหมง-  
 เขาระทูลไว้ เกลียดคงอยู่กับนางบูเทียนของเขา นางบูเทียน-  
 ของเขาก็แก่ถึงทำอบายปรนนิบัติให้พระเจ้าเกาจงกำหนดใน  
 ทางสังวาสรส พระโรคนักประชวรหนักลงสิ้นกำลัง  
 พระเจ้าเกาจงครองสมบัติโคสามสิบสี่ปีสิ้นพระชนม์

๑ ครั้นพระเจ้าเกาจงสิ้นพระชนม์แล้ว นางบูเทียน-  
 ของเขาสั่งให้หาแต่บรรดาชนนางผู้ใหญ่น้อย เขามา  
 กำหนดวาระราชการพร้อมกันแล้วตั้งให้เองอองเฮียน ขตรพระ  
 เจ้าเกาจง เกิดกับนางบูเทียนของเขาเป็นไทโจชอน ในทันใด  
 นั้น แล้วกตั้งขึ้นเป็นกษัตริย์ครองราชสมบัติทรงพระนามว่า  
 พระเจ้าตงจงซ่งเต้ไชยหรือว่าซิวเซี้ย และภรรยาเดิม  
 จินฉาจะยกลูกเธอขึ้นเป็นกษัตริย์แล้วกตั้งเป็นไทโจชเสียบ  
 กอน จึงยกขึ้นเป็นกษัตริย์ได้

๑ ฝ่ายพระเจ้าตงจงตั้งให้ นางอวยฮยภรรยาเดิม  
 เป็นของเส้า ยกนางบูเทียนของเธอมาตาเป็นไทของเธอ  
 ให้อวยเทียนเจงบิดานางอวยของเธอเป็นท้าวซื่อ ผู้สำเร็จ



ราชการเมืองหอจว แล้วราชการบ้านเมืองส่ง โทกส์ทอชาก  
 อัยกั๋ไทของเฮามาตรวจ ครั้นอยู่มาวันหนึ่งนางอชของเฮา  
 คิดพลในแก่ง เห็นนางเซียงกวนอวนหยกคนใช้สนิทของนาง  
 ไทของเฮาเดินมาลงแก่งของตัว นางอชของเฮาพิจารณา  
 ชาย นางเซียงกวนอวนหยกประมาณสี่สามรูปร่างงดงาม  
 จะพูดจาส่ง โทกมีกรยาแซ่มชย และนางเซียงกวนอวนหยก  
 คนนเมือคลอตนนมารดาณวามเฒ่าตนนางเฒ่ามารดาคนชง  
 คุยคนชง ครั้นคลอตนแล้วมารดาจึงว่าบุตรหญิงเราคนน  
 มัดคชญญา มาก ครั้นบุตรเจริญชนกให้ไปเรียนหนังสือ  
 นางเซียงกวนอวนหยก เฒ่าเรียนหนังสือเรื่องราวดังโถกจำไต  
 ไทโดยเร็ว และนางอชของเฮาเห็นนางเซียงกวนอวนหยกวัน  
 นนถักถามว่า บัคนนางไทของเฮาอยู่ที่ไหนเจ้าจึงมาเที่ยว  
 ด้งน

๐ นางเซียงกวนอวนหยกบอกว่า นางไทของเฮากิน  
 สุราอยู่ในแก่งข้าพเจ้า ไม่อาจเข้าไปข้าพเจ้าจึงมาเที่ยวเสียบ  
 นางอชของเฮาว่านางไทของเฮากินสุราอยู่นั้น ถ้าไม่กินก็  
 พระบงเสียวไปกนกกับบุษชช นางเซียงกวนอวนหยกพยกหนา

แล้วก็นั่งอยู่ นางออยซ่องเขาจึงว่าเจ้าเป็นเด็ก ถึงจะ  
 เข้าไปในแก๊งก็จะเป็นไรมี นางเซียงกวนฮวนหยกพื่อนานางไท  
 ซ่องเขาว่าข้าพเจ้าฉลาดก็มีก็สอดแนมการสิ่งใด ๆ จึงไม่ให้  
 ข้าพเจ้าเขาไปเห็น นางออยซ่องเขาจึงว่าอย่าชู้ชอนนเข้ามาท  
 ในแก๊งก็ไม่สู้เป็นไร แต่พระบึงเสี่ยวไปเป็นพระท้าวกระวี  
 เข้ามาในแก๊งไม่ นางออยซ่องเขาก็ยังนางเซียงกวนฮวนหยก  
 ไปมาชอชอชฉฉฉฉ รักใคร่กันสนิทความลยสิ่งใดก็พูดจาให้  
 กันฟัง

๑๐ ขณะนั้นพระเจ้าตงจงเสด็จเข้าไปในแก๊งออยซ่องเขา  
 ทูลว่าข้าพระองค์เห็นพระองค์ไม่สบายพระทัย พระองค์ชค  
 เคืองผู้ใด พระเจ้าตงจงตรัสว่าเวลานั้นเราออกว่าราชการ  
 เราจะต้องบิคาเจ้าให้เป็นชนนางผู้ใหญ่ พวยเอี่ยมชนทชคขวาง  
 ไว้ว่าไม่ค เราจึงพูดกับชนนางทั้งปวงว่า ชยว่าแต่จะตง  
 ออยเทียนเจิงบิคาเจ้าเป็นชนนางเลย เราจะยกบ้านเมืองให้  
 กับออยเทียนเจิงก็ค พวกชนนางทั้งปวงก็นั่งอยู่

๑๑ นางออยซ่องเขาจึงทูลว่ากรทพระ องค์จะ ตงบิคา  
 ข้าพระองค์นั้นมิผู้ทชคขวาง ก็อย่าให้ พระ องค์ ตง บิคา

ข้าพเจ้าเลย แต่ไท้ของเฮาพระมารดาทศพระบังเสียวไปเข้า  
มากินสุราเป็นชู้กันอยู่ในแก่งเนื่อง ๆ นั้น พระองค์จะคิด  
ประการใด

๑ พระเจ้าตงจงจงตรัสเปรียบว่าหนึ่งคือ คำเพลงมี  
อัยบ่ทหนึ่งว่ามารดาไม่ชอบ เกาคนยากที่บุตรจะจนอมใจ  
มารดาใหม่ความสหาย บัดนี้มารดาทำดังนี้จะให้เราทำ  
อย่างไร นางอัยฮองเฮาจึงว่าพระ องค์มี พระทัย อดใจถึง  
อย่างนั้นช้อยช้อย แต่การสิ่งใดควรจะทำกล่าวกับมารดา  
กิดของว่ากล่าวบ้าง พระเจ้าตงจงจงว่าพรุ่งนี้เราจึงจะเข้าไป  
ทูลทักทานเสียดของคูกรนึ่งชนพระเจ้าตงจงเสด็จออกไปว่า  
ราชการ

๑ ฝ่ายชนทั้งสองคนทีนางไท้ของเฮาใช้ให้ออกไปคอย  
ฟังราชการทักทานว่า พระเจ้าตงจงจะว่าราชการสิ่งใด  
บ้าง ครั้นสิ้นเวลาว่าราชการแล้วชนทีเข้ามาแล้วให้นางไท้  
ฮองเฮาฟังทักทวน วันหนึ่งชนทีทักความทศพระเจ้าตงจงจะตั้ง  
อัยเหินเจ็ง บิดานางอัยฮองเฮาเป็นชนนาง แล้วจะยกบ้าน  
เมืองไท้กบอัยเหินเจ็ง นั้นไปแจ้งกับนาง ฮองเฮา นาง

ของเขาร้องว่าพระเจ้าทรงจงว่ากล่าวดังนี้ไม่ชอบ ครั้นพระเจ้า  
 ทรงจงออกว่าราชการแล้ว ก็เสด็จเข้าไปในวังพระมารดา  
 รัชกาลให้พวกพนักงานทูลปรนนิบัติกันนั้น ถอยลงไปเสียดข้างล่าง  
 พระเจ้าทรงจงก็ตรัสกับนางไทของเสามาว่า ปรารถนา  
 ใหลศรัทธาแนบมนั้น ไม่ก็คิดระอาแยงแก่คนทั้งปวงหรือ เห็นแต่  
 การกำหนดขียนคิครุทเวยามเคียว และในชาติคนฉาววิเศษ  
 ไปแล้ว เขาก็จะหารักช้อปรากฎไว้ ขอให้พระมารดาตราก  
 ครอบครองจงตลอด

๑ นางไทของเขาได้ขึ้นพระเจ้าทรงจงทูลดังนี้ก็โกรธ  
 ขนมาจึงตอบว่า การสิ่งใด ๆ เขาก็ทำตามอริชฌาตย์ไม่บอก  
 ให้มารดา แล้วจึงกลับมาพูดจาหยาบช้าลงเกินอก และ  
 การที่เจ้าคิดจะยกเอาบ้านเมืองสุมบศมอให้กษัตริย์เจ้านั้น  
 เห็นชอบแล้วหรือ พูดเท่านั้นแล้วนางไทของเสาดังให้พว  
 ขนมาชันท เขาไปถือคเควของบศออกเสียดจากทกษัตริย์ ให้  
 เป็นโลเหลงของไปตั้งบ้านเรือนอยู่เมืองกันจิว โลเหลงของ  
 ก็พาบตรภรรยาไปอยู่เมืองกันจิวตามสั่ง แล้วนางไทของเส  
 ดึงให้หลคานของชายโลเหลงของเป็นกษัตริย์ ทรงพระนาม



ว่าพระเจ้ายวจงฮ่องที พระเจ้ายวจงฮ่องคนหาไต่อยู่ใน  
วังว่าราชการไม้อยู่ที่บ้านเดิมของตัวราชการสิ่งใดสัก  
ชาติอยู่ก็บังนางไทของเฮาตามเดิม ทั้งแต่นั้นมาก็ไม่มีไต่  
ซักขวางนางไทของเฮา นางไทของเฮาก็ประพฤติตามน้ำใจ  
ของตัว

๑ ครั้นนานมาพวกเซอวงค์และชนนางทั้งปวง ไม่  
ใคร่สมัครทำราชการ พวกนี้ว่ากล่าวนินทานางไทของเฮา  
ต่าง ๆ นางไทของเฮารู้ความพาลเอาผิดมาพวกญาติวงศ์  
และชนนางทั้งปวงนั้นเสียเป็นอันมากแล้วนางไทของเฮาก็  
ชวนนางชนไวอีกพวกหนึ่ง ถ้าการสิ่งใดไม่ดีก็ให้ว่ากล่าว  
ทักทายนชน ถ้าผู้ใดว่ากล่าวทักทายนชนชยใจก็เลขนทให้  
เป็นใหญ่ขึ้นไป แล้วนางไทของเฮาให้ชก่ง่วนหลี่ จิวเซงไล่  
จุนชินจกเอาคำสวดมนต์เล่มหนึ่งสอนลูกศิษย์ไว้ทำเป็นเทว  
สวดไปทุกบ้านเรือน แล้วให้ชก่ง่วนหลี่จิวเซงไล่จุนชินกับพวก  
ศิษย์คอยสอดแนมฟังว่าผู้ใดนินทาว่ากล่าวประการใดก็ให้  
เอาความมาทูลแก่นางไทของเฮาให้รู้

๑ ฝ่ายไลเหลงฮ่องซังไปชยู่เมืองกันจิวนั้นไม่ม  
ความสบาย ครั้นวันหนึ่งเจยหน้าชนไปบนอากาศชยิบฐานว่า

ถ้าเราจะไต่เป็นกษัตริย์ออกก็อย่าให้กษัตริย์ที่เราขวางขึ้น  
 ไปบนอากาศนั้น ตกกลับลงมาถึงแผ่นดิน อธิษฐานแล้ว  
 ขวางกษัตริย์นั้นไปบนอากาศ กษัตริย์นั้นก็ตกลงมาค้างอยู่  
 กับกิ่งไม้ โฉนดของเห็นอัครบริวารทั้งนั้นก็นอนตกหลายจาก  
 ทักษิ ครั้นนางชยชองเสาศีศิระนอกใจโฉนดของ แสร้ง  
 ทำอบายปรนนิบัติให้โฉนดของล้มหลงรักใคร่มากขึ้น โฉนด  
 ของเห็นนางชยชองเสาศีศิระปรนนิบัติเป็นอันคมีจิต  
 เมตตามากขึ้น จึงคิดว่าภรรยาเราคนนี้มีความมกตัญญูซื่อ  
 สัตย์นงก ถึงตกยากไรใดทุกข์ไม่ทางขวางห่างเห็นแล้วจึง  
 ให้ความสัญญาแก่นางชยชองเสาศีศิระว่า ถ้าเราไต่กลับไปเป็น  
 กษัตริย์ทั้งเก้า เราจะครองการและจะทำสิ่งใดเราจะไม่ขัด  
 อธิษฐานเลย

๐ ครั้นนทเมื่องเชิงจวมคนชอเคยเอ็กจอเคยเซียง

จงพนองสองคนรทงสอมาก ครนถึงกำหนดไถ่หนึ่งสอ  
 เคยเอ็กจอเคยเซียงจงพากนเข้ามารบไถ่หนึ่งสอในเมื่อง  
 เซียงอาน มาสานกขยทเวชนยชาชอ บุษาชชอเห็นเคยเอ็กจอ  
 เคยเซียงจงเป็นคนฉลาด รูปร่างสะอาดทศศระกระทำความ

ชอยกับนางไทของเขา จึงนำทวเตยเอ็กจือเตยเซียงจงไป  
ถวายกับนางไทของเขา ให้ใช้สอยนางไทของเขาก็เห็นคุ  
รักใคร่

๑ ฝ่ายนางชวยเซงทออยู่วัดก่าเงยขหย คักคงพระ  
บั้งเสียวไปได้ความว่าพระบั้งเสียวไปเข้าไปรับราชการอยู่ใน  
วัง คักว่าพระบั้งเสียวไปนั้นจะไม่ไ้มาพบกับเราอีกแล้วครั้น  
คืนเซชนแฉะพอคามาแตกเมืองมกจว คืนเซชนแฉะเป็นคน  
สูงใหญ่ และรู้มันที่คากาใช้ภูทพรายขี้คางไต คืนเซชน-  
แฉะไปเที่ยวค้าขายทั่ววัดก่าเงยขหย นางชวยเซงเห็นกมจตรก  
คืนเซชนแฉะ จึงไว้ผมตามไปเป็นภรรยาคืนเซชนแฉะอยู่ที่  
เมืองมกจว มอหยบ้านอยู่ริมวัดก่าเงยขหยนั้นกตามไปอยู่  
ให้นางชวยเซงใช้สอยด้วย และในบั้นนทเมืองมกจวฝน  
แล้งทำไร่นาไม่ไ้ แล้วเกิดเสาศีลาชนมาอยู่ในสระใหญ่  
เสานั้นงมหนังสือจารึกขยบทเสาศีลา สองอักษรว่าชวยเซชน  
และนำในสระนั้นใส่เป็นเงาเหมือนกรรเก ถ้าผู้ใดจะมว่าสนา  
และหาว่าสนามไ้ไปย่นอยู่ที่ปากสระแล้ว รูปนั้นก็ปรากฏ  
อยู่ในสระตามคตามชว คนกแตกคนไปส่งครุขของตัวมาก

กว่ามาก คนเขยบนแะรกับนางชวยเซงผวเมยจ่งพากันไปยืน  
 อยู่ทลระ แลกลงไปในน้ำเห็นเป็นรูปกษัตริย์คนหนึ่งรูปชอง  
 เขาคนหนึ่ง ขนเคยงกันอยู่นางชวยเซงกกว่ารูปเราสองคน  
 นตอศัจรรยบนกหนา จิงบอกกับคนเขยบนแะรผวว่า ทเส้า  
 ศีลานนมหนึ่งสือจารกชวยว่าชวยเซยง หนึ่งสือทชอชวยทอง  
 กบชอซาพเจ้าเขยบนนกันตอชองกบนามชองท่าน ชะรอยเราจระ  
 มีวาสนา แล่นางชวยเซงว่า แท่นางบไซหยนกกยงตงตัว  
 เป็นกษัตริย์โต เราจระคตคตงตัวเป็นกษัตริย์บางไม้โตหรือ  
 ทันเขยบนแะรกับนางชวยเซงผวเมยปลุกโรงใหญ่ขึ้นหลังหนึ่ง  
 เรียกชอว่าชวงงตง แลวทันเขยบนแะรนางชวยเซงถอความ  
 รไมกนเนอสนชเนอวว คนทงหลายในแวงอนนนกเขามา  
 เขนศษยออยด้วยเขนชนมมาก พวกผู้ชายนนนางชวยเซงรับไว้  
 สั้งสอน พวกผู้หญิงนนทันเขยบนแะรรับไว้สั้งสอนทันเขยบน-  
 แะรกับนางชวยเซงชยทแวงเมองมกจวนนโตยศษย มีคน  
 สม่ศจรเขามาออยด้วยหลายพันคน นางชวยเซงทงยหอว่า  
 เจยเจงพวกศษยทหน่มรูปปร่างามน นนางชวยเซงสั้งสอนให้  
 เรยนความจรเรียกกลมเรียกฝน



๑ ฝ่ายขุนนางผู้รักษาเมืองมกจิวรู้ว่า ตนเขียนแฉะ  
นางฮวยเซ่งซึ่งสัมพันธ์กันไว้ระคกขง ขุนนางผู้รักษาเมือง  
มกจิวจะยกมาจับ ตนเขียนแฉะนางฮวยเซ่งส่งไปเมืองเซียง  
ฮาน พวกศิษย์รักความกล้ามาออกกบฏกับตนเขียนแฉะนางฮวยเซ่ง  
นางฮวยเซ่งพาศิษย์ประมาณ สาม รอยสี่ รอย ยกมาตั้งอยู่ที่  
ขุนนางผู้รักษาเมืองจับขุนนางผู้รักษาเมืองฆ่าเสีย แล้วนาง  
ฮวยเซ่งก็เสด็จอยู่ในเมืองมกจิว นางฮวยเซ่งก็รีบตั้งข้อ  
เสียดทวงขึ้นให้เป็นใหญ่กว่าผู้ยกกองทัพของ ขนธงหนงในอง  
คมนตรีออกขจรว่าชอบนเกยชองต ตนเขียนแฉะยกกองทัพเป็น  
ชวงหงชองตั้งอยู่เมืองมกจิวตามเดิม แล้วหัวเมืองทั้งปวง  
ก็เข้ามาตั้งความภักดีด้วยหลายเมือง และยอมทูลขนนาง  
เมืองมกจิวคนหนึ่งไม่ยอมเอาด้วย จึงมีหนังสือยกเข้ามา  
เมืองเซียงฮาน

๑ เวลาเวลานั้นนางไท้ของเขาไม่มีอะไรตั้งใจ ให้คนไป  
หาตัวขงเสี่ยวไปเขามากินโต๊ะที่หอชอนองเจียงฮัน เจ้าพนักงาน  
งานเอาหนังสือเขาไปทูล ครั้นนางไท้ของเขาแจ้งความใน  
หนังสือแล้ว จึงว่าในหอเซตบ้านเมืองนี้เราสำคัญว่าจะมี

หญิงกล้าหาญ เป็นภรรยาโตกแต่เราณเคียว บदनขงมทอง  
 ทงทวชนเหมือนใจเราอกขางพระยงเสียวไปจงว่าคน ๆ นชอ  
 นางชวยเซงยกทวชนเบนบนเกยอองทอยทเมองมกจิ๋ว และ  
 เมอสองวนกอนนมช สองคน ขอกกยซาฟเจา วานาง ชวยเซง  
 ไทวซาของคณเชยนแะ เป็นวิชาวเคษหามฝุโศเสมอไม  
 และคณทขอกเขามาเห็นจจะเป็นนางชวยเซงทวชเป็นชอชยท  
 วกกาเงยบทย แต่จเทจจริงประการไคยงหาแนไม

๐ ขณะนั้นเจาพนกงานนาหนงลือชยนุกย กยหนงลือ

นางเชยวสภรรยาชยนุกย เข้าไปให้นางไทของเฮาสองลบบ  
 ความในหนงลือชยนุกยว่า ขอใคองทพอกไปปรายปราม  
 คณเชยนแะกับนางชวยเซงเสย หนงลือนางเชยวชนนว่า  
 จคไคสิ่งของเขามาถวายกยชอหนงว่าทวช นางชวยเซงท  
 เบนกยอูทงทวเป็นเจานนมไซผูอน คอนางชวยเซงทวช  
 อยวคกาเงยบทยทวกน และนางชวยเซงคณนพคณวเคษ  
 และไคหนงลือชวซาในการรยฟงของเทพยตาเชยนไว้ นาง  
 ชวยเซงจงไครบฟงกล้าหาญแ่งแ่ง ฝุโศจเรเขารบฟงโกลง  
 นนยาก จะไปรคไคองทพกไปคหรือจะให้ไปเกลยกล่ม  
 กศคแล้วแต่จะไปรค

๑ นางไทของเขาคือหิวเราะแล้วพูดกับยั้งเสี่ยวไปว่า เติม  
เราคิดว่าหญิงคนนี้จะมาแต่ไหน หญิงคนนั้นคือพินของเรา  
ยั้งเสี่ยวไปหิวเราะแล้วว่าเป็นหญิงมีสติปัญญาเกลือกกลมไคฝ  
คนแข็งเมื่องตั้งนึกกว่าผู้ชาย นางไทของเขารังว่าทำไมกับ  
ผู้หญิงผู้ชาย ผู้ใดมีสติปัญญาจะคิดกระทำสิ่งใดก็อาจสำเร็จ  
เรื่งความปรารถนาได้ แต่ก่อนนึกเราคิดว่าพวกชนนาง  
ผู้ใหญ่ผู้น้อยนั้น เราจะตั้งแต่งเอาผู้หญิงเป็น ผู้ชายนั้นจะ  
เขาไวแต่การใช้สอยข้างนอก ถ้าใจแข็งโตคงนช้อเสียง  
เราจะปรากฏอยู่ในแผ่นดิน ว่ามีกษัตริย์ผู้หญิงเป็นชนนางก็  
เป็นผู้หญิงอารักขาเมองไว้ได้ ยัดนั้นเราจะวานเจ้าไปเกลือก  
กลมพาเอาควนางฮวยเซงเข้ามาจะโตหรือไมได้

๑ พระยั้งเสี่ยวไปจึงว่า ข้าพเจ้ามิได้เป็นชนนางจะ  
ออกไปเกลือกกลมเขากลัวเขาจะไม่เชื่อ ทำไมจึงกลัวจะ  
เสียการของท่านไป นางไทของเขารังว่าเราจะตั้งให้เจ้าเป็น  
ชนนางผู้ใหญ่ฝ่ายทหาร พูดแล้วเขียนหนังสือตั้งให้พระ  
ยั้งเสี่ยว ไปเป็น ชนนางผู้ใหญ่ฝ่ายทหาร ข้างพระ ให้  
คุมทหารฝ่ายลอมวังสามพันคน ยกไปเกลือกกลมนาง  
ฮวยเซงที่เมองมกจิ๋ว พระยั้งเสี่ยวไปกล้าออกจากทเสา  
แล้วนางไทของเขาก็มหนังสือไปตั้งชยนักยฝรรักษาเมอง

เซียว ให้ยกทหารไพร่พลไปเมืองมกจิ๋ว ถ้าว่าพระ  
บงเสี่ยวไปไปเกลี้ยกล่อมนางชวยซึ่งไม่ได้สัมความคิกระได้  
ช่วยกันคิกระราชการต่อไป ครนชยนุกยไคหนงสอรบสภกยก  
กองทัพไป

๑ ฝ่ายนางชวยเซงกับตนเซยนแฉะฉวีเมี้ยน โกรธ  
กัน ท้วยนางชวยเซงภรรยาไม่อยู่ในอำนาจ พาคิษย์ชาย  
ทหนุ่ม ๆ แข็งแรงไปไว้ใช้เสยสน ฝ่ายนางชวยเซงก็โกรธ  
กับตนเซยนแฉะฉวีว่าเป็นคนโทโสมาก จะทำการสิ่งใดไม่  
ทริคตรอง และเขาคิษย์หญิงอยู่กับหลบอันตามอัชฌาตัย  
แล้วทางคนสรรเสริญคิษย์ของทัวว่าเป็นคนมีฝีมือกล้าหาญ  
ไปทำการศึกแห่งใดก็มีชัยชนะ นางชวยเซงกับตนเซยนแฉะ  
ทางคิษย์ของทัวไปเที่ยวคชังราชภูรธาเสยบงอาหารมา  
เลียงไพร่พลเช่นแผนก หาไคปรึกษาหารือการงานด้วยกัน  
ไม่ ครนชยนุกยกกองทัพออกไปถึงแขวงเมืองชวยเซยง  
พวกชยนุกยกทัพไปเที่ยวพังชาวราชการมาแจ้ง กับชยนุกยว่า  
ตนเซยนแฉะนำทหารมาประมาณสองพันเศษจะมายมเสยบง  
ทเมืองเซียว บัดนี้ตั้งอยู่ไกลจากกองทัพไปทางประมาณ  
สามสิบล



๐ ชยีนกยแจรงตั้งนงจยกกองทัพไปอยุททายลชวย-  
 เสียง แลวจกคนทกลาหาญแต่งตัวทาบายเป็นคนชาวเมือง  
 แดกคนอพยพทนภย ใหยกไปในเวลากลางคน ไปเที่ยว  
 ชุมชอนไกลกกองทัพตนเชยนแซะ แลวจกคนทกลาหาญอก  
 รอยคนให้ไปทำเป็นคนต้มสุรขายพวกหนึ่ง คนทงนงกไป  
 ทำตามคำชยีนกยสั่ง ทวชยีนกยนั้นยกกองทัพใหญ่ติดตาม  
 ไปข้างหลัง พอเวลาค่ำยกไปตั้งทัพอยู่ไกลกยกกองทัพตน  
 เชยนแซะห่างกันประมาณสองสามล ครนเวลาคกประมาณ  
 สองยามเศษชยีนกยให้จกประทศสัญญาชน แลทวชยีน-  
 กยนำทหารเข้าไปในค่ายตนเชยนแซะ คนที่อยู่ข้างหลัง  
 นนกรดไฟชนสว่าง พากนระคมยง เกาทณทไม่หยค  
 ชยีนกยถอทวนนำทหารถึงประทศค่ายตนเชยนแซะ พวก  
 กองทัพตนเชยนแซะยังไม่เคยรบยกกองทัพใหญ่ ครนเห็น  
 ชยีนกยนำพวกทหารหักโหมเข้ามาทกพากนหนีไปสัน ทว  
 ตนเชยนแซะนอนหลยอยในค่าย ไคยนเสียง ออชิงกตกใจ  
 ครนรวาอกองทัพยกมากจระหน พอชยีนกยถอทวนนำทหาร  
 ตรงเข้าไปในค่าย ตนเชยนแซะจระหนกไม่ทน ชยีนกย  
 เอาทวนแทงถูกตนเชยนแซะตายอยู่กบทแลวตกเอาศีรษะเสย

ยิ่งแต่พวกข้าวไพร่เจ้ครอยแป้ครอยคนเห็นคนเซชนนเซรทากก็  
เข้าไปกราบไหว้ค่านบยอมเข้าด้วยชชนนก็

๐ ฝ่ายพระบงเสี้ยวไปกับพวกทหารพากันยกไปถึง  
กลางทาง พระบงเสี้ยวไปให้ศิษย์สี่คนแต่งตัวเป็นหลวงจีน  
ทำเทวไปตามขานเมือง ไปสืบข่าวทเมืองมกจิ๋วให้รวาตนะ  
เซชนนแะคนนจะเปนผวนางชวยเซงทเป็นชอชวยคกาเงยชทย  
หรือมิใช่ ศิษย์สี่คนกรวยคทาแต่งตัวเป็นหลวงจีนไปตามคำ  
พระบงเสี้ยวไปสั่ง พระบงเสี้ยวไปนั้นก็นำพวกทหารสามพัน  
เดินตามต่อไป แะหลวงจีนศิษย์นั้นไปไต่หลายวันนำชาย  
คนหนึ่งกลบมาหาพระบงเสี้ยวไป พระบงเสี้ยวไปถามว่าเรา  
ไต่ให้ไปสืบนั้นไต่ความแแล้วหรือ ศิษย์สี่คนจึงวาทนเซชนน  
แะเรทตงตัวชนเป็นชวงหงอชงนนมชายแกเป็นคนไต่ชอชสนท  
คนหนึ่ง พวกข้าพเจ้าเกลชยกถอมไต่พาควมาถนแแล้ว ขอ  
ให้ไต่ถามเอาความให้แน้นชนเกิด พระบงเสี้ยวไปจึงถาม  
ชายแกว่าเจ้าชอไรแะชอไรชอชชานเมืองไหน

๐ คนแกนั้นจึงบอกว่าท่านเจ้าข้าพเจ้าไม่ไต่หรือ  
ข้าพเจ้าชอนมอชยเป็นคนฟอกหงตงขานเรอนชอทรมวค  
กาเงยชทย แะนางชวยเซงทเป็นเมยคนเซชนนแะชชนน แแต่

ก่อนได้ให้อาหารข้าพเจ้ารับประทานอยู่นอง ๆ ครั้นทัน  
 เชยนั้นแซะชยุทเมืองมกจิ๋วไปค้าขายถึงวัดก่าเงยขหย ทัน  
 เชยนั้นแซะพศจาเกยวพาลนางชวยเซง นางชวยเซงก็รักใคร่  
 ยอมเป็นภรรยา นางชวยเซงก็ตามมาอยู่กับตนเชยนั้นแซะที่  
 เมืองมกจิ๋ว ข้าพเจ้าก็คิดถึงบุญคุณนางชวยเซงข้าพเจ้าก็  
 ตามมาอยู่กับนางชวยเซงด้วย

๐ พระบงเสี้ยวไปจึงถามว่า ตนเชยนั้นแซะมีบุญญา  
 วิชาสิ่งใดจึงล่องลอยกลมกล่อมเอาพวกผู้ชายผู้หญิงเหล่านั้น  
 เข้ามาไว้ใส่สอได้ มอหยว่าตนเชยนั้นแซะมีวิชามนต์คาถา  
 ใช้บูชาได้ แล้วนางชวยเซงก็มีสติปัญญามากเรียนมนต์  
 คาถากับตนเชยนั้นแซะได้แล้วใช้มนต์คาถาคักตัสทอนก ครั้น  
 กักตัสทอนกนเลองลขไปถงคนทงปวง คนทงปวงก็เข้ามา  
 พงขาศัยออยด้วย พระบงเสี้ยวไปว่าตนเชยนั้นแซะมีกำลัง  
 กลาหาญอย่างไร่าง มอหยร้องไห้แล้วพูดว่าตนเชยนั้นแซะ  
 นายของข้าพเจ้านตายเสียแล้ว ท่านถามถงนายข้าพเจ้าด้วย  
 เหตุใด

๐ พระบงเสี้ยวไปก็ฟังก็ใจ แล้วถามว่านายเจ้า  
 ตายไต่กเวลาแล้ว มอหยบขกวว่านก่อนนนายข้าพเจ้ายก

กองทัพมาพบกับกองทัพซันกย ซันกยก็มทหารลอบเข้า  
 ไปปลงค่าย คั้นเชียนแฉะนอนหลับอยู่ไม่ทันสรว ซันกย  
 ก็มาตั้นเชียนแฉะนายข้าพเจ้าตาย พระบงเสี้ยวไปว่าเจ้าจง  
 พุดแต่ตามจริง มอหยว่าดาข้าพเจ้าเอาความเท็จมาพุด  
 ให้ทำโทษข้าพเจ้าลงชีวิต บงเสี้ยวไปว่าเดี๋ยวนี้เราจะไปแห่ง  
 ไท มอหยจึงว่าข้าพเจ้าจะลาไปบอกนางชวยเซงให้รู้ว่าคุณ  
 เชียนแฉะตายเสียแล้ว

๑ พระบงเสี้ยวไปจึงว่าเจ้ายังไม่รู้หรือนางชวยเซง  
 ก็เราเป็นญาติกัน มอหยว่าทำไมข้าพเจ้าจะไม่รู้ บงเสี้ยวไป  
 บอกว่านางกษัตริย์ว่า นางชวยเซงพระคฤกษย์หญิงให้เรา  
 ห้ามปรามเสีย บัดนี้เราจะไปแจ้งความกับนางชวยเซงนั้น  
 เราจะฝากพวกเราไปด้วย นางชวยเซงจะได้รู้ว่าเราฆ่า  
 พระบงเสี้ยวไป จึงเชียนหนังสือ ขอบขทนางแล้วหยิบเอาของ  
 สำคัญส่งให้ศิษย์ ส่งความกับศิษย์ทุกประการ แล้วให้  
 มอหยนำศิษย์ไปหานางชวยเซง มอหยกับศิษย์ก็เดินไป  
 หลายวันถึงเมืองไทกยเห็นพวกนางชวยเซง มาตั้งค่ายชย  
 นอกเมือง พวกนางชวยเซงเห็นมอหยจึงถามว่า อย่างไร  
 ท่านจึงกลับมาและนายของท่านเป็นอย่างไรหรือ มอหย



สิ้นเคราะห์แล้ววาประเทยวงจรเด็ค แต่นางช่วยเซ่งนายเราอยู่  
 ที่ไหน พวกพลทงนนึ่งขอกมอหยว่าอวยทอออกวาราชการ  
 มอหยเขาไปค่านขนางช่วยเซ่งแล้วร้องไห้ไม่พูดประการใด

๑ นางช่วยเซ่งเห็นตงนนึ่งถามว่าเจ้าร้องไห้ด้วย  
 เหตุสิ่งใด มอหยจึงเล่าความที่ตนเซ่งนแะยกกของทัพไปพบ  
 กษัตริย์ทพชยนักย ชยนักยเขาไปในค่ายฆ่าตนเซ่งนแะ  
 ตาย นางช่วยเซ่งไต่ยนตงนนึ่งทกใจแล้วร้องไห้ว่าเสียการ  
 ใหญ่แล้ว มอหยว่าท่านอย่าเพอร้องไห้ก่อน ยังมีความค  
 ขย้อย่างหนึ่งสักแล้วแต่ท่านจะคิดอ่าน ว่าแล้วกเอาหนังสือ  
 ของพระบงเสี้ยวไปส่งให้นางช่วยเซ่ง นางช่วยเซ่งรับเอา  
 หนังสือไปดูเห็นอักษรทสลกหลงนนวนา เจ้าวคแประเบทย  
 มหนังสือมาแจ้งความ ครนเห็นตงนนแแล้วกถามมอหยว่า  
 เจ้าไปพบพระบงเสี้ยวไปไหน มอหยจึงเอาความทหลงจัน  
 คีษยพระบงเสี้ยวไปพาเอาตัวไปเต้าให้นางช่วยเซ่งฟัง นาง  
 ช่วยเซ่งจึงฉกหนังสือออกมาก

๑ ในหนังสืออนนวนา ข้าพเจ้าพระบงเสี้ยวไปฉเป็น  
 นองชอกานขมายังพช่วยเซ่งผู้มส์คบุญญา กวขข้าพเจ้า

คิดถึงความรักและไต่ถาม ไต่เสพลุสราพทจากนั้น ยู่แต่ก่อน  
 ครองพระเจ้าเกาจงเสด็จไปทวัก พนองเราจึงไต่จากกันไป  
 ข้าพเจ้าคิดลงท้านเวลาไต่ไม่มีความสุข ครั้นข้าพเจ้าไต่  
 ความว่า พอลอกเส็จจากทวักให้คนท่วยลยเสาะทักตามไม่ไต่  
 ความว่าไปอยู่แห่งใด บัดนี้ข้าพเจ้าเฝ้าว่าพมวซาต่าง ๆ จะ  
 เรยกลมและฝนกไต่ แล้วซอของส่มผคนตั้งทวชนเป็นเจ้ากสุม-  
 ควรทจะเบนซาคกกกยเมืองหลวง และความรวซาพนนเป็รยบ  
 เหมอนนาหยดลงมาจากกิ่งไม้หยดหนึ่ง จะปรารวดนาตั้งไต่  
 กไต่ทกตั้งส่มควมปรารวดนา แต่ข้าพเจ้าเห็นว่าลยบรมท  
 นอนไต่หอมนอนอยู่ไต่เป็นลยคกกว่า ข้าพเจ้ากบพระพมกน  
 กในครงน ข้าพเจ้าจงมทนงลยมาไต่แจ่ง ขอไต่พคคอง  
 ลยคกข้าพเจ้า จงลยการใหญ่ทคคไต่ไว้นนเสยเถด

๑ นางชวยเซงคทนงลยแจ่งควมแล่ว มอทยจ  
 บอคนางชวยเซงว่า พระบงเสยวไปไซ่คชบสคคนมาทวคยเคยว  
 นข้าพเจ้าไต่พคคยชางนอ ก นางชวยเซงจงไต่เรยกคชบ  
 สคคนนนเขามา มอทยกคอกไปนำคชบสคคน เหนนางชวยเซง  
 แท่งทวไต่เสยเกวระ และปรคคคยทวเพชวเหมอนเครอง  
 กษครบ แล่วมไฟรพลลยอววคต่าง ๆ ทงเป็นกรบวณอยู่

สองข้าง ศิษย์สี่คนเห็นดังนั้นก็นักขานขบแฉับออกนางช่วยเซ่ง  
ว่า นายข้าพเจ้าให้มาถามข่าวท่านว่าเป็นสุขช้อยหรือ

๑ นางช่วยเซ่งจึงตอบว่านายของท่านนั้นนางกษัตริย์  
ชับเฉียงเป็นประการใด ศิษย์สี่คนบอกว่านางกษัตริย์ชับเฉียง  
นายข้าพเจ้า แต่ท่านของข้าพเจ้าเขาของสำคัญสั่งหนึ่ง  
ให้ข้าพเจ้านำมาให้ท่าน ขอท่านขังค้ำให้คนทั้งปวงที่มาจับ  
โซ่ไปเสียให้ห่าง นางช่วยเซ่งว่าคนเหล่านั้นเป็นคนสันต  
ไว้ใจของเรา ศิษย์สี่คนจึงเอาสิ่งของที่พระบึงเสี่ยวไปให้  
ไปนั้นออกจากมือเสื่อสิ่งให้นางช่วยเซ่ง นางช่วยเซ่งก็  
ว่าดอกไม้หยกที่ทวให้กับพระบึงเสี่ยวไป เมื่อวันจะจากไป  
นางช่วยเซ่งเห็น ดอกไม้หยกของ ทวแล้วก็ร้องไห้ว่าเรา  
สำคัญว่าจะไม่เห็นหน้าของเราแล้ว แล้วพุกก็ศิษย์สี่คนว่า  
บัณฑิตเป็นพวกเดียวกันแล้วเจ้าจงขอยุทหน คอยให้ นายเจ้า  
มากชนเกิดศิษย์สี่คนจึงหยุดคอยที่นั่นคนหนึ่ง

๑ ครั้นเวลารุ่งเช้าได้ยินเสียงประทัดใหญ่ จุดชน  
สามนัก คนใช้ของนางช่วยเซ่งมาบอกกับนางช่วยเซ่งว่ามี  
ข้าศึกยกกองทัพมา นางช่วยเซ่งจึงว่านายทัพทศุมไพโรพล





บังเสี้ยวไปกับนางช่วยเซ่งก็ออกมากินโต๊ะ พอลงนางเมือง  
 มกจิวนางช่วยเซ่ง ไม่ได้เข้าเสี้ยน นพากันมาค้ำบ  
 บังเสี้ยวไป บังเสี้ยวไปก็ให้คนออกไปพูดจาอันรับพวก  
 ขุนนางพศจาเยยมเยยน แล้วกพากันกลับไป และพระ  
 บังเสี้ยวไปกับนางช่วยเซ่งกินโต๊ะเสปสร่าอยู่ด้วยกัน  
 บังเสี้ยวไปพูดว่าพชาพเจ้าสมุสศตขณูญา ขคนกจะยอม  
 ขนกขเมืองถงแล้ว ไพรพลกขมาลา ของพพระจกแจง  
 ประการใด

๑ นางช่วยเซ่งจึงว่า เรายอมขนกขเมืองถงแล้ว  
 เราเข้าไปเฝ้ากขเจ้าด้วยกัน ไพรพลและมาลาทางนไทพก  
 อยุทเมืองมกจิวกอน ภายหลังจึงค้อยกค้อ่านค้อไป พระ  
 บังเสี้ยวไปจึงว่าพคค้อย่างนชอยแล้ว นางช่วยเซ่งจึงส่ง  
 กขพวกนายกอง ให้รวบรวมไพร่พลพรรคพวกค้อยพงรับส่ง  
 อยุทเมืองมกจิวนางช่วยเซ่งจกเอาข่าวทสันทมาคด้วยประ  
 มาณสามสิบกคนสี่สิบกคน เคนทางมากขบงเสี้ยวไปสองวัน  
 สามวัน พบกองทพขยันกขพระบังเสี้ยวไปจึงเอาความท  
 ไทของเฮา ไซ้มาเกลยกล้อม นางช่วยเซ่งเฒ่าให้ขยันกขพง

๐ ชยนุกยจึงวาทารอนนกกสำเร็จแล้ว ท่านพาพัสสาว  
 ท่านกลบเข้าไปเผาเถิด ข้าพเจ้าจะรมหนงส์ขอเข้าไปกราบทูล  
 ด้วยฉบบยหนง แล้วข้าพเจ้าจะกลับไปรกรษายานเมือง พศ  
 กนแล้วชยนุกยกลางบงเสียวไปกลบไปเมืองเซียงจว บงเสียว-  
 ไปนางชวยเซงมาถงเมืองหลวง พระบงเสียวไปเข้าไปแจ้ง  
 ความกบยนางไทชองเขา นางไทชองเขาให้ชยนนางตอง  
 คนออกมารยนางชวยเซงไปในเก้ง นางไทชองเขาเห็นนาง  
 ชวยเซงเขามากคคิดว่า ไตมาพบกนถมความยนต์ ทางคน  
 ทางเขาความทจากกนไปนนเล่าให้กนฟัง แล้วนางไทชอง-  
 เขาชกชวอนให้นางชวยเซงอยู่ด้วยสองวันสามวัน แล้วจกเงิน  
 ทองทรพยสังของให้กยนางชวยเซงจกยานเรอน ให้อยู่แห่ง  
 หนึ่ง แล้วตงให้นางชวยเซงเขนเจ้าชอกกยงชอง แต่ห้าม  
 ตำแหน่งวาราชการสังไตไม บงเสียวไปนนนางไทชองเขา  
 ประทานเครื่องยศสำหรับทงกกกกชยนนางผู้ใหญ่ให้

๐ ฝ่ายนางไทชองเขาอยู่ในเก้งครงนนกกคแต่การ  
 กำหนด และนางไทเผงกงจับตรไทชองเขาคนหนง นางไท-  
 ชองเขามความรักเขอนนมาก ยกนางไทเผงกงชยนให้เขน

ภรรยาชเสี้ยว นางไทเผงกงจึงเป็นคนรูปงามใจกำเริบ มีความกำหนัดอยู่ในการประเวณีมาก เมื่อไคซเสี้ยวเป็นผัวนางก็ปรนนิบัติให้ลุ่มหลงในซันเซ็ง ชเสี้ยวรักใคร่มาก ไม่ใคร่จะห่างไกลกัน ชเสี้ยวอยู่กับนางไทเผงกงอยู่โดยคร่ำครึสามคนก็ถึงแก่กรรม นางไทเผงกงจึงกลับเข้ามาอยู่ในวังกับนางไทของเขามารคานางไทเผงกงจึงไม่สบายใจด้วยความกำหนัดเที่ยวคบเพื่อนที่ในวัง นางไทของเขาเห็นบุตรสาวอยู่ในวังจึงนึกคิดว่านางไทเผงกงจะไปรักใคร่เข้ากับคนทรกของนางไทของเขานางไทของเขางงยกนางไทเผงกงให้ไปเป็นภรรยาชเสี้ยวกลายเป็นนางพลเรือนเสีย

๑ ครั้นอนึ่งมาวันหนึ่งนางไทของเขา พายูชาชชเขาไปเที่ยวเล่นที่สวนในวัง นางไทของเขารู้กับชชชว่าสองวันนั้นฝนไม่ตกมีแดดสว่าง ยูชาชชชว่าดูคนไม่ไม่มีใบเหลืองเหี่ยวแห้ง หล่นจากกิ่ง ไม่มีดอก ตมขานก็ไม่มีดังามสคชชเหมือนฤดูฝน นางไทของเขางงวาการอนนไม่ยากดอก และเมื่อสวนก่อนที่สวนเซียงนมีสวนผักสวนสวน มาบอกกับเราว่าต้นไม้ไหนห่วยมีดอกขานเราเห็นว่าคน

ไล่ห้วยขงมคอกแล้ว ดันไม้อื่น ๆ กัดงมคอกเหมือนถนน  
 เคียวจนกวรวนระเซาฤดูฝน เวลาพรั่งนบเสียวคล้ายบครเขย  
 เราคงจะมาไหว้สนของคุณเรา เราจะให้จกโต๊ะมากอยเลียง  
 רכתในสวน เราจะให้ตอกไม้มคอกแยมยาน ไหว้สนทั้งสวน  
 ให้เป็นมงคลกขบ้านเมือง

๐ บุษ่าซอจิงว่า ใจมันขยั่นนปรารถนาเฮาตามชอย  
 ใจ แต่เทพยดาท่านจะไม่ตามใจให้ นางไทชองเฮา  
 หัวเราะแล้วตชวยว่า ถ้าพรั่งนตอกไม้ออกคอกแล้ว เราจะปรับ  
 ให้เจากันสรวาสามถวยใหญ่ ๆ บุษ่าซอขยมแล้ววว่าสรวาได้  
 ถวยหยกอย่างคน ถึงไม้ต้องปรับหมายท่านกจะตองให้  
 ซ้ำพเจ้ารบยประทานอยู่เนชง ๆ แต่การทระให้คนไม้มคอก  
 บานพรวมถนนเคียวจนกเช่นฤดูแลง ทำอย่างไรจจะให้คนไม้  
 มคอกออกมาได้ นางไทชองเฮาชม้อยตาคชน แล้วก  
 กกลับเข้าไปในเก้ง ส่งให้หานางชวยเซงที่เชนกงยงอองเฮา  
 มาทเก้งข้างในเล่าความทพทกขบุษ่าซอว่าจะให้ตอกไม้บ้าน  
 ขนทั้งสวนน ให้ฟังแล้ววว่าให้นางชวยเซงทำวซ่าให้คนไม้  
 ในสวนมคอกบ้านแยมพรวมถนน จะให้เป็นมงคลกขบ้าน  
 เมือง



๑ นางชวยเซ่งจึงว่า เวลาพริ้งนระตังไต่ระเลียง  
 ชุนนางจะให้ดอกไม้อ่านสักสองสิ่งสามสิ่งนั้น ข้าพเจ้าจะ  
 ขอถวายพารกษเภาของดอกไม้ออกให้ดอกไม้อ่านก็พอจะได้ ถ้า  
 ท่านจะให้ดอกไม้อ่านออกให้หมดทั้งสวนนั้น เทพยาคูผู้ใหญ่  
 ไม่ชังคชนั้นไม่ได้ ท่านจงมหน่งลือลขบยหน่ง ข้าพเจ้าจะ  
 ส่งไปให้เทพารกษเภาของดอกไม้ออกช่วยทูลเทพยาคูผู้ใหญ่ให้รู้  
 จะได้ให้ดอกไม้อ่าน ก็จะได้สำเร็จความปรารถนา

๑ นางไทของเฮา จึงเอากระตาศเหล็กของเขยนหน่ง-  
 ลือลขบยหน่งว่า ข้าพเจ้าเป็นกษัตริย์ในเมืองมณษย ข้าพเจ้า  
 มจรจะระเลียงไต่ระเป็นการใหญ่ จะให้เขยนมงคลกษบยานเมือง  
 ขยเทพยาคูเจาซึ่งเขยนใหญ่ จึงได้ขบคยสิ่งของลารพคทงปวง  
 จงไปรดให้คนเฒ่าในสวนข้าพเจ้าออกดอกสีนทงตนทุกตน  
 ในเวลาคนวันนออย่าให้ค้างอยู่จนสว่างได้ นางไทของเฮา  
 เขยนหน่งลือลแล้วมอขยให้กษบนางชวยเซ่ง นางชวยเซ่งจึง  
 เขยนหน่งลือลขอของควอกลขบยหน่ง แล้วเวลานางไทของเฮามา  
 ถึงสวนดอกไม้อ่าน กษานมนคและเผอนนตกษบยหน่งลือลสองขบ  
 ส่งไปให้แก่เทพารกษเภาของดอกไม้อ่านไปจนถึงเทพยาคูผู้ใหญ่

๐ ฝ่ายนางไทของเฮาสั่งกับกวางลกยี่เจียเซงโลเลียง-  
 สือชุนนางพนักงานแต่งโต๊ะไปตั้งในส่วนตอกไม้จะโตเลียง  
 ชุนนาง ฝ่ายบูช่าช้อกลีบมาบ้านมาถึงกลางทางพบพระ  
 บังเสี้ยวไป พระบังเสี้ยวไปว่าเวลากลางวันแต่คร้อหนัก  
 ทำไมท่านไม่หยุดพักอยู่ในส่วนก่อน บูช่าช้อจึงว่าน่า  
 หัวเราะนางไทของเฮา จะขอเทพารักษ์เจ้าชองคอกไม้ว่า เวลา  
 พรุ่งนี้ให้คอกไม้ทในส่วนมีคอกยานพร้อมกันทุกสิ่ง เรา  
 คิดเห็นว่าการทคอกไม้จะ ออก ออกคุม และยาน ก็เช่นชอง  
 เทพุกาซึ่งคีย์ นางไทของเฮาเป็นแต่มีนุษย์ จะมาชอกย  
 เทพุกาเจ้าคอกไม้อย่างไรได้ เวลาพรุ่งนี้เรากบเจ้าเข้าไป  
 คุกในส่วนตอกไม้ก็จะรู้หน้าใจชองเทพุกา พวกกันแล้วต่างคน  
 ก็ต่างไป

๐ ครนรุ่งชุนเวลาเช้าพระบังเสี้ยวไปก็เข้ามาที่ส่วน  
 คอกไม้ เห็นคนคอกไม้ชอกคอกยานคุมไปทวกระถาง  
 แล้วพระบังเสี้ยวไปเดินเลยมาถึงหอเยียงชวตงทในส่วนคอก  
 ไม้ พบโลเลียงสือช้อออกมาจตแจ่งตงโต๊ะอยู่ทหอเยียงชวตง

โลเลยงสี่เห็นพระบงเสี้ยวไปเข้ามาทำเป็นไม่รู้จัก ว่าพระ  
ไม้คั้นมาทำไม้จริงของธารเขามาถน

๑ พระบงเสี้ยวไปไคฟง โลเลยงสี่ พุดคังนนักอก  
กลันโตโลไว้แล้วคิดว่าคน ๆ นเหมือนกยคนตาบอด พระบง-  
เสี้ยวไปพุดกับโลเลยงสี่ว่าเราเป็นขนนางของกษัตริย์ทำไม  
เราเข้ามาในไม้ไคหรือ โลเลยงสี่จึงว่าอนนเป็นวันราชบุตร  
เขยจะมากำนยสนองคนนางไทของเฮา นางไทของเฮาให้  
เรามาตงโตะไว้ทนโตะตรงนเป็นโตะกันด้วยความเจริญ  
ใจ และตัวเจานยกทวชนเป็นขนนางข้าไม้รู้จัก ขำรอย  
แต่ว่าเป็นพระไม้คั้น ถ้าเจ้าไม้ไปเสียจากทนเราจะเอาขาย  
งาทสำหรับถอเขาเผาคเขาเราจะทำไมเราไค พระบงเสี้ยว-  
ไปคิตจะท่มเฉยงต่อไป พอโลเลยงสี่เอาขายทสำหรับถอ  
เผาคถูกทแกมพระบงเสี้ยวไปหลายท พระบงเสี้ยวไปทกใจ  
กลัวกเห็นเขามากำนยนางไทของเฮาทก่ง จึงเอาความท  
โลเลยงสี่กระทำนทลนางไทของเฮา นางไทของเฮาจึง  
ถามว่าเจ้าไปอยุทไหนเฮาจึงคั้น พระบงเสี้ยวไปบอกว่  
ข้าพเจ้าอยุทตอเขยงชวคัง

๑ ไทของเขาได้ฟังจึงฉุดมือพระบงเสี้ยวไปแล้วว่า  
 เราได้ส่งให้เขาไปจกแรงตงโตะรอยทนน ทำไมเจ้าจึงไต่  
 ชนไปเที่ยวดวงนน ทอนนนเขนทชนนางผู้ใหญ่ไปมา เจ้า  
 เป็นพระจะเขามากให้มาทางประตูข้างโต ว่าแล้วจึงส่งให้  
 คนใช้ไปส่งกำชัยนายประตูข้างโตว่า ตงแต่นไปฉาพระ  
 องคนไปมาเขาออกทางประตูนถอยาให้ห้ามปราม ว่ากล่าว  
 ส่งแล้วพุกกยพระบงเสี้ยวไปว่า วนนเจ้าอยุทนก่อนคอยให้  
 พวกชนนางเขากนโตะพากนกลับไปแล้ว เราจะพาเจ้าเที่ยว  
 ชมคอกไม้ทีในสวน

๑ ฝ่ายโตเลียงสอจกแรงตงโตะแล้วกวพเคาระหคเหน  
 คอกไม้ทบานสต่าง ๆ เป็นชน ๆ น่าชม ขณะนั้นเทกหยน-  
 เกยคฝเป็นทง ฮชชชนนางผู้ใหญ่พาพวกชนนางทงปวงเข้าไป  
 ในสวนเห็นตนไม้มีคอกยานพรชมกนคองตงามต่างคนถอนใจ  
 ใหญ่ แล้วพุกกนว่าใจเทพยคาอย่างนแล้วมนษย์เราจะไว้ทว  
 อย่างไร อวกมฉงชนทจิงว่ายังไม่วีว่าคอกไม้กระถางไหน  
 จะเว้นอยู่ข้าง เทกหยนเกยคกยชนนางทงปวงกพากนไปเที่ยว  
 คุคันคอกไม้ในสวนทกกระถาง มีตนไม้ชคอกมชอไม้มีคอก  
 ปกคอยู่คังเก่า



๑๐ เตกหยันเกยคกยพวกขนนางกัฟุดจาตวรรษเรวีญตัน  
 กมิชอววาเป็นตนไมชอตรงไมเซาควยผุโค กำลังฟุกกนอย  
 บเสียวกลายราชขตรเซยกกลับมากแต่เส้านาง ไทของเฮาที่ใน  
 เก็งจะมากินไต่ ครันมาดงในสวนแลเห็นพวกหญิงในเก็ง  
 ห้อมล้อมนางไทของเฮาเข้ามาทหอยียงชวคัง นางไทของ-  
 เฮารบสังกยพวกขนนางผุใหญ่ผุนอยว่าชยาให้มาเผาคันยเรา  
 เสย ให้พากนนางไทเระตามบรรคาศักกชองทวเถก แล  
 นางไทของเฮาจึงอวคกยขนนางว่า ตนไมเหยมแห่งไปเรา  
 ไมมีใจทจะชมสัง โคเถนให้สยาย คนนเราจรมทงสอช  
 กยเทพยดาเจ้าชองคอกไม ให้ตนไมเป็นคอกขานทวทงสวน  
 ครนเวลาเฮาवनคอกไมคขานโคตามใจ เราจรรวขาน  
 เมืองนอยเป็นเป็นสข พวกทันทงยวงจงพากันเสพสราให้  
 สยายเถก บคนขนนางผุโคทคตงทงสอโคกให้ทาคาเพลง  
 คำโคลงมาโทกยเรา เราจระฟังเล่นแลจะไคปปรากฏไว้ว่า  
 กนไต่ครนเป็นบทสนุกสยายแล้วสังให้คนไซ้ ไปเทยวคตรวจ  
 คุกคนไมทกระดางไหนจะไมเป็นคอกขาง คนไซ้ไปคตรวจแล้ว  
 กลับมาทลว่า ตนไมคอกสังโคกเป็นคอกขานทุกคันแต่คัน  
 กมิชอนนไมคอก

๐ นางไทของเขารู้ว่าตนก็มีชื่อนั้นชดริบสัง ให้ตัด  
 ตนก็มีชื่อนั้นเสีย แล้วให้ชู้ของตนไปทิ้งไว้ที่กรมสวน ไม่ให้เอาตัว  
 ตนก็มีชื่อนั้นมาปลุกไว้ในกระถางที่สวนหลวงต่อไป และบุช้ำช้อ  
 กับพวกขุนนางที่เป็นคน ประจบประแจงก็ ทำ โคลงคำ เพลง  
 สรรเสริญนางไทของเขารู้ว่า มีบุญวาสนาจนเทพยดาก็กลัว  
 เกรงตามใจทุกอย่างต่าง คน ก็ทำ ขน คนละ ผย แต่ ล้านวน  
 แผลกเปลี่ยนกันไป และเทกหยินเกยกเป็นคนช้อตรง จึง  
 ว่าตนไม่ทิ้งหลายฤดูฝนก็มีดอกไม้ผลออกกิ่ง โยงดงงามฤดูแล้ง  
 ก็ร่วงโรยไปเป็นธรรมดา บัดนี้ตนดอกไม้ทิ้งปวงก็มีดอก  
 ขานชนกเช่นบุญวาสนา แต่เคยวนฤดูแล้งกลีบเป็นฤดูฝน ไม่  
 ถูกต้องตามฤดูนั้นไม่ ควรแล้ว สิ่งใด ชั่ว ก็ต้อง สละ เสียบาง  
 ขณะนั้นพวกพนักงานเดินรับสราโศกสามเที่ยวแล้ว พวกขุน-  
 นางพากันลุกจากโต๊ะทุลลาลกลับไป

๐ ฝ่ายนางไทของเขาคิดถึงพระบึงเสียไปว่า มา  
 คอยอยู่ที่เก้งกรับกลับมา บุช้ำช้อเห็นว่านางไทของเขารู้  
 เรียกให้ตามเข้าไปในเก้งด้วย คิดเสียใจจึงเดินมาดงเก้งชม  
 เดือนแล้วเดินเลยเข้าไปดงเก้งชยเพกฮันเห็นนางเซียงกวน-

ชวนหยอชยทนน และนางเซียงกวนชวนหยอน เมื่อบุชาชอ  
 ไปมาหานางไท้ของเขานันได้พบนางเซียงกวนชวนหยอช  
 เอง ๆ บุชาชอมีใจรักใคร่มาแต่ก่อน ครั้นเวลาจวนนมมา  
 พบนางเซียงกวนชวนหยอชผู้เคยรักใจ แล้วพุดกับนาง  
 เซียงกวนชวนหยอชว่าคิดลงมือโจ่งมายนอชทนนผู้เคย  
 เจามใจก็คิดลงเรา

๑ นางเซียงกวนชวนหยอนหันหน้ามากเห็นบุชาชอจึง  
 หิวเราะแล้วว่าเราไม่ได้อคิดลงท่านชอก คนที่คิดลงมีอยู่  
 บุชาชอจึงถามว่าผู้ใด นางเซียงกวนชวนหยอนจึงว่าเราจะ  
 ถามท่าน ท่านมากันไต่ทหอยเยียงชวตงควยเหตุโจ่งใด  
 เข้ามาลงน บุชาชอจึงว่าเราอย่าไต่เอาความเรอง นนม  
 กล่าวเลย เราจะพาเจ้าเข้าไปในแก่งชยเพ็กชัน เราจะขอ  
 พุดจาไถ่ถามเจ้าสักอย่างหนึ่ง นางเซียงกวนชวนหยอนจึงว่า  
 จะมิธุระสังใดก็พุดกนทนนเถิด บุชาชอจึงว่าเราจะขอให้เจ้า  
 เข้าไปพุดกับเราทในหอง นางเซียงกวนชวนหยอนเสียไม่ได้  
 ก็ตามบุชาชอไปในแก่งชยเพ็กชัน บุชาชอถามว่าผู้ใดกิน  
 สรวาหยอกเขินกับนางไท้ของเขายอยู่ในแก่ง

๑ นางเซียงกวนชวนหยยบอกวาพระบงเสี้ยวไป บูชา  
 ซอจึงกอดนางเซียงกวนชวนหยยเข้าไวพุดวาเจ้าทรกของเรา  
 เมื่อตระกรเราวามคณคตตงเรานนก็อผี โศ นางเซียงกวนชวน-  
 หยยจึงเอาเนอความทนางชยเฮารกยูชาซอ นนเจ้าไทพงวา  
 ข้าพเจ้าโคตวรรเสวีณูสมท่านให้นางชยเฮาพง วาทานเป็นคน  
 เจ้าชระทำการสิ่งโตกแยบคายมกรยาพาทเรยบรอย และ  
 ท่านเข้ามาทในแกงพุดจาหยยอกเอินกนกันนางไทชองเฮาประ-  
 การโคข้าพเจ้าก. ถ้าให้นางชยเฮาพงทกประการ นางชยเฮา  
 ไทพงถอนใจใหญ่แลวนงชย แล้วทกรยานางชยเฮานน  
 เหมือนจระรักโครท่าน เคยวนเสียบคายเขาไปอยู่เสียบเมือง  
 บงจวกยไลเหลงอชอง ถ้าเขาไทกกลับมาข้าพเจ้าจะนำท่านไป  
 ให้พยเขา จะมีลาวคกว่านางไทชองเฮาทรอ

๑ บูชาซอว่าถ้านางชยเฮามจกรกเรา เราจระทล  
 นางไทชองเฮารบสงให้ไลเหลงอชองนางชยเฮากลับเขามาอยู่  
 ในเมืองตงเก่า พุดแลวต่างคนกต่างไป

๑ ฝ่ายชกง่วนหลไลชานชนเมออุบทหอเยยง ชวตง  
 นน เห็นเทกหยนเกยคชววมมึงกยพวกชุนนางทสคยชอม



สัตย์บุญญาเส้มมอกยทวักคตอจฉา แล้วพระบึงเสียวไปโกรธ  
 พยายามไล่เลียงสื่อควยว่าตพระบึงเสียวไป ขณะนั้นพาเอเย-  
 ฉอเซ่งซุนนางเมืองเซี่ยคจิ๋วเข้ามาทูลนางไทของเฮา ขอ  
 ให้รับไล่เหลงอ้องเข้ามาจากเมืองข่งจิ๋ว นางไทของเฮาโกรธ  
 สั่งให้ขบเอเยฉอเซ่งซุนนางเมืองเซี่ยคจิ๋วไว้

๑ ฝ่ายข่งเสียวไปเห็นไตทงงนนักส่ง ให้จิ๋วเหง ให้  
 ทลยงกกล่าวโทษไล่เลียงสื่อเตกหยินเกยคอวกมฉงกยพวก  
 ซุนนางทชอศตยนั้นว่าเป็นกบฏ จิ๋วเหงก็จดเอาชอบวรดา  
 ซุนนางทชอตรงเขาไปทูลกับนางไทของเฮาว่าเป็นกบฏ ตาม  
 คำพระบึงเสียวไปสั่ง

๑ ฝ่ายไล่เจินฉินนเขียนคำเพลงลงในพิศทวางไว้น  
 ไตรสองข้อ ข้อหนึ่งว่าขบครเจ้าพตจาล่วงเกินพระมารดา  
 ข้อหนึ่งว่าคยคตกนเป็นกบฏ ครั้นนางไทของเฮาเห็นข้อ  
 ซุนนางทจิ๋วเหงจดเขาไปถวาย ก็ยคำเพลงในพิศทวางไว้  
 บนไตรตงนนักก็โกรธไล่เหลงอ้องราชบุตรของตัวกับซุนนาง  
 ทมชอชอยในเรื่องราวจิ๋วเหงจดหมายนั้นเป็นอันมาก แต่  
 เตกหยินเกยคตนั้นนางไทของเฮาเห็นว่าชอตรง จึงเอาพิศท  
 ลขอเตกหยินเกยคตในเรื่องราวนั้นเสียบ แต่ซุนนางนอกจาก



ไม่ไต่คืบกัน พอพุกสันคากซึกมคตทวแหวระทองงนไต้พง  
 ออกมากองอัย เตากงเซี่ยพกบหลยคคชนนางทมากากย  
 ชำระนเห็นวาคนทงล้องมีความซ้อตรงอัย ให้ขาวซิง  
 เขามคทมิชอวกมฉงเสี่ยแล้วเอาความเรอง นเขาไปทูลนาง  
 ไท้องเขา นางไท้องเขาเรบตั้งให้โล่งจุนจีนออกมาห้ามให้  
 งคไว้อยาเพื่อชำระ แล้วรบตั้งให้ไท้องหมอลวงมารักษา  
 พยาบาลชอวกมฉง ความทชำระกนทรงนกกเลองลอทวไป

๑ ฝ่ายชเียงเจยบหลานชมิงกวงซิงเป็นชนนาง อัย  
 เมืองบายจวอกยชเียงชวองชาย มาอัยทเมองเอยบจวอ  
 ความอนนกกคกใจแล้วไกรช จึงพกกันว่าชกวงหลังชำระ  
 ความนไม่เป็นยคชธรรม แล้วว่านแตกอนพระเจ้าหลยชบงกลา  
 หาญมิลคยญญา ทำสังครามปราบปรามชาคกชานเมืองจิง  
 ไคเรยชรอยมาหลายชกน บคินเพราะควยผู้หญิงไคครอง  
 ราชลัมยค คคชบายช่ายตรหลานพระญาคตวงคพระเจ้าหล  
 ลยชบงเสี่ย แล้วทำให้พวกชนนางไคคความเตอชรอนค่าง ๆ  
 พวกชนนางผู้ใหญ่ผู้ชอกก็ไม่มีผู้ไคเรชคคทาน พวกชนนาง  
 เหลงานเหมือนทาควบเมยชควยคนจนลัมยคทงนไคคยผู้ชอง





ด้วยเราเห็นใจคนทวงหนี้เหมือนคนแต่ก่อนไม่ ระวัง  
 การใหญ่ด้วยกนนักยากเราเห็นอย่างหนึ่ง แต่ระวังของ  
 เกลยกล้อมผู้คนยกของใหญ่ขึ้นว่าระช่วยการแผ่นดิน ระวังเอา  
 บ้านเมืองคนใหญ่ทรหหลานหลัสยขึ้น ถ้าเราได้คนมากแล้ว  
 เรากะพากันเอาตเอาบ้านเมือง ยกสมบัติให้แก่บุตรหลาน  
 พระเจ้าหลัสยขึ้น ก็เห็นระหามชุนนางและญาติพินของนาง  
 ไทของเฮาออกสัรบไม่ ทังจอบจิงวาคตเห็นคตงนแล้ว  
 ทำไมจิงมานงเฉยเสียบ

๑๑ ลกขณอของจิงพุดกบช้เกงเงยบว่า ท่านนจะยกของ  
 ชนชมนนพากันเขาไปเอาบ้านเมือง ให้แก่บุตรหลานของเจ้า  
 นาย ข้าพเจ้าจะทำหนังสือยกอภิกรณกล่าวโทษความชวชของ  
 ไทของเฮา ให้กับท่านล็กขบยหนึ่ง ช้เกงเงยบจิงว่าท่านจะ  
 ช่วยขระทำหนังสือเรื่องราวยกอภิกรณนางไทของเฮาให้ไค  
 แล้วข้าพเจ้าจะเป็นคนไปเช่นเทพยตากษัตริย์ในเมืองถึงแล้ว  
 จะเตรียมพรรคพวก ยกของชมนนพากันเขาไปตเอาบ้านเมือง  
 แต่เตยวันเซอญทานมากนัสราเสียบก่อน แล้วจิงคอบทาเรื่อง  
 ราวนนเถด

๑) ลูกบ้นของจึงว่า การที่จะทำหนังสือ ยกโทษนาง  
 โทษของเธอ นั้น ไม่ต้องคิดครึกครองสิ่งใดออก นางโทษของเธอ  
 กระทำความชั่วโทษมีเข่นอันมาก ช้เงงอววจวการทนาง  
 โทษของเธอ ทักมือตักเท้าของเซงของเฮามเหส้เซยวชกชย  
 นางสนม เอลงแ่งสำรานนางโทษของเธอเป็นคนใจร้าย  
 ถึงใจฝ้ชยักหากกระทำไคคังนนี้ไม่ ครนพคกนอยประมาณ  
 ครนหนง คนใจจคไคระสำมาเลยงชเงงเงย ชเงงอวกย  
 ลูกบ้นของ ทงจชกชวณกนกินสรวไคหลายดวแล้ว ลูก-  
 บ้นของลูกชนบ้นชนแล้ววว่า ช้พเจจจะเขยนหนังสือเรื่องราว  
 กล่าวโทษนางโทษของเธอให้ท่านคตามแต่ท่าน จระจคแงงเด็ก  
 ลูกบ้นของกเคินเขาไปไคไคหยขกรคายมาเขยน ชอหนงว่า  
 นางโทษของเธอไคว่าราชการ เปลยชชอเมองดงเลยไคเรยก  
 เมองจิว ชอหนงว่านางโทษของเธอก็มีใจเป็นคนชอตรง  
 แลวกไม่ไคเกิดในวงคคนมีตระกูล ครนไคเป็นหามพระเจ้า  
 หลลตบ้น จงกระทำชกบพระเจ้าเกาจเมอตรงเบนโทษ  
 ปรารณนาระหาควมสชไปภายหน้า ชอหนงนางโทษของเธอ  
 ใจกล้าหาญจะทำการสิ่งไคไคไม่คคกถลวเกรงผู้ไค นาง  
 โทษของเธอ ประพฤติแต่การประเวณ ไคพระเจ้าเกาจลุ่มหลง

แล้วคิดฆ่าลูกให้ตายพาตพาโต เสงของเฮว่าฆ่าลูกของตัว  
 เสย ข้อหนึ่งว่าพระเจ้าเกาจงประสูติพระชนมมุน ก  
 เพราะนางไทของเฮกระทำอบายให้ล้มหลงในการประเวณ  
 ข้อหนึ่งว่านางไทของเฮกระทำแต่ความชั่ว คิดพาตพาโต  
 เหาตเศอวงค์ และพวกชนนางทชอตรงให้โคความเคชค  
 รอนแล้วฆ่าเสยก็เป็นอนมาก ข้อหนึ่งเฮายาพิษให้มารดา  
 ของตัวกนให้ตาย ฆ่าพชายพสาวของตัวเสย แล้วพวก  
 พระญาติวงศ์และชนนางราชกุมมีความเคชครอน เทพยคา  
 และนางพระรรณ ก็ไม่ควรระให้นางไทของเฮามีความ  
 เจริญเฮนสุขชยุดงน ข้อหนึ่งนางไทของเฮากำกให้บุตร  
 ของเจ้านายไปเสยจากบ้านเมือง ทงแต่งให้ญาติพี่น้องของ  
 ตัวเป็นชนนางผู้ใหญ่สำเร็จราชการแผ่นดิน ข้าพเจ้าชเกง-  
 เจยเป็นชนนางเก่าอยู่ในเมืองหลวง ช่มงกบู่ข้าพเจ้า  
 ก็เป็นชนนางผู้ใหญ่ได้รับพระราชทานเครื่องยศ พระเศษ  
 พระคุณของพระมหาภษศรยแต่ก่อนนี้เป็นอนมาก

๑ ชเกงเจยบงกคลกบมของเฮยชนหนึ่งสอปลางร้อง  
 ให้ปลาง แล้วเฮยชนหนึ่งสนนไปถึงทชอชอวงค์และ  
 ชนนางทไทรบคาสังพระเจ้าหลสยบ เมืองระตวรคตฝาก

บุตรหลานและบ้านเมืองนน. พระญาติวงศ์และชนนางทงปวง  
 กไต่ยนปรากฎอยู่ด้วยกัน และท่านผ้อตรงทริบคำพระเจ้า  
 หลสยบไว้นน จะพากนลมคารบสังของพระองค์เสี้ยแล้วหรือ  
 ขอให้ท่านทงปวงพิจารณาควาเคียวนมานเมืองเขนของผโต

๐ ฝ่ายชเกงเงย รัความในหนังสือลกข่นของเขน  
 สันขอควมทงนนแล้ว ด้วยสราทถขอยนนกดกจากมือ  
 แล้วชเกงเงยเอามอทงสองทบไต่เขารองให้เขนอนมาก

๐ ฝ่ายลกข่นของเขนหนังสือแล้ว กเอาพกนทเขน  
 หนังสือนนมาทงเสี้ยแล้วพทว่า ถ้าผโตอ่านหนังสือนนแล้ว  
 ไม่มจทคคสังเวชณนกเหมือนกบสทว คนบรรทาทอยนน  
 กพากนเขาไปอ่านหนังสือนนแล้วกพากนรขงให้ ชเกงขอ  
 จงวาการอนนไม่สำเรจทวยรองไต่คอก ขอเซญุทงทงปวง  
 ไต่ปรกษากน แล้วชวยคคอ่านให้สำเรจการ พกนทงนน  
 แล้วพากนกนไต่ระท้อไปอีก ชเกงเงยจึงพทว่าเวลาพรงน  
 เซญุทงทงสองมาแต่เวลาเช้า ข้าพเจ้ายงมีเพอนทชอยใจ  
 กนอกหลายคน ข้าพเจ้าจะชกชวณมาไห้รจกกับท่านจะไต่  
 ชวยกนคคอ่าน ครนกนไต่ระและพกนเส็รแล้ว ลกข่นของ  
 กบทงจชชกลาไป



๑ ฝ่ายเทกหยินเกยคชนนางผู้ใหญ่ ซึ่งอยู่ที่ใน  
 เมืองหลวงนั้น เห็นคนโทยที่ในคกยงมีอยู่อกแปดร้อย  
 ห้าสิบเศษ พวกคนโทยทั้งนั้นเป็นคนไม่มีความผิด เทก-  
 หยินเกยคจึงทำเรื่องราวเข้าไปทูลนางไทของเธอนางว่าคนโทย  
 เหล่านี้ พวกชก่วนหลัดลาการชำระไม่เป็นยุติธรรม  
 นางไทของเธาจึ่งรับสั่งให้เจียมชิวเสียนไปชำระคนโทยเหล่า  
 นั้นเสียใหม่เอาความจริงให้ได้ เจียมชิวเสียนก็ไปชำระ  
 ตามรับสั่ง

๑ ขณะนั้นเจียมชิวเสียนกับจิวเฮงซาหลวง ผู้กำกับ  
 นางกนสรายอยู่ด้วยกัน เจียมชิวเสียนจึงปรึกษาจิวเฮงว่า  
 คนโทยเหล่านี้คงทอนเขากชำระไว้เป็นสัดอยู่แล้ว บัดเรา  
 จะรอความเก่าชำระใหม่มันยากนักหนา เราคิดอย่างไรจึง  
 จะชำระได้ความจริง

๑ จิวเฮงจึงว่าถ้าคังนั้นเราจะต้องกคชเขาตามทเขา  
 ชำระไว้แล้ว ถ้าผู้ใดไม่รับเราจึงเอาตุ้มมาแล้ว เอาคน  
 โทยใส่ในตุ้มเอาไฟส้มเข้าไปให้รอบตุ้ม คนโทยร้อนทนไม่ได้  
 ก็คงจะรับ เจียมชิวเสียนได้กับจิวเฮงว่าคังนั้น จึงให้ยาว

ไปเอาตุ้มมาแล้วจึงว่ากับจิ๋วเฮงว่า ครึ่งก่อนเจ้าตุลได้ความ  
 ว่าโล้เหลียงซ้อ เต็กหยินเกยตอวกมฉิงเป็นกบฏ บคนรบ  
 ส่งออกมา ให้เราชำระคนที่ไม่สัตย์ซ้อเอาความจริงนั้น  
 ท่านสอนให้เอาตุ้มสุมไฟเข้าจึงจะได้ความจริงนั้นให้ท่านเข้า  
 ไปในตุ้ม จิ๋วเฮงตกใจจึงลงกรวยเงี่ยมฉิวเสียน แล้ว  
 สาราภาพลัดกันกบฏชก่ง่วนหลี่ ไไลจันฉินชำระความไม่เป็น  
 สัตย์สจริตกิดจะหาผลประโยชน์ เงี่ยมฉิวเสียนจึงจดหมาย  
 ถ้อยคำเข้าไปทูลนางไทชองเฮา นางไทชองเฮาให้ปริกษา  
 ไทชองจิ๋วเฮงว่าเป็นแต่ผู้ก่อกบฏแล้วกริบโดยฉันทา ให้เนรเทศ  
 จิ๋วเฮงไปอยู่เมืองเซี่ยหน่า แล้วว่าราษฎรที่โกรธจิ๋วเฮงอยู่  
 แต่ก่อนจะฆ่าจิ๋วเฮงเสี้ยกตาม ราษฎรก็พากันตามไปฆ่า  
 จิ๋วเฮงเสี้ย แล้วเงี่ยมฉิวเสียนให้จับชก่ง่วนหลี่กับไไลจันฉิน  
 จะเอาไปฆ่าเสี้ย พวกราษฎรที่มีใจโกรธชก่ง่วนหลี่ไไลจันฉิน  
 ก็พากันเข้าไปกตเอาเนอชก่ง่วนหลี่คนละค้ำจนตาย เงี่ยม-  
 ฉิวเสียนก็ให้ปล่อยคน ไทชองชก่ง่วนหลี่จำไว้ แปะครอยหาสืบ  
 คนนั้นเสี้ย

๐ ฝ่ายนางไทชองเฮาให้จับพวกญาติพี่น้องชก่ง่วนหลี่  
 ไไลจันฉินฆ่าเสี้ยด้วยเป็นอันมาก นางไทชองเฮาให้สืบสวน

ไล่เรียงกว่า ชนนางผู้ใดที่ไม่ชอบตรงเช่นคนพาโลใส่โทษ  
 ผอน ก็ให้จับความมาฆ่าเสียสิ้น พวกราษฎรพากันตโจพทกน  
 ว่า คงแดนสืบไปพวกเราก็จะไต่แต่ความสุขแล้ว

๑ ครนอชยมาวณหนงบุชชชอเขาไปในแกง เขาเรอง  
 ราวชแกงเจอยทกถาวโทษนางไทของเสากบหนงสอพวยเอยม  
 ทมไปลงชแกงเจอยมาให้นางไทของเฮา นางไทของเสาค  
 แลวกหวเราริงถามว่า หนงสอทกถาวโทษเราคบขนเป็น  
 ถอยค้ำไค บุชชชอทลว่าถอยค้ำลขบ์นออง นางไทของเฮา  
 ริงว่าลขบ์นอองมสคขบ์นอองมากถงเพยงน พวกชนนางก  
 ไม่บอกให้เรารู จะไคชขเลยงตงแตงให้เขนชนนางขน  
 ปลอຍให้ชคเชอชขตงนชนนางผู้ใหญ่กมคความผค

๑ บุชชชอจิงถามนางไทของเฮาว่า ชแกงเจอยม  
 หนงสอมาคคหมายพวยเอยมว่า ให้ชช่วยชระภายใน พวย-  
 เอยมกมหนงสอชขไป ในหนงสอพวยเอยมนความอกชร  
 สอองทวแฉงช ชางจันแฉงว่าเชยวงชว่าทาน แลหนงสอ  
 สอองชกษรนคนทงปวงแปลไม่ชอก

๑ นางไทของเฮาจิงว่า หนงสอชอองทวจะแปลไม่  
 ยากชอก ค้ำแชนนแปลว่าเคชนสืบสออง ค้ำงอนนแปลว่า

จะบอกตัวเอง ในหนังสือใจความว่าเกินนิสัยของท่านยกมา  
 ถึงในเมื่อแล้วเราจะยกออกช่วย แล้วนางไทของเขารู้ว่าเคย  
 นพวยเขียมก็ไปทำราชการอยู่นอกเมือง อย่าเพื่อติดตามไป  
 รับพวยเขียมก่อนเลย จะส่งทั้งสะเทือนตัวเลย แต่จะขอ  
 ให้หล่เฮาอีกนายทหารผู้ใหญ่ ไปย่ำรายปรามสะแกงเจียบเลย  
 ก่อน แต่เราสงสัยขยู่ว่าโลเพลงฮ้องบตรเราจะเข้าร่วมคึก  
 ควยพวกกบฏหรือไม่ จะต้องใช้คนที่ไวใจใคนั้นไปสืบคึก  
 บังจิ๋ว จะใครว่าโลเพลงฮ้องบตรเราก็คึกการสิ่งใด แต่ขยู่  
 หามผู้ใดที่จะใช้ไปไม่

๑ บุษ่าซ้อไตฟงนางไทของเขาคงทนนั้น กคคคคค  
 ค่านางเซียงกวนฮวนหยัพุกไว้แต่ก่อนว่า นางฮยเฮามจก  
 วิกบุษ่าซ้อ บุษ่าซ้ออยากจะไปพอกับนางฮยฮย จึงพุกกย  
 นางไทของเขารู้ว่า ข้าพเจ้ามิใช่คนสนิทไวใจของท่านหรือ  
 แล้วการนเป็นการใหญ่ ถ้าจะให้ผู้นั้นไปความจะจริงแท้  
 ประการใดสคคคจะเชอได้

๑ นางไทของเขาคงทนนั้นกนงฮย พอหญิงคนใช้  
 เข้ามากระซิบบอกนางไทของเขารู้ว่า ขยู่เสียวไปเข้ามาแล้ว  
 นาง ไทของเขารู้ส่งนางเซียงกวนฮวนหยัพุกพาบุษ่าซ้อออก



ไปเสียก่อน นางเซียงกวนฮวนหยงจึงว่ากับบุช่าซอว่า เรา  
จะนำท่านเดินออกไปข้างขวามือ บุช่าซอจึงว่าทำไมเจ้าจึง  
ไม่นำเราเดินไปทางนั้นแล้ว นางเซียงกวนฮวนหยงจึงว่า  
ไปทางนี้เถย

๑ ฝ่ายบุช่าซอก็เข้าใจว่ายังเสี่ยวไปเข้าในวัง  
บุช่าซอจึงเขามอพักบ้านางเซียงกวนฮวนหยง เห็นพวกกัน  
ไปตามทางแล้วว่า นางไท่ของเฮาจะใช้คนออกไปยังจีวนั้น  
เจ้าจงช่วยว่ากล่าวให้เราได้ไป นางเซียงกวนฮวนหยง  
รับคำว่า การอนนอยู่พนักงานข้าพเจ้าเอง แต่ข้าพเจ้าจะ  
ฝากข้าวของไปให้กับนางฮุยเฮา และจะมหนังสือไปถงนาง  
ฮุยเฮาด้วย ในหนังสือนั้นจะชักนำท่านให้ไต่กับนางฮุยเฮา  
ถ้าไต่สมความปรารถนาแล้วภายหลังท่านอย่าลืมข้าพเจ้า  
บุช่าซอจึงว่ากรสิ่งนี้เรามีให้เสียความสัทธิ พุตกันแล้ว  
ออกมาจากวัง

๑ ครั้นรุ่งขึ้นนางไท่ของเฮารับสั่ง จะให้บุช่าซอไป  
สืบราชการทงจีว บุช่าซอเข้ามาเฝ้านางไท่ของเฮาทใน  
เก๋ง นางไท่ของเฮากำชับสั่งความเสร็จแล้วบุช่าซอกล่าว  
ออกมา นางเซียงกวนฮวนหยงกลบเอาหนังสือกับสิ่งของ

ส่งให้บูชาช้อ บูชาช้ออกบ่าวไพร่ออกจากเมืองหลวงไป  
 ประมาณห้าวันหกวันถึงขงจิวพอเวลาพลบ บูชาช้อชกหา  
 เต็มล้านก แล้วส่งพวกบ่าวไพร่ว่า ถ้ามีใตไต่ถามว่าจะไป  
 แห่งใดก็ให้บอกวามาเทยวช้อส่งชอง ครั้นเวลาค่ำบูชาช้อ  
 พดอญกบเจ้าชองเตยม ถามเจ้าชองเตยมว่าโลเหลงออง  
 ออยทนคอยหรือ เจ้าชองเตยมบอกว่าโลเหลงอองชอกมา  
 ออยทนมแต่หลวง จินไปมาเยี่ยมเขียนโลเหลงอองเนอง ๆ  
 และทนมวคคอยวคคองชอววคคากาเทกทอย มีหลวงจอนอย  
 อองคหนึ่งชอชอยทวม ถาดงวนชอนคาคหนึ่งวนสียหาคาค  
 โลเหลงอองกไปทวค ฟังชอยทวมเทศน์และสวคมนคเส่มช  
 มีไต่ชาค ราชฎรมหนึ่งผู้โคโลเหลงอองกหาไต่ทาคชชค  
 เคอชงสิ่งไต่ไม่ พวกราชฎรพากนอยเขียนเขียนสช ชาชเจ้าคค  
 ว่าโลเหลงอองมพระทชคคองชองนแล้ว เหตุการณสิ่งไต่ชง  
 ไม่ชอยพระทชชองนางไทชองเฮา นางไทชองเฮาจึงชยโล  
 เสียบจากชานเมือง

๐ บูชาช้อไต่ฟงกคคว่า โลเหลงอองออยทนประพคค  
 การกชงโลเหลงอองมีไต่คคคกบฏ บูชาช้อคใจแล้วคคคว่า  
 วนนเขนวนสียสคาค ฟรงนคคชยให้โลเหลงอองชอกไปวคคแล้ว

เราจึงจะเข้าไปทักทไ้เหลงฮองจึงจะดี บุษ่าซ้อพกนอนอยู่  
 ที่เคยมีคนหนึ่ง รุ่งวันสืบหาค่าเวลากลางวัน บุษ่าซ้อ  
 กยบ่าวสามคนสั่นกเค้นมาลงหน้ายานโลเหลงฮอง

๑ ฝ่ายคนรักษาประตูบ้านโลเหลงฮองก็เข้าไปแจ้ง  
 กับชนทว่า บุษ่าซ้อกยบ่าวสามคนสั่นกเค้นมาลงหน้ายาน แต่  
 ไม่รู้ว่ามาด้วยอะไรสิ่งอันใด ชนทก็เอาความไปแจ้งกับนาง  
 ออยเฮา นางออยเฮาถามชนทว่า บุษ่าซ้อมาอย่างไรมีผู้ใด  
 มาด้วย ชนทก็บอกว่ามากยบ่าวสั่นก นางออยเฮาว่าถ้าเขา  
 มาแก่นายย่าวเขา ก็ให้เชิญเขาเข้ามาเถิดเขาเป็นพ้อง  
 กับเรา ชนทก็ออกมาเชิญบุษ่าซ้อเขาไปในตึก บุษ่าซ้อ  
 นางออยเฮาต่างคนต่างยกนแล้ว นางออยเฮา  
 ถามบุษ่าซ้อว่าโทษของเขายกหรือ บุษ่าซ้อหัวเราะแล้วพูด  
 ว่าเคยวันนางโทษของเขายกเป็นสั่นกกว่าแต่ก่อนเข่นอนมาก

๑ นางออยเฮาร้องไห้แล้วพูดว่า วงเขยสามขาพเจ้า  
 นี้ไม่รู้จะทำผิดด้วยสิ่งอันใด นางโทษของเจ้าจึงใดโกรธขบไ้  
 ขาพเจ้าสองคนเสีย ขาพเจ้าผมเมยจึงไ้มาอภัยทน บदन  
 ไม่รู้ว่าวันไรจะใดก็กลับไปเฝ้าเหมือนอย่างเดิม บุษ่าซ้อ  
 ถามว่าท่านวงเขยไม่อยู่ในเก้งหรือ นายออยเฮาบอกว่า

ตั้งแต่เวลาเช้าวิ่งเหยาะไปอยู่วัดกาทึกทึบ ชาวเขาใช้ให้คน  
ไปบอกแล้ว แต่ครึ่งนท้านมาด้วยเหตุอันใด

๐ บุชชาชองจิงว่านางเซียงกวนชวนหยกคิดถึงท่าน  
แล้วบุชชาชองหยิบหนังสือออกจากถุงเท้าส่งให้นางอวยเฮาแล้ว  
เฮาสั่งชองทนางเซียงกวนชวนหยกฝากมานั่งให้ด้วย นาง  
อวยเฮาจึงฉีกผนึกหนังสือออกดูแล้วหัวเราะ พอมีหญิงคนใช้  
มาบอกว่าโลเหลงฮองกลับมาแล้ว นางอวยเฮาก็กลับไป  
ข้างใน โลเหลงฮองเข้ามาในตึกเห็นบุชชาชองต่างคนต่าง  
กันแล้วนั่งทสัสมควร โลเหลงฮองจิงว่านางไทชองเฮา  
มารดาชองเรานั่งบายอัยหรือ บุชชาชองจิงว่าบายอัย  
แล้วต่างคนต่างจากตามถึงสี่ซทุกซและการบ้านเมืองค่อยไป

๐ โลเหลงฮองจิงถามบุชชาชองว่า พนจะไปข้างไหน  
พมาสำนักอัยแห่งใด บุชชาชองจิงเอาความทอวักมฉิงเอา  
มตเชอชทชองกบความช่เงงเงยบคิกกยงู ทำเรื่องราวยก  
อฉิกรณกล่าวโทษนางไทชองเฮา นางไทชองเฮารับสั่งให้  
หลัเหาอิกนายทหารยกไปปราบปรามช่เงงเงยบ นาง  
ไทชองเฮาให้ชาวเขามาบอกกับลชชอเตกเขาเมืองเซียงจิวให้



ยกกองทัพไปสมทบกับกองทัพหลเหาอิด ให้ช่วยปราบปราม  
 ช่งเก้งเจียง ขาพเจ้าเค็นทางมาทางนี้ ขาพเจ้าจึงแฉะมา  
 เข็มทาน

๑ โไลหลงฮ่องโตฟังความช่งเก้งเจียงกับมีความโกรธ  
 เป็นอันมาก จึงว่าช่งมังกงเป็นขุนนางอยู่ในมารคาเรา  
 มารคาเราไปรคปราบ ชยเลียงประทานสิ่งของก็เนื่อง ๆ  
 เราคิดไม่เห็นเลยว่าช่งมังกงถึงแก่กรรม บุตรและหลานจะ  
 มาคักกบฏกั้น ถ้าจับได้ตัวแล้วก็สับเสีย โไลหลงฮ่องโต  
 สัมกับโทษมัน แล้วไลหลงฮ่องโตถามบุช่าช้อว่าท่านมา  
 สำนักอยู่ที่ไหน บุช่าช้อบอกว่ามาสำนักอยู่ที่เตียมชายขาว  
 ตรงหน้าวังท่าน ขาพเจ้าจะสำนักอยู่ที่คนหนงฝรั่งน  
 ขาพเจ้าจะลาท่านไป โไลหลงฮ่องโตจึงว่า พมาถงนแล้วจะ  
 กลับไปเสียเร็ว ไม่คิดว่าเป็นญาติพี่น้องกันบ้างหรือ  
 ขาพเจ้ายังมีอะไรจะพุดจาใต้ถามอยู่ แล้วไลหลงฮ่องโต  
 ให้คนไปขนเอาทนอนและสิ่งของ ๆ บุช่าช้อเข้ามาไว้ใน  
 คักของตัว แล้วให้คนใช้จกโต๊ะเข้ามาตงทของไวหนงสี่  
 โไลหลงฮ่องโตจึงชวนบุช่าช้อเข้ามาในห้องหนงสี่ แล้ว  
 โไลหลงฮ่องโตกลับเข้าไปปลุกเสื่อในคักข้างใน

๑ ฝ่ายนางชยเฮาให้หญิงคนใช้มาบอกข้าชชอว่า  
 ท่านจะกินโต๊ะนั้นอย่ากินสุราให้เมานัก นางชยเฮานาย  
 ข้าพเจ้าจะออกมาพูดท้าวด้วยท่าน พอสาวใช้พูดกับข้าชชอ  
 แล้ว โลเหล็กของถ่อออกมาจากข้างในเคียวให้ข้าชชอกินโต๊ะ  
 โลเหล็กของถ่อกับข้าชชอกินพลาญพูดจากันจนตกประมาณ  
 ยามเศษ



### 313 บทละครเรื่องเงาะป่าและประชุมโคลงสุภาพิต

พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เงาะป่าเป็นหนังสือที่แสดงให้เห็นความทรงเป็นจินตกวี ทรงนิพนธ์จากความนึกคิดของพระองค์โดยใช้เวลาขณะทรงประชวรเพียง ๘ วัน

ในหนังสือเล่มเดียวกันนี้ยังได้รวมโคลงสุภาพิตของรัชกาลที่ ๕ ซึ่งเป็นกวีเต็มใจ มีลักษณะสมบูรณ์ทั้งคดีโลก คดีธรรมไว้ด้วย

### 1309 รวมเรื่องสั้น ของ รพินทรนาถดกอร์

ท่านผู้<sup>นี้</sup>ได้รับยกย่องว่าเป็น ปรัชญาเมธี คนสำคัญของอินเดีย ท่านได้รับรางวัลโนเบลทางวรรณคดี ฉะนั้นบทประพันธ์ของท่านจึงเป็นที่ยกย่องในด้านการใช้ภาษา ถ้อยคำ และการแสดงความคิดเห็น

### 1310 เจ้าชายกัษยาจก

หม่อมเจ้าหญิงพิจิตรจิรภา เทวกุล ทรงแปลจากเรื่อง The Prince And The Pauper ซึ่งเป็นเรื่องตลกขบขันเสียงเรื่องหนึ่งของ Mark Twain เรื่องนี้อาจจะเป็น

ประวัติศาสตร์หรือเป็นตำนาน หรือนิยาย ซึ่งได้เล่าสืบ  
ต่อกันมาเป็นเวลาช้านานแล้วก็ได้

### 320-322 พระราชนิพนธ์สิบสองเดือน เล่ม 1-2-3

พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า-  
เจ้าอยู่หัว เป็นหนังสือที่นักวรรณคดียกย่องให้เป็นยอด  
ของความเรียงอธิบาย ทรงเล่าถึงที่มาของธรรมเนียม และ  
ประเพณีต่างๆของไทย ซึ่งทำประจำพระนคร วิธีการ  
ที่ทรงบรรยายก็แจ่มแจ้งชัดเจน เห็นด้วยประการทั้งปวง  
สมควรจะเป็นตำราของการแต่งหนังสือได้

### 309 พระราชนิพนธ์เสด็จประพาสไทรโยค

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรง  
นิพนธ์ไว้เมื่อ จ.ศ. ๑๒๓๕ ถิ่นน้ำแควน้อยแขวงเมือง  
กาญจนบุรี ตลอดถึงไทรโยคนั้นมีธรรมชาติงดงามน่าชม  
สมัยก่อนการเดินทางไปมายากลำบาก จึงทรงพระราชนิ-  
พนธ์หมายเหตุระยะทาง สำหรับคนรุ่นหลังได้ทราบ  
เรื่องราวและความเป็นไปของภูมิประเทศนั้นๆ



1502 เรียงความ ขอพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว  
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ฉบับที่ได้รับ  
รางวัลที่ 1 เริ่มแต่ พ.ศ. 2467-2499

หนังสือเล่มนี้รวมเรียงความเฉลิมพระเกียรติ ทั้งใน  
ด้านการปกครอง วรรณคดี และพระราชกรณียกิจของ  
พระองค์เหมาะสำหรับเป็นหนังสือค้นคว้า ศึกษาเรื่องราว  
ในสมัยของพระองค์ได้อย่างดี

1304 เจ้าแม่จามรี และครุฑดำ ของหลวงวิจิตร-  
วาทการ

เจ้าแม่จามรีเป็นเรื่องที่เขียนขึ้น เมื่อหลวงวิจิตร-  
วาทการได้ไปดำรงตำแหน่งเลขานุการ ข้าหลวงใหญ่แม่-  
น้ำโขง ได้ท่องเที่ยวไประหว่างแดนลาว เขมรและญวน  
ได้พบเมืองร้างของขามป้า และแม่น้ำโขง ได้ก่อให้เกิด  
มโนภาพและความคิดในการสร้างเรื่องขึ้นมา

ครุฑดำ เป็นเรื่องราวของคนไทยกลุ่มหนึ่ง ซึ่ง  
รวมตัวกันขึ้น ภายหลังที่กรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่าในปี  
พ.ศ. ๒๑๑๒ พวกนี้มีอุดมคติที่จะตายเพื่อชาติ และ  
สังหารผู้ทรยศต่อประเทศชาติ

1620—1624 นิทานชาวไร่เล่ม 1-5 ของนาวาเอก  
สวัสด์ จันทน์

หนังสือเรื่องนี้ รวบรวมประวัติ ศาสตร์ ทั้งเก่าและ  
ใหม่พร้อมทั้งเกร็ดประวัติของผู้เล่าแทรกไปด้วย ทุกเรื่อง  
ที่เขียนได้จากประสบการณ์จริง ๆ บ้าง ได้จากผู้อื่นเล่าให้  
ฟังบ้าง ซึ่งล้วนแต่เป็นเรื่องจริงทั้งสิ้น ท่านจะได้ทราบ  
เรื่องราวของปฏิทินทัศนจักรของญี่ปุ่น เกล็ดแก้ว ส้ารวจ  
แผนที่ทะเลที่กันตั้ง ชีวิตชาวไร่ วิธีรักษาศพ ประพาส  
ต้น หมอบรัดเล เจ้าพระยาภาสกรวงศ์ กำเนิดรถราง  
วันกองทัพเรือ ฯลฯ

1613 อันเนื่องมาแต่วรรณคดี ของ นายนาค  
ใจอารีย์

จากหนังสือเล่มนี้ท่านจะได้ทราบเรื่องราวเกี่ยวกับ  
ชื่อต่างๆ ที่มีจะพบในหนังสือวรรณคดีบ่อย ๆ เช่น  
พระพรหม พระวิษณุ พระศิวะ กามเทพว่าคือใคร มี  
ความสำคัญอย่างไร บ้าหิมพานต์ ไฟบรรลัยกัลป์  
ดาวดึงส์ เป็นอะไร มีความหมายอย่างไร

1615—1616 พระราชหัตถเลขา พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ และหนังสือกราบบังคมทูล เล่ม 1—2 ของเจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี

ท่านจะได้ทราบถึงนโยบายต่างประเทศ แผนการศึกษาของชาติ นโยบายภายในประเทศ การปฏิบัติงานของข้าราชการทุ้มเทศทุกสิ่งทุกอย่างให้แก่งานของชาติ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว นับว่าเป็นเอกสารที่มีค่ายิ่งทางประวัติศาสตร์

1602—1606 กฎหมายตราสามดวง เล่ม 1—5

เป็นประมวลกฎหมาย รัชกาลที่ ๑ จุลศักราช ๑๑๖๖ ซึ่งได้รวมเอาประมวลกฎหมายเก่าทั้งหมดทุกลักษณะมาไว้ด้วยกันเป็นหมวดหมู่ ประมวลกฎหมายดังกล่าวนี้เป็นรากฐานตำนานกฎหมายอันนำมาสู่ และก่อให้เกิดเป็นประมวลกฎหมายปัจจุบัน □ □

